

Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta Speciální pedagogika

Sestava byla vytvořena: 4. 10. 2018 14:11

Obsah

1 Základní údaje o studijním programu	2
1.1 Charakteristika programu	2
1.2 Studijní plány	4
1.2.1 Speciální pedagogika (Specializace 1 - logopedie a surdopedie, prezenční)	4
1.2.2 Speciální pedagogika (Specializace 1 - logopedie a surdopedie, kombinovaný)	8
1.2.3 Speciální pedagogika (Specializace 2 - oftalmopedie, prezenční)	12
1.2.4 Speciální pedagogika (Specializace 3 - poruchy chování, prezenční)	16
1.2.5 Speciální pedagogika (Specializace 4 - mentální postižení a poruchy autistického spektra, prezenční)	19
1.2.6 Speciální pedagogika (Specializace 5 - souběžné postižení více vadami, prezenční)	22
1.2.7 Speciální pedagogika (Specializace 6 - speciální andragogika, prezenční)	26
1.2.8 Speciální pedagogika (Specializace 2 - oftalmopedie, kombinovaný)	29
1.2.9 Speciální pedagogika (Specializace 3 - poruchy chování, kombinovaný)	33
1.2.10 Speciální pedagogika (Specializace 4 - mentální postižení a poruchy autistického spektra, kombinovaný)	36
1.2.11 Speciální pedagogika (Specializace 5 - souběžné postižení více vadami, kombinovaný)	39
1.2.12 Speciální pedagogika (Specializace 6 - speciální andragogika, kombinovaný)	43
2 Charakteristiky předmětů	46
2.1 Základní teoretické předměty profilujícího základu (Z)	46
2.2 Předměty profilujícího základu (P)	57
2.3 Ostatní povinné a povinně-volitelné předměty	167
3 Personální zabezpečení	192
3.1 Garanti profilujících předmětů	192
3.2 Vyučující a cvičící	198
3.3 Struktura pedagogických pracovníků dle věku	200
3.4 Počet zahraničních pedagogických pracovníků	200
3.5 Publikační činnost	200

Sestavu vytvořil: doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D., učo 17410

1 Základní údaje o studijním programu

Speciální pedagogika

<i>Fakulta</i>	Pedagogická fakulta	<i>Standardní doba studia</i>	2 r.
<i>Garant</i>	doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.*	<i>Zkratka</i>	N-SPZP_
<i>Forma</i>	prezenční a kombinovaná	<i>Titul</i>	Mgr.
<i>Ve spolupráci s</i>	-----	<i>Kód</i>	P106
<i>Typ</i>	magisterský navazující	<i>Vyučovací jazyk</i>	čeština
<i>Profil</i>	akademický	<i>Rigorózní řízení</i>	ano
<i>Oblast vzdělávání</i>	Neučitelská pedagogika (100 %)	<i>Stav</i>	v přípravě

* Garant garantuje více neekvivalentních programů v jednom typu studia.

1.1 Charakteristika programu

Cíle

Speciální pedagogika je chápána jako věda o zákonitostech speciální výchovy a speciálního vzdělávání jedince, který z důvodu speciálních potřeb vyžaduje speciálně pedagogický přístup při vzdělávání a podporu při pracovním a společenském uplatnění. Cílem speciální pedagogiky je připravit speciální pedagogy, realizovat výzkum a další vzdělávání. Současné pojetí výchovy a vzdělávání žáků se zdravotním postižením je stále více směřováno do oblasti inkluzivního přístupu, a to v komplexním mezioborovém pojetí. Diagnostika, intervence, výchova, vzdělávání a poradenství jsou zajišťovány speciálními pedagogy, a to nejen v oblasti školské, ale i v ostatních resortech (ministerstva práce a sociálních věcí a ministerstva vnitra). Současné pojetí speciální pedagogiky se zabývá problematikou jedince se speciálními potřebami od jeho narození až po stáří. Základním zaměřením studijního programu, oboru Speciální pedagogika je připravit odborníka s širokým společenskovo-vědním rozhledem zaměřeným na pedagogicko-psychologické disciplíny. Program je realizován v prezenční a kombinované formě se šesti specializacemi: logopedie a surdopedie, oftalmopedie, poruchy chování, mentální postižení a poruchy autistického spektra, souběžné postižení více vadami a speciální andragogika. Volitelným jsou specifické poruchy učení.

Studijní program Speciální pedagogika je zpracován v souladu s aktuálním zněním Standardů Akreditační komise pro studijní program Speciální pedagogika. Rovnocennou částí studia je společný základ studia, který zahrnuje předměty psychologické, pedagogické, komunikační (včetně cizího jazyka) a obecně kultivační s doplněním o oborovou a pedagogicko-psychologickou praxi.

Studijní program Speciální pedagogika patří mezi studijní programy, jejichž absolvováním lze získat kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří jsou v nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, zařazeni pod oblasti vzdělávání neučitelská pedagogika, učitelství a psychologie.

Výstupy z učení

Absolvent je po úspěšném ukončení studia schopen:

- Vhodně používat široké odborné speciální znalosti a dovednosti speciální pedagogiky a speciální andragogiky; pracovat a se základními speciálními metodami ve vyučovacím procesu, využívat reedukační postupy a strategie v inkluzivním vzdělávání
- Aplikovat znalosti a dovednosti nejen z oboru (pojetí, etiologie, symptomatologie, systém péče), využívat komunikační a edukační znalosti a dovednosti ve vztahu k dalším odborníkům i zákonným zástupcům
- Využívat znalosti základních diagnostických postupů podle volby oboru, užívat diagnostické postupy v jednotlivých vývojových obdobích u dítěte/žáka/jedince s postižením
- Pod vedením vytvářet kompenzační strategie a dovednosti, aplikovat kompenzační techniky s ohledem na typ a hloubku postižení
- Použít vhodné komunikační strategie u dětí i u dospělých jedinců s ohledem na jejich možnosti, dovednosti a aktuální životní situaci,
- Aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do výuky (individuální přístup i práce se skupinou),
- Aktivně pracovat s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na úrovni speciálního pedagoga
- Aplikovat dovednosti pro podporu pedagoga při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivní třídě, pro podporu rodičů dětí s postižením.
- orientuje se v aktuálních přístupech zaměřených na poradenství a podporu osob se specifickými potřebami v období dospělosti a v seniorském věku, jejich rodin a sociálního okolí
- analyzovat životní situace osob s postižením či znevýhodněním a volit vhodný postup pro intervenci a podporu,
- provádět speciálně pedagogickou či poradenskou činnost, vysvětlit a popsat stupně podpůrných opatření u žáků se SVP, navrhnout a realizovat podporu dospělých osob s postižením
- Metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu, získaná data zpracovat a adekvátně interpretovat

- Metodologicky navrhnout a zpracovat aplikovaný výzkum se zaměřením na dospělé jedince s postižením či znevýhodněním a argumentovat ve prospěch zvoleného postupu, získaná data zpracovat a adekvátně interpretovat

Uplatnění absolventa

Uplatnění absolventů se předpokládá v pracovních poradenských pozicích, ve kterých budou v osobním kontaktu s dětmi, žáky či dospělými osobami se zdravotním postižením, zejména se zřetelem na zrakové postižení, sluchové postižení a narušenou komunikační schopnost. Budou provádět speciálněpedagogickou diagnostiku, navrhnout a konstruovat individuální plány. Vést intervence a speciálněpedagogické poradenství, jednat a kooperovat s odborníky na mezioborové úrovni. Budou připraveni na komunikaci a spolupráci s rodiči dětí a žáků a pedagogy speciálních i běžných škol.

Studenti specializace speciální andragogika získají teoretické znalosti o lidech s různými speciálními potřebami, s postižením a znevýhodněním. Studenti budou podrobně seznámeni se službami pro dospělé osoby a seniory se zdravotním postižením nebo sociálním znevýhodněním, metodami práce a přístupy k nim a aspekty jejich podpory.

Charakteristiku profesí a institucí, kde může uplatnit získané vzdělání:

Učitel mateřské školy, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě nebo škole zřízené pro děti se SVP, učitel přípravného stupně základní školy speciální a základní školy speciální, školní speciální pedagog na školním poradenském pracovišti, speciální pedagog ve školském poradenském zařízení (logoped, surdoped, psychoped, somatoped, oftalmoped), speciální pedagog (etoped) ve školském zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivní výchovné péče. Vychovatel, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve školském výchovném a ubytovacím zařízení nebo v jeho oddělení zřízeném pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, nebo ve středisku výchovné péče (Zákon č. 379/2015 Sb. ve znění aktuálních předpisů). Je možný přesah poskytování služeb dětem v raném věku nebo dospělým osobám v oblasti postižení zraku, sluchu a narušené komunikační schopnosti.

Absolvent magisterského studijního programu Speciální pedagogika se SZZ oftalmopedie vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále pod přímým vedením zrakového terapeuta.

Absolventi specializace speciální andragogiky jsou kvalifikováni pro speciálně pedagogickou, poradenskou i řídicí činnost u lidí v období dospělosti a v seniorském věku zejména v těchto zařízeních a institucích: v pobytových zařízeních pro osoby se zdravotním postižením či znevýhodněním, seniory a osoby s tzv. problémovým chováním, v terénních i ambulantních sociálních službách, v institucích zaměřených na vzdělávání a další vzdělávání dospělých osob, v chráněných dílnách i dalších alternativních formách zaměstnávání, ve státní správě, v nestátních a neziskových organizacích podporujících jedince s postižením nebo znevýhodněním a jejich rodiny, ve zdravotnických zařízeních, v poradenských centrech, v zařízeních nápravné péče, v rámci probační a mediační služby, ve vazebních věznicích a věznicích, v centrech pro léčbu závislostí, terapeutických komunitách, ve střediscích pro uprchlíky.

Regulovaná povolání

- Speciální pedagog

Pravidla a podmínky pro vytváření studijních plánů

Bakalářské a magisterské studium probíhá podle celouniverzitního kreditního systému, který je v souladu s pravidly European Credit Transfer System (ECTS). Povinné volitelné předměty jsou ve studijním plánu organizovány do jedné či více skupin; student volí povinné volitelné předměty na základě stanoveného minimálního počtu kreditů v každé skupině.

Na Masarykově univerzitě došlo k celouniverzitnímu konsensu na pravidlech pro tvorbu studijních programů, které zpřesňují pravidla vymezená v metodice Národního akreditačního úřadu Doporučené postupy pro přípravu studijních programů. Pravidla pro tvorbu studijních programů byla schválena ve stejnojmenné směrnici MU (Směrnice MU č. 11/2017: Pravidla pro tvorbu studijních programů) a vymezují šest typů studijních plánů a jejich použití a kombinace v jednotlivých typech studijních programů. Jedná se o

1. jednooborový studijní plán,
2. studijní plán se specializací,
3. hlavní studijní plán (maior),
4. vedlejší studijní plán (minor),
5. studium podle dvou hlavních studijních plánů,
6. plán na dostudování (určen pouze studentům z obdobného studijního oboru, kterému zaniká akreditace).

Premisou pravidel je, že studijní plány umožňují naplnění cílů studia a dosažení profilu absolventa studijního programu. Výjimkou je pouze vedlejší studijní plán, který slouží jako komplementární doplněk hlavního studijního plánu jiného studijního programu. Student nemůže studovat pouze podle vedlejšího studijního plánu.

Praxe

Povinnou součástí navazujícího magisterského studijního programu Speciální pedagogika je odborná praxe, která je realizovaná jako odborná praxe souvislá I (dva týdny ve druhém semestru), II (3 týdny ve třetím semestru) a III (4 týdny ve 4. semestru), vždy s reflektivním seminářem podle zvolené specializace.

Samotný výkon praxe je rozložen do tří semestrů. Katedra studentům zajišťuje pracoviště, se kterými dlouhodobě spolupracuje a na nichž je možná praxe vykonat.

Cílem odborné praxe souvisele 1 je přímá speciálněpedagogická a diagnostická činnost pod vedením fakultního učitele (speciálního pedagoga), seznámit se s metodami speciálněpedagogické diagnostiky prováděné speciálním pedagogem v poradenském zařízení. Student si vede záznam o speciálněpedagogické činnosti, výstupem je zpracování kazuistiky vybraného žáka. Cílem odborné praxe 2 je speciálněpedagogická činnost ve zvolené specializaci pod vedením fakultního učitele ve školách a školských zařízeních. Student si osvojí asistentké práce, provede 15 výstupů, seznámí se s tvorbou individuálního vzdělávacího plánu, vytváří portfolio praxe. Cílem odborné praxe 3 je osvojit si metody speciálněpedagogické diagnostiky prováděné speciálním pedagogem v poradenském zařízení. Student si vede záznam o speciálněpedagogické činnosti, vytváří portfolio praxe.

Cíle kvalifikačních prací

Specifické cíle kvalifikačních prací v oboru Speciální pedagogika

Student prokáže schopnost orientovat se v aktuálních otázkách oboru speciální pedagogika, umí jasně a srozumitelně vymezit téma své práce (výzkumu), popsat výchozí stav poznání a navrhnout adekvátní metody řešení, jasně a logicky vytvořit název práce.

Student dovede pracovat s adekvátními primárními a sekundárními studijními prameny, citovat je dle platných norem a v souladu s etikou vědecké práce. Je schopen/a vést diskusi a polemizovat s autory, vyvozovat vlastní závěry a doporučení.

Student umí navrhnout vlastní kvantitativní nebo kvalitativní výzkumné šetření, včetně jasného vymezení cílů a volby adekvátních výzkumných metod ve vztahu k charakteru zkoumaného jevu, pracovat s příslušnou metodou, včetně dovednosti analyzovat kvantitativní a kvalitativní data (údaje) a vhodným způsobem je interpretovat a vyvozovat závěry.

Student prostřednictvím tvorby vlastního textu prokáže kompetence stylistické, je schopen vytvořit odborný text, udržuje logickou linii kompozice práce bez gramatických chyb.

Student prokáže schopnost dobře klást otázky a řešit problémy nekonvenčním způsobem, formulovat nové myšlenky a závěry práce, které by přinesly alespoň dílčí nové poznatky o zkoumaném jevu, nebo by obohatily (nové) metodologické (v oblasti výzkumu) nebo metodické postupy (v oblasti edukace), a to ve vztahu k jasně definovaným a vymezeným cílovým skupinám (žáci ZŠ, studenti SŠ, skupiny se specifickými vzdělávacími potřebami atd.).

Oborové standardy závěrečných prací - speciální pedagogika jsou zpracovány podle Pokynu děkana č. 1/2015 K realizaci závěrečných prací (bakalářských, diplomových, rigorózních a závěrečných prací ČZV).

Návaznost na další studijní programy

4letý doktorský studijní program Speciální pedagogika

Motto

„Speciální pedagogika je obor zaměřený na vzdělávání, intervenci a poradenství u osob se speciálními potřebami všech věkových skupin.“

1.2 Studijní plány

1.2.1 Speciální pedagogika (Specializace 1 - logopedie a surdopedie, prezenční)

Kód	P10602
Zkratka	NSPZP02
Forma	navazující prezenční se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifika vzdělávání osob s postižením zraku na daném typu školy

Možnosti využívání Montessori pomůcek v rozvoji dílčích kompetencí dětí a žáků s postižením zraku

Podpora profesní orientace a volby povolání u žáků s postižením zraku

Rodina dítěte s kombinovaným postižením/ s postižením zraku

Význam zrakové terapie pro osoby s postižením zraku a pro jejich rodiny

Témata obhájených diplomových prací

Logoped z pohledu hlasových profesionálů https://is.muni.cz/th/372113/pdf_m/

Domácí péče o osoby se získanou neurogenní poruchou po iktu https://is.muni.cz/th/371746/pdf_m/

Rozvoj pragmatické jazykové roviny u žáků základní školy speciální https://is.muni.cz/th/409618/pdf_m/

Analýza dovedností žáků s vývojovou dysfázií ve 3. ročníku ZŠ logopedické https://is.muni.cz/th/358297/pdf_m/

Analýza lexikálně-sémantické jazykové roviny u intaktního dítěte předškolního věku https://is.muni.cz/th/324633/pdf_m/

Diagnostika komunikačních schopností u dětí předškolního věku https://is.muni.cz/th/363360/pdf_m/

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postihnutím

Obhájené kvalifikační práce včetně posudků jsou uloženy v archivu závěrečných prací is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinné předměty

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadaná na katedře, i když bude zadaná na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Logopedie

Surdopedie

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematickými okruhy zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na logopedii a surdopedii. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, vést poradenský rozhovor, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Zná a dokáže použít vhodné komunikační strategie u jedinců všech věkových skupin s ohledem na jejich možnosti, dovednosti a aktuální životní situaci. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyvozuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie

- Patopsychologie

- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie

- Surdopedie

- Psychopedie

- Somatopedie

- Oftalmopedie

- Etopedie

- Specifické poruchy učení

- Souběžné postižení více vadami

- Adiktologie

- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/2/0	3	1	P
SPp228	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/1/0	3	1	Z
SZ6039	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	1/1/0	4	1	-
SZ6042	Školní pedagogika	H. Horká	zk	1/0/0	2	2	-
					12 kreditů		

Cizí jazyky

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVp017	Angličtina pro speciální pedagogy - C	G. Hublová	z	0/2/0	3	1	-
JVp018	Angličtina pro speciální pedagogy - D	G. Hublová	zk	0/2/0	4	2	-
					7 kreditů		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/2/0	4	2	Z
SPp202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	k	0/2/0	4	3	Z
SPp204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/2/0	2	3	Z
SPp206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0	-	2	-
SPp526	Komunikace osob se sluchovým postižením 1	R. Horáková	z	0/2/0	2	1	P
SPp527	Komunikace osob se sluchovým postižením 2	R. Horáková	z	0/2/0	2	2	P
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Student si volí předměty ze skupiny 1 nebo 2.
Skupina 2 je určena pro neslyšící studenty.

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	1/0/0	3	1	P
SPp229	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/4/0	6	1	P
SPp500	Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením	I. Bytešnicková	k	0/4/0	4	4	P
					13 kreditů		

Skupina 1

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp528	Logopedie a surdopedie 1 - NKS	I. Bytešníková	zk	0/2/0	4	2	P
SPp529	Logopedie a surdopedie 1 - sluchové postižení	L. Doležalová	zk	0/2/0	4	2	P
SPp530	Logopedie a surdopedie 2 - NKS	B. Chleboradová	zk	0/2/0	4	3	P
SPp531	Logopedie a surdopedie 2 - sluchové postižení	L. Doležalová	zk	0/2/0	4	3	P
					16 kreditů		

Skupina 2

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp514	Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 1	R. Horáková	zk	0/4/0	8	2	P
SPp515	Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 2	R. Horáková	zk	0/4/0	8	3	P
					16 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/2/0	6	2	Z
SPp519	Odborná praxe souvislá 1 - LS	P. Kopečný	z	0/0/0 2 týdny.	4	2	P
SPp520	Odborná praxe souvislá 2 - LS	P. Kopečný	z	0/0/0 3 týdny.	4	3	P
SPp521	Odborná praxe souvislá 3 - LS	P. Kopečný	z	0/0/0 4 týdny.	4	4	P
SPp522	Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením	R. Horáková	k	0/4/0	3	4	P
SPp523	Reflektivní seminář 1 - LS	P. Kopečný	z	0/2/0	3	2	-
SPp524	Reflektivní seminář 2 - LS	P. Kopečný	z	0/2/0	3	3	-
SPp525	Reflektivní seminář 3 - LS	P. Kopečný	z	0/2/0	3	4	-
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp233	Získané neurogení poruchy komunikace	P. Kopečný	k	0/2/0	3	4	P
SPp234	Balbutologie	B. Chleboradová	k	0/2/0	3	2	P
SPpK54	Intervenční postupy - simulace u jedinců s narušenou komunikační schopností	P. Kopečný	k	0/2/0	3	3	P
SPpK56	Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením	R. Horáková	k	0/2/0	3	3	P

12 kreditů

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P

16 kreditů

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.2 Speciální pedagogika (Specializace 1 - logopedie a surdopedie, kombinovaný)

Kód	P10606
Zkratka	NSPZP06
Forma	navazující kombinovaný se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifika vzdělávání osob s postižením zraku na daném typu školy

Možnosti využívání Montessori pomůcek v rozvoji dílčích kompetencí dětí a žáků s postižením zraku

Podpora profesní orientace a volby povolání u žáků s postižením zraku

Rodina dítěte s kombinovaným postižením/ s postižením zraku

Význam zrakové terapie pro osoby s postižením zraku a pro jejich rodiny

Témata obhájených diplomových prací

Logoped z pohledu hlasových profesionálů https://is.muni.cz/th/372113/pedf_m/

Domácí péče o osoby se získanou neurogení poruchou po iktu https://is.muni.cz/th/371746/pedf_m/

Rozvoj pragmatické jazykové roviny u žáků základní školy speciální https://is.muni.cz/th/409618/pedf_m/

Analýza dovedností žáků s vývojovou dysfázií ve 3. ročníku ZŠ logopedické https://is.muni.cz/th/358297/pedf_m/

Analýza lexikálně-sémantické jazykové roviny u intaktního dítěte předškolního věku https://is.muni.cz/th/324633/pedf_m/

Diagnostika komunikačních schopností u dětí předškolního věku https://is.muni.cz/th/363360/pedf_m/

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Obhájené kvalifikační práce včetně posudků jsou uloženy v archivu závěrečných prací is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinné předměty

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Logopedie

Surdopedie

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na logopedii a surdopedii. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, vést poradenský rozhovor, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Zná a dokáže použít vhodné komunikační strategie u jedinců všech věkových skupin s ohledem na jejich možnosti, dovednosti a aktuální životní situaci. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyvozuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie

- Patopsychologie

- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie

- Surdopedie

- Psychopedie

- Somatopedie

- Oftalmopedie

- Etopedie

- Specifické poruchy učení

- Souběžné postižení více vadami

- Adiktologie

- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	3	1	P
SPk230	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/0/7 8 hodin.	4	1	Z
SZ6049	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	0/0/5 6 hodin.	4	1	-
SZ6051	Školní pedagogika	H. Horká	zk	0/0/5 6 hodin.	4	2	-
					15 kreditů		

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVk014	Angličtina pro speciální pedagogy II	G. Hublová	zk	0/0/1.3 15 hodin.	4	1	-
					4 kredity		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	Z
SPk202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	Z
SPk204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	2	3	Z
SPk206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0 0 hodin.	-	2	-
SPk526	Komunikace osob se sluchovým postižením 1	R. Horáková	z	0/0/1.3 16 hodin.	2	1	P
SPk527	Komunikace osob se sluchovým postižením 2	L. Doležalová	z	0/0/1.3 16 hodin.	2	2	P
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Student si volí předměty ze skupiny 1 nebo 2.

Skupina 2 je určena pro neslyšící studenty.

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	0/0/7 8 hodin.	3	1	P
SPk231	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	1	P
SPk500	Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením	L. Doležalová	k	0/0/2.7 32 hodin.	4	4	P
					13 kreditů		

Skupina 1

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk528	Logopedie a surdopedie 1 - NKS	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	P
SPk529	Logopedie a surdopedie 1 - sluchové postižení	L. Doležalová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	P
SPk530	Logopedie a surdopedie 2 - NKS	B. Chleboradová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	P
SPk531	Logopedie a surdopedie 2 - sluchové postižení	L. Doležalová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	P
					16 kreditů		

Skupina 2

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk514	Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 1	R. Horáková	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	2	P
SPk515	Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 2	R. Horáková	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	3	P
					16 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/0/1.3 16 hodin.	6	2	Z
SPk519	Odborná praxe souvislá 1 - LS	P. Kopečný	z	0/0/1.7 20 hodin.	10	3	P
SPk520	Odborná praxe souvislá 2 - LS	P. Kopečný	z	0/0/3.3 40 hodin.	10	4	P
SPk522	Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením	R. Horáková	k	0/0/2.7 32 hodin.	4	4	P
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk233	Získané neurogenní poruchy komunikace	P. Kopečný	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	4	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk234	Balbutologie	B. Chleboradová	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	2	P
SPkK54	Intervenční postupy - simulace u jedinců s narušenou komunikační schopností	P. Kopečný	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	3	P
SPkK56	Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením	L. Doležalová	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	3	P
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPp	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.3 Speciální pedagogika (Specializace 2 - oftalmopedie, prezenční)

Kód	P10607
Zkratka	NSPZP07
Forma	navazující prezenční se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifika vzdělávání osob s postižením zraku na daném typu školy

Možnosti využívání Montessori pomůcek v rozvoji dílčích kompetencí dětí a žáků s postižením zraku

Podpora profesní orientace a volby povolání u žáků s postižením zraku

Specifické kompetence osob s postižením zraku se získaným postižením v období adolescence, dospělosti, senia

Rodina dítěte s kombinovaným postižením/ s postižením zraku

Vliv oslabeného vidění na každodenní život

Význam zrakové terapie pro osoby s postižením zraku a pro jejich rodiny

Témata obhájených prací

Pracovní uplatnění osob se zrakovým postižením v Moravskoslezském kraji. Dostupné: https://is.muni.cz/auth/th/327185/pdf_m/?lan

Připravenost žáků s SPU při přechodu z prvního stupně základní školy na druhý

Efektivita Montessori pedagogiky a význam používaných speciálních pomůcek u žáků se specifickými poruchami učení

Motorické dovednosti u dětí v raném věku

Postoje intaktních osob k inkluzi jedinců se zdravotním postižením

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Závěrečné práce včetně posudků jsou uloženy v archivu závěrečných prací is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Oftalmopedie

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na oftalmopedii. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Má znalosti základních diagnostických postupů v oboru zrakové terapie, je schopen pod vedením zrakového terapeuta provádět stimulaci zraku cvičením zrakových dovedností a nácvikem kompenzačních technik při těžké poruše zrakových funkcí. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzvojuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie

- Patopsychologie

- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie

- Surdopedie

- Psychopedie

- Somatopedie

- Oftalmopedie

- Etopedie

- Specifické poruchy učení

- Souběžné postižení více vadami

- Adiktologie

- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/2/0	3	1	P
SPp228	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/1/0	3	1	Z
SZ6039	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	1/1/0	4	1	-
SZ6042	Školní pedagogika	H. Horká	zk	1/0/0	2	2	-
					12 kreditů		

Cizí jazyky

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVp017	Angličtina pro speciální pedagogy - C	G. Hublová	z	0/2/0	3	1	-
JVp018	Angličtina pro speciální pedagogy - D	G. Hublová	zk	0/2/0	4	2	-
					7 kreditů		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/2/0	4	2	Z
SPp202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	k	0/2/0	4	3	Z
SPp204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/2/0	2	3	Z
SPp206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0	-	2	-
SPp532	Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením	M. Vrubel	zk	0/2/0	4	3	P
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	1/0/0	3	1	P
SPp229	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/4/0	6	1	P
SPp502	Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením	D. Opatřilová	zk	0/2/0	4	4	P
SPp533	Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie	M. Vrubel	zk	0/4/0	8	2	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp534	Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik	P. Röderová	zk	0/4/0	8	3	P
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/2/0	6	2	Z
SPp538	Poradenská podpora a podpůrná opatření u jedinců se zrakovým postižením	P. Röderová	k	0/2/0	3	4	P
SPp555	Odborná praxe souvislá 1 - OF	P. Röderová	z	0/0/0 2 týdny.	4	2	P
SPp556	Odborná praxe souvislá 2 - OF	P. Röderová	z	0/0/0 3 týdny.	4	3	P
SPp557	Odborná praxe souvislá 3 - OF	P. Röderová	z	0/0/0 4 týdny.	4	4	P
SPp558	Reflektivní seminář 1 - OF	P. Röderová	z	0/2/0	3	2	-
SPp559	Reflektivní seminář 2 - OF	P. Röderová	z	0/2/0	3	3	-
SPp560	Reflektivní seminář 3 - OF	P. Röderová	z	0/2/0	3	4	-
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp535	Oftalmopedie - tyflorehabilitace	P. Röderová	k	0/2/0	3	1	P
SPp536	Funkční vidění	M. Vrubel	zk	0/4/0	6	2	P
SPp537	Podpora a rozvoj zrakových funkcí a smyslového vnímání v raném a předškolním věku	P. Röderová	zk	0/2/0	3	3	P
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	-
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	-
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	-
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.4 Speciální pedagogika (Specializace 3 - poruchy chování, prezenční)

Kód	P10608
Zkratka	NSPZP08
Forma	navazující prezenční se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifické edukační potřeby dětí s poruchami chování

Strategie intervence u dětí v riziku/s problémy/s poruchami chování

Postoje k učení žáků v riziku/s problémy/s poruchami chování

Poruchy chování jako bariéra v přístupu ke vzdělání

ADHD jako riziko poruchy chování

Kvalita života jako perspektivní orientace v etopedii/v ústavní a ochranné výchově/v preventivně výchovné péči

Intervence problémů v chování v inkluzivní škole

Příklady dobré praxe z intervence/podpory/provázení dítěte s poruchou chování

Porucha chování jako dynamický fenomén

Porucha chování z perspektivy speciálních edukačních potřeb dítěte

Rizika institucionální výchovy a speciálněpedagogické strategie jejich eliminace u dětí v riziku/s problémy/poruchami chování

Témata obhájených diplomových prací

Podpora dospělého člověka se středně těžkým mentálním postižením v rodinném prostředí. Dostupné: <https://is.muni.cz/auth/th/4096>

Dospělé ženy s Aspergerovým syndromem. Dostupné: https://is.muni.cz/auth/th/322745/pedf_m/?lang=cs

Proces vyrovnávání se s diagnózou poruchy autistického spektra u vlastního dítěte

Postavení asistenta pedagoga v edukačním procesu v systému základního školství

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadaná na katedře, i když bude zadaná na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Poruchy chování

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na poruchy chování. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyvozuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné

publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahy k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/2/0	3	1	P
SPp228	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/1/0	3	1	Z
SZ6039	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	1/1/0	4	1	-
SZ6042	Školní pedagogika	H. Horká	zk	1/0/0	2	2	-
					12 kreditů		

Cizí jazyky

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVp017	Angličtina pro speciální pedagogy - C	G. Hublová	z	0/2/0	3	1	-
JVp018	Angličtina pro speciální pedagogy - D	G. Hublová	zk	0/2/0	4	2	-
					7 kreditů		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešniková	zk	0/2/0	4	2	Z
SPp202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	k	0/2/0	4	3	Z
SPp204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/2/0	2	3	Z
SPp206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0	-	2	-
SPp539	Inkluzivní vzdělávání jedinců s poruchami chování	V. Vojtová	k	0/2/0	4	1	P

14 kreditů

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	1/0/0	3	1	P
SPp229	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/4/0	6	1	P
SPp542	Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence	V. Vojtová	zk	0/4/0	8	2	P
SPp543	Poruchy chování 2 - poradenství, diagnostika a intervence	V. Vojtová	zk	0/4/0	8	3	P
SPp544	Diagnostické domény žáků s poruchami chování	V. Vojtová	k	0/2/0	4	4	P

29 kreditů

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/2/0	6	2	Z
SPp540	Podpůrná opatření u jedinců s poruchami chování	K. Červenka	k	0/2/0	3	4	P
SPp561	Odborná praxe souvislá 1 - PCH	K. Červenka	z	0/0/0 2 týdny.	4	2	P
SPp562	Odborná praxe souvislá 2 - PCH	K. Červenka	z	0/0/0 3 týdny.	4	3	P
SPp563	Odborná praxe souvislá 3 - PCH	K. Červenka	z	0/0/0 4 týdny.	4	4	P
SPp564	Reflektivní seminář 1 - PCH	K. Červenka	z	0/2/0	3	2	-
SPp565	Reflektivní seminář 2 - PCH	K. Červenka	z	0/2/0	3	3	-
SPp566	Reflektivní seminář 3 - PCH	K. Červenka	z	0/2/0	3	4	-

30 kreditů

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVp101	Behaviorální přístupy v učení	K. Pančocha	k	0/0/2 24 hodin (3x pátek).	6	4	P
SPp541	Krizová intervence	V. Linhartová	k	0/4/0	6	3	-
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.5 Speciální pedagogika (Specializace 4 - mentální postižení a poruchy autistického spektra, prezenční)

Kód	P10609
Zkratka	NSPZP09
Forma	navazující prezenční se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Čtenářské dílny pro žáky s lehkým mentálním postižením

Využití Metody Dobrého startu k rozvoji grafomotorických dovedností u žáků s lehkým mentálním postižením

Využití konceptu bazální stimulace a metody snoezelen na základní škole speciální

Přístupy k žákům s lehkým mentálním postižením a přidruženou poruchou pozornosti s hyperaktivitou z pohledu rodiny a školy

Analýza možností zájmového vzdělávání žáků s PAS v přírodovědné oblasti

Rozvoj komunikačních dovedností u žáků s poruchou autistického spektra s využitím Edukačně-hodnotícího profilu

Témata obhájených diplomových prací

Podpora dospělého člověka se středně těžkým mentálním postižením v rodinném prostředí. Dostupné: <https://is.muni.cz/auth/th/4096>

Dospělé ženy s Aspergerovým syndromem. Dostupné: https://is.muni.cz/auth/th/322745/pedf_m/?lang=cs

Proces vyrovnávání se s diagnózou poruchy autistického spektra u vlastního dítěte

Postavení asistenta pedagoga v edukačním procesu v systému základního školství

Sebepojetí rodiny dítěte s Downovým syndromem v inkluzivní společnosti

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Kvalifikační práce jsou uloženy v archivu závěrečných prací včetně posudků is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Mentální postižení a PAS

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematickými okruhy zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na mentální postižení a poruchy autistického spektra. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzvojuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/2/0	3	1	P
SPp228	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/1/0	3	1	Z
SZ6039	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	1/1/0	4	1	-
SZ6042	Školní pedagogika	H. Horká	zk	1/0/0	2	2	-
					12 kreditů		

Cizí jazyky

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVp017	Angličtina pro speciální pedagogy - C	G. Hublová	z	0/2/0	3	1	-
JVp018	Angličtina pro speciální pedagogy - D	G. Hublová	zk	0/2/0	4	2	-
					7 kreditů		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/2/0	4	2	Z
SPp202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	k	0/2/0	4	3	Z
SPp204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/2/0	2	3	Z
SPp206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0	-	2	-
SPp545	Narušená komunikační schopnost u dětí předškolního věku	I. Bytešnicková	zk	0/2/0	4	1	-
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	1/0/0	3	1	P
SPp229	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/4/0	6	1	P
SPp502	Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením	D. Opatřilová	zk	0/2/0	4	4	P
SPp548	Mentální postižení a PAS 1 - lehké a středně těžké postižení	J. Pipeková	zk	0/4/0	8	2	P
SPp549	Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS	J. Pipeková	zk	0/4/0	8	3	P
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/2/0	6	2	Z
SPp547	Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS	D. Opatřilová	k	0/2/0	3	4	P
SPp567	Odborná praxe souvislá 1 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/0/0 2 týdny.	4	2	P
SPp568	Odborná praxe souvislá 2 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/0/0 3 týdny.	4	3	P
SPp569	Odborná praxe souvislá 3 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/0/0 4 týdny.	4	4	P
SPp570	Reflektivní seminář 1 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/2/0	3	2	-
SPp571	Reflektivní seminář 2 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/2/0	3	3	-
SPp572	Reflektivní seminář 3 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/2/0	3	4	-
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVp101	Behaviorální přístupy v učení	K. Pančocha	k	0/0/2 24 hodin (3x pátek).	6	4	P
SPp546	Poruchy autistického spektra	B. Bazalová	zk	0/4/0	6	2	P
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPp	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.6 Speciální pedagogika (Specializace 5 - souběžné postižení více vadami, prezenční)

Kód	P10610
Zkratka	NSPZP10
Forma	navazující prezenční se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifika vzdělávání osob s postižením zraku na daném typu školy

Možnosti využívání Montessori pomůcek v rozvoji dílčích kompetencí dětí a žáků s postižením zraku

Podpora profesní orientace a volby povolání u žáků s postižením zraku

Rodina dítěte s kombinovaným postižením/ s postižením zraku

Význam zrakové terapie pro osoby s postižením zraku a pro jejich rodiny

Mobilita jako cesta k sociální inkluzi

Pracovní uplatnění osob s tělesným postižením na trhu práce

Témata obhájených diplomových prací

Diagnostika komunikačních schopností u dětí předškolního věku http://is.muni.cz/th/363360/pdf_m/

Ucelená péče o děti s kombinovaným postižením a možnosti všestranného rozvoje

Analýza přístupů k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí málotřídní školy

Narušená komunikační schopnost při Parkinsonově chorobě

Zkušenosti s výukou písmem Comenia Script u dětí s grafomotorickými obtížemi

Rodiče s handicapem

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Souběžné postižení více vadami

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na mentální postižení a poruchy autistického spektra. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzní z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztažení k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie

- Patopsychologie

- Inkluzivní (speciální) pedagogika
 - Část povinně volitelná (1 předmět)
 - Logopedie
 - Surdopedie
 - Psychopedie
 - Somatopedie
 - Oftalmopedie
 - Etopedie
 - Specifické poruchy učení
 - Souběžné postižení více vadami
 - Adiktologie
 - Speciální andragogika
- Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/2/0	3	1	P
SPp228	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/1/0	3	1	Z
SZ6039	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	1/1/0	4	1	-
SZ6042	Školní pedagogika	H. Horká	zk	1/0/0	2	2	-

12 kreditů

Cizí jazyky

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVp017	Angličtina pro speciální pedagogy - C	G. Hublová	z	0/2/0	3	1	-
JVp018	Angličtina pro speciální pedagogy - D	G. Hublová	zk	0/2/0	4	2	-

7 kreditů

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/2/0	4	2	Z
SPp202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	k	0/2/0	4	3	Z
SPp204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/2/0	2	3	Z
SPp206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0	-	2	-

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp532	Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením	M. Vrubel	zk	0/2/0	4	3	P

14 kreditů

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	1/0/0	3	1	P
SPp229	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/4/0	6	1	P
SPp502	Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením	D. Opatřilová	zk	0/2/0	4	4	P
SPp553	Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení	D. Opatřilová	zk	0/4/0	8	2	P
SPp554	Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení	D. Opatřilová	zk	0/4/0	8	3	P

29 kreditů

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/2/0	6	2	Z
SPp547	Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS	D. Opatřilová	k	0/2/0	3	4	P
SPp573	Odborná praxe souvislá 1 - VV	D. Zámečnicková	z	0/0/0 2 týdny.	4	2	P
SPp574	Odborná praxe souvislá 2 - VV	D. Zámečnicková	z	0/0/0 3 týdny.	4	3	P
SPp575	Odborná praxe souvislá 3 - VV	D. Zámečnicková	z	0/0/0 4 týdny.	4	4	P
SPp576	Reflektivní seminář 1 - VV	D. Zámečnicková	z	0/2/0	3	2	-
SPp577	Reflektivní seminář 2 - VV	D. Zámečnicková	z	0/2/0	3	3	-
SPp578	Reflektivní seminář 3 - VV	D. Zámečnicková	z	0/2/0	3	4	-

30 kreditů

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp550	Mozková obrna	D. Opatřilová	zk	0/2/0	4	2	P
SPp551	Intervence jedinců s epilepsií	I. Fialová	zk	0/2/0	4	2	P
SPp552	Intervenční postupy - simulace u jedinců s tělesným postižením	D. Zámečnicková	k	0/2/0	4	3	P

12 kreditů

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.7 Speciální pedagogika (Specializace 6 - speciální andragogika, prezenční)

Kód	P10611
Zkratka	NSPZP11
Forma	navazující prezenční se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Participace dospělých s mentálním postižením na volnočasových aktivitách v inkluzivním prostředí.

Bariéry a facilitátory v přechodu ze školy do zaměstnání u dospívajících se smyslovým postižením.

Celoživotní vzdělávání v kontextu sociálního znevýhodnění.

Další vzdělávání a profesní adaptace u dospělých se získaným zdravotním postižením.

Metody tréninku kognitivních schopností u seniorů s demencí.

Edukace a profesní příprava u osob ve výkonu trestu odnětí svobody

Témata obhájených diplomových prací

Specifika výuky prostorové orientace a samostatného pohybu dospělých osob s hluchoslepotou <<https://is.muni.cz/auth/th/25823/pe>>

Participace osob s Williamsovým syndromem v České republice a Spolkové republice Německo <<https://is.muni.cz/auth/th/371573/pe>>

Pracovní uplatnění absolventů střední školy pro zrakově postižené <https://is.muni.cz/auth/th/392217/pedf_m/?lang=cs>

Sociální služby sociální rehabilitace a chráněné bydlení pro osoby s mentálním postižením - případová studie <https://is.muni.cz/auth/th/397136/pedf_m/?lang=cs>

Sexuální výchova jedinců s mentálním postižením <https://is.muni.cz/auth/th/397136/pedf_m/?lang=cs>

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika dospělých

Povinně volitelný předmět

Intervence u dospělých s postižením a sociálním znevýhodněním

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky a ze speciální andragogiky. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, zná a dokáže použít vhodné komunikační strategie u dospělých jedinců s ohledem na jejich možnosti, dovednosti a aktuální životní situaci, je schopen zvolit a uplatňovat adekvátní přístup k lidem s postižením a znevýhodněním. Orientuje se v aktuálních přístupech zaměřených na poradenství a podporu osob se specifickými potřebami v období dospělosti a v seniorském věku, jejich rodin a sociálního okolí (diagnostika, individuální plán podpory, intervence, práce s jednotlivcem a se skupinou). Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum se zaměřením na dospělé jedince s postižením či znevýhodněním a argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyvozuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVp120	Sociální politika a sociální práce	L. Slepíčková	k	0/2/0	3	4	-
SPp228	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/1/0	3	1	Z
SZ6039	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	1/1/0	4	1	-
SZ6042	Školní pedagogika	H. Horká	zk	1/0/0	2	2	-

12 kreditů

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVp017	Angličtina pro speciální pedagogy - C	G. Hublová	z	0/2/0	3	1	-
JVp018	Angličtina pro speciální pedagogy - D	G. Hublová	zk	0/2/0	4	2	-

7 kreditů

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVp100	Andragogika a geragogika	K. Pančocha	zk	0/4/0	8	1	P
IVp119	Internacionalizace oboru Speciální andragogika	K. Pančocha	z	0/0/0	-	2	-
SPp546	Poruchy autistického spektra	B. Bazalová	zk	0/4/0	6	2	P

14 kreditů

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVp121	Speciální andragogika osob se zdravotním postižením	L. Procházková	zk	0/4/0	8	1	P
IVp122	Speciální andragogika osob se sociálně patologickými projevy chování	K. Pančocha	zk	0/4/0	8	2	P
IVp123	Poradenství a intervence u dospělých osob	L. Procházková	zk	0/4/0	6	3	P
IVp124	Penitenciaristika a penologie	K. Pančocha	zk	0/2/0	4	3	P
SPp210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	1/0/0	3	1	P

29 kreditů

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVp125	Podpora dospělých osob se smyslovým postižením	M. Vrubel	zk	0/2/0	3	3	P
IVp126	Odborná praxe souvislá 1 - SA	L. Procházková	z	0/0/0 2 týdny.	4	2	P
IVp127	Odborná praxe souvislá 2 - SA	L. Procházková	z	0/0/0 3 týdny.	4	3	P
IVp128	Odborná praxe souvislá 3 - SA	L. Procházková	z	0/0/0 4 týdny.	4	4	P
IVp129	Reflektivní seminář 1 - SA	L. Procházková	z	0/2/0	3	2	-
IVp130	Reflektivní seminář 2 - SA	L. Procházková	z	0/2/0	3	3	-
IVp131	Reflektivní seminář 3 - SA	L. Procházková	z	0/2/0	3	4	-
SPp232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/2/0	6	2	Z

30 kreditů

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVp101	Behaviorální přístupy v učení	K. Pančocha	k	0/0/2 24 hodin (3x pátek).	6	4	P
SPP541	Krizová intervence	V. Linhartová	k	0/4/0	6	3	-
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IV_DP	Diplomová práce	K. Pančocha	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
IV_DPd	Diplomová práce - Dokončení	H. Vaňurová	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
IV_DPP	Diplomová práce - Projekt	H. Vaňurová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.8 Speciální pedagogika (Specializace 2 - oftalmopedie, kombinovaný)

Kód	P10612
Zkratka	NSPZP12
Forma	navazující kombinovaný se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifika vzdělávání osob s postižením zraku na daném typu školy

Možnosti využívání Montessori pomůcek v rozvoji dílčích kompetencí dětí a žáků s postižením zraku

Podpora profesní orientace a volby povolání u žáků s postižením zraku

Specifické kompetence osob s postižením zraku se získaným postižením v období adolescence, dospělosti, senia

Rodina dítěte s kombinovaným postižením/ s postižením zraku

Vliv oslabeného vidění na každodenní život

Význam zrakové terapie pro osoby s postižením zraku a pro jejich rodiny

Témata obhájených prací

Pracovní uplatnění osob se zrakovým postižením v Moravskoslezském kraji. Dostupné: https://is.muni.cz/auth/th/327185/pedf_m/?lan

Připravenost žáků s SPU při přechodu z prvního stupně základní školy na druhý

Efektivita Montessori pedagogiky a význam používaných speciálních pomůcek u žáků se specifickými poruchami učení

Motorické dovednosti u dětí v raném věku

Postoje intaktních osob k inkluzi jedinců se zdravotním postižením

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postihnutím

Závěrečné práce včetně posudků jsou uloženy v archivu závěrečných prací is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Oftalmopedie

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky okruhy zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na oftalmopedii. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Má znalosti základních diagnostických postupů v oboru zrakové terapie, je schopen pod vedením zrakového terapeuta provádět stimulaci zraku cvičením zrakových dovedností a nácvikem kompenzačních technik při těžké poruše zrakových funkcí. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzvojuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahy k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	3	1	P
SPk230	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/0/7 8 hodin.	4	1	Z
SZ6049	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	0/0/5 6 hodin.	4	1	-
SZ6051	Školní pedagogika	H. Horká	zk	0/0/5 6 hodin.	4	2	-

15 kreditů

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVk014	Angličtina pro speciální pedagogy II	G. Hublová	zk	0/0/1.3 15 hodin.	4	1	-

4 kredity

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	Z
SPk202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	Z
SPk204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	2	3	Z
SPk206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0 0 hodin.	-	2	-
SPk532	Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením	M. Vrubel	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	P

14 kreditů

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	0/0/7 8 hodin.	3	1	P
SPk231	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	1	P
SPk502	Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením	D. Opatřilová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
SPk533	Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie	M. Vrubel	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	2	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk534	Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik	P. Röderová	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	3	P
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/0/1.3 16 hodin.	6	2	Z
SPk538	Poradenská podpora a podpůrná opatření u jedinců se zrakovým postižením	P. Röderová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
SPk555	Odborná praxe souvislá 1 - OF	P. Röderová	z	0/0/1.7 20 hodin.	10	3	P
SPk556	Odborná praxe souvislá 2 - OF	P. Röderová	z	0/0/3.3 40 hodin.	10	4	P
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk535	Oftalmopedie - tyflorehabilitace	P. Röderová	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	1	P
SPk536	Funkční vidění	M. Vrubel	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	2	P
SPk537	Podpora a rozvoj zrakových funkcí a smyslového vnímání v raném a předškolním věku	P. Röderová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	3	3	P
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.9 Speciální pedagogika (Specializace 3 - poruchy chování, kombinovaný)

Kód	P10613
Zkratka	NSPZP13
Forma	navazující kombinovaný se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifické edukační potřeby dětí s poruchami chování

Strategie intervence u dětí v riziku/s problémy/s poruchami chování

Postoje k učení žáků v riziku/s problémy/s poruchami chování

Poruchy chování jako bariéra v přístupu ke vzdělání

ADHD jako riziko poruchy chování

Kvalita života jako perspektivní orientace v etopedii/v ústavní a ochranné výchově/v preventivně výchovné péči

Intervence problémů v chování v inkluzivní škole

Příklady dobré praxe z intervence/podpory/provázení dítěte s poruchou chování

Porucha chování jako dynamický fenomén

Porucha chování z perspektivy speciálních edukačních potřeb dítěte

Rizika institucionální výchovy a speciálněpedagogické strategie jejich eliminace u dětí v riziku/s problémy/s poruchami chování

Témata obhájených diplomových prací

Podpora dospělého člověka se středně těžkým mentálním postižením v rodinném prostředí. Dostupné: <https://is.muni.cz/auth/th/4096>

Dospělé ženy s Aspergerovým syndromem. Dostupné: https://is.muni.cz/auth/th/322745/pedf_m/?lang=cs

Proces vyrovnávání se s diagnózou poruchy autistického spektra u vlastního dítěte

Postavení asistenta pedagoga v edukačním procesu v systému základního školství

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Poruchy chování

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na poruchy chování. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyvozuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexy, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické

uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahy k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	3	1	P
SPk230	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/0/7 8 hodin.	4	1	Z
SZ6049	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	0/0/5 6 hodin.	4	1	-
SZ6051	Školní pedagogika	H. Horká	zk	0/0/5 6 hodin.	4	2	-
					15 kreditů		

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVk014	Angličtina pro speciální pedagogii II	G. Hublová	zk	0/0/1.3 15 hodin.	4	1	-
					4 kredity		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	Z

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	Z
SPk204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	2	3	Z
SPk206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0 0 hodin.	-	2	-
SPk539	Inkluzivní vzdělávání jedinců s poruchami chování	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	1	P
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	0/0/.7 8 hodin.	3	1	P
SPk231	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	1	P
SPk542	Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence	V. Vojtová	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	2	P
SPk543	Poruchy chování 2 - poradenství, diagnostika a intervence	V. Vojtová	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	3	P
SPk544	Diagnostické domény žáků s poruchami chování	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/0/1.3 16 hodin.	6	2	Z
SPk540	Podpůrná opatření u jedinců s poruchami chování	K. Červenka	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
SPk561	Odborná praxe souvislá 1 - PCH	K. Červenka	z	0/0/1.7 20 hodin.	10	3	P
SPk562	Odborná praxe souvislá 2 - PCH	K. Červenka	z	0/0/3.3 40 hodin.	10	4	P
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk101	Behaviorální přístupy v učení	K. Pančocha	k	0/0/2 24 hodin.	6	4	P
SPk541	Krizová intervence	V. Linhartová	k	0/0/2 24 hodin.	6	3	-
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P

16 kreditů

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.10 Speciální pedagogika (Specializace 4 - mentální postižení a poruchy autistického spektra, kombinovaný)

Kód	P10614
Zkratka	NSPZP14
Forma	navazující kombinovaný se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Čtenářské dílny pro žáky s lehkým mentálním postižením

Využití Metody Dobrého startu k rozvoji grafomotorických dovedností u žáků s lehkým mentálním postižením

Využití konceptu bazální stimulace a metody snoezelen na základní škole speciální

Přístupy k žákům s lehkým mentálním postižením a přidruženou poruchou pozornosti s hyperaktivitou z pohledu rodiny a školy

Analýza možností zájmového vzdělávání žáků s PAS v přírodovědné oblasti

Rozvoj komunikačních dovedností u žáků s poruchou autistického spektra s využitím Edukačně-hodnotícího profilu

Témata obhájených diplomových prací

Podpora dospělého člověka se středně těžkým mentálním postižením v rodinném prostředí. Dostupné: <https://is.muni.cz/auth/th/4096>

Dospělé ženy s Aspergerovým syndromem. Dostupné: https://is.muni.cz/auth/th/322745/pdf_m/?lang=cs

Proces vyrovnávání se s diagnózou poruchy autistického spektra u vlastního dítěte

Postavení asistenta pedagoga v edukačním procesu v systému základního školství

Sebepojetí rodiny dítěte s Downovým syndromem v inkluzivní společnosti

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Kvalifikační práce jsou uloženy v archivu závěrečných prací včetně posudků is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Mentální postižení a PAS

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematickými okruhy zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na mentální postižení a poruchy autistického spektra. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzvojuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	3	1	P
SPk230	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/0/.7 8 hodin.	4	1	Z
SZ6049	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	0/0/.5 6 hodin.	4	1	-
SZ6051	Školní pedagogika	H. Horká	zk	0/0/.5 6 hodin.	4	2	-

15 kreditů

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVk014	Angličtina pro speciální pedagogy II	G. Hublová	zk	0/0/1.3 15 hodin.	4	1	-
					4 kredity		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	Z
SPk202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	Z
SPk204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	2	3	Z
SPk206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0 0 hodin.	-	-	-
SPk545	Narušená komunikační schopnost u dětí předškolního věku	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	1	-
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	0/0/7 8 hodin.	3	1	P
SPk231	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	1	P
SPk502	Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením	D. Opatřilová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
SPk548	Mentální postižení a PAS 1 - lehké a středně těžké postižení	J. Pipeková	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	2	P
SPk549	Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS	J. Pipeková	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	3	P
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/0/1.3 16 hodin.	6	2	Z
SPk547	Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS	D. Opatřilová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk567	Odborná praxe souvislá 1 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/0/1.7 20 hodin.	10	3	P
SPk568	Odborná praxe souvislá 2 - MP-PAS	J. Pipeková	z	0/0/3.3 40 hodin.	10	4	P
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk101	Behaviorální přístupy v učení	K. Pančocha	k	0/0/2 24 hodin.	6	4	P
SPk546	Poruchy autistického spektra	B. Bazalová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	2	P
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPp	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.11 Speciální pedagogika (Specializace 5 - souběžné postižení více vadami, kombinovaný)

Kód	P10615
Zkratka	NSPZP15
Forma	navazující kombinovaný se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Specifika vzdělávání osob s postižením zraku na daném typu školy

Možnosti využívání Montessori pomůcek v rozvoji dílčích kompetencí dětí a žáků s postižením zraku

Podpora profesní orientace a volby povolání u žáků s postižením zraku

Rodina dítěte s kombinovaným postižením/ s postižením zraku

Význam zrakové terapie pro osoby s postižením zraku a pro jejich rodiny

Mobilita jako cesta k sociální inkluzi

Pracovní uplatnění osob s tělesným postižením na trhu práce

Témata obhájených diplomových prací

Diagnostika komunikačních schopností u dětí předškolního věku http://is.muni.cz/th/363360/pdf_m/

Ucelená péče o děti s kombinovaným postižením a možnosti všestranného rozvoje
Analýza přístupů k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí málotřídní školy
Narušená komunikační schopnost při Parkinsonově chorobě
Zkušenosti s výukou písmem Comenia Script u dětí s grafomotorickými obtížemi
Rodiče s handicapem
Témata obhájených rigorózních prací
Sekundární prevence po infarktu myokardu
Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně
Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu
Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb
Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku
Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika (test)

Povinně volitelný předmět

Souběžné postižení více vadami

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky se zaměřením na mentální postižení a poruchy autistického spektra. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky, ovládá práci se žáky se SVP na úrovni speciálního pedagogika - zpracování speciálněpedagogické diagnostiky, individuálního vzdělávacího plánu, intervence, práce se skupinou i jednotlivcem. Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyvozuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahy k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie

- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk200	Strategie podpory matematické gramotnosti	L. Pavlíčková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	3	1	P
SPk230	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/0/7 8 hodin.	4	1	Z
SZ6049	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	0/0/5 6 hodin.	4	1	-
SZ6051	Školní pedagogika	H. Horká	zk	0/0/5 6 hodin.	4	2	-

15 kreditů

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVk014	Angličtina pro speciální pedagogii II	G. Hublová	zk	0/0/1.3 15 hodin.	4	1	-

4 kredity

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	Z
SPk202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	Z
SPk204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	2	3	Z
SPk206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0 0 hodin.	-	2	-
SPk532	Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením	M. Vrabel	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	P

14 kreditů

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	0/0/7 8 hodin.	3	1	P
SPk231	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	1	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk502	Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením	D. Opatřilová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
SPk553	Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení	D. Opatřilová	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	2	P
SPk554	Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení	D. Opatřilová	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	3	P
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/0/1.3 16 hodin.	6	2	Z
SPk547	Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS	D. Opatřilová	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
SPk573	Odborná praxe souvislá 1 - VV	D. Zámečnicková	z	0/0/1.7 20 hodin.	10	3	P
SPk574	Odborná praxe souvislá 2 - VV	D. Zámečnicková	z	0/0/3.3 40 hodin.	10	4	P
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk550	Mozková obrna	D. Opatřilová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	P
SPk551	Intervence jedinců s epilepsií	I. Fialová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	P
SPk552	Intervenční postupy - simulace u jedinců s tělesným postižením	D. Zámečnicková	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	P
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

† Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

† Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.12 Speciální pedagogika (Specializace 6 - speciální andragogika, kombinovaný)

Kód	P10616
Zkratka	NSPZP16
Forma	navazující kombinovaný se specializací
Stav	v přípravě

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Participace dospělých s mentálním postižením na volnočasových aktivitách v inkluzivním prostředí.

Bariéry a facilitátory v přechodu ze školy do zaměstnání u dospívajících se smyslovým postižením.

Celoživotní vzdělávání v kontextu sociálního znevýhodnění.

Další vzdělávání a profesní adaptace u dospělých se získaným zdravotním postižením.

Metody tréninku kognitivních schopností u seniorů s demencí.

Edukace a profesní příprava u osob ve výkonu trestu odnětí svobody

Témata obhájených diplomových prací

Specifika výuky prostorové orientace a samostatného pohybu dospělých osob s hluchoslepotou <<https://is.muni.cz/auth/th/25823/pe>>

Participace osob s Williamsovým syndromem v České republice a Spolkové republice Německo <<https://is.muni.cz/auth/th/371573/pe>>

Pracovní uplatnění absolventů střední školy pro zrakově postižené <https://is.muni.cz/auth/th/392217/pedf_m/?lang=cs>

Sociální služby sociální rehabilitace a chráněné bydlení pro osoby s mentálním postižením - případová studie <https://is.muni.cz/auth/th/397136/pedf_m/?lang=cs>

Sexuální výchova jedinců s mentálním postižením <https://is.muni.cz/auth/th/397136/pedf_m/?lang=cs>

Témata obhájených rigorózních prací

Sekundární prevence po infarktu myokardu

Komplexní výchovně vzdělávací systém ve statutárním městě Brně

Činnost pracovníků školního poradenského pracoviště v inkluzivním prostředí škol hlavního vzdělávacího proudu

Osoby s mentální retardací jako uživatelé sociálních služeb

Komplexní péče o afatické pacienty a jejich subjektivní pohled na problematiku

Determinanty zmyslového vnímání a možnosti speciálněpedagogické podpory u jednotlivců s viacnásobným postižením

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinný předmět

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud je zadána na katedře, i když bude zadána na jiné katedře, např. na psychologii, téma bude vždy speciálněpedagogické)

Speciální pedagogika dospělých

Povinně volitelný předmět

Intervence u dospělých s postižením a sociálním znevýhodněním

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů - má široké odborné znalosti a dovednosti ze speciální pedagogiky a ze speciální andragogiky. Má základní komunikační vědomosti a dovednosti, zná a dokáže použít vhodné komunikační strategie u dospělých jedinců s ohledem na jejich možnosti, dovednosti a aktuální životní situaci, je schopen zvolit a uplatňovat adekvátní přístup k lidem s postižením a znevýhodněním. Orientuje se v aktuálních přístupech zaměřených na poradenství a podporu osob se specifickými potřebami v období dospělosti a v seniorském věku, jejich rodin a sociálního okolí (diagnostika, individuální plán podpory, intervence, práce s jednotlivcem a se skupinou). Je schopen vytvářet a provádět vlastní aktivity, reflektovat své schopnosti a dovednosti, je schopen analyzovat životní situace osob s postižením a volit vhodný postup pro intervenci a podporu. Dokáže provádět speciálněpedagogickou a poradenskou činnost, je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum se zaměřením na dospělé jedince s postižením či znevýhodněním a argumentovat ve prospěch zvoleného postupu.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzvojuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a

k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk120	Sociální politika a sociální práce	L. Slepíčková	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	4	P
SPk230	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/0/7 8 hodin.	4	1	Z
SZ6049	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	0/0/5 6 hodin.	4	1	-
SZ6051	Školní pedagogika	H. Horká	zk	0/0/5 6 hodin.	4	2	-
					15 kreditů		

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVk014	Angličtina pro speciální pedagogii II	G. Hublová	zk	0/0/1.3 15 hodin.	4	1	-
					4 kredity		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk100	Andragogika a geragogika	K. Pančocha	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	1	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk118	Internacionalizace oboru Speciální andragogika	K. Pančocha	z	0/0/0	-	2	-
SPk546	Poruchy autistického spektra	B. Bazalová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	2	P
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk121	Speciální andragogika osob se zdravotním postižením	L. Procházková	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	1	P
IVk122	Speciální andragogika osob se sociálně patologickými projevy chování	K. Pančocha	zk	0/0/3.3 40 hodin.	8	2	P
IVk123	Poradenství a intervence u dospělých osob	L. Procházková	zk	0/0/3.3 40 hodin.	6	3	P
IVk124	Poradenství a intervence u dospělých osob	L. Procházková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	P
SPk210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	0/0/7 8 hodin.	3	1	P
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk125	Podpora dospělých osob se smyslovým postižením	M. Vrubel	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	P
IVk126	Odborná praxe souvislá 1 - SA	L. Procházková	z	0/0/1.7 20 hodin.	10	2	P
IVk127	Odborná praxe souvislá 2 - SA	L. Procházková	z	0/0/3.3 40 hodin.	10	3	P
SPk232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/0/1.3 16 hodin.	6	2	Z
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IVk101	Behaviorální přístupy v učení	K. Pančocha	k	0/0/2 24 hodin.	6	4	P
SPk541	Krizová intervence	V. Linhartová	k	0/0/2 24 hodin.	6	3	-
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
IV_DP	Diplomová práce	K. Pančocha	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
IV_DPd	Diplomová práce - Dokončení	H. Vaďurová	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
IV_DPP	Diplomová práce - Projekt	H. Vaďurová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

2 Charakteristiky předmětů

Tato kapitola obsahuje charakteristiky povinných a povinně-volitelných předmětů ze šablon studijních plánů.

2.1 Základní teoretické předměty profilujícího základu (Z)

Jedná se o podmnožinu předmětů profilujícího základu (P) (viz 2.2), které jsou pro dosažení profilu absolventa natolik významné, že tvoří zpravidla základní jádro všech studijních plánů studijního programu.

PdF:SPk201 Strategie podpory funkční gramotnosti

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)
Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Výukové metody

interaktivní seminář, kooperativní učení

Metody hodnocení

Ukončení předmětu: písemný test - k úspěšnému absolvování je nutno 75% správných odpovědí Další požadavky budou upřesněny na první konzultaci předmětu. aktivní účast 50%.

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen zvládat specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Student zná specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Postavení vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v edukaci na prvním stupni základní školy Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání Vzdělávací obory předmětu český jazyk a jeho postavení v edukaci žáků se specifickými poruchami učení. Psychologické základy vyučování čtení, psaní, vývoj metod prvopočátečního psaní a čtení. Metody výuky elementárního čtení a psaní Čtenářská gramotnost, přístupy a strategie při výuce čtení, Specifika čtenářských chyb. Diferenciace a individualizace ve výuce českého jazyka. Specifické poruchy učení, intervence a reedukace. Problematika přístupu k žákům se specifickými poruchami učení v českém jazyce Význam didaktických her při osvojování si dovednosti čtení. Vyučovací hodina, organizační formy výuky, struktura vyučovací hodiny. Alternativní metody ve výuce čtení a psaní Specifika hodnocení v edukačním procesu.

Literatura

BARTOŇOVÁ, M. *Metody ve vyučování žáků s mentálním postižením se zaměřením na čtení a psaní In Bartoňová, M., Pipeková, J., Vítková, M. eds. Strategie ve vzdělávání žáků v základní škole speciální. Texty k distančnímu vzdělávání.* 1. vydání. Brno: Paido, 2016. 26 s. ISBN 978-80-7315-256-7.

BARTOŇOVÁ, M. *Approaches to students with learning disorders in inclusive school environment.* 1st ed. Brno: Masaryk University, 2014. 163 s. ISBN 9788021071100.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení: text k distančnímu vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Paido, 2012. ISBN 978-80-7315-232-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 128 s. ISBN 80-210-3613-3.

HAVEL, J., B. FABIÁNKOVÁ a M. NOVOTNÁ. *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. In *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. Brno: Paido, 1999. 81 s. ISBN 80-85931-64-8.

PdF:SPk202 **Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ**
4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)
doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí inkluzivní školy a prostředí škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

interaktivní přednáška, diskuse v kontextu vlastní pedagogické praxe

Metody hodnocení

Typ výuky: konzultace, ukončení zkouškou; písemný test - k úspěšnému absolvování předmětu je nutné 65% správných odpovědí účast na výuce 50%

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen zvládat intervence a přístupy k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivní didaktiky

Osnova

- 1) Individualizace a diferenciací ve vzdělávání. Specifikace práce s heterogenní třídou. Komunikativní dovednosti. 2) Inkluzivní didaktika v procesu edukace 3) Edukační proces u žáků s mentálním postižením. Systém vzdělávání. Osobnost jedince s mentálním postižením. Postavení hlavních předmětů ve vzdělávacích programech (český jazyk, matematika). Vzdělávací programy na ZŠ a ZŠ speciální.
- 4) Edukační proces u žáků se sluchovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se sluchovým postižením, stupně postižení. Specifičnost vyučovacího procesu, globální čtení.
- 5) Edukační proces u žáků se zrakovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se zrakovým postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Využití speciálních pomůcek.
- 6) Edukační proces u žáků s tělesným postižením. Systém péče. Osobnost jedince s tělesným postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Předmět dorozumivací dovednosti.
- 7) Edukační proces u žáků se specifickými poruchami učení. Systém péče. Osobnost jedince s ADD/ADHD. Reedukace dyslexie, dyskalkulie. Programy prevence a modifikace jedinců s poruchami chování.
- 8) Edukační proces u žáků se souběžným postižením více vadami. Problematika MO. Problematika hluchoslepoty. Definice kombinovaného postižení. Systém péče. Specifičnost vyučovacího procesu.
- 9) Edukační proces jedinců s narušenou komunikační schopností. Systém péče. Osobnost jedince. Specifičnost vyučovacího procesu. Řečová výchova v edukaci žáků s mentálním postižením.
- 10) Edukační proces u žáků se sociálním znevýhodněním. Specifika sociálního znevýhodnění. Přípravná třída. Asistent pedagoga. Opatření pro podporu žáků se sociálním znevýhodněním.
- 11) Edukační proces u žáků s poruchami autistického spektra. Systém péče. Osobnost jedince s PAS. Specifika vyučovacího procesu, metody a formy práce. Strukturované vyučování. Komunikační systém VOKS. 12) Podpůrná opatření v edukačním procesu

Literatura

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 279 s. ISBN 978-80-210-6678-6.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 257 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

ČADILOVÁ, V. a Z. ŽAMPACHOVÁ. *Strukturované učení : vzdělávání dětí s autismem a jinými vývojovými poruchami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 405 s. ISBN 9788073674755.

- VALENTA, M., O. MÜLLER a M. VÍTKOVÁ. *Psychopedie*. 3 aktual. a rozšířené vyd. Praha: Parta Praha, 2007. 386 s. Pedagogická literatura. ISBN 978-80-7320-099-2.
- VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.
- BARTOŇOVÁ, M., J. PIPEKOVÁ a M. VÍTKOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků s mentálním postižením v odborném učilišti a na praktické škole*. 1. vyd. Brno: MSD, 2007. 103 s. ISBN 9788073920111.
- VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. druhé. Brno: Paido Brno, 2006. 302 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-134-0.
- ŠEDIVÁ, Z. *Psychologie sluchově postižených ve školní praxi*. 1. vyd. Praha: Septima, 2006. 64 s. ISBN 8072162322.
- THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra : dětský autismus, atypický autismus, Aspergerův syndrom, dezin-tegrační porucha*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 453 s. ISBN 8073670917.
- KLENKOVÁ, J. *Logopedie : narušení komunikační schopnosti, logopedická prevence, logopedická intervence v ČR, příklady z praxe*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. 224 s. ISBN 9788024711102.
- OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 146 s. 55-984A-2005 02/58 11/Pd. ISBN 80-210-3819-5.
- BARTOŇOVÁ, M. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR*. Brno: MSD, 2005. 416 s. MSD. ISBN 80-86633-37-3.
- LUDÍKOVÁ, L. *Kombinované vady*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 140 s. ISBN 8024411547.
- HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.
- Dětský autismus : přehled současných poznatků*. Edited by Michal Hrdlička - Vladimír Komárek. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 206 s. ISBN 8071788139.
- MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2004. 203 s. ISBN 8072544764.
- ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003. 187 s. ISBN 807178821X.
- SINDELAR, B. *Předcházíme poruchám učení :soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2003. 63 s. +. ISBN 80-7178-736-1.
- SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2002. 303 s. ISBN 8024603292.
- LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Edited by Eva Škodová, Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002. 191 s. ISBN 8071785725.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- JELÍNKOVÁ, M. *Autismus. IV., Péče o dospělé klienty s autismem*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 22 s.
- VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. II., Metoda bazální stimulace*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství České republiky, 2001. 34 l.

- LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepého dítěte raného věku*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. 94 s. ISBN 8024402505.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 2000. 70 s. ISBN 8085931842.
- SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých. II*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 78 s. ISBN 80-7183-226-X.
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých..* 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 74 s. ISBN 80-7183-225-1.
- GÜNTHER, K.B. *Bilingvální vyučování neslyšících žáků základní školy : etapová zpráva o hamburském bilingválním školním experimentu : (český překlad vybraných částí publikace)*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2000. 57 s.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L., J. ŘEHŮŘEK a I. MADLENER. *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Edited by Marie Vítková. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 94 s. ISBN 8085931753.
- JANOTOVÁ, N. *Odezírání u sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Septima, 1999. 51 s. ISBN 80-7216-826-6.
- JABŮREK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících*. Praha: Septima, 1998. 43 s. ISBN 8072160524.
- POKORNÁ, V. *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení :rozvoj vnímání a poznávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 153 s. ISBN 80-7178-228-9.
- NIELSENOVÁ, L. *Učení zrakově postižených dětí v raném věku*. České vyd. 1. Praha: ISV nakladatelství, 1998. 119 s. ISBN 80-85866-26-9.
- SCHOPLER, E., R.J. REICHLER a M. LANSING. *Strategie a metody výuky dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami : příručka pro učitele i rodiče*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 271 s. ISBN 80-7178-199-1.
- PULDA, M. *Včasná sluchově-řečová výchova malých sluchově postižených dětí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1996. 57 s. ISBN 80-210-1296-X.
- POŽÁR, L. *Školská integrácia detí a mládeže s poruchami zraku*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 1996. 223 s. ISBN 80-223-1101-4.
- VÁGNEROVÁ, M. *Oftalmopsychologie dětského věku*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 182 s., 4. ISBN 80-7184-053-X.
- KEBLOVÁ, A. *Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené žáky základní školy*. 1. vyd. Praha: Septima, 1995. 19 s. ISBN 80-85801-62-0.
- POKORNÁ, V. *Porovnej, dokresli, spojuj, rozlišuj, skládej :jak poznáme sklony dítěte k dyslexii, dysgrafii, dyskalkulii : [soubor volných pracovních listů k rozvoji zrakového vnímání]*. Illustrated by Šárka Boháčová. Praha: Blug, 1994. 20 volnýc. ISBN 80-85635-36-4.
- ČÁLEK, O., J. CERHA a Z. HOLUBAŘ. *Vývoj osobnosti zrakově těžce postižených*. Praha: Achát, 1992. 244 s.
- PULDA, M. *Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. 143 s. ISBN 8021004762.

PdF:SPk204 **Inkluzivní didaktika**

2 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získání základních vědomostí o problematice vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v současném vzdělávacím systému České republiky. Dalším cílem předmětu je seznámit studenty s vybranými vzdělávacími systémy v zahraničí. Předmět by měl také přispět k osvojení teoretických znalostí nezbytných pro úspěšnou organizaci výuky v inkluzivní třídě vzhledem k typu postižení žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

Seminář, interaktivní diskuse a příklady dobré praxe.

Metody hodnocení

Témata k diskusi (seminární práci): 1. Modelový individuální vzdělávací plán žáka / studenta se speciálními vzdělávacími potřebami. 2. Příprava vyučovací hodiny v modelové inkluzivní třídě s využitím osvojených výukových strategií. 3. Na modelovém případě promyslet materiálně-technická a organizační opatření nezbytná pro úspěšnou integraci modelového žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. 4. Jak připravit podklady pro

interview s rodiči žáka se SVP. 5. Podmínky integrace a inkluze v základním vzdělávání v zahraničí. Písemný test - 40 otázek. Pro splnění je nutné 75 % správných odpovědí. Seminární práce bude odevzdána do odevzdávacího předmětu, v rozsahu 3 - 5 (A4) stran.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen: - popsat základní informace o problematice vzdělávání žáků se SVP v kontextu inkluzivní didaktiky a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v současném vzdělávacím systému České republiky; - student bude schopen charakterizovat vzdělávací systémy v zahraničí a provést jejich komparaci. - student by měl být schopen na základě teoretických znalostí navrhnout úspěšnou organizaci výuky v inkluzivní třídě vzhledem k typu postižení žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Osnova 1. Inkluzivní vzdělávání u nás a v zahraničí - vývoj a historie, české a mezinárodní dokumenty. 2. Definice pojmů (inkluze, inkluzivní učitel, inkluzivní prostředí aj.) 3. Systém vzdělávání s důrazem na inkluzivní vzdělávání. 4. Individualizace a diferenciací v procesu edukace v inkluzivním prostředí. 5. Okruh žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - podmínky vzdělávání (žáci s narušenou komunikační schopností; se specifickými poruchami učení a chování; se zrakovým postižením; se sluchovým postižením; žáci s epilepsií (tj. s chronickým onemocněním); s mentálním postižením a SPAS; s tělesným postižením, s těžkým postižením). 6. Klinický obraz vybraných nemocí - neurovývojové vady a hyperkinetické poruchy. 7. Didaktické otázky ke kooperativnímu a autoregulovanému učení. 8. Materiální a organizační podmínky pro realizaci inkluzivního vzdělávání, individuální podpora učení ve škole. 9. Strategie hodnocení v inkluzivní škole. 10. Strategie pro samostatné učení, styly učení a strategie individuální podpory.

Literatura

povinná literatura

Ošlejšková, H., Vítková, M. et al. Východiska, podmínky a strategie ve vzdělávání žáků s těžkým postižením na základní škole speciální. 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6673-1

Bartoňová, M., Vítková, M. et al. Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu, 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6678-6

doporučená literatura

Hájková, V., Strnadová, I. Inkluzivní vzdělávání. Praha: Grada, 2010. 217 s. ISBN 978-80-247-3070-7.

Lechta, V. (ed.). Základy inkluzivní pedagogiky. Vydání první. Praha : Portál, s.r.o., 2010. s. 435. ISBN 978-80-7367-679-7.

HAVEL, J. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na 1. stupni základní školy jako východisko inkluzivní didaktiky*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 256 s. ISBN 978-80-210-7150-6.

KRATOCHVÍLOVÁ, J. *Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 207 s. ISBN 978-80-210-6527-7.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reeducace specifických poruch učení (ed)*. Brno. Brno: MU, 2005. 152 s. Paido. ISBN 80-210-3613-3.

PdF:SPk230 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Na konci kurzu bude student seznámen se zásadami kvalitativního a kvantitativního výzkumu, základními technikami a pravidly jejich užití při vlastním výzkumu. Porozumí základním principům indukce a dedukce a základním konceptům vědeckého výzkumu, jako je teorie, operacionalizace, hypotézy, reliabilita, validita, reprezentativita.

Výukové metody

přednáška- teoretická příprava v oblasti metodologie, semestrální projekt návrhu plánu výzkumu,

Metody hodnocení

průběžné úkoly (5 úkolů vypracovávaných v průběhu semestru a hodnocených 0-7 body), zkouška (písemný test hodnocený 0-35 body) nebo hodnocený výzkumný projekt (návrh plánu výzkumu hodnocený 0-35 body) - dle preferencí studentů. Celkem je nutné získat 50 ze 70 bodů. Bližší informace ve Studijních materiálech předmětu v IS/

Výstupy z učení

Osvojí si schopnost naplánovat vlastní výzkum, navrhnout adekvátní metodologický postup, zkonstruovat výzkumné nástroje a posoudit jejich aplikovatelnost a diskutovat o překážkách, které je při realizaci výzkumu mohou potkat.

Osnova

Věda jako způsob poznávání světa, sociální vs. přírodní vědy, korelace, kauzalita Logika kvantitativního výzkumu Logika kvalitativního výzkumu Hypotéza, výběr vzorku, validita a reliabilita výzkumu Od výzkumné

otázky k hypotéze Fáze výzkumu Typy výzkumu Dotazník a rozhovor jako nástroje sběru dat Základní tradice kvalitativního výzkumu Práce v terénu, terénní poznámky, vztah s informanty, analýza dat v kvalitativním výzkumu Etické aspekty výzkumu

Literatura

KAUFMANN, J. *Chápající rozhovor*. Translated by Marie Černá. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 151 s. ISBN 9788074190339.

PUNCH, K. *Základy kvantitativního šetření*. Translated by Jan Hendl. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 9788073673819.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Disman. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 978-80-246-0139-7.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Disman. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky. Edited by Peter Gavora. [1. vyd.]. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 80-85931-15-X.

PdF:SPk232 **Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi**

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je představit pokročilé výzkumné strategie ve speciální pedagogice se zaměřením na výzkum jednoho či několika málo subjektů pro využití v praxi studentů speciální pedagogiky. Vzhledem k vysoké míře interindividuálních rozdílů mezi subjekty, která je dána jak jejich typicky velkou heterogenitou, tak často nízkým počtem srovnatelných subjektů, se ve speciálně pedagogické metodologii často využívá jak kvalitativních, tak smíšených nebo kvantitativních výzkumných strategií s nízkým počtem informantů, respondentů nebo subjektů. V rámci předmětu budou představeny pokročilé náležitosti pro tvorbu případových studií a experimentálních studií s vnitrosubjektovými plány s několika málo nebo pouze jedním subjektem výzkumu. Součástí předmětu bude také návrh vlastního experimentálního výzkumu s vhodně zvoleným experimentálním designem a způsobem sběru dat o chování.

Výukové metody

Seminář, tvorba vlastního výzkumného projektu

Metody hodnocení

Zpracování experimentálního projektu výzkumu s jedním subjektem

Výstupy z učení

Studenti budou schopni:

- popsat možnosti aplikace výzkumných strategií s jedním nebo několika málo subjekty
- vysvětlit výhody a nevýhody vnitrosubjektového experimentálního designu s ohledem na validitu a reliabilitu.
- vybrat vhodný typ experimentálního designu a adekvátní způsob měření cílového chování
- aplikovat vhodnou výzkumnou strategii a připravit projekt výzkumu využitelný ve speciálně pedagogické praxi

Osnova

1. Výzkum s malým počtem subjektů nebo jedním subjektem (N1) - možnosti využití
2. Využití N1 výzkumných strategií v kvalitativním a kvantitativním a smíšeném výzkumu
3. Případové studie - příprava a realizace vlastního projektu případové studie; výběr zkoumaných subjektů, jevů a institucí; sběr dat, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.
4. Experiment s nízkým/jedním N - možnosti využití vnitrosubjektového designu
5. Limity validity a reliability vnitrosubjektového designu
6. Projekt vnitrosubjektového experimentu - příprava a realizace vlastního experimentálního projektu; výběr zkoumaných subjektů; sběr dat - měření chování, grafické znázornění, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.

Literatura

povinná literatura

ODOM, Samuel L., et al. *Research in special education: Scientific methods and evidence-based practices*. Exceptional children, 2005, 71.2: 137-148.

Úvod do metodologie psychologického výzkumu : jak zkoumat lidskou duši. Translated by Petr Bakalář, Illustrated by Ján Ferjenčík. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. 255 s. ISBN 9788073678159.

MERTENS, D.M. a J.A. MCLAUGHLIN. *Research and evaluation methods in special education*. Thousand Oaks: Corwin Press, 2004. xiv, 275. ISBN 0761946535.

doporučená literatura

LANE, Justin D.; GAST, David L. Visual analysis in single case experimental design studies: Brief review and guidelines. *Neuropsychological rehabilitation*, 2014, 24.3-4: 445-463.

YIN, Robert K. Case study research and applications: Design and methods. SAGE Publications, 2017.

COOPER, J.O., T.E. HERON a W.L. HEWARD. *Applied behavior analysis*. Second edition. Harlow: Pearson, 2014. iv, 751. ISBN 9781292023212.

PdF:SPp201 Strategie podpory funkční gramotnosti

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)
Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Výukové metody

interaktivní seminář, kooperativní učení

Metody hodnocení

Ukončení předmětu: písemný test - k úspěšnému absolvování je nutno 75% správných odpovědí Požadavky: vypracování přípravy na hodinu českého jazyka Další požadavky budou upřesněny na první konzultaci předmětu. aktivní účast 80%.

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny: . je student schopen zvládat specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. . student zná specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami; . student umí aplikovat jednotlivé metody čtení u žáků se SVP.

Osnova

Postavení vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v edukaci na prvním stupni základní školy Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání Vzdělávací obory předmětu český jazyk a jeho postavení v edukaci žáků se specifickými poruchami učení. Psychologické základy vyučování čtení, psaní, vývoj metod prvopočátečního psaní a čtení. Metody výuky elementárního čtení a psaní Čtenářská gramotnost, přístupy a strategie při výuce čtení, Specifika čtenářských chyb. Diferenciace a individualizace ve výuce českého jazyka. Specifické poruchy učení, intervence a reedukace. Problematika přístupu k žákům se specifickými poruchami učení v českém jazyce Význam didaktických her při osvojování si dovednosti čtení. Vyučovací hodina, organizační formy výuky, struktura vyučovací hodiny. Alternativní metody ve výuce čtení a psaní Specifika hodnocení v edukačním procesu.

Literatura

BARTOŇOVÁ, M. *Approaches to students with learning disorders in inclusive school environment*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 164 s. ISBN 978-80-210-7110-0.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení: text k distančnímu vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Paido, 2012. ISBN 978-80-7315-232-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 128 s. ISBN 80-210-3613-3.

HAVEL, J., B. FABIÁNKOVÁ a M. NOVOTNÁ. *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. In *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. Brno: Paido, 1999. 81 s. ISBN 80-85931-64-8.

PdF:SPp202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)
doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí inkluzivní školy a prostředí škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

interaktivní přednáška, diskuse v kontextu vlastní pedagogické praxe

Metody hodnocení

Typ výuky: konzultace, ukončení zkouškou; písemný test - k úspěšnému absolvování předmětu je nutné 65% správných odpovědí účast na výuce 50%

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen zvládat intervence a přístupy k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivní didaktiky

Osnova

- 1) Individualizace a diferenciací ve vzdělávání. Specifikace práce s heterogenní třídou. Komunikativní dovednosti. 2) Inkluzivní didaktika v procesu edukace 3) Edukační proces u žáků s mentálním postižením. Systém vzdělávání. Osobnost jedince s mentálním postižením. Postavení hlavních předmětů ve vzdělávacích programech (český jazyk, matematika). Vzdělávací programy na ZŠ a ZŠ speciální.
- 4) Edukační proces u žáků se sluchovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se sluchovým postižením, stupně postižení. Specifičnost vyučovacího procesu, globální čtení.
- 5) Edukační proces u žáků se zrakovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se zrakovým postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Využití speciálních pomůcek.
- 6) Edukační proces u žáků s tělesným postižením. Systém péče. Osobnost jedince s tělesným postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Předmět dorozumivací dovednosti.
- 7) Edukační proces u žáků se specifickými poruchami učení. Systém péče. Osobnost jedince s ADD/ADHD. Reeducace dyslexie, dyskalkulie. Programy prevence a modifikace jedinců s poruchami chování.
- 8) Edukační proces u žáků se souběžným postižením více vadami. Problematika MO. Problematika hluchoslepoty. Definice kombinovaného postižení. Systém péče. Specifičnost vyučovacího procesu.
- 9) Edukační proces jedinců s narušenou komunikační schopností. Systém péče. Osobnost jedince. Specifičnost vyučovacího procesu. Řečová výchova v edukaci žáků s mentálním postižením.
- 10) Edukační proces u žáků se sociálním znevýhodněním. Specifika sociálního znevýhodnění. Přípravná třída. Asistent pedagoga. Opatření pro podporu žáků se sociálním znevýhodněním.
- 11) Edukační proces u žáků s poruchami autistického spektra. Systém péče. Osobnost jedince s PAS. Specifika vyučovacího procesu, metody a formy práce. Strukturované vyučování. Komunikační systém VOKS. 12) Podpurná opatření v edukačním procesu

Literatura

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 279 s. ISBN 978-80-210-6678-6.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 257 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

ČADILOVÁ, V. a Z. ŽAMPACHOVÁ. *Strukturované učení : vzdělávání dětí s autismem a jinými vývojovými poruchami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 405 s. ISBN 9788073674755.

VALENTA, M., O. MÜLLER a M. VÍTKOVÁ. *Psychopedie*. 3 aktual. a rozšířené vyd. Praha: Parta Praha, 2007. 386 s. Pedagogická literatura. ISBN 978-80-7320-099-2.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.

BARTOŇOVÁ, M., J. PIPEKOVÁ a M. VÍTKOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků s mentálním postižením v odborném učilišti a na praktické škole*. 1. vyd. Brno: MSD, 2007. 103 s. ISBN 9788073920111.

VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. druhé. Brno: Paido Brno, 2006. 302 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-134-0.

ŠEDIVÁ, Z. *Psychologie sluchově postižených ve školní praxi*. 1. vyd. Praha: Septima, 2006. 64 s. ISBN 8072162322.

THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra : dětský autismus, atypický autismus, Aspergerův syndrom, dezin-tegrační porucha*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 453 s. ISBN 8073670917.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie : narušení komunikační schopnosti, logopedická prevence, logopedická intervence v ČR, příklady z praxe*. Vyd. 1. Praha: Građa, 2006. 224 s. ISBN 9788024711102.

OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 146 s. 55-984A-2005 02/58 11/Pd. ISBN 80-210-3819-5.

- BARTOŇOVÁ, M. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR*. Brno: MSD, 2005. 416 s. MSD. ISBN 80-86633-37-3.
- LUDÍKOVÁ, L. *Kombinované vady*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 140 s. ISBN 8024411547.
- HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.
- Dětský autismus : přehled současných poznatků*. Edited by Michal Hrdlička - Vladimír Komárek. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 206 s. ISBN 8071788139.
- MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2004. 203 s. ISBN 8072544764.
- ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003. 187 s. ISBN 807178821X.
- SINDELAR, B. *Předcházíme poruchám učení :soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2003. 63 s. +. ISBN 80-7178-736-1.
- SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2002. 303 s. ISBN 8024603292.
- LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Edited by Eva Škodová, Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002. 191 s. ISBN 8071785725.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- JELÍNKOVÁ, M. *Autismus. IV., Péče o dospělé klienty s autismem*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 22 s.
- VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. II., Metoda bazální stimulace*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství České republiky, 2001. 34 l.
- LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepeho dítěte raného věku*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. 94 s. ISBN 8024402505.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 2000. 70 s. ISBN 8085931842.
- SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých. II*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 78 s. ISBN 80-7183-226-X.
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých..* 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 74 s. ISBN 80-7183-225-1.
- GÜNTHER, K.B. *Bilingvální vyučování neslyšících žáků základní školy : etapová zpráva o hamburském bilingválním školním experimentu : (český překlad vybraných částí publikace)*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2000. 57 s.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L., J. ŘEHŮŘEK a I. MADLENER. *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Edited by Marie Vítková. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 94 s. ISBN 8085931753.
- JANOTOVÁ, N. *Odezírání u sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Septima, 1999. 51 s. ISBN 80-7216-826-6.
- JABŮREK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících*. Praha: Septima, 1998. 43 s. ISBN 8072160524.
- POKORNÁ, V. *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení :rozvoj vnímání a poznávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 153 s. ISBN 80-7178-228-9.
- NIELSENOVÁ, L. *Učení zrakově postižených dětí v raném věku*. České vyd. 1. Praha: ISV nakladatelství, 1998. 119 s. ISBN 80-85866-26-9.

SCHOPLER, E., R.J. REICHLER a M. LANSING. *Strategie a metody výuky dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami : příručka pro učitele i rodiče*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 271 s. ISBN 80-7178-199-1.

PULDA, M. *Včasná sluchově-řečová výchova malých sluchově postižených dětí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1996. 57 s. ISBN 80-210-1296-X.

POŽÁR, L. *Školská integrácia detí a mládeže s poruchami zraku*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 1996. 223 s. ISBN 80-223-1101-4.

VÁGNEROVÁ, M. *Oftalmopsychologie dětského věku*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 182 s., 4. ISBN 80-7184-053-X.

KEBLOVÁ, A. *Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené žáky základní školy*. 1. vyd. Praha: Septima, 1995. 19 s. ISBN 80-85801-62-0.

POKORNÁ, V. *Porovnej, dokresli, spojuj, rozlišuj, skládej : jak poznáme sklony dítěte k dyslexii, dysgrafii, dyskalkulii : [soubor volných pracovních listů k rozvoji zrakového vnímání]*. Illustrated by Šárka Boháčová. Praha: Blug, 1994. 20 volnýc. ISBN 80-85635-36-4.

ČÁLEK, O., J. CERHA a Z. HOLUBÁŘ. *Vývoj osobnosti zrakově těžce postižených*. Praha: Achát, 1992. 244 s.

PULDA, M. *Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. 143 s. ISBN 8021004762.

PdF:SPp204 **Inkluzivní didaktika**

2 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získání základních vědomostí o problematice vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v současném vzdělávacím systému České republiky. Dalším cílem předmětu je seznámit studenty s vybranými vzdělávacími systémy v zahraničí. Předmět by měl také přispět k osvojení teoretických znalostí nezbytných pro úspěšnou organizaci výuky v inkluzivní třídě vzhledem k typu postižení žáků a speciálním vzdělávacím potřebám.

Výukové metody

Seminář, diskuse, skupinové projekty a jejich prezentace a diskuse nad nimi.

Metody hodnocení

Každý student vypracuje seminární práci na vybrané téma. Práci odevzdá vyučujícímu v rozsahu 3-5 stran A4. 1. Vytvořit modelový individuální vzdělávací plán žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. 2. Připravit vyučovací hodinu v modelové inkluzivní třídě s využitím osvojených výukových strategií. 3. Na modelovém případě promyslet materiálně-technická a organizační opatření nezbytná pro úspěšnou integraci modelového žáka se SVP. 4. Připravit podklady pro interview s rodiči žáka se SVP. Projekt bude následně ve výuce prezentován, diskutován a hodnocen. Téma eseje pro studenty, kteří se účastní zahraniční stáže: Podmínky integrace a inkluze v základním vzdělávání v zahraničí. Písemný test - 40 otázek. Musí být zodpovězeno 75 % otázek správně.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen: • vysvětlit a při své výchovně-vzdělávací činnosti reflektovat principy inkluzivního vzdělávání; • dokáže kriticky uvažovat o vlastním postoji k inkluzivnímu vzdělávání a vlastním schopnostech vytvářet inkluzivní prostředí ve školní třídě; • bude schopen zorganizovat, efektivně komunikovat a vést práci multidisciplinárního týmu; • ve spolupráci s rodiči, žákem a poradenským zařízením dokáže vypracovat individuální vzdělávací plán, resp. plán pedagogické podpory; • bude znát základní metody a formy práce s heterogenní skupinou (adaptace způsobů zprostředkování učiva, výukových materiálů, organizačních forem práce, uspořádání třídy, hodnocení atd.) a bude je umět vhodně použít při edukaci; • dokáže modifikovat učební materiály a aktivity s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků; • bude schopen určit a popsat standardně užívané kompenzační pomůcky, speciální učební pomůcky a podpůrné nebo náhradní komunikační systémy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Osnova 1. Inkluzivní vzdělávání u nás a v zahraničí - vývoj a historie, české a mezinárodní dokumenty. 2. Definice pojmů (inkluze, inkluzivní učitel, inkluzivní prostředí aj.) 3. Systém vzdělávání s důrazem na inkluzivní vzdělávání. 4. Individualizace a diferenciacce v procesu edukace v inkluzivním prostředí. 5. Okruh žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - podmínky vzdělávání (žáci s narušenou komunikační schopností; se specifickými poruchami učení a chování; se zrakovým postižením; se sluchovým postižením; žáci s epilepsií (tj. s chronickým nemocněním); s mentálním postižením a SPAS; s tělesným postižením, s těžkým postižením). 6. Klinický obraz vybraných nemocí - neurovývojové vady a hyperkynetické poruchy. 7. Didaktické otázky ke kooperativnímu a autoregulovanému učení. 8. Materiální a organizační podmínky pro realizaci inkluzivního vzdělávání, individuální podpora učení ve škole. 9. Strategie hodnocení v inkluzivní škole. 10. Strategie pro samostatné učení, styly učení a strategie individuální podpory.

Literatura**povinná literatura**

Ošlejšková, H., Vítková, M. et al. *Východiska, podmínky a strategie ve vzdělávání žáků s těžkým postižením na základní škole speciální*. 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6673-1

Bartoňová, M., Vítková, M. et al. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*, 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6678-6

doporučená literatura

Lechta, V. (ed.). *Základy inkluzivní pedagogiky*. Vydání první. Praha : Portál, s.r.o., 2010. s. 435. ISBN 978-80-7367-679-7.

Hájková, V., Strnadová, I. *Inkluzivní vzdělávání*. Praha: Grada, 2010. 217 s. ISBN 978-80-247-3070-7.

HAVEL, J. *Výuka elementárního čtení a psaní na přechodu k inkluzi*. In Jiří Havel. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na 1. stupni základní školy jako východisko inkluzivní didaktiky*. 2. rozšířené vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014. s. 71-112, 42 s. ISBN 978-80-210-7150-6.

KRATOCHVÍLOVÁ, J. *Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 207 s. ISBN 978-80-210-6527-7.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reeducace specifických poruch učení (ed)*. Brno. Brno: MU, 2005. 152 s. Paido. ISBN 80-210-3613-3.

neurčeno

Heimlich, U., Kahlert, J., Lelgemann, R., Fischer, E. (Hrsg.). *Inklusives Schulsystem*. Mnichov, 2016, Bad Heilbrunn. ISBN 978-3-7815-2077-6.

PdF:SPp228 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Na konci kurzu bude student seznámen se zásadami kvalitativního a kvantitativního výzkumu, základními technikami a pravidly jejich užití při vlastním výzkumu. Porozumí základním principům indukce a dedukce a základním konceptům vědeckého výzkumu, jako je teorie, operacionalizace, hypotézy, reliabilita, validita, reprezentativita.

Výukové metody

přednáška- teoretická příprava v oblasti metodologie, semestrální projekt návrhu plánu výzkumu,

Metody hodnocení

průběžné úkoly (5 úkolů vypracovávaných v průběhu semestru a hodnocených 0-7 body), zkouška (písemný test hodnocený 0-35 body) nebo hodnocený výzkumný projekt (návrh plánu výzkumu hodnocený 0-35 body) - dle preferencí studentů. Celkem je nutné získat 50 ze 70 bodů. Bližší informace ve Studijních materiálech předmětu v IS/

Výstupy z učení

Osvojí si schopnost naplánovat vlastní výzkum, navrhnout adekvátní metodologický postup, zkonstruovat výzkumné nástroje a posoudit jejich aplikovatelnost a diskutovat o překážkách, které je při realizaci výzkumu mohou potkat.

Osnova

Věda jako způsob poznávání světa, sociální vs. přírodní vědy, korelace, kauzalita Logika kvantitativního výzkumu Logika kvalitativního výzkumu Hypotéza, výběr vzorku, validita a reliabilita výzkumu Od výzkumné otázky k hypotéze Fáze výzkumu Typy výzkumu Dotazník a rozhovor jako nástroje sběru dat Základní tradice kvalitativního výzkumu Práce v terénu, terénní poznámky, vztah s informanty, analýza dat v kvalitativním výzkumu Etické aspekty výzkumu

Literatura

KAUFMANN, J. *Chápající rozhovor*. Translated by Marie Černá. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 151 s. ISBN 9788074190339.

PUNCH, K. *Základy kvantitativního šetření*. Translated by Jan Hendl. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 9788073673819.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Dismas. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 978-80-246-0139-7.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Disman. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky. Edited by Peter Gavora. [1. vyd.]. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 80-85931-15-X.

PdF:SPp232 **Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi**

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je představit pokročilé výzkumné strategie ve speciální pedagogice se zaměřením na výzkum jednoho či několika málo subjektů pro využití v praxi studentů speciální pedagogiky. Vzhledem k vysoké míře interindividuálních rozdílů mezi subjekty, která je dána jak jejich typicky velkou heterogenitou, tak často nízkým počtem srovnatelných subjektů, se ve speciálně pedagogické metodologii často využívá jak kvalitativních, tak smíšených nebo kvantitativních výzkumných strategií s nízkým počtem informantů, respondentů nebo subjektů. V rámci předmětu budou představeny pokročilé náležitosti pro tvorbu případových studií a experimentálních studií s vnitrosubjektovými plány s několika málo nebo pouze jedním subjektem výzkumu. Součástí předmětu bude také návrh vlastního experimentálního výzkumu s vhodně zvoleným experimentálním designem a způsobu sběru dat o chování.

Výukové metody

Seminář, tvorba vlastního výzkumného projektu

Metody hodnocení

Zpracování experimentálního projektu výzkumu s jedním subjektem

Výstupy z učení

Studenti budou schopni:

- popsat možnosti aplikace výzkumných strategií s jedním nebo několika málo subjekty
- vysvětlit výhody a nevýhody vnitrosubjektového experimentálního designu s ohledem na validitu a reliabilitu.
- vybrat vhodný typ experimentálního designu a adekvátní způsob měření cílového chování
- aplikovat vhodnou výzkumnou strategii a připravit projekt výzkumu využitelný ve speciálně pedagogické praxi

Osnova

1. Výzkum s malým počtem subjektů nebo jedním subjektem (N1) - možnosti využití
2. Využití N1 výzkumných strategií v kvalitativním a kvantitativním a smíšeném výzkumu
3. Případové studie - příprava a realizace vlastního projektu případové studie; výběr zkoumaných subjektů, jevů a institucí; sběr dat, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.
4. Experiment s nízkým/jedním N - možnosti využití vnitrosubjektového designu
5. Limity validity a reliability vnitrosubjektového designu
6. Projekt vnitrosubjektového experimentu - příprava a realizace vlastního experimentálního projektu; výběr zkoumaných subjektů; sběr dat - měření chování, grafické znázornění, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.

Literatura

povinná literatura

ODOM, Samuel L., et al. *Research in special education: Scientific methods and evidence-based practices.* Exceptional children, 2005, 71.2: 137-148.

Úvod do metodologie psychologického výzkumu : jak zkoumat lidskou duši. Translated by Petr Bakalář, Illustrated by Ján Ferjenčík. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. 255 s. ISBN 9788073678159.

MERTENS, D.M. a J.A. MCLAUGHLIN. *Research and evaluation methods in special education.* Thousand Oaks: Corwin Press, 2004. xiv, 275. ISBN 0761946535.

doporučená literatura

YIN, Robert K. *Case study research and applications: Design and methods.* SAGE Publications, 2017.

LANE, Justin D.; GAST, David L. *Visual analysis in single case experimental design studies: Brief review and guidelines.* Neuropsychological rehabilitation, 2014, 24.3-4: 445-463.

COOPER, J.O., T.E. HERON a W.L. HEWARD. *Applied behavior analysis.* Second edition. Harlow: Pearson, 2014. iv, 751. ISBN 9781292023212.

2.2 Předměty profilujícího základu (P)

Jedná se o povinný nebo povinně volitelný předmět, jehož absolvováním student získává znalosti nebo dovednosti podstatné pro dosažení výstupů z učení studijního programu - obsah těchto předmětů je zahrnut ve státní závěrečné zkoušce.

PdF:IV_DP **Diplomová práce**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Gajzlerová, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu jsou průběžné konzultace k zpracovávané diplomové práci, sleduje se dodržení struktury práce, správné užití citované literatury, použité metody a techniky při výzkumné činnosti, splnění stanoveného cíle, interpretace výsledků šetření. Student průběžně zpracovává teoretické části práce, probíhá výzkumná činnost.

Výukové metody

Teoretická i praktická příprava diplomové práce.

Metody hodnocení

Vedoucí diplomové práce konzultuje a průběžně sleduje zpracovávání teoretické části práce, sleduje výzkumné šetření diplomanta. Zápočet.

Výstupy z učení

Student průběžně zpracovává teoretické části práce, probíhá výzkumná činnost.

Osnova

Sleduje se dodržení: struktury práce správné užití citované literatury, použité metody a techniky při výzkumné činnosti, splnění stanoveného cíle, interpretace výsledků šetření. Diplomová práce se zpracovává dle Pokynu děkana č. 1/2010. Dostupné na www.ped.muni.cz.

Literatura

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. 270 s. ISBN 8071845698.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 808593115X.

PdF:IV DPd Diplomová práce - Dokončení

8 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Gajzlerová, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Hlavní cíle kurzu jsou: vyhledávání, studium a komparace odborné literatury; plánování a realizace výzkumu; vyhodnocení a sdělení vědeckých poznatků formou diplomové práce.

Výukové metody

Student samostatně zpracovává vybrané téma diplomové práce. Pravidelně konzultuje s vedoucím DP.

Metody hodnocení

Zápočet je udělený za dokončení práce.

Výstupy z učení

Na konci kurzu je student schopen kvalitně zpracovat a odevzdat vypracovanou diplomovou práci.

Osnova

Osnova diplomové práce; studium odborné literatury; komparace literatury; realizace výzkumu; vyhodnocení hypotéz; formulace výsledků pomocí diplomové práce.

Literatura

JANÍK, T. a P. KNECHT. *Pedagogický výzkum a kurikulární reforma české školy*. In *Svět výchovy a vzdělávání v reflexi současného pedagogického výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007. s. 1-12, 12 s. ISBN 978-80-7040-987-9.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

NOVOTNÝ, P. *Kam směřuje evropský pedagogický výzkum a jeho přední konference*. In *SPFFBU U 8 (2003)*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2003. s. 161-163, 3 s. Řada pedagogická. ISBN 80-210-3120-4.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogický výzkum očima učitelů základních a středních škol*. In *Český pedagogický výzkum v současných společenských podmínkách..* Brno: ČAPV a Ústav ped. věd FF MU, 1997. s. 98-101. ISBN 80-7204-083-9.

PRŮCHA, J. *Pedagogický výzkum : uvedení do teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 132 s. ISBN 8071841323.

ŠVEC, V. *Kvalitativní pedagogický výzkum*. In *Kapitoly z metodologie pedagogiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno, 1994. s. 72-76. ISBN 80-210-1031-2.

PdF:IV DPp **Diplomová práce - Projekt**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Helena Vaňurová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Gajzlerová, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Helena Vaňurová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu DPp jsou konzultace k projektu uvažované diplomové práce. Student průběžně zpracovává projekt diplomové práce, probíhá přípravná činnost.

Výukové metody

Teoretická i praktická příprava projektu diplomové práce.

Metody hodnocení

Odevzdání projektu diplomové práce. Zápočet.

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student připraven k zahájení tvorby diplomové práce.

Osnova

Průběžné konzultace k projektu a přípravě diplomové práce.

Literatura

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. 270 s. ISBN 8071845698.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 808593115X.

PdF:IVk100 **Andragogika a geragogika**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je představit studentům obor andragogika a geragogika, zařadit je do historického, společenského a vědeckého kontextu. Důraz je kladen na pochopení základních kategorií, jako je dospělý člověk a senior, vzdělávání dospělých a seniorů, mobilizace lidského kapitálu a kvalita života. Zmíněny budou hlavní principy, formy, metody a strategie ve vzdělávání dospělých a seniorů společně s vymezením specifických rysů edukačních postupů u této populace. V rámci kurzu si studenti osvojí základní metody pro práci s dospělými jedinci a seniory společně s vhodnými motivačními postupy. V neposlední řadě budou zmíněny zákonitosti edukačních procesů, podmínky tvorby kurikula a klíčových kompetencí při vzdělávání dospělých a seniorů se zřetelem na osoby se speciálními vzdělávacími potřebami.

Očekávané výstupy:

- student zná předmět, cíle, obsah, formy, metody, principy a prostředky, kterými disponuje soudobá andragogická teorie se zaměřením na vzdělávání dospělých a seniorů;
- porozumí teorii vzdělávání dospělých a seniorů a zejména dovedou aplikovat informativní a formativní metody výuky;
- je schopen zpracovat návrh vzdělávacího projektu, či kurikula (plán, osnova, forma, metody, didaktická technika atd.) pro výuku dospělých a seniorů, jakož i pro přípravu lektorů pro práci s jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

Seminář.

Diskuze ve výukovém bloku, četba a reflexe povinné literatury, rozbor odborného článku, návrh projektu vzdělávací akce.

Metody hodnocení

zkouška

Předmět je ukončen obhajobou vzdělávacího projektu.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování kurzu schopen:

- vysvětlit specifika vzdělávání dospělých a seniorů ve srovnání se vzděláváním dětí a mladistvých
- popsat jednotlivé teorie vzdělávání dospělých a určit jejich silné a slabé stránky
- vysvětlit základní pojmy z andragogiky, speciální andragogiky a sociologie dospělých
- navrhnout komplexní plán edukační intervence pro skupinu osob v dospělém věku, včetně návrhu a metod a forem výuky
- identifikovat kritické uzly životní dráhy dospělého jedince a navrhnout intervenční strategie pro zmírnění nebo odstranění jejich negativního dopadu na jedince i společnost

Osnova

Vymezení klíčových pojmů andragogiky a geragogiky v historickém, společenském a vědeckém kontextu.

Objekt andragogiky a geragogiky – dospělý jedinec a senior, specifikace osobnosti a druhy učení dospělých a seniorů.

Andragogické profese. Osobnostní předpoklady a nároky při vzdělávání a intervenci u dospělých.

Cíle vzdělávání dospělých a seniorů; Motivace ke vzdělávání v dospělosti a ve vyšším věku.

Vytváření a obsah kurikula při vzdělávání dospělých a seniorů – koncepce, učební plány, osnovy, učebnice. Návrh vzdělávacích aktivit.

Principy, metody, formy a strategie při vzdělávání dospělých a seniorů.

Plánování vzdělávání dospělých a seniorů – praktické edukační postupy (struktura, organizace, obsah).

Materiální zajištění edukačního procesu u dospělých a seniorů – využití soudobých technologií, plánování a projektování ve vzdělávacím procesu.

Filozofie ve vzdělávání dospělých, vliv sociálního prostředí, kvalita života a kompetence dospělého a seniorského věku.

Literatura**povinná literatura**

MUŽÍK, J. *Řízení vzdělávacího procesu : andragogická didaktika*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 323 s. ISBN 9788073575816.

MERRIAM, S.B., R.S. CAFFARELLA a L. BAUMGARTNER. *Learning in adulthood : a comprehensive guide*. 3rd ed. San Francisco: John Wiley & Sons, 2007. xvi, 533. ISBN 9780787975883.

KNOWLES, M.S., E.F. HOLTON a R.A. SWANSON. *The adult learner : the definitive classic in adult education and human resource development*. 6th ed. Amsterdam: Elsevier, 2005. xii, 378. ISBN 0750678372.

MÜHLPACHR, P. *Gerontopedagogika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 203 s. ISBN 8021033452.

MUŽÍK, J. *Androdidaktika*. Vyd. 2. přeprac. Praha: ASPI, 2004. 146 s. ISBN 8073570459.

JESENSKÝ, J. *Andragogika a gerontagogika handicapovaných*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2000. 354 s. ISBN 8071848239.

doporučená literatura

TOŠNEROVÁ, T. *Ageismus : průvodce stereotypy a mýty o stáří*. 1. vydání. Praha: Ambulance pro poruchy paměti, 2002. 45 stran. ISBN 8023895060.

PdF:IVk101 Behaviorální přístupy v učení

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Zuzana Maštenová (přednášející)

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s pohledem behaviorální vědy na člověka, jeho chování a vztah k fyzickému a sociálnímu prostředí. V předmětu se budeme zabývat behaviorálním vysvětlením příčin chování a analýzou vlivu různých faktorů prostředí na chování člověka. Předmět se věnuje zejména aplikaci vědní disciplíny v praxi, která využívá obecných principů chování pro řešení sociálně významných problémů v chování u vybraných skupin osob se speciálními vzdělávacími potřebami v průběhu celého života.

Výukové metody

seminář, skupinové diskuse

Metody hodnocení

aktivní účast na seminářích, simulace nácviku zvoleného chování, seminární práce (zpracování, prezentace, diskuse), kolokvium

Konkrétní požadavky k individuálním pracím (rozsah, obsah, termíny dodání) budou zveřejněny ve studijních materiálech. Vypracované úkoly student vloží do odevzdávací skřínky v IS MU, příp. bude prezentovat na semináři (dle pokynů). Vyučující ke zpracovaným úkolům poskytne zpětnou vazbu.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování kurzu schopen:

- popsat a vysvětlit principy učení a chování dle behaviorální vědy
- porozumět funkčním vztahům mezi antecedenty, chováním a následky chování
- provést měření základních charakteristik chování (frekvence, trvání, latence, mezireakční čas)
- analyzovat komplexní úkoly a rozdělit je na dílčí části – provést analýzu úkolu
- aplikovat základní pravidla behaviorální analýzy na edukační situace u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Osnova

Základní principy chování, stručná historie behaviorální analýzy a úvod do aplikované behaviorální analýzy.

Využití behaviorálních přístupů u vybraných skupin osob se speciálními vzdělávacími potřebami.

Definice a měření cílového chování.

Vizuální analýza získaných dat.

Individuální mapování dovedností a testování preferencí.

Postupy při učení dovedností a nabývání repertoáru chování.

Učení v přirozeném prostředí, intenzivní učení, diskriminační trénink a transfer kontroly stimulů.

Pobídky, tvarování a řetězení chování.

Analýza funkcí chování, antecedentní intervence, diferenciativní posilování a vyhasínání.

Postupy při redukci problémového chování.

Literatura**povinná literatura**

Baer, D. M., Wolf, M. M., Risley, T. R. (1968) Some current dimensions of applied behavior analysis. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 1, 91-97.

Cooper, J. O., Heron, T. E., Heward, W. L. (2007) *Applied Behavior Analysis, Second Edition*. Upper Saddle, NJ: Pearson Education ISBN-10: 129202321X or ISBN-13: 978-1292023212

FÖRSTER, J. *Behaviorismus a psychoreflexologie v historické tradici československé psychologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2005. 219 s. ISBN 8020013199.

doporučená literatura

PRAŠKO, J., P. MOŽNÝ a M. ŠLEPECKÝ. *Kognitivně behaviorální terapie psychických poruch*. Vydání 1. 1063 stran. ISBN 9788072548651.

RICHMAN, S. *Výchova dětí s autismem : aplikovaná behaviorální analýza*. Translated by Miroslava Jelínková. Vydání třetí. Praha: Portál, 2015. 122 stran. ISBN 9788026209843.

PdF:IVk120 Sociální politika a sociální práce

3 kredity, ukončení k, garant předmětu Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Dana Dlouhá (přednášející)

Mgr. Lucie Jarkovská, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je orientace v oboru sociální práce a sociální politiky. Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy, principy a nástroji sociální politiky a sociální práce a s vybranými typy sociálních služeb.

Výukové metody

Účast na přednáškách s odborníky. Četba a posouzení cizojazyčných článků zaměřených na sociální práci a sociální politiku. Seminární práce zaměřená na vybranou cílovou skupinu (popis cílové skupiny a návrh vhodné podpory v rámci sociální práce).

Metody hodnocení

Předmět je ukončen písemným testem. Podmínkou ukončení předmětu je zpracování seminární práce dle zadání.

Výstupy z učení

Studující budou po absolvování předmětu schopni:

- se orientovat v systému sociálních služeb a sociálního zabezpečení
- využít tyto poznatky při práci s klientem
- popsat a využít metody v rámci poradenského procesu

Osnova

1. Sociální politika – charakteristika oboru, nástroje, funkce a principy sociální politiky.
2. Sociální stát – historický vývoj, typy sociálního státu a jejich komparace.
3. Systém sociálního zabezpečení – sociální pomoc, sociální pojištění a sociální podpora.
4. Sociální práce – charakteristika oboru, historický vývoj, cíle, metody a formy sociální práce.
5. Zákon o sociálních službách – definice jednotlivých služeb, standardy kvality sociálních služeb.
6. Transformace sociálních služeb.
7. Sociální pracovník
8. Poradenství a poradenský proces (definice, fáze poradenského procesu, metody).

Literatura**povinná literatura**

KELLER, J. *Soumrak sociálního státu*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. ii, 158. ISBN 9788074190179.

doporučená literatura

SLEPIČKOVÁ, L. *Sociální exkluze, sociální inkluze a vzdělávání*. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al. *Inkluzivní vzdělávání v podmínkách současné české školy Inclusive Education in Current Czech School*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 33-42, 10 s. ISBN 978-80-210-5383-0.

HÁŠKOVCOVÁ, H. *Fenomén stáří*. Vyd. 2., podstatně přeprac. Praha: Havlíček Brain Team, 2010. 365 s. ISBN 9788087109199.

TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 439 s. ISBN 9788073676803.

MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2008. 380 s. ISBN 9788073675028.

MATOUŠEK, O. *Sociální služby : legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Vyd 1. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 9788073673109.

VAĐUROVÁ, H. a P. MŮHLPACHR. *Kvalita života : teoretická a metodologická východiska*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 145 s. ISBN 80-210-3754-7.

SMUTEK, M. *Sociální stát : úvod do studia*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. 135 s. ISBN 8070416912.

MŮHLPACHR, P. *Sociální práce*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 100 s. ISBN 8021033231.

PdF:IVk121 Speciální andragogika osob se zdravotním postižením

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit se s aspekty života dospělého člověka se zdravotním postižením či znevýhodněním s ohledem na různé oblasti života; vysvětlit změny v přístupech k lidem s postižením se zaměřením na jejich pracovní začlenění a sociální inkluzi.

V předmětu je pozornost zaměřena na období mladé a střední dospělosti, proces stárnutí, stáří a umírání. Dále je cílem seznámit se s vybranými koncepty, principy a riziky práce v pomáhajících profesích a aktuálními trendy v přístupech v České republice i zahraničí.

Výukové metody

přednášky s videi, diskuse na seminářích, čtení a analýza českých a zahraničních textů, samostudium, exkurze

Metody hodnocení

účast na přednáškách i exkurzích, aktivní přístup, seminární práce odevzdaná do určitého termínu, písemný test, ústní zkouška

Výstupy z učení

Na konci kurzu student:

umí popsat faktory ovlivňující život lidí s postižením či znevýhodněním v českém prostředí (včetně srovnání se situací v zahraničí);

umí vysvětlit podstatu komplexního přístupu k podpoře lidí s postižením a propojení mezi obory, oblastmi a rezorty;

zná organizace zabývající se podporou dospělých osob s postižením;

interpretuje informace z českých a zahraničních zdrojů;

má osvojené znalosti o procesu stárnutí, o profilu a kompetencích pracovníků v této oblasti;

rozumí specifikům vybraných konceptů zaměřených na podporu dospělých jedinců s postižením, znevýhodněním včetně osob se získaným postižením.

Osnova

pojem zdravotní postižení, terminologie dle WHO, změny v přístupech

mozková obrna, mentální postižení, autismus

sociální služby, legislativa, osobní asistence, příspěvek na péči

profesní příprava, volba povolání, přechod ze školy do zaměstnání

zaměstnávání osob se zdravotním postižením, podporované zaměstnávání

ucelená (koordinovaná) rehabilitace

poradenské služby pro osoby se zdravotním postižením

demence, Alzheimerova nemoc, možnosti péče a podpory, metoda validace (N. Feil)

Parkinsonova nemoc

duševní onemocnění, možnosti podpory, služby, psychoterapie
proces stárnutí, specifika přístupů, vzdělávání seniorů, celoživotní vzdělávání, aktivní stárnutí
roztroušená skleróza
paliativní péče, hospic
pracovníci v sociální a speciálně pedagogické oblasti, profil, kompetence, syndrom pomocníka
péče a podpora lidí po traumatech mozku

Literatura

povinná literatura

PROCHÁZKOVÁ, L., K. SAYOUD SOLÁROVÁ, M. VÍTKOVÁ, M. VRUBEL, P. KOPEČNÝ, L. DOLEŽALOVÁ a M. BARTOŇOVÁ. *Speciální andragogika. Texty k distančnímu vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Paido, 2014. ISBN 978-80-7315-254-3.

doporučená literatura

PROCHÁZKOVÁ, L. *Možnosti pracovního uplatnění lidí s postižením - současné trendy v České republice a v zahraničí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 200 s. ISBN 978-80-210-7607-5.

HOWLIN, P. *Autismus u dospívajících a dospělých : cesta k soběstačnosti*. Edited by Miroslava Jelínková. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 295 s. ISBN 8073670410.

ATTWOOD, T. *Aspergerův syndrom : porucha sociálních vztahů a komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2012. 203 s. ISBN 9788026201939.

PANČOCHA, K., L. PROCHÁZKOVÁ a K. SAYOUD SOLÁROVÁ. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 272 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby. Legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0041-3.

MURPHY, R.F. *Umlčené tělo*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. 188 s. ISBN 8085850982.

ALLPORT, G.W. *O povaze předsudků*. Translated by Eduard Geissler. V českém jazyce vyd. 1. Praha: Prostor, 2004. 574 s. ISBN 8072601253.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 5., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2012. 870 s. ISBN 9788026202257.

PIDRMAN, V. *Demence*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 183 s. ISBN 9788024714905.

SVATOŠOVÁ, M. *Hospice a umění doprovázet. 7., dopl. vyd.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011. 149 s. ISBN 9788071955801.

GÉRINGOVÁ, J. *Pomáhající profese : tvořivé zacházení s odvrácenou stranou*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2011. 198 s. ISBN 9788073873943.

SCHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Translated by Petr Patočka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 171 s. ISBN 80-7178-312-9.

PdF:IVk122 **Speciální andragogika osob se sociálně patologickými projevy chování**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout studentům základní orientaci v oblasti sociálně patologických jevů. Studenti si osvojí základní terminologii a vědomosti vedoucí ke schopnosti analyzovat tyto jevy v praxi. Cílem předmětu je též seznámit studenty se spektrem teorií vzniku sociálně patologických jevů, s historickým i aktuálním pojetím nejčastějších sociálně patologických jevů a charakteristikami procesu vzniku těchto fenoménů. V rámci předmětu je stěžejní získat vědomosti a dovednosti, které mohou absolventi uplatnit zejména v oblasti intervence, event. při terapeutickém působení, při řešení vybraných patologických jevů. Studující budou seznámeni se současnými možnostmi intervence vybraných sociálně patologických jevů u nás i v zahraničí. Důležitou součástí předmětu bude taktéž problematika kvality života osob s patologickými projevy chování, budou nastíněny cesty vedoucí ke zvyšování kvality života a možnosti integrace těchto osob. Předmět směřuje k propojení teoretického a praktického vzdělávání stávajících a budoucích pracovníků v různých oblastech práce s osobami se sociálně patologickými projevy chování (Policie ČR, vězeňství, preventivní působení, sociální asistenti, kurátoři, probační a mediační pracovníci, pracovníci NNO se zaměřením na osoby se závislostmi apod.).

Výukové metody

seminář, skupinové diskuze, seminární práce

Metody hodnocení

zkouška

Práce s povinnou literaturou. Seminární práce na téma vycházející ze sylabů předmětu v rozsahu 5 normostran. Aktivní účast ve skupinových diskuzích v rámci semináře.

Výstupy z učení

Očekávané výstupy:

- student se orientuje v terminologii a základních teoriích vzniku sociálně patologických projevů chování;
- umí analyzovat nejčastější projevy sociálně patologického chování a rozpoznávat možné způsoby jejich intervence;
- zná různé přístupy k sociálně patologickým projevům chování v oblasti prevence a intervence, resp. terapeutického působení.

Osnova

Současné pojetí patologie versus poruchy chování; Teorie vzniku sociálně patologických jevů v historii a současnosti; Kvalita života, sociální vyloučení, stigmatizace.

Terminologie oboru, metody zkoumání sociálně patologických jevů; Rizikové a ohrožené populační skupiny.

Prevence a terapie sociálně patologických jevů.

System organizací pomáhajících lidem v obtížné životní situaci (státní i NNO), mezioborová spolupráce, case management.

Agresivita a násilí; Pojetí agrese, teorie agrese, druhy agrese, hostilita.

Šikana, mobbing; Násilí při hromadných vystoupeních; Divácké násilí; Programy pro práci s agresivitou.

Problémy v chování a poruchy chování rozvíjející se v dětství s přesahem do dospělosti (ADHD, ADD, ODD apod.).

Dospělí vycházející z institucionální výchovy, přechod do samostatného života z prostředí ÚV/OV a jeho úskalí (Domy na půli cesty, programy přípravy na samostatný život).

Sociálně patologické jevy spojené s prostředím rodiny a blízkých vztahů (domácí násilí, dating violence, stalking), řešení DN - sociální služby (intervenční centra, azylové domy atd.) a neziskový sektor.

Domácí násilí páchané na dětech; Syndrom CAN, následky DN.

Sebevražednost; sebepoškozování.

Rizikové subkultury současné společnosti.

Literatura**povinná literatura**

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Edited by Jiřina Šiklová. Vyd. 7., V Portálu 6. Praha: Portál, 2013. 147 s. ISBN 9788026205289.

KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 332 s. ISBN 9788073678715.

KRAUS, B. a J. HRONCOVÁ. *Sociální patologie*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. 325 s. ISBN 9788074350801.

PONĚŠICKÝ, J. *Agrese, násilí a psychologie moci v životě i v procesu psychoterapie*. 2. dopl. vyd. Praha: Triton, 2010. 172 s. ISBN 9788073873783.

JŮN, H. *Moc, pomoc a bezmoc v sociálních službách a ve zdravotnictví*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 144 s. ISBN 9788073675905.

ŠOLCOVÁ, I. *Vývoj resilience v dětství a dospělosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 102 s. ISBN 9788024729473.

CULLEY, S. a T. BOND. *Integrativní přístup v poradenství a psychoterapii : dovednosti a strategie pro zvyšování kompetence v pomáhajících profesích*. Translated by Ivo Müller. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 222 s. ISBN 9788073674526.

BECHYŇOVÁ, V. *Syndrom CAN a způsob péče o rodinný systém*. Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007. 229 s. ISBN 9788086684475.

KOUTEK, J. a J. KOCOURKOVÁ. *Sebevražedné chování*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 127 s. ISBN 80-7178.

CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 172 s. ISBN 8072012657.

doporučená literatura

VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání první. 815 stran. ISBN 9788026206965.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti*. Brno: Press Muni, 2010. 330 s. pedagogická. ISBN 978-80-210-5159-1.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Helena Vaňurová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohloubit znalosti o možnostech podpory dospělých osob s postižením či znevýhodněním v různých oblastech života, lidí v náročných životních situacích i v seniorském věku a jejich rodin; získat informace o vybraných přístupech k nim, o podpoře komunikace a dokázat je využít v poradenství a intervenci. Předmět je zaměřený na propojení teoretických znalostí s praktickými dovednostmi a zkušenostmi a staví na aktivním zapojení studentů.

Výukové metody

Teoretická příprava (samostudium, práce s textem, videem), skupinová práce, praktické aktivity (sebezkušenost), diskuse, video, exkurze

Metody hodnocení

Účast na seminářích, aktivní přístup, připravenost; projekt (video modelling); písemný test (min. 63 % úspěšnost nutná)

Výstupy z učení

Na konci kurzu je student:

schopný rozpoznat a popsat potřeby lidí s postižením či znevýhodněním v různých oblastech života a vnímat odlišnosti v komunikaci;

schopný volit vhodné strategie v přístupu k dospělým lidem s postižením či znevýhodněním směřující k jejich podpoře;

umí vytvořit adekvátní plán podpory;

schopný vnímat vlastní potřeby a porozumět podstatě práce v pomáhajících profesích.

Osnova

1. Mezilidská komunikace, komunikace mezi a s lidmi s postižením a znevýhodněním
2. Terapeutické a jiné přístupy využívané u dospělých osob s postižením a znevýhodněním
3. Poradenství, poradenský rozhovor
4. Případová a rodinná konference jako možnost práce s dospělými osobami s postižením/znevýhodněním a jejich rodinami
5. (Sebe)zkušenost s postižením, prostředí (environment), podmínky
6. Podpora dospělého člověka s postižením v každodenních aktivitách
7. Podpora dospělých osob v obtížných životních situacích
8. Využití konceptu Bazální stimulace u dospělých osob, snoezelen

Literatura**doporučená literatura**

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

NOVOSAD, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním : základy a předpoklady dobré poradenské praxe*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 269 s. ISBN 9788073675097.

NEPUSTIL, P. a M. SZOTÁKOVÁ. *Case Management se zotavujícími se uživateli návykových látek: Metodická příručka*. 1. vydání. Praha: Úřad vlády České republiky, 2013. 103 s. Metodika, N. 11. ISBN 978-80-7440-076-6. http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/metodika/case_management_se_zotavujicimi_se_uzivateli_navykovych_latek

EMERSON, E. *Problémové chování u lidí s mentální retardací*. Translated by Hana Kašparovská. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 166 s. ISBN 9788073673901.

ČADILOVÁ, V., H. JŮN a K. THOROVÁ. *Agrese u lidí s mentální retardací a s autismem*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 243 s. ISBN 9788073673192.

FILATOVA, R. *Snoezelen-MSE*. 1, Vyd. Frýde-Místek: Kleinwächter Josef, 2014. 160 s. ISBN 978-80-905419-3-1.

LA TOURELLE, M. *Dar jménem Alzheimer : nové náhledy na potenciál Alzheimerovy choroby a její léčby*. Translated by Richard Herbich. Praha: Dobrovský s.r.o., 2016. 250 stran. ISBN 9788073903084.

BOLTE TAYLOR, J. *Můj okamžik prozření*. Praha: Ikar, 2010. ISBN 978-80-249-1474-9.

PdF:IVk124 Poradenství a intervence u dospělých osob

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Helena Vaňurová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout studentům základní orientaci v oblasti penologie a penitenciariistiky. Studenti získají poznatky týkající se problematiky penitenciární pedagogiky a lidských práv v kontextu výkonu trestu odnětí svobody. Vyjma historického aspektu a vymezení pozice penitenciární pedagogiky v hierarchii pedagogických věd budou studenti seznámeni s účely a principy vězeňství, komplexní charakteristikou odsouzených osob a jejich právy a povinnostmi. Důraz bude kladen na psychologické a sociální aspekty výkonu trestu odnětí svobody. Studující budou seznámeni s podmínkami výkonu trestu, praktickými otázkami vězeňství a možnostmi alternativních druhů trestů. Nedílnou součástí předmětu bude problematika podmínek resocializace osob po výkonu trestu odnětí svobody a prevence kriminality.

Výukové metody

seminář, skupinové diskuse

Metody hodnocení

Práce s povinnou literaturou. Seminární práce na téma vycházející ze sylabů předmětu v rozsahu 5 A4. Aktivní účast ve skupinových diskuzích v rámci semináře. Skupinový projekt týkající se podmínek a výzev postpenitenciární péče.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování kurzu schopen:

- popsat současný systém výkonu trestu odnětí svobody (VTOS) a shrnout vývoj tohoto systému
- analyzovat možnosti edukační intervence v rámci jednotlivých částí systému VTOS
- určit a popsat současné mezinárodní trendy a inovace v rámci VTOS
- navrhnout plán intervence a program zacházení u vybraných skupin osob ve VTOS
- analyzovat facilitátory a bariéry úspěšného začlenění osob po VTOS do společnosti

Osnova

Penologie a penitenciariistika jako vědní obor, předmět, vztah k jiným oborům.

Historické aspekty vývoje vězeňství v České republice a ve světě; Výkon trestů před zavedením trestu odnětí svobody, vývoj penitenciárních systémů.

Účel a význam výkonu trestu odnětí svobody a jejich historické souvislosti; Regulace kriminality ve společenské praxi; Funkce výkonu trestu odnětí svobody z dnešního pohledu.

Aktuální formy vězeňství v České republice; Vězeňská služba České republiky; Organizace českého vězeňství, současné problémy a koncepce.

Humanizace vězeňství; Vězeňství v kontextu lidských práv; Světové a evropské trendy ve vězeňství.

Druhy trestů podle aktuální české legislativy; Charakteristika krátkých, střednědobých a dlouhodobých trestů odnětí svobody a výjimečného trestu z hlediska resocializační praxe.

Práva a povinnosti vězňů a odsouzených osob, vnitřní a vnější diferenciací.

Programy zacházení s odsouzenými pachateli trestných činů k výkonu trestu odnětí svobody a jejich stručná charakteristika; Faktory omezující účinnost resocializačních programů; Negativní jevy ve vězeňství.

Výkon vazby a trestu odnětí svobody z psychosociálního hlediska (vězňice, vazební vězňice, obvinění a odsouzení, prevence mimořádných událostí ve výkonu vazby a trestu).

Ochranná opatření; Zabezpečovací detence.

Výkon trestu odnětí svobody - metody a postupy penitenciární pedagogiky ve věznicích; Resocializace v trestech odnětí svobody.

Charakteristika odsouzeného, sociální a psychologické aspekty výkonu trestu.

Sociální integrace (resocializace) osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody; Obtíže, možnosti optimalizace; Kontinuální sociální péče.

Alternativní tresty; Probační a mediační služba.

System postpenitenciární péče.

Možnosti prevence kriminality.

Literatura**povinná literatura**

Jůzl, M. (2012) Penitenciariistika a penologie. Brno: Institut mezioborových studií.

Sochůrek, J. (2007) Kapitoly z penologie. III. díl, Negativní jevy ve vězení. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Sochůrek, J. (2007) Úvod do penologie. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

doporučená literatura

Foucault, M. (2000) Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení. Praha: Dauphin.

Vágnerová, M (2008) Vývojová psychologie pro obor penitenciární péče. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

PdF:IVk125 **Podpora dospělých osob se smyslovým postižením**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s cílovou skupinou osob se smyslovým postižením a rehabilitačními postupy práce s touto skupinou.

Výukové metody

workshop

Metody hodnocení

Ústní zkouška, testování naučených dovedností

Výstupy z učení

Student se orientuje v příčinách vzniku a rozvoje smyslového postižení;

bude znát možnosti rehabilitace osob se smyslovým postižením;

je schopen kontaktovat klienta s organizacemi sociální rehabilitace;

umí správně komunikovat s osobami se smyslovým postižením, odborně je provázet, doporučit vhodnou kompenzační pomůcku a kontrolovat práci s ní;

je schopen provádět reedukaci zraku a rozvoj kompenzačních mechanismů.

Osnova

Vymezení smyslového postižení se zaměřením na nejčastější příčiny zrakového a sluchového postižení.

Vliv smyslového postižení na kvalitu života dospělých a seniorů.

Vliv smyslového postižení na osobnost člověka. Postižení jako náročná životní situace. Akceptace postižení.

Rehabilitace osob se smyslovým postižením (sociální, pracovní, zraková).

Reedukace zraku, zraková terapie, terapie nedoslýchavosti.

Poradenství a intervence u dospělých a seniorů se smyslovým postižením.

Speciální pomůcky pro osoby se smyslovým postižením a jejich využití.

Zásady správné komunikace s osobami se smyslovým postižením, komunikační systémy.

Základy českého znakového jazyka, zvětšený černočerný tisk, čtení a psaní Braillova písma.

Zásady bezpečného provádění dospělých a seniorů s těžkým zrakovým postižením.

Samostatný pohyb a orientace v prostoru osob slabozrakých a nevidomých. Identifikace a odstraňování bariér.

Literatura**povinná literatura**

PANČOCHA, K., L. PROCHÁZKOVÁ a K. SAYOUD SOLÁROVÁ. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 272 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

doporučená literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

WIENER, P. *Prostorová orientace zrakově postižených*. 3., upr. vyd. Praha: [Institut rehabilitace zrakově postižených UK FHS], 2006. 168 s. ISBN 8023967754.

PdF:IVk126 Odborná praxe souvislá 1 - SA

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu (praxe) je seznámení s vybraným zařízením, organizací a službami pro dospělé jedince s postižením a znevýhodněním či seniory.

Výukové metody

seznámení s vybraným zařízením a klienty, praktické činnosti, reflexe

Metody hodnocení

deník z praxe dle pokynů na webových stránkách katedry speciální a inkluzivní pedagogiky, potvrzení o praxi, diskuse a reflexe s odpovědnou osobou (vedoucí praxe)

Studenti mají povinnost absolvovat během studia praxe na různých pracovištích a v různých zařízeních. Jedna z praxí musí být v rezidenčním prostředí a jedna v nerezidenčním (ambulantní, terénní služby).

Výstupy z učení

Úkolem studentů je seznámit se s činnostmi, metodami a přístupy, které jsou v daném zařízení využívány, provádět zadané činnosti a vytvářet a provádět vlastní aktivity.

Osnova

Přímá speciálněpedagogická a poradenská činnost u dospělých osob se zdravotním postižením, znevýhodněním nebo seniorů.

seznámení se zařízením/organizací, cílovou skupinou, pracovníky, poskytovanými službami a metodami práce; provádět asistentské práce u dospělých osob s postižením, zdravotním znevýhodněním, seniorů nebo poradenskou činnost;

nabízet, vytvářet a provádět vlastní aktivity;
sledovat metody, které používají pracovníci v daném zařízení/organizaci;
reflexe vlastní činnosti (vlastní působení, osvojené dovednosti, přínos praxe).

Literatura

doporučená literatura

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2012. 119 stran. ISBN 9788026202219.

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

SUCHÁ, J. *Trénink paměti pro každý věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 202 s. ISBN 9788073674380.

PdF:IVk127 Odborná praxe souvislá 2 - SA

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit se s dalším zařízením/organizací, službami, které poskytuje, cílovou skupinou, na kterou se zaměřuje a s prací v oblasti pomáhajících profesí.

Úkolem studentů je seznámit se s činnostmi, metodami a přístupy, které jsou v daném zařízení využívány, provádět zadané činnosti a vytvářet a provádět vlastní aktivity.

Výukové metody

seznámení s vybraným zařízením a klienty, praktické činnosti, reflexe

Metody hodnocení

deník z praxe dle pokynů na webových stránkách katedry speciální pedagogiky, potvrzení o praxi, diskuse a (sebe)reflexe s odpovědnou osobou (vedoucí praxe)

Studenti mají povinnost absolvovat během studia praxe na různých pracovištích a v různých zařízeních.

Jedna z praxí musí být v rezidenčním prostředí a jedna v nerezidenčním (ambulanti, terénní služby).

Výstupy z učení

Po ukončení praxe student:

- zná vybrané zařízení a jeho služby, metodami práce a přístupy;
- si prohloubil dosavadní schopnosti a osvojil nové dovednosti;
- je schopný vysvětlit specifika práce s vybranou cílovou skupinou a vybrané služby;
- umí popsat povinnosti a kompetence pracovníků v pomáhajících profesích (podle místa a zaměření praxe) a provádět asistentské práce.

Osnova

přímá speciálněpedagogická (andragogická) a poradenská činnost u dospělých osob se zdravotním postižením, znevýhodněním nebo u seniorů.

seznámení se zařízením/organizací, cílovou skupinou, pracovníky, poskytovanými službami a metodami práce; provádět asistentské práce nebo poradenskou činnost u dospělých osob s postižením, znevýhodněním, seniorů; nabízet, vytvářet a provádět vlastní aktivity;

sledovat metody, které používají pracovníci v daném zařízení/organizaci;

reflexe vlastní činnosti (vlastní působení, osvojené dovednosti, přínos praxe).

Literatura

doporučená literatura

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2012. 119 stran. ISBN 9788026202219.

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. první. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 160 s. Sestra (4048). ISBN 978-80-247-3271-8.

EMERSON, E. *Problémové chování u lidí s mentální retardací*. Translated by Hana Kašparovská. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 166 s. ISBN 9788073673901.

SUCHÁ, J. *Trénink paměti pro každý věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 202 s. ISBN 9788073674380.

SUCHÁ, J., I. JINDROVÁ a B. HÁTLOVÁ. *Hry a činnosti pro aktivní seniory*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 173 s. ISBN 9788026203353.

PdF:IVp100 Andragogika a geragogika

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je představit studentům obor andragogika a geragogika, zařadit je do historického, společenského a vědeckého kontextu. Důraz je kladen na pochopení základních kategorií, jako je dospělý člověk a senior, vzdělávání dospělých a seniorů, mobilizace lidského kapitálu a kvalita života. Zmíněny budou hlavní principy, formy, metody a strategie ve vzdělávání dospělých a seniorů společně s vymezením specifických rysů edukačních postupů u této populace. V rámci kurzu si studenti osvojí základní metody pro práci s dospělými jedinci a seniory společně s vhodnými motivačními postupy. V neposlední řadě budou zmíněny zákonitosti edukačních procesů, podmínky tvorby kurikula a klíčových kompetencí při vzdělávání dospělých a seniorů se zřetelem na osoby se speciálními vzdělávacími potřebami.

Očekávané výstupy:

- student zná předmět, cíle, obsah, formy, metody, principy a prostředky, kterými disponuje soudobá andragogická teorie se zaměřením na vzdělávání dospělých a seniorů;
- porozumí teorii vzdělávání dospělých a seniorů a zejména dovedou aplikovat informativní a formativní metody výuky;
- je schopen zpracovat návrh vzdělávacího projektu, či kurikula (plán, osnova, forma, metody, didaktická technika atd.) pro výuku dospělých a seniorů, jakož i pro přípravu lektorů pro práci s jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

Seminář.

Diskuze ve výukovém bloku, četba a reflexe povinné literatury, rozbor odborného článku, návrh projektu vzdělávací akce.

Metody hodnocení

zkouška

Předmět je ukončen obhajobou vzdělávacího projektu.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování kurzu schopen:

- vysvětlit specifika vzdělávání dospělých a seniorů ve srovnání se vzděláváním dětí a mladistvých
- popsat jednotlivé teorie vzdělávání dospělých a určit jejich silné a slabé stránky
- vysvětlit základní pojmy z andragogiky, speciální andragogiky a sociologie dospělých
- navrhnout komplexní plán edukační intervence pro skupinu osob v dospělém věku, včetně návrhu a metod a forem výuky
- identifikovat kritické uzly životní dráhy dospělého jedince a navrhnout intervenční strategie pro zmírnění nebo odstranění jejich negativního dopadu na jedince i společnost

Osnova

Vymezení klíčových pojmů andragogiky a geragogiky v historickém, společenském a vědeckém kontextu.

Objekt andragogiky a geragogiky – dospělý jedinec a senior, specifikace osobnosti a druhy učení dospělých a seniorů.

Andragogické profese. Osobnostní předpoklady a nároky při vzdělávání a intervenci u dospělých.

Cíle vzdělávání dospělých a seniorů; Motivace ke vzdělávání v dospělosti a ve vyšším věku.

Vytváření a obsah kurikula při vzdělávání dospělých a seniorů – koncepce, učební plány, osnovy, učebnice. Návrh vzdělávacích aktivit.

Principy, metody, formy a strategie při vzdělávání dospělých a seniorů.

Plánování vzdělávání dospělých a seniorů – praktické edukační postupy (struktura, organizace, obsah).

Materiální zajištění edukačního procesu u dospělých a seniorů – využití soudobých technologií, plánování a projektování ve vzdělávacím procesu.

Filozofie ve vzdělávání dospělých, vliv sociálního prostředí, kvalita života a kompetence dospělého a seniorského věku.

Literatura**povinná literatura**

MUŽÍK, J. *Řízení vzdělávacího procesu : andragogická didaktika*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 323 s. ISBN 9788073575816.

MERRIAM, S.B., R.S. CAFFARELLA a L. BAUMGARTNER. *Learning in adulthood : a comprehensive guide*. 3rd ed. San Francisco: John Wiley & Sons, 2007. xvi, 533. ISBN 9780787975883.

KNOWLES, M.S., E.F. HOLTON a R.A. SWANSON. *The adult learner : the definitive classic in adult education and human resource development*. 6th ed. Amsterdam: Elsevier, 2005. xii, 378. ISBN 0750678372.

MÜHLPACHR, P. *Gerontopedagogika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 203 s. ISBN 8021033452.

MUŽÍK, J. *Androdidaktika*. Vyd. 2. přeprac. Praha: ASPI, 2004. 146 s. ISBN 8073570459.

JESENSKÝ, J. *Andragogika a gerontagogika handicapovaných*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2000. 354 s. ISBN 8071848239.

doporučená literatura

TOŠNEROVÁ, T. *Ageismus : průvodce stereotypy a mýty o stáří*. 1. vydání. Praha: Ambulance pro poruchy paměti, 2002. 45 stran. ISBN 8023895060.

PdF:IVp101 Behaviorální přístupy v učení

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Zuzana Maštenová (přednášející)
doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s pohledem behaviorální vědy na člověka, jeho chování a vztah k fyzickému a sociálnímu prostředí. V předmětu se budeme zabývat behaviorálním vysvětlením příčin chování a analýzou vlivu různých faktorů prostředí na chování člověka. Předmět se věnuje zejména aplikaci vědní disciplíny v praxi, která využívá obecných principů chování pro řešení sociálně významných problémů v chování u vybraných skupin osob se speciálními vzdělávacími potřebami v průběhu celého života.

Výukové metody

seminář, skupinové diskuse

Metody hodnocení

aktivní účast na seminářích, simulace nácviku zvoleného chování, seminární práce (zpracování, prezentace, diskuse), kolokvium

Konkrétní požadavky k individuálním pracím (rozsah, obsah, termíny dodání) budou zveřejněny ve studijních materiálech. Vypracované úkoly student vloží do odevzdávací skřínky v IS MU, příp. bude prezentovat na semináři (dle pokynů). Vyučující ke zpracovaným úkolům poskytne zpětnou vazbu.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování kurzu schopen:

- popsat a vysvětlit principy učení a chování dle behaviorální vědy
- porozumět funkčním vztahům mezi antecedenty, chováním a následky chování
- provést měření základních charakteristik chování (frekvence, trvání, latence, mezireakční čas)
- analyzovat komplexní úkoly a rozdělit je na dílčí části - provést analýzu úkolu
- aplikovat základní pravidla behaviorální analýzy na edukační situace u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Osnova

Základní principy chování, stručná historie behaviorální analýzy a úvod do aplikované behaviorální analýzy.

Využití behaviorálních přístupů u vybraných skupin osob se speciálními vzdělávacími potřebami.

Definice a měření cílového chování.

Vizuální analýza získaných dat.

Individuální mapování dovedností a testování preferencí.

Postupy při učení dovedností a nabývání repertoáru chování.

Učení v přirozeném prostředí, intenzivní učení, diskriminační trénink a transfer kontroly stimulů.

Pobídky, tvarování a řetězení chování.

Analýza funkcí chování, antecedentní intervence, diferenciální posilování a vyhasínání.

Postupy při redukci problémového chování.

Literatura**povinná literatura**

Baer, D. M., Wolf, M. M., Risley, T. R. (1968) Some current dimensions of applied behavior analysis. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 1, 91-97.

Cooper, J. O., Heron, T. E., Heward, W. L. (2007) *Applied Behavior Analysis*, Second Edition. Upper Saddle, NJ: Pearson Education ISBN-10: 129202321X or ISBN-13: 978-1292023212

FÖRSTER, J. *Behaviorismus a psychoreflexologie v historické tradici československé psychologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2005. 219 s. ISBN 8020013199.

doporučená literatura

PRAŠKO, J., P. MOŽNÝ a M. ŠLEPECKÝ. *Kognitivně behaviorální terapie psychických poruch*. Vydání 1. 1063 stran. ISBN 9788072548651.

RICHMAN, S. *Výchova dětí s autismem : aplikovaná behaviorální analýza*. Translated by Miroslava Jelínková. Vydání třetí. Praha: Portál, 2015. 122 stran. ISBN 9788026209843.

PdF:IVp121 Speciální andragogika osob se zdravotním postižením

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit se s aspekty života dospělého člověka se zdravotním postižením či znevýhodněním s ohledem na různé oblasti života; vysvětlit změny v přístupech k lidem s postižením se zaměřením na jejich pracovní začlenění a sociální inkluzi.

V předmětu je pozornost zaměřena na období mladé a střední dospělosti, proces stárnutí, stáří a umírání. Dále je cílem seznámit se s vybranými koncepty, principy a riziky práce v pomáhajících profesích a aktuálními trendy v přístupech v České republice i zahraničí.

Výukové metody

přednášky s videi, diskuse na seminářích, čtení a analýza českých a zahraničních textů, samostudium, exkurze

Metody hodnocení

účast na přednáškách i exkurzích, aktivní přístup, seminární práce odevzdaná do určitého termínu, písemný test, ústní zkouška

Výstupy z učení

Na konci kurzu student:

umí popsat faktory ovlivňující život lidí s postižením či znevýhodněním v českém prostředí (včetně srovnání se situací v zahraničí);

umí vysvětlit podstatu komplexního přístupu k podpoře lidí s postižením a propojení mezi obory, oblastmi a rezorty;

zná organizace zabývající se podporou dospělých osob s postižením;

interpretuje informace z českých a zahraničních zdrojů;

má osvojené znalosti o procesu stárnutí, o profilu a kompetencích pracovníků v této oblasti;

rozumí specifikům vybraných konceptů zaměřených na podporu dospělých jedinců s postižením, znevýhodněním včetně osob se získaným postižením.

Osnova

pojem zdravotní postižení, terminologie dle WHO, změny v přístupech

mozková obrna, mentální postižení, autismus

sociální služby, legislativa, osobní asistence, příspěvek na péči

profesní příprava, volba povolání, přechod ze školy do zaměstnání

zaměstnávání osob se zdravotním postižením, podporované zaměstnávání

ucelená (koordinovaná) rehabilitace

poradenské služby pro osoby se zdravotním postižením

demence, Alzheimerova nemoc, možnosti péče a podpory, metoda validace (N. Feil)

Parkinsonova nemoc

duševní onemocnění, možnosti podpory, služby, psychoterapie

proces stárnutí, specifika přístupů, vzdělávání seniorů, celoživotní vzdělávání, aktivní stárnutí

roztroušená skleróza

paliativní péče, hospic

pracovníci v sociální a speciálně pedagogické oblasti, profil, kompetence, syndrom pomocníka

péče a podpora lidí po traumatech mozku

Literatura**povinná literatura**

PROCHÁZKOVÁ, L., K. SAYOUD SOLÁROVÁ, M. VÍTKOVÁ, M. VRUBEL, P. KOPEČNÝ, L. DOLEŽALOVÁ a M. BARTOŇOVÁ. *Speciální andragogika. Texty k distančnímu vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Paido, 2014. ISBN 978-80-7315-254-3.

doporučená literatura

PROCHÁZKOVÁ, L. *Možnosti pracovního uplatnění lidí s postižením - současné trendy v České republice a v zahraničí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 200 s. ISBN 978-80-210-7607-5.

HOWLIN, P. *Autismus u dospívajících a dospělých : cesta k soběstačnosti*. Edited by Miroslava Jelínková. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 295 s. ISBN 8073670410.

ATTWOOD, T. *Aspergerův syndrom : porucha sociálních vztahů a komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2012. 203 s. ISBN 9788026201939.

PANČOCHA, K., L. PROCHÁZKOVÁ a K. SAYOUD SOLÁROVÁ. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 272 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby. Legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0041-3.

MURPHY, R.F. *Umlčené tělo*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. 188 s. ISBN 8085850982.

ALLPORT, G.W. *O povaze předsudků*. Translated by Eduard Geissler. V českém jazyce vyd. 1. Praha: Prostor, 2004. 574 s. ISBN 8072601253.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 5., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2012. 870 s. ISBN 9788026202257.

PIDRMAN, V. *Demence*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 183 s. ISBN 9788024714905.

SVATOŠOVÁ, M. *Hospice a umění doprovázet. 7.*, dopl. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011. 149 s. ISBN 9788071955801.

GÉRINGOVÁ, J. *Pomáhající profese : tvořivé zacházení s odvrácenou stranou*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2011. 198 s. ISBN 9788073873943.

SCHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Translated by Petr Patočka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 171 s. ISBN 80-7178-312-9.

PdF:IVp122 **Speciální andragogika osob se sociálně patologickými projevy chování**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout studentům základní orientaci v oblasti sociálně patologických jevů. Studenti si osvojí základní terminologii a vědomosti vedoucí ke schopnosti analyzovat tyto jevy v praxi. Cílem předmětu je též seznámit studenty se spektrem teorií vzniku sociálně patologických jevů, s historickým i aktuálním pojetím nejčastějších sociálně patologických jevů a charakteristikami procesu vzniku těchto fenoménů. V rámci předmětu je stěžejní získat vědomosti a dovednosti, které mohou absolventi uplatnit zejména v oblasti intervence, event. při terapeutickém působení, při řešení vybraných patologických jevů. Studující budou seznámeni se současnými možnostmi intervence vybraných sociálně patologických jevů u nás i v zahraničí. Důležitou součástí předmětu bude taktéž problematika kvality života osob s patologickými projevy chování, budou nastíněny cesty vedoucí ke zvyšování kvality života a možnosti integrace těchto osob. Předmět směřuje k propojení teoretického a praktického vzdělávání stávajících a budoucích pracovníků v různých oblastech práce s osobami se sociálně patologickými projevy chování (Policie ČR, vězeňství, preventivní působení, sociální asistenti, kurátoři, probační a mediační pracovníci, pracovníci NNO se zaměřením na osoby se závislostmi apod.).

Výukové metody

seminář, skupinové diskuze, seminární práce

Metody hodnocení

zkouška

Práce s povinnou literaturou. Seminární práce na téma vycházející ze sylabů předmětu v rozsahu 5 normostran. Aktivní účast ve skupinových diskuzích v rámci semináře.

Výstupy z učení

Očekávané výstupy:

- student se orientuje v terminologii a základních teoriích vzniku sociálně patologických projevů chování;
- umí analyzovat nejčastější projevy sociálně patologického chování a rozpoznávat možné způsoby jejich intervence;
- zná různé přístupy k sociálně patologickým projevům chování v oblasti prevence a intervence, resp. terapeutického působení.

Osnova

Současné pojetí patologie versus poruchy chování; Teorie vzniku sociálně patologických jevů v historii a současnosti; Kvalita života, sociální vyloučení, stigmatizace.

Terminologie oboru, metody zkoumání sociálně patologických jevů; Rizikové a ohrožené populační skupiny.

Prevence a terapie sociálně patologických jevů.

System organizací pomáhajících lidem v obtížné životní situaci (státní i NNO), mezioborová spolupráce, case management.

Agresivita a násilí; Pojetí agrese, teorie agrese, druhy agrese, hostilita.

Šikana, mobbing; Násilí při hromadných vystoupeních; Divácké násilí; Programy pro práci s agresivitou.

Problémy v chování a poruchy chování rozvíjející se v dětství s přesahem do dospělosti (ADHD, ADD, ODD apod.).

Dospělí vycházející z institucionální výchovy, přechod do samostatného života z prostředí ÚV/OV a jeho úskalí (Domy na půli cesty, programy přípravy na samostatný život).

Sociálně patologické jevy spojené s prostředím rodiny a blízkých vztahů (domácí násilí, dating violence, stalking), řešení DN - sociální služby (intervenční centra, azylové domy atd.) a neziskový sektor.

Domácí násilí páchané na dětech; Syndrom CAN, následky DN.

Sebevražednost; sebepoškozování.

Rizikové subkultury současné společnosti.

Literatura

povinná literatura

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Edited by Jiřina Šiklová. Vyd. 7., V Portálu 6. Praha: Portál, 2013. 147 s. ISBN 9788026205289.

- KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 332 s. ISBN 9788073678715.
- KRAUS, B. a J. HRONCOVÁ. *Sociální patologie*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. 325 s. ISBN 9788074350801.
- PONĚŠICKÝ, J. *Agrese, násilí a psychologie moci v životě i v procesu psychoterapie*. 2. dopl. vyd. Praha: Triton, 2010. 172 s. ISBN 9788073873783.
- JŮN, H. *Moc, pomoc a bezmoc v sociálních službách a ve zdravotnictví*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 144 s. ISBN 9788073675905.
- ŠOLCOVÁ, I. *Vývoj resilience v dětství a dospělosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 102 s. ISBN 9788024729473.
- CULLEY, S. a T. BOND. *Integrativní přístup v poradenství a psychoterapii : dovednosti a strategie pro zvyšování kompetence v pomáhajících profesích*. Translated by Ivo Müller. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 222 s. ISBN 9788073674526.
- BECHYŇOVÁ, V. *Syndrom CAN a způsob péče o rodinný systém*. Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007. 229 s. ISBN 9788086684475.
- KOUTEK, J. a J. KOCOURKOVÁ. *Sebevražedné chování*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 127 s. ISBN 80-7178.
- CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 172 s. ISBN 8072012657.

doporučená literatura

VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání první. 815 stran. ISBN 9788026206965.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti*. Brno: Press Muni, 2010. 330 s. pedagogická. ISBN 978-80-210-5159-1.

PdF:IVp123 Poradenství a intervence u dospělých osob

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Helena Vaňurová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohloubit znalosti o možnostech podpory dospělých osob s postižením či znevýhodněním v různých oblastech života, lidí v náročných životních situacích i v seniorském věku a jejich rodin; získat informace o vybraných přístupech k nim, o podpoře komunikace a dokázat je využít v poradenství a intervenci. Předmět je zaměřený na propojení teoretických znalostí s praktickými dovednostmi a zkušenostmi a staví na aktivním zapojení studentů.

Výukové metody

Teoretická příprava (samostudium, práce s textem, videem), skupinová práce, praktické aktivity (sebezkušenost), diskuse, video, exkurze

Metody hodnocení

Účast na seminářích, aktivní přístup, připravenost; projekt (video modelling); písemný test (min. 63 % úspěšnost nutná)

Výstupy z učení

Na konci kurzu je student:

schopný rozpoznat a popsat potřeby lidí s postižením či znevýhodněním v různých oblastech života a vnímat odlišnosti v komunikaci;

schopný volit vhodné strategie v přístupu k dospělým lidem s postižením či znevýhodněním směřující k jejich podpoře;

umí vytvořit adekvátní plán podpory;

schopný vnímat vlastní potřeby a porozumět podstatě práce v pomáhajících profesích.

Osnova

1. Mezilidská komunikace, komunikace mezi a s lidmi s postižením a znevýhodněním
2. Terapeutické a jiné přístupy využívané u dospělých osob s postižením a znevýhodněním
3. Poradenství, poradenský rozhovor
4. Případová a rodinná konference jako možnost práce s dospělými osobami s postižením/znevýhodněním a jejich rodinami
5. (Sebe)zkušenost s postižením, prostředí (environment), podmínky
6. Podpora dospělého člověka s postižením v každodenních aktivitách
7. Podpora dospělých osob v obtížných životních situacích
8. Využití konceptu Bazální stimulace u dospělých osob, snoezelen

Literatura**doporučená literatura**

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

NOVOSAD, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním : základy a předpoklady dobré poradenské praxe*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 269 s. ISBN 9788073675097.

NEPUSŤIL, P. a M. SZOTÁKOVÁ. *Case Management se zotavujícími se uživateli návykových látek: Metodická příručka*. 1. vydání. Praha: Úřad vlády České republiky, 2013. 103 s. Metodika, N. 11. ISBN 978-80-7440-076-6. http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/metodika/case_management_se_zotavujicimi_se_uzivateli_navykovych_latek

EMERSON, E. *Problémové chování u lidí s mentální retardací*. Translated by Hana Kašparovská. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 166 s. ISBN 9788073673901.

ČADILOVÁ, V., H. JŮN a K. THOROVÁ. *Agrese u lidí s mentální retardací a s autismem*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 243 s. ISBN 9788073673192.

FILATOVA, R. *Snoezelen-MSE*. 1, Vyd. Frýde-Místek: Kleinwächter Josef, 2014. 160 s. ISBN 978-80-905419-3-1.

LA TOURELLE, M. *Dar jménem Alzheimer : nové náhledy na potenciál Alzheimerovy choroby a její léčby*. Translated by Richard Herbich. Praha: Dobrovský s.r.o., 2016. 250 stran. ISBN 9788073903084.

BOLTE TAYLOR, J. *Můj okamžik prozření*. Praha: Ikar, 2010. ISBN 978-80-249-1474-9.

PdF:IVp124 Penitenciariстика a penologie

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout studentům základní orientaci v oblasti penologie a penitenciariстики. Studenti získají poznatky týkající se problematiky penitenciární pedagogiky a lidských práv v kontextu výkonu trestu odnětí svobody. Vyjma historického aspektu a vymezení pozice penitenciární pedagogiky v hierarchii pedagogických věd budou studenti seznámeni s účely a principy vězeňství, komplexní charakteristikou odsouzených osob a jejich právy a povinnostmi. Důraz bude kladen na psychologické a sociální aspekty výkonu trestu odnětí svobody. Studující budou seznámeni s podmínkami výkonu trestu, praktickými otázkami vězeňství a možnostmi alternativních druhů trestů. Nedílnou součástí předmětu bude problematika podmínek resocializace osob po výkonu trestu odnětí svobody a prevence kriminality.

Výukové metody

seminář, skupinové diskuse

Metody hodnocení

Práce s povinnou literaturou. Seminární práce na téma vycházející ze sylabů předmětu v rozsahu 5 A4. Aktivní účast ve skupinových diskuzích v rámci semináře. Skupinový projekt týkající se podmínek a výzev postpenitenciární péče.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování kurzu schopen:

- popsat současný systém výkonu trestu odnětí svobody (VTOS) a shrnout vývoj tohoto systému
- analyzovat možnosti edukační intervence v rámci jednotlivých částí systému VTOS
- určit a popsat současné mezinárodní trendy a inovace v rámci VTOS
- navrhnout plán intervence a program zacházení u vybraných skupin osob ve VTOS
- analyzovat facilitátory a bariéry úspěšného začlenění osob po VTOS do společnosti

Osnova

Penologie a penitenciariстика jako vědní obor, předmět, vztah k jiným oborům.

Historické aspekty vývoje vězeňství v České republice a ve světě; Výkon trestů před zavedením trestu odnětí svobody, vývoj penitenciárních systémů.

Účel a význam výkonu trestu odnětí svobody a jejich historické souvislosti; Regulace kriminality ve společenské praxi; Funkce výkonu trestu odnětí svobody z dnešního pohledu.

Aktuální formy vězeňství v České republice; Vězeňská služba České republiky; Organizace českého vězeňství, současné problémy a koncepce.

Humanizace vězeňství; Vězeňství v kontextu lidských práv; Světové a evropské trendy ve vězeňství.

Druhy trestů podle aktuální české legislativy; Charakteristika krátkých, střednědobých a dlouhodobých trestů odnětí svobody a výjimečného trestu z hlediska resocializační praxe.

Práva a povinnosti vězňů a odsouzených osob, vnitřní a vnější diferenciacie.

Programy zacházení s odsouzenými pachateli trestných činů k výkonu trestu odnětí svobody a jejich stručná charakteristika; Faktory omezující účinnost resocializačních programů; Negativní jevy ve vězeňství.

Výkon vazby a trestu odnětí svobody z psychosociálního hlediska (věznice, vazební věznice, obvinění a odsouzení, prevence mimořádných událostí ve výkonu vazby a trestu).

Ochranná opatření; Zabezpečovací detence.

Výkon trestu odnětí svobody – metody a postupy penitenciární pedagogiky ve věznicích; Resocializace v trestech odnětí svobody.

Charakteristika odsouzeného, sociální a psychologické aspekty výkonu trestu.

Sociální integrace (resocializace) osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody; Obtíže, možnosti optimalizace; Kontinuální sociální péče.

Alternativní tresty; Probační a mediační služba.

Systém postpenitenciární péče.

Možnosti prevence kriminality.

Literatura

povinná literatura

Sochůrek, J. (2007) Kapitoly z penologie. III. díl, Negativní jevy ve vězení. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Sochůrek, J. (2007) Úvod do penologie. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Jůzl, M. (2012) Penitenciaristika a penologie. Brno: Institut mezioborových studií.

doporučená literatura

Vágnerová, M (2008) Vývojová psychologie pro obor penitenciární péče. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Foucault, M. (2000) Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení. Praha: Dauphin.

PdF:IVp125 Podpora dospělých osob se smyslovým postižením

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s cílovou skupinou osob se smyslovým postižením a rehabilitačními postupy práce s touto skupinou.

Výukové metody

workshop

Metody hodnocení

Ústní zkouška, testování naučených dovedností

Výstupy z učení

Student se orientuje v příčinách vzniku a rozvoje smyslového postižení;

bude znát možnosti rehabilitace osob se smyslovým postižením;

je schopen kontaktovat klienta s organizacemi sociální rehabilitace;

umí správně komunikovat s osobami se smyslovým postižením, odborně je provázet, doporučit vhodnou kompenzační pomůcku a kontrolovat práci s ní;

je schopen provádět reedukaci zraku a rozvoj kompenzačních mechanismů.

Osnova

Vymezení smyslového postižení se zaměřením na nejčastější příčiny zrakového a sluchového postižení.

Vliv smyslového postižení na kvalitu života dospělých a seniorů.

Vliv smyslového postižení na osobnost člověka. Postižení jako náročná životní situace. Akceptace postižení.

Rehabilitace osob se smyslovým postižením (sociální, pracovní, zraková).

Reedukace zraku, zraková terapie, terapie nedoslýchavosti.

Poradenství a intervence u dospělých a seniorů se smyslovým postižením.

Speciální pomůcky pro osoby se smyslovým postižením a jejich využití.

Zásady správné komunikace s osobami se smyslovým postižením, komunikační systémy.

Základy českého znakového jazyka, zvětšený černočerný tisk, čtení a psaní Braillova písma.

Zásady bezpečného provázení dospělých a seniorů s těžkým zrakovým postižením.

Samostatný pohyb a orientace v prostoru osob slabozrakých a nevidomých. Identifikace a odstraňování bariér.

Literatura

povinná literatura

PANČOCHA, K., L. PROCHÁZKOVÁ a K. SAYOUD SOLÁROVÁ. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 272 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

doporučená literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

WIENER, P. *Prostorová orientace zrakově postižených*. 3., upr. vyd. Praha: [Institut rehabilitace zrakově postižených UK FHS], 2006. 168 s. ISBN 8023967754.

PdF:IVp126 Odborná praxe souvislá 1 - SA

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu (praxe) je seznámení s vybraným zařízením, organizací a službami pro dospělé jedince s postižením a znevýhodněním či seniory.

Výukové metody

seznámení s vybraným zařízením a klienty, praktické činnosti, reflexe

Metody hodnocení

deník z praxe dle pokynů na webových stránkách katedry speciální a inkluzivní pedagogiky, potvrzení o praxi, diskuse a reflexe s odpovědnou osobou (vedoucí praxe)

Studenti mají povinnost absolvovat během studia praxe na různých pracovištích a v různých zařízeních. Jedna z praxí musí být v rezidenčním prostředí a jedna v nerezidenčním (ambulantní, terénní služby).

Výstupy z učení

Úkolem studentů je seznámit se s činnostmi, metodami a přístupy, které jsou v daném zařízení využívány, provádět zadané činnosti a vytvářet a provádět vlastní aktivity.

Osnova

Přímá speciálněpedagogická a poradenská činnost u dospělých osob se zdravotním postižením, znevýhodněním nebo seniorů.

seznámení se zařízením/organizací, cílovou skupinou, pracovníky, poskytovanými službami a metodami práce; provádět asistentské práce u dospělých osob s postižením, zdravotním znevýhodněním, seniorů nebo poradenskou činnost;

nabízet, vytvářet a provádět vlastní aktivity;

sledovat metody, které používají pracovníci v daném zařízení/organizaci;

reflexe vlastní činnosti (vlastní působení, osvojené dovednosti, přínos praxe).

Literatura**doporučená literatura**

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2012. 119 stran. ISBN 9788026202219.

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

SUCHÁ, J. *Trénink paměti pro každý věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 202 s. ISBN 9788073674380.

PdF:IVp127 Odborná praxe souvislá 2 - SA

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit se s dalším zařízením/organizací, službami, které poskytuje, cílovou skupinou, na kterou se zaměřuje a s prací v oblasti pomáhajících profesí.

Úkolem studentů je seznámit se s činnostmi, metodami a přístupy, které jsou v daném zařízení využívány, provádět zadané činnosti a vytvářet a provádět vlastní aktivity.

Výukové metody

seznámení s vybraným zařízením a klienty, praktické činnosti, reflexe

Metody hodnocení

deník z praxe dle pokynů na webových stránkách katedry speciální pedagogiky, potvrzení o praxi, diskuse a (sebe)reflexe s odpovědnou osobou (vedoucí praxe)

Studenti mají povinnost absolvovat během studia praxe na různých pracovištích a v různých zařízeních.

Jedna z praxí musí být v rezidenčním prostředí a jedna v nerezidenčním (ambulantní, terénní služby).

Výstupy z učení

Po ukončení praxe student:

- zná vybrané zařízení a jeho služby, metodami práce a přístupy;
- si prohloubil dosavadní schopnosti a osvojil nové dovednosti;
- je schopný vysvětlit specifika práce s vybranou cílovou skupinou a vybrané služby;
- umí popsat povinnosti a kompetence pracovníků v pomáhajících profesích (podle místa a zaměření praxe) a provádět asistentské práce.

Osnova

přímá speciálněpedagogická (andragogická) a poradenská činnost u dospělých osob se zdravotním postižením, znevýhodněním nebo u seniorů.

seznámení se zařízením/organizací, cílovou skupinou, pracovníky, poskytovanými službami a metodami práce; provádět asistentské práce nebo poradenskou činnost u dospělých osob s postižením, znevýhodněním, seniorů; nabízet, vytvářet a provádět vlastní aktivity;

sledovat metody, které používají pracovníci v daném zařízení/organizaci;

reflexe vlastní činnosti (vlastní působení, osvojené dovednosti, přínos praxe).

Literatura**doporučená literatura**

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2012. 119 stran. ISBN 9788026202219.

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. první. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 160 s. Sestra (4048). ISBN 978-80-247-3271-8.

EMERSON, E. *Problémové chování u lidí s mentální retardací*. Translated by Hana Kašparovská. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 166 s. ISBN 9788073673901.

SUCHÁ, J. *Trénink paměti pro každý věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 202 s. ISBN 9788073674380.

SUCHÁ, J., I. JINDROVÁ a B. HÁTLOVÁ. *Hry a činnosti pro aktivní seniory*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 173 s. ISBN 9788026203353.

PdF:IVp128 Odborná praxe souvislá 3 - SA

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu (praxe) je seznámení s dalším vybraným zařízením, organizací a službami pro dospělé jedince s postižením a znevýhodněním či seniory.

Výukové metody

seznámení s vybraným zařízením a klienty, praktické činnosti, reflexe

Metody hodnocení

deník z praxe dle pokynů na webových stránkách katedry speciální pedagogiky, potvrzení o praxi, diskuse a reflexe s odpovědnou osobou (vedoucí praxe)

Studenti mají povinnost absolvovat během studia praxe na různých pracovištích a v různých zařízeních. Jedna z praxí musí být v rezidenčním prostředí a jedna v nerezidenčním (ambulantní, terénní služby).

Výstupy z učení

Úkolem studentů je seznámit se s činnostmi, metodami a přístupy, které jsou v daném zařízení využívány, provádět zadané činnosti a vytvářet a provádět vlastní aktivity.

Osnova

Přímá speciálněpedagogická a poradenská činnost u dospělých osob se zdravotním postižením, znevýhodněním nebo seniorů.

seznámení se zařízením/organizací, cílovou skupinou, pracovníky, poskytovanými službami a metodami práce; provádět asistentské práce u dospělých osob s postižením, zdravotním znevýhodněním, seniorů nebo poradenskou činnost;

nabízet, vytvářet a provádět vlastní aktivity;

sledovat metody, které používají pracovníci v daném zařízení/organizaci;

reflexe vlastní činnosti (vlastní působení, osvojené dovednosti, přínos praxe).

Literatura**doporučená literatura**

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2012. 119 stran. ISBN 9788026202219.

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. první. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 160 s. Sestra (4048). ISBN 978-80-247-3271-8.

EMERSON, E. *Problémové chování u lidí s mentální retardací*. Translated by Hana Kašparovská. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 166 s. ISBN 9788073673901.

SUCHÁ, J. *Trénink paměti pro každý věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 202 s. ISBN 9788073674380.

SUCHÁ, J., I. JINDROVÁ a B. HÁTLOVÁ. *Hry a činnosti pro aktivní seniory*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 173 s. ISBN 9788026203353.

PdF:SP_DP **Diplomová práce**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu jsou průběžné konzultace k zpracovávané diplomové práci, sleduje se dodržení struktury práce, správné užití citované literatury, použité metody a techniky při výzkumné činnosti, splnění stanoveného cíle, interpretace výsledků šetření.

Výukové metody

Teoretická i praktická příprava diplomové práce.

Metody hodnocení

Vedoucí diplomové práce konzultuje a průběžně sleduje zpracovávání teoretické části práce, sleduje výzkumné šetření diplomanta. Zápočet.

Výstupy z učení

Student průběžně zpracovává teoretické části práce, probíhá výzkumná činnost.

Osnova

Sleduje se dodržení: struktury práce správné užití citované literatury, použité metody a techniky při výzkumné činnosti, splnění stanoveného cíle, interpretace výsledků šetření. Diplomová práce se zpracovává dle Pokynu děkana č. 1/2015. Dostupné na www.ped.muni.cz.

Literatura

doporučená literatura

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

neurčeno

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. 270 s. ISBN 8071845698.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 808593115X.

PdF:SP_DPd **Diplomová práce - Dokončení**

8 kreditů, ukončení z, garant předmětu

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Hlavní cíle kurzu jsou: vyhledávání, studium a komparace odborné literatury; plánování a realizace výzkumu; vyhodnocení a sdělení vědeckých poznatků formou diplomové práce.

Výukové metody

Student samostatně zpracovává vybrané téma diplomové práce. Pravidelně konzultuje s vedoucím DP.

Metody hodnocení

Zápočet je udělený za dokončení diplomové práce.

Výstupy z učení

Na konci kurzu je student schopen kvalitně zpracovat a odevzdat vypracovanou diplomovou práci.

Osnova

Osnova diplomové práce; studium odborné literatury; komparace literatury; realizace výzkumu; vyhodnocení hypotéz; výzkumných otázek; formulace výsledků v diplomové práci.

Literatura

doporučená literatura

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

JANÍK, T. a P. KNECHT. *Pedagogický výzkum a kurikulární reforma české školy*. In *Svět výchovy a vzdělávání v reflexi současného pedagogického výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007. s. 1-12, 12 s. ISBN 978-80-7040-987-9.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

NOVOTNÝ, P. *Kam směřuje evropský pedagogický výzkum a jeho přední konference*. In *SPFFBU U 8 (2003)*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2003. s. 161-163, 3 s. Řada pedagogická. ISBN 80-210-3120-4.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

neurčeno

ŠIMONÍK, O. *Pedagogický výzkum očima učitelů základních a středních škol*. In *Český pedagogický výzkum v současných společenských podmínkách..* Brno: ČAPV a Ústav ped. věd FF MU, 1997. s. 98-101. ISBN 80-7204-083-9.

PRŮCHA, J. *Pedagogický výzkum : uvedení do teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 132 s. ISBN 8071841323.

ŠVEC, V. *Kvalitativní pedagogický výzkum*. In *Kapitoly z metodologie pedagogiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno, 1994. s. 72-76. ISBN 80-210-1031-2.

PdF:SP_DPp **Diplomová práce - Projekt**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu SP_DPp jsou konzultace k projektu uvažované diplomové práce. Student průběžně zpracovává projekt diplomové práce, probíhá přípravná činnost.

Výukové metody

Teoretická i praktická příprava projektu diplomové práce.

Metody hodnocení

Odevzdání projektu diplomové práce. Zápočet.

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student připraven k zahájení tvorby diplomové práce.

Osnova

Průběžné konzultace k projektu a přípravě diplomové práce.

Literatura

doporučená literatura

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů..* Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

neurčeno

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. 270 s. ISBN 8071845698.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 808593115X.

PdF:SPkK54 **Intervenční postupy - simulace u jedinců s narušenou komunikační schopností**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studentky a studenty s možnostmi a postupy podpory a rozvoje komunikační schopnosti u dětí a žáků s narušenou komunikační schopností v předškolním a školním věku a také v období adolescence. Studentky a studenti se seznámí se specifiky přístupu k těmto kategoriím a materiály a pomůckami, které lze v této oblasti logopedické intervence využít.

Výukové metody

konzultace, diskuze, domácí příprava, studium odborné literatury, seminární práce/prezentace

Metody hodnocení

Vyžadována 70% účast; závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška, reflexe seminární práce

Výstupy z učení

Očekávané výstupy: • student/ka se bude orientovat v intervenčních a terapeutických přístupech k dětem, žákům a adolescentům s narušenou komunikační schopností • student/ka se bude orientovat v problematice kontaktu a spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci, pedagogy a dalšími odborníky v kontextu komplexní podpory dětí, žáků a adolescentů s narušenou komunikační schopností; • student/ka bude schopen/schopna pracovat s pomůckami a materiály využívanými v rámci logopedické intervence.

Osnova

• Specifika komunikace a spolupráce s klientem – dítětem, žákem, dospívajícím a adolescentem v rámci logopedické intervence a podpory. Role mezioborové spolupráce. • Komunikace a spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci dětí, žáků, dospívajících a adolescentů v rámci logopedické intervence a podpory. Možnosti mezioborové spolupráce • Specifika spolupráce se školou a školským zařízením. • Stimulace vývoje řeči a jazykových schopností u dětí rizikových – specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály. • Stimulace vývoje řeči a jazykových schopností u dětí s opožděným a narušeným vývojem řeči – specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály. • Intervenční přístupy k rozvoji komunikační kompetence u dětí předškolního věku, před zahájením povinné školní docházky – specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály. • Intervenční přístupy, logopedická terapie a její specifika u žáků ve školním věku, možnosti jejího propojení se vzdělávacím procesem – specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály. • Spolupráce se školou v rámci logopedické intervence a podpory žáků s narušenou komunikační schopností, metodické vedení. • Stimulace komunikační schopnosti a aktivizace dětí, žáků, dospívajících a adolescentů v kontextu sociální inkluze • Logopedická terapie a její specifika u žáků v období dospívání a adolescence, možnosti jejího propojení se vzdělávacím procesem. • Využití metod zprostředkovaného učení v rámci intervenčních přístupů u dětí předškolního věku, školního věku adolescentů. • Využití simulačních pomůcek k rozvoji kompetencí studentů v oblasti logopedické intervence u dětí, žáků a adolescentů s narušenou komunikační schopností.

Literatura**povinná literatura**

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

KOPEČNÝ, P. *Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. ISBN 978-80-210-7339-5.

BOČKOVÁ, B. *Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 165 s. ISBN 978-80-210-5609-1.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. 1. vyd. Praha: Grada publishing, 2006. 229 s. edice psychologické a pedagogické literatury. ISBN 80-247-1110-9.

doporučená literatura

SMOLÍK, F. a G. MÁLKOVÁ. *Vývoj jazykových schopností v předškolním věku : osvojování slovní zásoby a gramatiky, rozvoj fonologických schopností a fonologického povědomí, poruchy jazykového vývoje, diagnostika jazykových schopností*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 248 s. ISBN 9788024742403.

NEUBAUER, K. *Artikulace a fonologické rozlišování hlásek : jak předcházet rozvoji odchylek výslovnosti u dětí*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2011. 63 s. ISBN 9788073111182.

LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Vyd. 3., dopl. a přeprac. Praha: Portál, 2011. 190 s. ISBN 9788073679774.

POKORNÁ, V. *Vývojové poruchy učení v dětství a v dospělosti*. Vydání první. Praha: Portál, 2010. 238 stran. ISBN 9788073677732.

LECHTA, V. *Koktavost : integrativní přístup*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2010. 333 s. ISBN 9788073676438.

KEREKRÉTIOVÁ, A. *Velofaryngální dysfunkce a palatolalie..*, Praha: Grada, 2008.

NEUBAUER, K. *Neurogení poruchy komunikace u dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 227 s. ISBN 9788073671594.

VITÁSKOVÁ, K. a A. PEUTELSCHMIEDOVÁ. *Logopedie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 182 s. ISBN 8024410885.

MIKULAJOVÁ, M. a I. RAFAJDUSOVÁ. *Vývinová dysfázia : specificky narušený vývin řeči*. 1. vyd. Bratislava: M. Mikulajová, I. Rafajdusová, 1993. 288 s. ISBN 8090044506.

PdF:SPkK56 **Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je seznámit studenty s metodami vyšetření sluchu, osvojí si dovednosti potřebné k realizaci orientačního vyšetření sluchu pomocí přenosného audiometru. Při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Prostřednictvím pomůcek lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad a pomocí stetoclipu aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení, které studenti mohou různě simulovat. Očekávané výstupy: □ student podrobně zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje hodnotící přínos kompenzačních pomůcek (sluchadel a kochleárních implantátů) u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu; □ zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje a postupy určující vhodnost využití bezdrátových doplňků u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu.

Výukové metody

Teoretická příprava, aktivní účast ve výuce, práce ve skupinách, plnění průběžných úkolů, diskuse, samostudium.

Metody hodnocení

Písemná zkouška (70 % - úspěšnost) a ústní zkouška.

Výstupy z učení

Očekávané výstupy: □ student podrobně zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje hodnotící přínos kompenzačních pomůcek (sluchadel a kochleárních implantátů) u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu; □ zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje a postupy určující vhodnost využití bezdrátových doplňků u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu.

Osnova

Hlavní témata (osnova): □ Target (software na nastavování sluchadel) + HI PRO rozhraní + sluchadla zvukovodová a závěsná - při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Při práci se sluchadly a softwarem pro nastavování sluchadel Target lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení. Student si tak bude moci udělat konkrétní představu o stupni sluchového postižení. □ Stetoclip pro poslech funkčnosti sluchadel - prostřednictvím této pomůcky lze aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Student se tak naučí ověřovat funkčnost sluchadel. □ FM technologie SmartLink+, přijímač k FM technologii a iSense Micro - studenti se seznámí a sami si vyzkouší, že sluchadla zajišťují slyšitelnost všech významných zvuků a výstupní signál je udržován v zachovaném dynamickém rozsahu sluchu. Ovšem v akusticky náročných situacích je třeba kromě adekvátního frekvenčně-specifického zesílení sluchadel nutně zajistit co nejvyšší poměr signál-šum (SNR/ signal-to-noise ratio). To bude umožněno při práci s bezdrátovými doplňky, kdy lze pro studijní účely simulovat zprostředkování zřetelného signálu řeči. □ Otoskop - jedná se o lékařský přístroj pro vyšetření bubínku a vnitřku vnějšího ucha. Při práci s otoskopem lze simulovat základní otoskopické vyšetření, studenti se vyzkouší manipulaci s přístrojem a před simulací audiometrického vyšetření či poslechu funkčnosti sluchadel pomocí stetoclipu mohou provést zběžnou kontrolu průchodnosti zvukovodu. □ Audiometr Amplivox 260 - při práci s přenosným audiometrem lze při výuce simulovat zkoušku sluchu pomocí tónové audiometrie do sluchátek i volného pole. Studenti se seznámí s funkcí tohoto přístroje, naučí se jej ovládat a provést orientační vyšetření sluchu. Zároveň lze simulovat vyšetření audiometrie hrou, což je běžná behaviorální metoda užívaná při hodnocení sluchového vnímání u dětí s postižením sluchu. Studenti si osvojí základní dovednosti potřebné při realizaci tohoto vyšetření. □ Hlukoměr - studenti budou moci měřit hladinu zvuku v různých akusticky náročných situacích. □ Easy Fit Set + čistící sada sluchadel a čistících ubrousků - na základě využití těchto pomůcek se studenti naučí zajistit základní údržbu kompenzačních pomůcek jedinců s postižením sluchu.

Literatura**povinná literatura**

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatrie - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

PdF:SPk200 Strategie podpory matematické gramotnosti

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Lenka Pavlíčková, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Lenka Pavlíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Výukové metody

Přednáška, konzultace

Metody hodnocení

Typ výuky: přednáška, ukončení zkouškou.

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen ovládat specifické problémy výuky matematiky na 1. st. ZŠ a speciálních školách.

Osnova

Poruchy vyplývající z obsahu učiva matematiky, z chápání abstraktních matematických pojmů, z metod práce, z nerespektování individuálních zvláštností žáků, projevy dyskalkulie, Obsah učiva aritmetiky a geometrie na 1.

st. ZŠ a speciálních škol, Propedeutika některých témat napomáhajících chápání matematických pojmů (rozvoj funkčního myšlení, kombinačního myšlení, Prvky statistiky, využití kalkulátorů) Specifické poruchy učení na jejich vliv na úspěšnost žáků při studiu matematiky. Klasifikace dyskalkulie. Analýza dalších příčin problémů žáků v matematice. Komunikace v matematice. Budování číselných oborů a problémy žáků při chápání pojmu číslo, jeho zápis, čtení, uspořádání množiny přirozených čísel. Vyvození jednotlivých operací s čísly přirozenými a některými čísly racionálními. Problémy v oblasti chápání jednotlivých operací, pamětných spojů, písemných algoritmů. Slovní a aplikační úlohy, metodické řady úloh ke specifickým možnostem žáků při jejich řešení. Jednotky měř, jejich převody, specifické pomůcky k pochopení učiva.

Literatura

BARTOŇOVÁ, M. Průvodce učebnicí v matematice 1. ročníku zvláštní školy, metodická příručka. Brno: Compacta, 1998

BARTOŇOVÁ, M. Matematika - učebnice pro 1. ročník zvláštní školy. Brno - Compacta. 1998

BARTOŇOVÁ, M. Pracovní sešity I., II. Brno: Compacta, 1998

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 110 s. spisy Pedagogické fakulty MU č. 132. ISBN 978-80-210-5047-1.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další poruchy učení u žáků 2. stupně ZŠ*. první. Praha: IPPP ČR, 2006. s. 127-133, 7 s. ISBN 80-8656-13-5.

SIMON, H. *Dyskalkulie : jak pomáhat dětem, které mají potíže s početními úlohami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 166 s. ISBN 8073671042.

NOVÁK, J. *Dyskalkulie : metodika rozvíjení základních početních dovedností*. Vyd. 3., zcela přeprac. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2004. 125 s. ISBN 8073110296.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení : dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, ADHD*. 10., zcela přeprac. a rozš. Praha: Portál, 2003. 263 s. ISBN 8071788007.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a některé další obtíže v matematice*. první. Praha: Portál, 2000. s. 27-38. ISBN 80-7178-389-7.

PdF:SPk210 Patopsychologie 2

3 kredity, ukončení k, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět poskytuje základní orientaci v psychologické problematice nemocných a zdravotně postižených a v psychologii handicapu. Předmět je koncipován široce s využitím řady teoretických a praktických oborů zejména medicínských (psychiatrie, neurologie a další) a je zaměřen do speciální pedagogiky, psychologie, event. sociologie a ve svých cílech sleduje pomoc postiženým lidem a jejich uplatnění v životě. Navazuje na předmět Patopsychologie 1 a výrazně prohlubuje obsah tohoto předmětu.

Výukové metody

Přednášky

Metody hodnocení

Písemný test.

Výstupy z učení

Student po absolvování předmětu zná patopsychologickou problematiku hlavních postižení a handicapů a je schopen odborné spolupráce s lékaři a dalšími odborníky.

Osnova

Psychologie postižených, psychické zvláštnosti osobnosti jedinců s různými druhy postižení tělesného a duševního. Problematika odlišného životního stylu a sociální patologie. Somatická nemoc jako psychologický problém. Prožívání nemoci. Psychosomatika. Poruchy a onemocnění nervového systému a jejich psychologické důsledky. Epilepsie. Dětská mozková obrna. Postižení zrakové, sluchové, pohybové, komunikační handicap. Demence a mentální retardace. Schizofrenie a pervazivní vývojové poruchy. Afektivní, a asociativní poruchy. Úzkostné a posttraumatické poruchy. Poruchy příjmu potravy. Poruchy v oblasti sexuality. Sebeпоškozování a suicidium. Poruchy osobnosti. Základní problematika sociální patologie s psychologickými a patopsychologickými důsledky.

Literatura

povinná literatura

VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání první. 815 stran. ISBN 9788026206965.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 5., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2012. 870 s. ISBN 9788026202257.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese :variabilita a patologie lidské psychiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 444 s. ISBN 80-7178-214-9.

doporučená literatura

VÁGNEROVÁ, M., Z. HADJ-MOUSSOVÁ a S. ŠTECH. *Psychologie handicapu*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 230 s. ISBN 8071849294.

OREL, M. *Psychopatologie : nauka o nemocech duše*. 2., aktualizované a doplně. Praha: Grada, 2016. 338 stran. ISBN 9788024755168.

PdF:SPk231 Obor: Specifické poruchy učení

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět je zaměřen na vymezení vhodných přístupů vůči jedincům se specifickými poruchami učení (SPU). Definuje možnosti reedukace, edukace a metody práce s žáky se SPU. Absolvováním předmětu student získá základní povědomí a znalosti o edukaci, vhodných přístupech a metodách reedukace žáků se SPU.

Výukové metody

interaktivní seminář, diskuse, praktické ukázky

Metody hodnocení

K ukončení předmětu je potřeba splnit následující požadavky: Anotace odborné publikace zaměřené na některé z témat semináře. Aktivní účast na semináři a alespoň 80 % docházky. Ukončení: Zkouška = písemný test. K úspěšnému absolvování student musí dosáhnout alespoň 70 %.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen: definovat terminologii vztahující se ke specifickým poruchám učení; popsat projevy jednotlivých typů specifických poruch učení a jejich vliv na edukační proces žáka; popsat vliv specifických poruch učení na vývoj osobnosti jedince; orientovat se v systému vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení; definovat služby pedagogicko-psychologické poradny určené žákům se specifickými poruchami učení; popsat služby poskytované žákům se specifickými poruchami učení školním poradenským pracovištěm a spolupráci v multidisciplinárním týmu ve škole; navrhnout vhodná opatření vztahující se k obecným podmínkám vzdělávání žáků/studentů se specifickými poruchami učení v běžných třídách; navrhnout vhodné postupy při reedukaci žáků se specifickými poruchami učení.

Osnova

Vymezení specifických poruch učení (SPU) a jejich příčin - základní pojmy SPU a etiologie. Vývoj legislativy v ČR. Lehká mozková dysfunkce, ADD, ADHD. Symptomatika poruch učení. Screening, depistáž a diagnostikování SPU. Formy vzdělávání žáků se SPU a možnosti reedukace v ČR i v zahraničí. Metody rozvíjení oslabených funkcí u dětí předškolního věku. Projevy oslabení v rozvoji funkcí centrální nervové soustavy významných v počátcích vzdělávání (čtení, psaní, počítání). Vývoj zrakového a sluchového vnímání, hrubé a jemné motoriky, pozornosti, volných vlastností, prostorové/pravolevé orientace a motivace a jejich význam ve vzdělávání žáků se SPU. Systémový přístup ke vzdělávání žáků se SPU: učitelé, rodina, terapeut, spolužáci, žák sám; škola, reedukační péče, zájmová činnost. Reedukační metody zaměřené na zrakové a sluchové vnímání, rozvoj motoriky, orientace v prostoru, rozvoj řeči. Speciální metody zaměřené na reedukaci dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie. Využití reedukačních metod v pedagogické praxi mateřských, základních, středních škol. Kompenzační a reedukační pomůcky. Problematika vzdělávání studentů na SŠ a dospělých jedinců.

Literatura

doporučená literatura

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Vyd. 11. Praha: Portál, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7367-514-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení : text k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 237 s. ISBN 9788073152321.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 175 s. ISBN 9788073674748.

neurčeno

POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2010. 336 s. ISBN 978-80-7367-817-3.

POKORNÁ, Věra. *Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 240 s. ISBN 978-80-7367-773-2.

ŽÁČKOVÁ, H. a D. JUCOVIČOVÁ. *Nepozornost, hyperaktivita a impulzivita : záporny i klady ADHD v dospělosti*. Vydání 1. Praha: Grada, 2017. 164 stran. ISBN 9788027102044.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Jak se učit s dítětem se specifickou poruchou učení a s poruchou pozornosti? : určeno žákům a studentům se specifickými poruchami učení a s poruchou pozornosti a jejich rodičům a učitelům*. Vydání první. Praha: Jucovičová Drahomíra PaedDr. - nakladatelství D + H, 2015. 164 stran.

ISBN 9788087295182.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Máme dítě s ADHD : rady pro rodiče*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2015. 262 stran. ISBN 9788024753478.

Specifické poruchy učení : dyslexie, dysgrafie, dysortografie. Edited by Lenka Krejčová, Illustrated by Alice Trojanová. 1. vyd. Brno: Edika, 2014. 248 s. ISBN 9788026606000.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie III. Vliv dyskalkulie na profesní zařazení jedinců v dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 116 s. Spisy Pedagogické fakulty, svazek č. 160. ISBN 978-80-210-6142-2.

BENÍČKOVÁ, M. *Muzikoterapie a specifické poruchy učení*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 155 s. ISBN 9788024735207.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie II. Poruchy učení v matematice na 2. stupni základní školy*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 110 s. Spisy MU svazek 149. ISBN 978-80-210-5395-3.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 110 s. spisy Pedagogické fakulty MU č. 132. ISBN 978-80-210-5047-1.

ŽÁČKOVÁ, H. *Dysgrafie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. rozš. vyd. Praha: D + H, 2009. 66 s. ISBN 9788090386990.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Dyslexie*. 2. upravené vydání. Praha: D + H, 2008. 64 stran. ISBN 9788090386976.

ŽÁČKOVÁ, H. *Dysortografie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 1. vyd. Praha: D + H, 2008. 68 s. ISBN 9788090386945.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.

LIPNICKÁ, M. *Rozvoj grafomotoriky a podpora psaní : preventivní program, který pomáhá předcházet vzniku dysgrafie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 62 s. ISBN 9788073672447.

ŽÁČKOVÁ, H. *Máte neklidné, nesoustředěné dítě? : metody práce s dětmi s LMD (ADHD, ADD) především pro učitele a vychovatele*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. vyd. Praha: D + H, 2007. 127 s. ISBN 9788090386914.

SIMON, H. *Dyskalkulie : jak pomáhat dětem, které mají potíže s početnými úlohami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 166 s. ISBN 8073671042.

ZELINKOVÁ, O. *Cizí jazyky a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2006. 167 s. ISBN 8073110229.

ŽÁČKOVÁ, H. *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 4. vyd., (aktualiz.). Praha: D + H, 2005. 31 s. ISBN 8090357903.

NOVÁK, J. *Dyskalkulie : metodika rozvíjení základních početních dovedností*. Vyd. 3., zcela přeprac. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2004. 125 s. ISBN 8073110296.

MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení a chování*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2003. 46 s. ISBN 807290115X.

MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních : materiál určený učitelům a rodičům dětí s dyslexií, dysgrafií, dysortografií--*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2001. 102 s. ISBN 80-7311-000-8.

JUCOVIČOVÁ, D., H. ŽÁČKOVÁ a H. SOVOVÁ. *Specifické poruchy učení na 2. stupni základních škol : (použitelné i pro střední školství)*. 1. vyd. Praha: D + H, 2001. 83 s.

KIRBY, A. *Nešikovné dítě : dyspraxie a další poruchy motoriky : diagnostika, pomoc, podpora, cesta k nezávislosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 206 s. ISBN 8071784249.

SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení : co jsou specifické poruchy učení a jak se diagnostikují, o poruchách koordinace a o nemotornosti, sociální a emocionální vývoj dítěte, jak mohou svým dětem pomoci rodiče a jak to bývá v dospělosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2000. 136 s. ISBN 8071697737.

BLAŽKOVÁ, R., K. MATOUŠKOVÁ, M. VAŇUROVÁ a M. BLAŽEK. *Poruchy učení v matematice a možnosti jejich nápravy*. 2000. 93 s. ISBN 80-85931-89-3.

TYMICOVÁ, H. *Nauč mě správně psát :zábavná cvičení pro nápravu dysgrafie u dětí se specifickými poruchami učení*. 2. vyd. Praha: Práce, 1996. 61 s. ISBN 80-208-0330-0.

Předcházíme poruchám učení :soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě. Edited by Brigitte Sindelarová, Translated by Věra Pokorná. 1. vyd. Praha: Portál, 1996. 63 s. +. ISBN 80-85282-70-4.

KREJBICOVÁ, D. *Náprava dyslexie, dysgrafie a dysortografie ve vyučovacím procesu na nižším stupni : pomocný materiál pro učitele českého jazyka na ZŠ*. 1. vyd. Plzeň: CDVP, 1994. 48 s.

KUBICKÁ, E. *Metody práce při úpravě poruch učení u dětí druhého ročníku základní školy : metodický návod pro učitele při úpravě specifických poruch učení - dyslexie a dysortografie u dětí ve specializovaných třídách a při individuální nápravě uvedených poruch*. 1. vyd. Ostrava: Grafie, 1994. 61 s. : il.

MATĚJČEK, Z. *Dyslexie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 236 s.

PdF:SPk233 **Získané neurogenní poruchy komunikace**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou získaných neurogenních poruch komunikace s ohledem na jednotlivé báze dominantní příčiny. Na konci předmětu bude student znát etiologické faktory, klasifikaci získaných neurogenních poruch komunikace, bude podrobně seznamován s projevy jednotlivých forem ZNPK, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku i zdravotního postižení.

Výukové metody

Seminář, diskuze, praktické ukázky, zpracování seminární práce (případové studie)

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); reflexe případové studie

Výstupy z učení

student se orientuje v jednotlivých formách získaných neurogenních poruch komunikace; orientuje se ve specifických logopedické intervence; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s ZNPK.

Osnova

Hlavové nervy inervující orofaciální oblast. Svalstvo orofaciálního komplexu.

Pojetí získaných neurogenních poruch komunikace.

Etiologie získaných neurogenních poruch komunikace.

Cévní mozková příhoda.

Apraxie (řeči, orální, konstrukční) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Získaná dysartrie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Afázie, alexie, agrafie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Kognitivně komunikační poruchy (demence, KCT, TU) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Dysfagie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Narušená komunikační schopnost u osob s kombinovaným postižením. Specifika péče o dospělé osoby s kombinovaným postižením a NKS.

Diagnostické materiály a postupy u poruch řeči a jazyka v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k osobám se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Specifika logopedické intervence u osob se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Literatura

povinná literatura

NEUBAUER, K. *Neurogenní poruchy komunikace u dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 227 s. ISBN 9788073671594.

doporučená literatura

CARTER, R. (2014). *The Human Brain Book*. London: Dorling Kindersley.

CSÉFALVAY, Z., KOŠTÁLOVÁ, M., KLIMEŠOVÁ, M. (2002). Diagnostika a terapie afázie, alexie a agrafie - manuál. Asociace klinických logopedů ČR.

KOŠTÁLOVÁ, M., BEDNARÍK, J. a spol. (2006). Multimediální výukový atlas poruch řeči a příbuzných kognitivních funkcí. Brno, Masarykova univerzita.

NEUBAUER, K. a S. DOBIAS. *Neurogenně podmíněné poruchy řečové komunikace a dysfagie*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 348 s. ISBN 9788074355189.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

AMBLER, Z. *Základy neurologie*. 7. vyd. Praha: Galén, 2011. 351 s. ISBN 9788072627073.

LOVE, R.J. a W.G. WEBB. *Mozek a řeč : neurologie nejen pro logopedy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 372 s. ISBN 9788073674649.

PIDRMAN, V. *Demence*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 183 s. ISBN 9788024714905.

CSÉFALVAY, Z. *Terapie afázie : teorie a případové studie*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 175 s. ISBN 9788073673161.

PdF:SPk234 **Balbutologie**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Jan Dezort (přednášející)

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou balbutologie s ohledem na dopady této formy narušené komunikační schopnosti na životní dráhu člověka. Na konci předmětu bude student znát etiopatogenetický model vzniku koktavosti, její klasifikaci, bude podrobně seznamován s jednotlivými projevy balbuties, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

Student se orientuje v jednotlivých projevech balbuties; orientuje se ve specificích logopedické intervence u dětí, žáků, dospělých osob s koktavostí; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s koktavostí.

Osnova

Teoretická východiska řečového projevu.

Symbolické a nesymbolické procesy.

Kategorie narušení plynulosti řeči.

Současné pojetí balbutologie.

Fyziologická dysfluence.

Etiopatogeneze koktavosti.

Syndromologie koktavosti.

Incipientní koktavost.

Fixovaná koktavost.

Chronická koktavost.

Diagnostické materiály v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k dětem/žákům/dospělým osobám s koktavostí.

Specifika logopedické intervence u osob s koktavostí.

Literatura

povinná literatura

LECHTA, V. *Koktavost : integrativní přístup*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2010. 333 s. ISBN 9788073676438.

doporučená literatura

MLČÁKOVÁ, R., VITÁSKOVÁ, K. (2013). *Narušení plynulosti řeči - vstup do problematiky*. Olomouc: Univerzita Palackého.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

FRASER, M. *Svépomocný program při koktavosti : informace, zásady, postupy*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 3. Praha: Portál, 2011. 159 s. ISBN 9788073678999.

Účinné poradenství při terapii koktavosti. Edited by Jane H. Fraser, Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 111 s. ISBN 9788073676896.

Koktáš? Ne zoufejte!. Edited by Jane H. Fraser - William H. Perkins, Translated by Alžběta Peutelsch. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 84 s. ISBN 9788024723303.

MURRAY, F.P. a S.G. EDWARDS. *Příběh jednoho koktavého*. Brno: Paido, 2006. 126 s. ISBN 8073151162.

PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Techniky práce s balbutiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 111 s. ISBN 8024412349.

DELL, C.W. *Koktavost u dětí školního věku : manuál pro logopedickou intervenci*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Brno: Paido, 2004. 79 s. ISBN 8073150751.

BUBENÍČKOVÁ, M. a D. KUTÁLKOVÁ. *Koktavost : metodika reedukace*. 1. vyd. Praha: Septima, 2001. 63 s. ISBN 8072161458.

PdF:SPk500 **Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Diagnostické domény žáků se sluchovým postižením Cílem předmětu je seznámit studenty se systémem poradenství: školní poradenská pracoviště a školní poradenská zařízení: speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny. Personální obsazení, standardy činnosti. Poradenství pro rodiče a děti s postižením v raném věku, raná intervence, střediska rané péče; včasná intervence. Poradenství ve zdravotnictví, logopedické ambulance. Legislativní opatření zabývající se poradenstvím. Očekávaní výstupy: □ student se orientuje v legislativních opatřeních souvisejících s poskytováním poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních; □ zná personální obsazení, činnosti a služby realizované v těchto zařízeních; □ ovládá v klíčových oblastech diagnostiku sluchového postižení. Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností Cílem předmětu je seznámit studenty se specifiky diagnostiky narušené komunikační schopnosti u dětí a žáků s narušenou komunikační schopností, s organizací činnosti poradenských zařízení, s možnostmi mezioborové spolupráce v rámci komplexního diagnostického procesu a také se souvisejícími legislativními opatřeními. Očekávané výstupy: □ student se orientuje se v legislativních opatřeních souvisejících s poskytováním poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních; orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci diagnostického procesu; □ zná personální obsazení, činnosti a služby realizované v těchto zařízeních; □ ovládá v klíčových oblastech diagnostiku narušené komunikační schopnosti u žáků s narušenou komunikační schopností.

Výukové metody

Aktivní účast studentů - diskuse ve třídě; cvičení a hry na rozvoj motoriky a zrakového vnímání jako příprava na rozvoj vizuálně-motorické komunikace. Teoretická příprava, samostudium, plnění průběžných úkolů během semestru.

Metody hodnocení

Zpracování případové studie žáka s narušenou komunikační schopností se zřetelem k analýze narušené komunikační schopnosti a její roli ve vzdělávání žáka. Zpracování případové studie jedince se sluchovým postižením v předškolním či školním věku reflektující úroveň dosažených komunikačních dovedností jedince Písemná zkouška (úspěšnost - 70 %) a ústní zkouška.

Výstupy z učení

Diagnostické domény žáků se SP Orientace v možnostech diagnostiky sluchových vad v raném věku, v období přípravy na povinnou školní docházku a přípravy na povolání u dětí a žáků se sluchovým postižením; schopnost diskutovat nad vhodností zařazení jedince se sluchovým postižením do odpovídajícího zařízení dle dostupných informací; orientace v možnostech sluchové protetiky a v postupech při rehabilitaci u jedinců se sluchovým postižením. Diagnostické domény žáků s NKS: Student se orientuje v legislativních opatřeních souvisejících s poskytováním poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních; orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci diagnostického procesu; □ orientuje se v personálním obsazení, činnostech a službách realizovaných v těchto zařízeních; □ orientuje se v klíčových oblastech diagnostiky narušené komunikační schopnosti u žáků s narušenou komunikační schopností.

Osnova

Hlavní témata (osnova) - sluchové postižení: □ Týmová spolupráce při komplexním diagnostickém vyšetření sluchových vad a mezioborové vztahy. □ Význam sluchu, anatomická stavba ucha; etiologie sluchového postižení, faktory negativně ovlivňující vývoj sluchového analyzátoru. Klasifikace vad a poruch sluchu podle věku a období fixace řeči. Specifika osobnosti jedince se sluchovým postižením, psychologické zvláštnosti osobnosti člověka se sluchovým postižením. □ Metody vyšetření sluchu, objektivní a subjektivní sluchové zkoušky, screeningová vyšetření. Korekce sluchových vad a užití sluchové protetiky. □ Ontogeneze řeči, stadia vývoje řeči u osob se sluchovým postižením; řeč, hlas a artikulace osob se sluchovým postižením. □ Vymezení systému

poradenství pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a současné legislativní podmínky poskytování poradenských služeb. Střediska rané péče pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení. Speciálně pedagogická centra pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení. □ Analýza vybraných případových studií jedinců se sluchovým postižením či sluchovým a dalším přidruženým postižením. Hlavní témata (osnova) - NKS: □ Komunikace, narušená komunikační schopnost a její role ve vzdělávání; charakteristika forem narušené komunikační schopnosti - speciálních vzdělávacích potřeb, model logopedického vyšetření. □ Diagnostická doména - rovina foneticko-fonologická (specifika, diagnostické nástroje). □ Diagnostická doména - rovina morfologicko-syntaktická (specifika, diagnostické nástroje). □ Diagnostická doména - rovina lexikálně-sémantická; porozumění (specifika, diagnostické nástroje). □ Diagnostická doména - rovina pragmatická (specifika, diagnostické nástroje). □ Diagnostická doména - čtení, psaní, motorika, grafomotorika (specifika, diagnostické nástroje). □ Diagnostická doména - sluchové a zrakové vnímání, orientační funkce, paměť a pozornost (specifika, diagnostické nástroje).

Literatura

povinná literatura

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatricke - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

LECHTA, V. a KOL. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. , Praha: Portál, 2003.

neurčeno

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. *Specifika přístupu k dětem se sluchovým postižením a dětem s hluchoslepotou*. In Bartoňová, M., Bytešníková, I. et al. *Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Preschool Education of Children with Special Educational Needs*. 1. vyd. Brno: MU, 2012. s. 131-158, 28 s. ISBN 978-80-210-6044-9.

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. *Raná intervence u dětí s těžkým sluchovým postižením a dětí s hluchoslepotou*. In Opatřilová, D., Nováková, Z., Vítková, M. et al. *Intervence u dětí se zdravotním postižením v raném věku. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. s. 121-139, 19 s. ISBN 978-80-7315-240-6.

KLENKOVÁ, J. *Logopedická intervence*. Speech therapy. 2008.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. 1. vyd. Praha: Grada publishing, 2006. 229 s. edice psychologické a pedagogické literatury. ISBN 80-247-1110-9.

PdF:SPk502 Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit s katalogem posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb a s jednotlivými diagnostickými doménami: pro žáky s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním, se zrakovým postižením, s mentálním postižením, vysvětlit jednotlivé diagnostické postupy u příslušného druhu postižení.

Výukové metody

Seminář, výukové prezentace, video ukázky, příklady dobré praxe.

Metody hodnocení

Kolokvium - student vypracuje případovou studii žáka s tělesným, nebo zrakovým, nebo mentálním nebo kombinovaným postižením se zaměřením na funkční dopad postižení ve výuce (dle diagnostických domén).

Výstupy z učení

Očekávané výstupy: □ - student zná speciálněpedagogickou diagnostiku po teoretické i praktické stránce; □ - je seznámen s požadavky na posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb; □ - je schopen prezentovat a vysvětlit diagnostické postupy u vybraného druhu postižení.

Osnova

Osnova: - Diagnostické domény u žáků s tělesným postižením (hrubá motorika, jemná motorika, úchop, grafomotorika, lateralita, komunikace, intelektuální funkce, kognitivní funkce, smyslové vnímání, pozornost, paměť, emocionalita, adaptabilita a sociabilita, pracovní dovednosti, sebeobsluha). □ - Diagnostické domény u žáka se zrakovým postižením (zraková analýza a syntéza, zrakové funkce, kompenzační smysly, jemná a hrubá motorika, vizuomotorická koordinace, kognitivní funkce, sociabilita a adaptabilita, orientace v prostoru, sebeobsluha, edukační prostředí, rehabilitační a kompenzační pomůcky). □ □ - Diagnostické domény u žáka s mentálním postižením (vizuální percepce, sluchová percepce, hrubá motorika, jemná motorika, grafomotorika, psychomotorika, lateralita, kognitivní funkce, fatické funkce, emoce, adaptabilita a sociabilita, konance a aspirace, sebeobsluha). - Diagnostické domény u žáka s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami (hrubá motorika, jemná motorika, sebeobsluha, orientace v prostředí, autoregulace učení, komunikace, kognitivní procesy, emocionalita, chování a způsobilost pro sociální interakci) □

Literatura

povinná literatura

Valenta, M. a kol. (2012) Katalog posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb, Část II. Diagnostické domény pro žáky s mentálním postižením. Olomouc: PdF UP.

Baslerová, P. a kol. (2012) Katalog posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb, Část II. Diagnostické domény pro žáky se zrakovým postižením. Olomouc: PdF UP.

Čadová, E. a kol. (2012) Katalog posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb, Část II. Diagnostické domény pro žáky s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním. Olomouc: PdF UP.

doporučená literatura

Kucharská, A. a kol. (2007) Obligatorní diagnózy a obligatorní diagnostika ve speciálně pedagogických centrech. Praha: IPPP.

PdF:SPk514 Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 1

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se systémem poradenství: školní poradenská pracoviště a školní poradenská zařízení: speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče. Personální obsazení, standardy činnosti. Poradenství pro rodiče a děti s postižením v raném věku, raná intervence, střediska rané péče; včasná intervence. Poradenství ve zdravotnictví, logopedické ambulance. Legislativní opatření zabývající se poradenstvím.

Výukové metody

seminář, diskuze ve skupině, samostatná práce, seminární práce/reflexe

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

- Studenti budou mít podrobné znalosti z oblasti diagnostiky sluchového postižení a poradenského systému jedincům s postižením sluchu. - Studenti budou znát specifika vzdělávání dětí a žáků ve speciálním školství i školách hlavního vzdělávacího proudu. - Studenti budou mít povědomí o problematice komunity Neslyšících a využití vizuálně motorických komunikačních forem v praxi. - Studenti se budou rovněž orientovat v oblasti péče o dospělé jedince a seniory s postižením sluchu, stejně tak v oblasti pracovního uplatnění osob s postižením sluchu na volném trhu práce.

Osnova

Týmová spolupráce při komplexním diagnostickém vyšetření sluchových vad a mezioborové vztahy. Klasifikace vad a poruch sluchu. Vymezení systému poradenství pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR. Legislativní podmínky poskytování poradenských služeb. Střediska rané péče pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení. Speciálně pedagogická centra pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení. Předprofesní a profesní příprava žáků se sluchovým postižením. Podpora zaměstnávání osob se sluchovým postižením. Profesionální poradenství. Sluchové postižení v dospělosti a ve stáří. Tinnitus. Sluchová vada a další přidružené postižení.

Literatura

DOLEŽALOVÁ, L. *Sluchové postižení v období dospělosti a stáří*. In PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ et al. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 187-198, 12 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

DOLEŽALOVÁ, L. a L. HRICOVÁ. *Sluchové postižení*. In Bartoňová, M., Bytešníková, I., Vítková, M. et al. *Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. s. 135-155, 21 s. ISBN 978-80-7315-237-6.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení : úvod do surdopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 159 s. ISBN 9788026200840.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPk515 Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 2

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je osvojit si znalosti z oblasti výchovy a vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením, příp. dalším přidruženým postižením, zejm. s hluchoslepotou. Konkrétně budou vymezena specifika vzdělávání dětí a žáků ve speciálním školství i školách hlavního vzdělávacího proudu (organizace vyučování, komunikační přístupy, postavení slyšícího a neslyšícího pedagoga, tlumočnicka, asistenta pedagoga apod.). Studenti budou velmi podrobně seznámeni s podmínkami pro inkluzivní vzdělávání, systémem poradenství v této oblasti a se strukturou a obsahem individuálního vzdělávacího plánu. Prezentovány budou také aktuální legislativní předpisy klíčové pro vzdělávání, poskytování poradenských služeb a podpory dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením. Prostor bude rovněž věnován problematice komunity Neslyšících a využití vizuálně motorických komunikačních forem v praxi. Po absolvování předmětu se studenti budou rovněž orientovat v oblasti péče o dospělé jedince a seniory s postižením sluchu, stejně tak v oblasti pracovního uplatnění osob s postižením sluchu na volném trhu práce.

Výukové metody

přednáška, diskuse ve studijní skupině

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

Studenti budou mít podrobné znalosti z oblasti výchovy a vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením, příp. dalším přidruženým postižením, zejm. s hluchoslepotou. Studenti budou znát specifika vzdělávání dětí a žáků ve speciálním školství i školách hlavního vzdělávacího proudu (organizace vyučování, komunikační přístupy, postavení slyšícího a neslyšícího pedagoga, tlumočnicka, asistenta pedagoga apod.). Studenti budou velmi podrobně seznámeni s podmínkami pro inkluzivní vzdělávání, systémem poradenství v této oblasti a se strukturou a obsahem individuálního vzdělávacího plánu. Studenti budou mít povědomí o problematice komunity Neslyšících a využití vizuálně motorických komunikačních forem v praxi. Studenti se budou rovněž orientovat v oblasti péče o dospělé jedince a seniory s postižením sluchu, stejně tak v oblasti pracovního uplatnění osob s postižením sluchu na volném trhu práce.

Osnova

Systém vzdělávání u jedinců se sluchovým postižením - předškolní zařízení, základní školy pro sluchově postižené, OU, SOU, SOŠ, SŠ pro sluchově postižené, možnost studia studentů se sluchovým postižením na VŠ. Profesionální příprava a pracovní uplatnění osob s postižením sluchu. Inkluzivní vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením - podmínky, spolupráce s SPC, služby poskytované SPC pro sluchově postižené žákům, učitelům běžných škol a rodičům, legislativa. Podpůrná opatření žáky pro žáky s potřebou opory z důvodu sluchového postižení nebo oslabení sluchového vnímání. Komunita Neslyšících - kultura Neslyšících, organizace osob se sluchovým postižením, kluby neslyšících, volnočasové aktivity, časopisy zaměřené na problematiku sluchového postižení. Proces tlumočení znakových jazyků, etický kodex tlumočnicka, specifika tlumočení s ohledem na výběr komunikačních systémů. Sluchová vada a další kombinovaná postižení - péče o jedince se sluchovou a další přidruženou vadou, současné pojetí vícenásobného postižení, možnosti augmentativní a alternativní komunikace.

Literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení : úvod do surdopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 159 s. ISBN 9788026200840.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPk519 Odborná praxe souvislá 1 - IS

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČ, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPk520 Odborná praxe souvislá 2 - LS

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČ, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPk522 **Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Surdopedie:

Cílem předmětu je seznámit studenty s koncepcí podpůrných opatření, vysvětlit a popsat stupně podpůrných opatření u žáků se sluchovým postižením, které se poskytují v běžných základních školách v rámci inkluzivního vzdělávání.

Logopedie:

Cílem předmětu je studenty seznámit s problematikou poskytování podpůrných opatření žákům s narušenou komunikační schopností – se souvisejícími legislativními předpisy, s činností poradenských zařízení, skladbou a charakteristikou stupňů podpůrných opatření, specifiky jejich výběru a skladby, možnostmi mezioborové spolupráce v rámci komplexní podpory žáka s narušenou komunikační schopností.

Výukové metody

Surdopedie:

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Logopedie:

Seminář, diskuse, domácí příprava

Metody hodnocení

Surdopedie:

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška. Student vypracuje případovou studii žáka se sluchovým postižením se zaměřením na aplikaci podpůrných opatření v rozsahu min. 2-3 strany A4.

Logopedie:

Zpracování případové studie dítěte/žáka s PO a její prezentace; písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí testu je 75% správných odpovědí), ústní zkouška.

Výstupy z učení

Surdopedie:

- Student se orientuje se v nové školské legislativě;
- dokáže charakterizovat podpůrná opatření u žáků se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí školy;
- je schopen vytvořit plán pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plán;
- se orientuje v nabídce pomůcek usnadňujících poslech mluvené řeči, ovládá bezdrátové doplňky a je schopen správně vyhodnotit potřebnost jejich využití.

Logopedie:

Student se orientuje v terminologii a legislativě související s podpůrnými opatřeními; zná vymezení činnosti poradenských zařízení v kontextu poskytování podpůrných opatření; orientuje se ve skladbě podpůrných opatření 1.-5. stupně.

Osnova

Surdopedie:

Činnost školského poradenského zařízení a školského poradenského pracoviště v kontextu poskytování podpůrných opatření. Mezioborová spolupráce.

- 1. stupeň podpůrných opatření – Plán pedagogické podpory (PLPP), tvorba plánu a jeho role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytování vyšších stupňů podpůrných opatření.
- Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve 2.-5. stupni podpůrných opatření (postup zpracování dokumentace, spolupráce s rodiči, školou a školskými zařízeními při realizaci podpůrných opatření).
- Individuální vzdělávací plán (IVP) – charakteristika a skladba IVP, tvorba IVP, spolupráce se školou a školskými zařízeními při tvorbě IVP.
- Personální podpůrná opatření poskytovaná dle platné legislativy (asistent pedagoga, tlumočnický znakového jazyka, další pedagog, speciální pedagog a jejich role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se zřetelem na žáka s postižením sluchu).
- Obecná charakteristika podpůrných opatření.
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sluchového postižení:

Oblast podpory: Organizace výuky;

Oblast podpory: Modifikace vyučovacích metod a forem;
 Oblast podpory: Intervence;
 Oblast podpory: Pomůcky;
 Oblast podpory: Úpravy obsahu vzdělávání;
 Oblast podpory: Hodnocení;
 Oblast podpory: Příprava na vyučování;
 Oblast podpory: Podpora sociální a zdravotní;
 Oblast podpory: Práce s třídním kolektivem;
 Oblast podpory: Úprava prostředí.

Logopedie:

- Platná legislativa související s realizací podpůrných opatření u dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – s narušenou komunikační schopností.
- Žák s narušenou komunikační schopností – specifika obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb.
- Vymezení obsahu podpůrných opatření a jejich stupňů.
- Činnost školského poradenského zařízení v kontextu poskytování podpůrných opatření. Mezioborová spolupráce.
- Činnost školského poradenského pracoviště v kontextu poskytování podpůrných opatření, spolupráce s pedagogy, metodické vedení.
- 1. stupeň podpůrných opatření – Plán pedagogické podpory (PLPP), tvorba plánu a jeho role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytování vyšších stupňů podpůrných opatření. Analýza a diskuse – případové studie.
- Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve 2.-5. stupni podpůrných opatření (postup zpracování dokumentace, spolupráce s rodiči, školou a školskými zařízeními při realizaci podpůrných opatření). Případové studie – analýza a diskuse.
- Individuální vzdělávací plán (IVP) – charakteristika a skladba IVP, tvorba IVP, spolupráce se školou a školskými zařízeními při tvorbě IVP. Adaptace metod a forem výuky u žáků s narušenou komunikační schopností – případové studie – analýza a diskuse.
- Personální podpůrná opatření poskytovaná dle platné legislativy (asistent pedagoga, další pedagog, speciální pedagog a jejich role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami).
- Podpůrná opatření materiálního charakteru poskytovaná dle platné legislativy (speciální učebnice, pomůcky a kompenzační pomůcky). Využití systémů AAK ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- RVP ZV – specifika úprav v rámci vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Literatura

povinná literatura

Potměšil, M. a kolektiv (2012) Metodika práce asistenta pedagoga se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: UP.

Vrbová, R. a kol. (2015) Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou opory z důvodu narušené komunikační schopnosti. Olomouc: UPOĽ

Potměšil, M. a kolektiv (2012) Metodika práce se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: UP.

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. , Praha: Grada Publishing, a.s., 2006.

doporučená literatura

Legislativní předpisy vztahující se k problematice vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – s narušenou komunikační schopností – a poskytování poradenských služeb a implementaci podpůrných opatření.

ALLEN, S.G. *Auditory perception test for the hearing impaired*. Third edition. San Diego, CA: Plural Publishing, 2015. 87 stran. ISBN 9781597565905.

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. 386 s. ISBN 9788073679019.

KLENKOVÁ, J. a M. VÍTKOVÁ. *Vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností*. Brno: Paido, 2008. ISBN 978-80-7315-167-6. <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:1eab9150-a8ee-11e3-9d7d-005056827e51>

EASTERBROOKS, S.R. a E.L. ESTES. *Helping deaf and hard of hearing students to use spoken language : a guide for educators and families*. Edited by Mary Ellen Nevins. Thousand Oaks: Corwin Press, 2007. xvii, 205. ISBN 9781412927338.

BARTOŇOVÁ, M. *Edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Brno: Paido, 2005. 267 s. Paido. ISBN 80-86633-38-1.

PdF:SPk526 Komunikace osob se sluchovým postižením 1

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Po absolvování tohoto předmětu bude mít student přehled o komunikačních systémech užívaných u osob s postižením sluchu, především o vizuálně-motorických formách komunikace. Studenti získají teoretické znalosti z oblasti budování funkční komunikace u dětí s postižením sluchu v raném, předškolním i školním věku. Budou se orientovat ve výběru vhodných komunikačních forem osob se sluchovým postižením s důrazem na vizuálně-motorické komunikační systémy – tedy využití českého znakového jazyka, znakované češtiny a prstové abecedy.

Výukové metody

prezentace, ukázky vybraných komunikačních forem a jejich praktický nácvik, domácí příprava, diskuze

Metody hodnocení

seminární práce (reflexe na zvolené téma), písemný test, ústní zkouška, praktická ukázka vybraných komunikačních forem

Výstupy z učení

- student se orientuje v oblasti budování funkční komunikace a volby adekvátního komunikačního systému s ohledem na všechny věkové kategorie a typy sluchových vad
- orientuje se v oblasti vizuálně-motorických komunikačních systémů neslyšících
- orientuje se v základech lingvistiky českého znakového jazyka
- osvojí si vybrané vizuálně-motorické komunikační systémy osob s postižením sluchu

Osnova

- Komunikační systémy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, legislativní opatření, komunikační přístupy užívané ve vzdělávání
- Prstové abecedy
- Vizuálně-motorické komunikační systémy neslyšících - český znakový jazyk, znakovaná čeština
- Možnosti zápisu znakových jazyků
- Lingvistické a sociolingvistické výzkumy znakových jazyků

Literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPk527 Komunikace osob se sluchovým postižením 2

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem tohoto předmětu je rozšířit si informace a znalosti získané z předmětu Komunikace osob se sluchovým postižením 1. Student bude mít přehled o komunikačních systémech užívaných u osob s postižením sluchu, především o vizuálně-motorických formách komunikace. Studenti získají teoretické znalosti z oblasti budování funkční komunikace u dětí s postižením sluchu v raném, předškolním i školním věku. Budou se orientovat ve výběru vhodných komunikačních forem osob se sluchovým postižením s důrazem na vizuálně-motorické komunikační systémy – tedy využití českého znakového jazyka, znakované češtiny a prstové abecedy.

Výukové metody

prezentace, ukázky vybraných komunikačních forem a jejich praktický nácvik, domácí příprava, diskuze

Metody hodnocení

seminární práce (reflexe na zvolené téma), písemný test, ústní zkouška, praktická ukázka vybraných komunikačních forem

Výstupy z učení

- student se orientuje v oblasti budování funkční komunikace a volby adekvátního komunikačního systému s ohledem na všechny věkové kategorie a typy sluchových vad
- orientuje se v oblasti vizuálně-motorických komunikačních systémů neslyšících
- orientuje se v základech lingvistiky českého znakového jazyka
- osvojí si vybrané vizuálně-motorické komunikační systémy osob s postižením sluchu

Osnova

- Komunikační systémy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, legislativní opatření, komunikační přístupy užívané ve vzdělávání
- Prstové abecedy

- Vizualně-motorické komunikační systémy neslyšících - český znakový jazyk, znakovaná čeština
- Možnosti zápisu znakových jazyků
- Lingvistické a sociolingvistické výzkumy znakových jazyků

Literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPk528 Logopedie a surdopedie 1 - NKS

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je porozumět a umět vysvětlit proces logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku. Student získá teoretické znalosti o problematice vývoje řeči a jazykových schopností. Osvojí si postupy při stimulaci vývoje řeči a specifika při intervenci u jednotlivých druhů narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku (narušeného vývoje řeči, poruch artikulace, poruch fluence řeči, poruch zvuku řeči a dalších). Získá základní kompetence v oblasti komunikace s klienty a mezioborové spolupráce.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje případovou studii dítěte s narušenou komunikační schopností v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4.

Výstupy z učení

Orientace v problematice vývoje řeči a jazykových schopností;

orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku;

schopnost diskutovat problematiku dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči;

přehled o jednotlivých druzích narušené komunikační schopnosti v předškolním věku;

aplikace získaných poznatků na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Osnova

Základní atributy jazyka a řeči.

Verbální komunikace, nonverbální komunikace, současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností.

Charakteristika jazykových rovin (lexikálně-sémantická, morfologicko-syntaktická, foneticko-fonologická, pragmatická).

Raná logopedická intervence - vymezení, současný stav poskytování rané logopedické intervence v ČR a zahraničí.

Kategorie dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči a jazykových schopností.

Narušený vývoj řeči - vymezení, klasifikace, dítě se specificky narušeným vývojem řeči.

Dítě s opožděním ve vývoji řeči a jazykových schopností - charakteristika, možnosti intervence.

Dítě s dyslalií - současné pohledy na problematiku dyslalie, klasifikace dyslalie z fonetického a fonologického hlediska, logopedická intervence.

Dítě s narušením fluence řeči - logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku.

Dítě s narušením fluence řeči - logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku.

Dítě s poruchou zvuku řeči - huhňavostí, palatolálií. Orofaciální rozštěpy - etiologie, klasifikace. Interdisciplinární péče u dětí s orofaciálními rozštěpy.

Dítě s mutismem.

(S)elektivní mutismus - vymezení, charakteristika, logopedická intervence.

Literatura

povinná literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

SMOLÍK, F. a G. MÁLKOVÁ. *Vývoj jazykových schopností v předškolním věku : osvojování slovní zásoby a gramatiky, rozvoj fonologických schopností a fonologického povědomí, poruchy jazykového vývoje, diagnostika jazykových schopností*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 248 s. ISBN 9788024742403.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Dialogická komunikace dětí předškolního věku v rámci rozvoje komunikační kompetence*. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami VII. Education of Pupils with Special Educational Needs VII*. 1. vyd. Brno: Paido, 2013. s. 141-152, 12 s. ISBN 978-80-7315-246-8.

HORŇÁKOVÁ, K., S. KAPALKOVÁ a M. MIKULAJOVÁ. *Jak mluvit s dětmi : od narození do tří let*. Translated by Kateřina Slavíková. Vydání první. Praha: Portál, 2009. 167 stran. ISBN 9788073676124.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. , Praha: Grada Publishing, a.s., 2006.

PdF:SPk529 **Logopedie a surdopedie 1 - sluchové postižení**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se systémem poradenství: školní poradenská pracoviště a školní poradenská zařízení: speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče. Personální obsazení, standardy činnosti. Poradenství pro rodiče a děti s postižení v raném věku, raná intervence, střediska rané péče; včasná intervence. Poradenství ve zdravotnictví, logopedické ambulance. Legislativní opatření zabývající se poradenstvím.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška. Zpracování případové studie jedince se sluchovým postižením v předškolním či školním věku reflektující úroveň dosažených komunikačních dovedností jedince.

Výstupy z učení

- Student zná podmínky poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních;
- zná legislativní opatření související s poskytováním poradenských služeb;
- orientuje se v personálním obsazení, činnostech a službách realizovaných v poradenských zařízeních;
- orientuje se v časových oblastech diagnostiky sluchového postižení;
- má znalosti mezioborové spolupráce.

Osnova

- Týmová spolupráce při komplexním diagnostickém vyšetření sluchových vad a mezioborové vztahy.
- Klasifikace vad a poruch sluchu.
- Vymezení systému poradenství pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR.
- Legislativní podmínky poskytování poradenských služeb.
- Střediska rané péče pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení.
- Speciálně pedagogická centra pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení.
- Předprofesní a profesní příprava žáků se sluchovým postižením.
- Podpora zaměstnávání osob se sluchovým postižením. Profesní poradenství.
- Sluchové postižení v dospělosti a ve stáří.
- Tinnitus.
- Sluchová vada a další přidružené postižení

Literatura

povinná literatura

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

KRAHULCOVÁ, B. *Komunikační systémy sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Beakra, 2014. 375 s. ISBN 9788090386327.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

PdF:SPk530 **Logopedie a surdopedie 2 - NKS**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem je studenty seznámit s poznatky z oblasti diagnostiky a realizace terapeutických postupů u vybraných forem narušené komunikační schopnosti, studenti se dále seznámí s možnostmi spolupráce s rodinou, školou a dalšími odborníky v rámci komplexního přístupu.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení.

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška; zpracování případové studie klienta s narušenou komunikační schopností - návrh postupu rozvoje komunikační schopnosti

Výstupy z učení

- Student zná klasifikaci, etiologii a symptomatologii vybraných forem narušené komunikační schopnosti;
- orientuje se v diagnostických přístupech a metodách u vybraných forem narušené komunikační schopnosti;
- ovládá terapeutické přístupy;
- zná možnost mezioborové spolupráce.

Osnova

- Poruchy fluence řeči - koktavost a breptavost - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy, podpora osob s obtížemi v plynulosti řeči.
- Poruchy zvuku řeči - rinolalie a palatolalie - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy, organizace mezioborové spolupráce.
- Specifika logopedické intervence u dětí s orofaciálním rozštěpem, spolupráce s rodiči.
- Neurogenní poruchy - afázie - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy.
- Specifika individuální a skupinové terapie, spolupráce s rodinnými příslušníky.
- Poruchy článkování řeči - dyslalie a dysartrie - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy.
- Mezioborová spolupráce, rehabilitační a další terapeutické přístupy.
- Symptomatické poruchy řeči - specifika diagnostiky a terapie narušené komunikační schopnosti u osob se smyslovým, mentálním, tělesným postižením.
- Alternativní a augmentativní komunikace - charakteristika systémů, specifika výběru vhodného komunikačního systému

Literatura**povinná literatura**

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. 386 s. ISBN 9788073679019.

LECHTA, V. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 359 s. ISBN 8071788015.

doporučená literatura

ŠAROUNOVÁ, J. *Metody alternativní a augmentativní komunikace*. Vydání první. Praha: Portál, 2014. 150 stran. ISBN 9788026207160.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

MICHALÍK, J. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 511 s. ISBN 9788073678593.

LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Vyd. 3., dopl. a přeprac. Praha: Portál, 2011. 190 s. ISBN 9788073679774.

LECHTA, V. *Koktavost : integrativní přístup*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2010. 333 s. ISBN 9788073676438.

KEREKRÉTIOVÁ, A. *Velofaryngální dysfunkce a palatolalie : [klinicko-logopedický aspekt]*. Edited by Anna Fejglová. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 203 s. ISBN 9788024722641.

NEUBAUER, K. *Neurogenní poruchy komunikace u dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 227 s. ISBN 9788073671594.

PdF:SPk531 Logopedie a surdopedie 2 - sluchové postižení

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student si osvojí schopnosti a praktické dovednosti v oblasti rozvoje komunikačních dovedností jedinců se sluchovým postižením; bude se orientovat v kompenzačních pomůckách používané v rehabilitaci jedinců s vadami sluchu; v možnostech reedukace sluchu a řeči u dětí a dospělých se sluchovými vadami; seznámí se s možnostmi úprav textů pro čtenáře se sluchovým postižením a jejich využitím v praxi.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Výroba pomůcky pro rozvoj komunikačních dovedností u dětí a žáků se sluchovým postižením, úprava textu pro čtenáře se sluchovým postižením. Zpracování případové studie reflektující dosaženou úroveň komunikačních dovedností a jazykových kompetencí jedince se sluchovým postižením. Písemný test a ústní zkouška.

Výstupy z učení

- Student zná klasifikaci, etiologii a symptomatologii sluchového postižení;
- orientace v diagnostických přístupech a metodách při práci s dětmi se sluchovým postižením;
- ovládá terapeutické přístupy;
- zná možnosti mezioborové spolupráce.

Osnova

- Klasifikace sluchových vad podle různých kritérií.
- Diagnostika sluchových vad - metody vyšetření sluchu.
- Včasná intervence jedinců se sluchovým postižením - systém péče.
- Ontogenetický vývoj řeči u dítěte s postižením sluchu.
- Individuální logopedická péče v poradenských a školských zařízeních pro sluchově postižené.
- Kompenzační a logopedické pomůcky užívané při rehabilitaci jedinců s postižením sluchu.
- Sluchová výchova - reakce na zvuk, identifikace a diferenciací zvuků, fonemický sluch, diskriminace vět.
- Dechová cvičení a vyvození hlasu - vědomé používání hlasu, hlasová hygiena.
- Rozvoj zrakového vnímání a nácvik odezírání.
- Globální čtení, rozhovor, práce s deníkem, čtení s porozuměním a úprava textů pro SP.
- Vyvozování hlásek, fixace a automatizace jednotlivých hlásek.
- Sluchová analýza a syntéza slov, rozvoj slovní zásoby.
- Vizually-motorické komunikační systémy a jejich využití v praxi.

Literatura**povinná literatura**

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. *Specifika přístupu k dětem se sluchovým postižením a dětem s hluchoslepotou*. In Bartoňová, M., Bytešníková, I. et al. *Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Preschool Education of Children with Special Educational Needs*. 1. vyd. Brno: MU, 2012. s. 131-158, 28 s. ISBN 978-80-210-6044-9.

DOLEŽALOVÁ, L. a L. HRICOVÁ. *Raná intervence u dětí se sluchovým postižením a u dětí s hluchoslepotou*. In OPATŘILOVÁ, D., NOVÁKOVÁ, Z. et al. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vydání. Brno: MU, 2012. s. 115-137, 23 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.

doporučená literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

DAŇOVÁ, M. *Metodika úpravy textů : pro znevýhodněné čtenáře*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 189 s. ISBN 9788024723891.

HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.

PdF:SPk532 Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervenčními postupy, které je vhodné volit při práci s osobami se zrakovým postižením. Dále je cílem pomocí simulací představit potřeby žáků a studentů se zrakovým postižením ve vzdělávacím procesu a vytvořit předpoklad pro vhodnou volbu intervenčních postupů budoucími učiteli. Dalším cílem je naučit studenty pracovat s žáky se zrakovým postižením v jejich přirozeném prostředí, simulovat situace, v rámci kterých se žáci srůzným typem snížených zrakových funkcí a zrakovým postižením učí znalostem a speciálním dovednostem jako sebeobsluze, prostorové orientaci a samostatnému pohybu. Simulace budou provedeny v interiérovém a exteriérovém simulátoru - SIMU. Základem tohoto kurzu je zážitkové učení studentů.

Výukové metody

projektová výuka, diskuse, simulace

Metody hodnocení

vypracování a prezentace projektu, závěrečné zkoušení Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- rozumět různým typům a stupňům postižení zraku a jejich vlivu na běžný život člověka
- vyvodit na základě diagnózy a omezení zraku základní doporučení pro oblast sebeobsluhy a samostatného pohybu
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období vzdělávání žáka s postižením zraku
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období adolescence a dospělosti

Osnova

- Historie školní a sociální intervence při práci s osobami se zrakovým postižením.
- Školská poradenská zařízení.
- Sociální rehabilitace osob se zrakovým postižením. Vliv zrakového postižení na každodenní život.
- Komunikace s osobami se zrakovým postižením a jejich rodinou.
- Simulace poruch binokulárního vidění a následný nácvik práce s žákem s narušeným binokulárním viděním, speciálněpedagogická rehabilitace, volba kompenzačních mechanismů při práci ve škole (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace zhoršené kvality barvocitu a následný nácvik práce s žákem se sníženou schopností barevného vidění, využití hranových filtrů a chromatogeních čoček, volba kompenzačních mechanismů při práci ve škole (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace zmenšeného zorného pole a následný nácvik práce s žákem s výpadky v zorném poli, speciálněpedagogická rehabilitace, volba kompenzačních mechanismů při práci ve škole (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace různých stupňů slabozrakosti, praktický nácvik práce slabozrakého žáka, volba kompenzačních mechanismů při práci ve školní třídě (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace praktické a absolutní nevidomosti, praktický nácvik práce nevidomého žáka, volba kompenzačních mechanismů při práci ve školní třídě (simulace postižení a následný trénink).
- Nácvik výuky sebeobsluhy žáka se zrakovým postižením (nácvik v interiérovém simulátoru).
- Nácvik prostorové orientace a samostatného pohybu žáka v mikroprostoru a makroprostoru (nácvik na speciální simulační dráze).

Literatura**povinná literatura**

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

JESENSKÝ, J. *Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyflopédického spektra*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007. 659 s. ISBN 9788086723495.

doporučená literatura

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

neurčeno

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

RÖDEROVÁ, P., L. KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ a Z. NOVÁKOVÁ. *Oftalmopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. 2. vyd. Brno: Paido, 2007. 125 s. ISBN 9788073151591.

PdF:SPk533 Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)
Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními diagnostickými metodami vyšetření funkčního vidění u dětí se zrakovým postižením, dospělých a seniorů se zrakovým postižením a osob s kombinovaným postižením. Studenti se seznámí s medicínskými i speciálně pedagogickými testy na vyšetření zrakové ostrosti, zorného pole, kontrastní citlivosti, barvocitu a dalších zrakových funkcí. Studenti se naučí tyto testy využívat. Studenti se seznámí s činnostmi zrakových terapeutů.

Výukové metody

přednáška, video, diskuse, simulace

Metody hodnocení

Průběžné zkoušení, závěrečné zkoušení Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- definovat působnost a rozsah práce zrakového terapeuta včetně legislativního ukotvení

- orientovat se v diagnostických metodách vyšetření zrakových funkcí u dětí a dospělých se zrakovým postižením a osob s kombinovaným postižením
- základním způsobem vyšetřit zrakovou ostrost, zorné pole, kontrastní citlivost, barvocit a další zrakové funkce
- využívat speciálně pedagogické diagnostické testy zrakových funkcí

Osnova

- Zraková terapie – definice a legislativa
- Definice zrakového postižení
- Vývoj zrakových funkcí
- Zraková ostrost – definice a diagnostika
- Zorné pole – definice a diagnostika
- Kontrastní vidění - definice a diagnostika
- Barevné vidění - definice a diagnostika
- Poruchy binokulárního vidění - definice a diagnostika
- Správná funkce zrakových center - definice a diagnostika
- Diagnostika zrakových funkcí – konzervativní postupy, metodika Lea Hyvarinen, alternativní způsoby vyšetřování
- Speciálně pedagogické diagnostické testy

Literatura**povinná literatura**

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

doporučená literatura

Functional vision : a practitioner's guide to evaluation and intervention. Edited by Amanda Hall Lueck. New York, NY: American Foundation for the Blind, 2004. xx, 521. ISBN 9780891288718.

neurčeno

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

Pdf:SPk534 Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s metodami stimulace zrakových funkcí a s jejich využitím v praxi. Dále se studenti seznámí se speciálními optickými pomůckami a jejich využitím (hranové filtry, prizmatické čočky, lupy, dalekohledy) a s využitím speciálních neoptických pomůcek (digitální zvětšovací zařízení, speciální software, pomůcky pro sebeobsahu, pomůcky pro prostorovou orientaci). Studenti se seznámí s metodami školského poradenství.

Výukové metody

přednáška, video, diskuse, simulace

Metody hodnocení

Průběžné zkoušení, závěrečné zkoušení Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- popsat metody zrakové stimulace a využít je
- doporučit vhodnou speciální optickou pomůcku a zaučit klienta
- doporučit vhodnou speciální neoptickou pomůcku
- provázet osoby s těžkým zrakovým postižením
- poskytnout kvalifikovanou radu z oblasti rehabilitace osob se zrakovým postižením

Osnova

- Zraková stimulace aktivní a pasivní
- Zraková hygiena

- Běžné optické pomůcky ke korekci refrakčních vad (sférické, tórické čočky, bifokální čočky, multifokální čočky)
- Speciální optické pomůcky (hranové filtry, prizmatické čočky, čočky Franklinova typu, lupy, dalekohledy)
- Speciální neoptické pomůcky (pomůcky pro odstraňování informačních bariér, pomůcky pro sebeobsluhu, pomůcky pro orientaci)
- Metodika výuky prostorové orientace a samostatného pohybu
- Provázení osob s těžkým zrakovým postižením
- Poradenství v oblasti rehabilitace osob se zrakovým postižením
- Psychohygiéna

Literatura

povinná literatura

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

MORAVCOVÁ, D. a E. MATOUŠKOVÁ. *Rozvoj dovedností zrakového vnímání se speciálními optickými pomůckami a kamerovou televizní lupou : metodická příručka s náměty pro rozvoj dovedností : (pro učitele, vychovatele, žáky se zrakovým postižením a jejich rodiče)*. V Praze: [s.n.], 2011. 48 s. ISBN 9788025498774.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

doporučená literatura

Functional vision : a practitioner's guide to evaluation and intervention. Edited by Amanda Hall Lueck. New York, NY: American Foundation for the Blind, 2004. xx, 521. ISBN 9780891288718.

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

neurčeno

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1857-5.

RÖDEROVÁ, P., L. KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ a Z. NOVÁKOVÁ. *Oftalmopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 125 s. ISBN 9788073151454.

Pdf:SPk535 Oftalmopedie - tyflorehabilitace

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student získá teoretické znalosti z oblasti specifík osobnosti, tyflorehabilitace a edukace osob se zrakovým postižením. Dále budou posluchači seznámeni s poradenskými zařízeními pro žáky a studenty s postižením zraku v České republice.

Výukové metody

teoretická příprava, praktické ukázky, video, diskuse

Metody hodnocení

Požadavky k ukončení - úspěšné složení závěrečné zkoušky, seminární práce. Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- uvést klasifikaci zrakového postižení z různých hledisek a rozumět vlivu postižení zraku na běžný život a na vzdělávání
- analyzovat vhodná opatření, postupy a doporučení pro edukaci žáka/ studenta s postižením zraku
- vyhodnotit postupy v poradenství a tyflorehabilitaci člověka s postižením zraku různého stupně a typu
- doporučit speciální pomůcky pro osobu s postižením zraku různého stupně a typu

Osnova

- Edukace osob s těžkým zrakovým postižením, terminologická východiska. Zrakové postižení jako součást kombinovaného postižení.
- Psychomotorický vývoj osob s těžkým zrakovým postižením. Práce se školní skupinou, jejíž součástí je osoba s těžkým zrakovým postižením.
- Rodina dítěte/adolescenta/ dospělého člověka s postižením zraku. Specifika, možnosti podpory a intervence.
- Žáci a studenti se zrakovým postižením (vývojová specifika, diagnostika potřeb dle druhu zrakového postižení a míry funkčního vidění, komunikace s osobami se zrakovým postižením, speciální pomůcky).
- Předškolní a školní vzdělávání. Rámcové vzdělávací programy, podpůrná opatření.
- Systém tyflorehabilitace v ČR. Poradenská zařízení a poskytovatelé sociálních služeb pro osoby s postižením zraku. • Didaktické zásady, metody, formy a prostředky v edukaci žáků se zrakovým postižením. Středoškolské a celoživotní vzdělávání osob se zrakovým postižením. Pracovní uplatnění osob s těžkým zrakovým postižením.

- Speciální pomůcky a pomůcky pro výuku žáků a studentů s těžkým zrakovým postižením.
- Komunikace s osobami s těžkým zrakovým postižením, prostorová orientace a samostatný pohyb.
- Provázení osob s těžkým zrakovým postižením. Speciálněpedagogické poradenství a intervence u dětí a žáků s těžkým postižením zraku.
- Význam sociální a pracovní rehabilitace v edukaci žáků a studentů se zrakovým postižením. Identifikace a odstraňování bariér vzdělávacího procesu.

Literatura

povinná literatura

RÖDEROVÁ, P. *Specifika ve vzdělávání žáků se zrakovým postižením*. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al. *Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Specific Features in Teaching Pupils with Special Educational Needs in an Inclusive Learning Environment in Primary Schools*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 155-171, 17 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

doporučená literatura

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

BARTOŇOVÁ, M., P. PITNEROVÁ, M. VÍTKOVÁ, L. PROCHÁZKOVÁ, D. PŘINOSILOVÁ, P. RÖDEROVÁ, B. BOČKOVÁ, J. KLENKOVÁ a L. DOLEŽALOVÁ. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve středním školství. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2013. 259 s. ISBN 978-80-7315-243-7.

JESENSKÝ, J. *Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyflopédického spektra*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007. 659 s. ISBN 9788086723495.

neurčeno

SMÝKAL, J. *Tyflopédický lexikon jmenný*. 2. vyd. Brno: Technické muzeum v Brně, 2006. 454 s. ISBN 8086413306.

PdF:SPk536 Funkční vidění

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je stav, kdy student dokáže zvolit správný přístup k osobě s konkrétním druhem zrakového postižení. Má zvládnuté základní dovednosti, bezpečnostní pravidla, volnočasové aktivity a pravidla základní her vhodných pro osoby se zrakovým postižením.

Výukové metody

Seminář, Praktická výuka, Aktivita

Metody hodnocení

Aktivní účast (50%), Projekt (25%), Diskuse (25%)

Výstupy z učení

Student se stane vhodným průvodcem osob se zrakovým postižením a dokáže vhodným způsobem plánovat jejich volný čas.

Osnova

Osnova předmětu je rozdělena do čtyř bloků: Návčik správné prostorové orientace a samostatného pohybu osob se zrakovým postižením Návčik sebeobsluhy osob s různým druhem zrakového postižení Návčik vhodných volnočasových aktivit pro osoby se zrakovým postižením Návčik sportovních disciplín pro osoby se zrakovým postižením

Literatura

povinná literatura

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

doporučená literatura

PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: muni press, 2013. ISBN 978-80-210-6306-8.

neurčeno

KVĚTOŇOVÁ, L. *Učme se dívat na zrakově postižené dítě. Předškolní výchova*. 1994, roč. 1993/94, 7/8, s. 10.

ISSN 4947-3.

KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. a P. ŠUMNÍKOVÁ. *Speciálněpedagogická podpora osob se zrakovým postižením se zvláštním zřetelem na rozvoj čichového vnímání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. 133 s. ISBN 9788072904846.

PdF:SPk537 **Podpora a rozvoj zrakových funkcí a smyslového vnímání v raném a předškolním věku**

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervenčními postupy, které je vhodné volit při práci s dětmi se zrakovým postižením raného a předškolního věku. Studentům budou prezentovány postupy užívané v diagnostice funkčního vidění a zejména postupy užívané k rozvoji zrakových funkcí, v reedukaci zraku, v reedukaci poruch binokulárního vidění. Dále budou představena doporučení pro možnosti rozvoje smyslového vnímání u dětí předškolního věku.

Výukové metody

Prezentace, video, diskuse.

Metody hodnocení

Požadavky k ukončení - úspěšné složení závěrečné zkoušky, seminární práce. Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- rozumět různým typům a stupňům postižení zraku a jejich vlivu na psychomotorický vývoj a na psychické procesy
- vyvodit postupy pro rozvoj zrakových funkcí u dítěte raného/předškolního věku v závislosti na stupni a typu postižení
- doporučit postupy užívané při reedukaci poruch binokulárního vidění
- doporučit postupy pro rozvoj smyslového vnímání a sebeobslužných činností

Osnova

- Vliv těžkého postižení zraku na psychomotorický vývoj a na psychické procesy.
- Zraková terapie. Funkční vyšetření zraku.
- Vývoj zraku a zrakových funkcí. Možnosti komunikace dítěte s postižením zraku.
- Možnosti podpory zrakových funkcí u dítěte raného věku s těžkým postižením zraku.
- Možnosti podpory zrakových funkcí u dítěte předškolního věku s těžkým postižením zraku.
- Možnosti reedukace zraku u dětí s kombinovaným postižením.
- Možnosti reedukace poruch binokulárního vidění. Ortopticko-pleoptická cvičení.
- Rozvoj smyslového vnímání u dítěte předškolního věku, podpora rozvoje kompenzačních smyslů. Podpora sebeobslužných činností a autonomie dítěte.

Literatura

povinná literatura

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

doporučená literatura

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2004. 203 s. ISBN 8072544764.

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

neurčeno

KOCHOVÁ, K. a M. SCHAEFEROVÁ. *Dítě s postižením zraku : rozvíjení základních dovedností od raného po školní věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2015. 174 s. ISBN 9788026207825.

PdF:SPk538 **Poradenská podpora a podpůrná opatření u jedinců se zrakovým postižením**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervenčními postupy, které je vhodné volit při práci s osobami se zrakovým postižením. Studenti se seznámí s poradenským systémem v celoživotním pojetí, se základy intervence pro jednotlivce s postižením zraku a pro jeho rodinu. Dalším cílem bude zprostředkovat opatření a možnosti podpory klientů v oblasti zrakové terapie a sociální rehabilitace.

Výukové metody

Prezentace, video, diskuse.

Metody hodnocení

Požadavky k ukončení - úspěšné složení závěrečné zkoušky, seminární práce. Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- rozumět různým typům a stupňům postižení zraku a jejich vlivu na běžný život člověka
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období vzdělávání žáka s postižením zraku
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období adolescence a dospělosti
- rozumět systému tyflorehabilitace v ČR a postupům v rámci zrakové terapie u dětí, mládeže a dospělých

Osnova

Historie školní a sociální intervence při práci s osobami se zrakovým postižením.

Nabídka poradenství a intervence pro dítě raného věku a jeho rodinu. Specifické metody a formy služeb.

Nabídka poradenství a intervence pro dítě předškolního věku a jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (školní zralost, diagnostika smyslového vnímání).

Nabídka poradenství a intervence pro dítě školního věku a jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (podpora v oblasti vzdělávání a volného času).

Nabídka poradenství a intervence pro dítě adolescenta a jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (podpora v oblasti vzdělávání, přípravy na povolání a na jeho volbu, volný čas).

Nabídka poradenství a intervence pro dospělé osobu s postižením zraku a pro jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (tyflorehabilitace).

Zraková terapie. Úloha zrakového terapeuta, jeho kompetence.

Sociální rehabilitace osob se zrakovým postižením. Vliv zrakového postižení na každodenní život. Identita a autonomie člověka s postižením zraku.

Komunikace s osobami se zrakovým postižením a jejich rodinou.

Literatura**povinná literatura**

RÓDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

JESENSKÝ, J. *Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyfopedického spektra*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007. 659 s. ISBN 9788086723495.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

doporučená literatura

Baslerová, P. a kol. (2012) *Diagnostické domény pro žáky se zrakovým postižením*. Olomouc: UP.

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

neurčeno

KOCHOVÁ, K. a M. SCHAEFEROVÁ. *Dítě s postižením zraku : rozvíjení základních dovedností od raného po školní věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2015. 174 s. ISBN 9788026207825.

ČÁLEK, O., J. CERHA a Z. HOLUBÁŘ. *Vývoj osobnosti zrakově těžce postižených*. Praha: Achát, 1992. 244 s.

PdF:SPk539 **Inkluzivní vzdělávání jedinců s poruchami chování**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámení s historicko/teoretickými koncepty v přístupech ke vzdělávání a intervenci dětí s poruchami/problémy emocí nebo chování. Studenti budou podporováni v orientaci na současné pojetí v mezinárodním a mezioborovém kontextu. Zvláštní pozornost bude věnována inkluzivním konotacím obsahů. Součástí předmětu je v kontextu inkluzivních přístupů vytvořit v týmech projekt pro cílenou intervenci.

Výukové metody

Seminář, seminární práce a zpracování projektu pro aktivitu a) vyrovnávací příležitost, b) podporující příležitost pro cílovou skupinu žáků. Práce ve studentských týmech. Prezentace projektů - zpětná vazba k projektům ostatních skupin.

Metody hodnocení

Prezentace projektu - zpětná vazba k projektu jiné skupiny - písemná forma. Seminární práce dle zadání ve výuce. 60:40

Výstupy z učení

Prezentace projektu - zpětná vazba k projektu jiné skupiny - písemná forma. Seminární práce dle zadání ve výuce.

Osnova

- Historické přístupy k problematice poruch emocí a chování
- Speciálně pedagogický přístup, integrativní přístup, inkluzivní přístup
- Inkluzivní přístupy k pojetí dítěte s poruchou chování
- Resilience, sociokulturní teorie Vygotski jako zdroj informované intervence
- Zdroje informované intervence na systémové úrovni
- Zdroje informované intervence na individuální úrovni
- Podmínky pro vytváření projektu, vytváření týmu projektu, téma, struktura, prezentace rámce projektu - struktura viz studijní materiály

Literatura**povinná literatura**

Booth, T. and Mel Ainscow, & editing and production for CSIE Mark Vaughan. (2002). Index for inclusion: developing learning and participation in schools (Rev ed.). Bristol: CSIE.

Education today: the OECD perspective. (c2009). Education today: the OECD perspective (1.st ed.). Paris: OECD.

Jenson, J., & Fraser, M. (2011). Social policy for children and families: a risk and resilience perspective (2nd ed.). SAGE.

International classification of functioning, disability and health: children and youth version : ICF-CY. (2007). International classification of functioning, disability and health: children and youth version : ICF-CY. Geneva: World Health Organization.

Kyriazopoulou, M., Bartolo, P., Bjorck-Akesson, E., & Gine, C. (2017). Inclusive

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti*. Brno: Press Muni, 2010. 330 s. pedagogická. ISBN 978-80-210-5159-1.

International classification of functioning, disability and health children and youth version : ICF-CY. Geneva: World Health Organization, 2007. xxvii, 322. ISBN 9789241547321.

doporučená literatura

Education at a Glance 2017. Education at a Glance 2017

Early Childhood Education:: New Insights and Tools - Contribution from a European Study (1st ed.). Odense: European Agency for Special Needs and Inclusive Education.

BALHAROVÁ, K., V. VOJTOVÁ a J. PRESOVÁ. *Zvládání každodenního života dospělých lidí s dyslexií - internet jako cesta k inkluzi*. 1. vyd. Ivančice/Brno: COPRINT s.r.o., PPP Brno, s.r.o., 2015. 120 s. ISBN 978-80-87192-23-8.

REITMAYEROVÁ, E. a V. BROUMOVÁ. *Cílená zpětná vazba : metody pro vedoucí skupin a učitele*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2015. 173 stran. ISBN 9788026209881.

PdF:SPk540 Podpůrná opatření u jedinců s poruchami chování

4 kredity, ukončení k, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Uvedení do problematiky podpůrných opatření u žáků se sociálními znevýhodněním.

Výukové metody

Seminář, skupinový projekt, diskuse.

Metody hodnocení

Případová studie.

Výstupy z učení

Studenti budou seznámeni s problematikou podpůrných opatření, budou umět popsat stupně podpůrných opatření u žáků se sociálním znevýhodněním (poruchami chování) a budou znát aplikační možnosti v rámci prostředí hlavního vzdělávacího proudu.

Osnova

Relevantní legislativa (školský zákon). Podpůrná opatření pro žáky se sociálním znevýhodněním, stupně, podmínky, náležitosti. Možnosti aplikace podpůrných opatření v rámci praxe.

Literatura**povinná literatura**

FELCMANOVÁ, Lenka a Martina HABROVÁ. Katalog podpůrných opatření: dílčí část : pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sociálního znevýhodnění. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. Ostatní odborné publikace. ISBN 978-80-244-4655-4.

PdF:SPk542 Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je posílit kompetence studentů v oblasti speciálněpedagogického poradenství v etopedii a uvést je do problematiky intervenční práce.

Výukové metody

Diskuse v hodině, skupinové projekty, prezentace, seminární práce. Samostudium.

Metody hodnocení

Zkouška, seminární práce, projekt a jeho prezentace. Závěrečné hodnocení:40:20:40

Výstupy z učení

Po úspěšném absolvování bude student umět vést diagnostický rozhovor, aplikovat metody speciálněpedagogické diagnostiky poruch chování, vést poradenský rozhovor, diagnostické záznamy a případovou konferenci, evidovat případovou práci. Student bude umět uzavírat poradenskou smlouvu, vymezit cíle intervence a otevřít prostor pro intervenci.

Osnova

- Specifické edukační potřeby dětí s PCH/Typologie osobnosti/Vývojová specifika jako základ diagnostiky
- Pedagogické poradenství a intervence ve výchovně vzdělávacím procesu etopedie, vymezení spec. ped. Poradenství/intervence ve vztahu k psychologickému poradenství/ k sociální práci
- Model informované intervence - podpora, posilování, provázení 3P intervence
- Komunikace jako specifický nástroj poradenství, mezioborová komunikace
- Nástroje pro diagnostiku chování - standardizované/specifické
- Poradenský rozhovor, záznam poradenského rozhovoru, Motivační rozhovory, Poradenská témata
- Diagnostika speciálního pedagoga se zaměřením na poruchy chování, identifikace cílů intervence, dlouhodobé cíle intervence, škálování
- Vedení případu, Holistický přístup k případové práci, Případová konference
- Teoretické rámce intervence v etopedie
- Specifika intervence a poradenství ve školských zařízeních pro žáky s problémy, s poruchami chování srovnání se zahraničím

Literatura**povinná literatura**

Kauffman, J. M., & Brigham, F., J. (2009). Working with troubled children. Verona, Wis: Full Court Press.

MIKOVÁ, Š. a J. STANG. *Typologie osobnosti u dětí : využití ve výchově a vzdělávání*. Vydání druhé. Praha: Portál, 2015. 220 stran. ISBN 9788026208747.

FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi : příručka pro učitele*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2014. 383 s. ISBN 9788026207412.

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. *Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie pocitů štěstí : současný stav poznání*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 131 s. ISBN 9788024744360.

BECHYŇOVÁ, V. *Případové konference : praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 158 s. ISBN 9788026201816.

JŮN, H. *Moc, pomoc a bezmoc v sociálních službách a ve zdravotnictví*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 144 s. ISBN 9788073675905.

AYERS, H., D. CLARKE a A. MURRAY. *Perspectives on behaviour : a practical guide to effective interventions for teachers*. 2nd ed. London: David Fulton, 2000. xx, 108. ISBN 1853466727.

neurčeno

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Edited by Jiřina Šiklová. Vydání osmé, v Portále s. Praha: Portál, 2016. 147 stran. ISBN 9788026211471.

PdF:SPk543 Poruchy chování 2 - poradenství, diagnostika a intervence

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je posílit kompetence studentů v oblasti speciálněpedagogické intervence. Naučit je pracovat se základními intervenčními technikami v individuální/skupinové práci s dítětem s problémy/s poruchami chování v podmínkách rodiny, školy, institucionální výchovy.

Výukové metody

Diskuse v hodině, skupinové projekty, prezentace, seminární práce. Blokovaná výuka expresivních terapií. Případová práce. Samostudium.

Metody hodnocení

Zkouška, metodologie projektu/manuál pro práci se třídou - předcházení stigmatizace a vylučování žáka v riziku/s problémy/poruchami chování. Hodnocení 50:50

Výstupy z učení

Po úspěšném absolvování předmětu bude student uplatňovat strategie intervence v případové práci na systémové/skupinové/individuální úrovni.

Osnova

- Pedagogické poradenství a intervence ve výchovně vzdělávacím procesu etopedie, vymezení poradenství ve vztahu k sociální práci
- Inkluzivní trendy v institucionální výchově/Standardy ústavní výchovy/Kontext individuální intervence
- Koncept resilience a inkluze ve speciálněpedagogické intervenci
- Specifika intervence v kontextu odlišných potřeb cílové skupiny: Internalizované poruchy chování/Extrenalizované poruchy chování
- Metody intervence - formy, témata
- Intervence 3P

Literatura

povinná literatura

Rieger, Z. (2011) *Návrat k rodině a domů – příprava na odchod z ústavní péče*. (1. vyd.) Praha: Portál.

PETERKOVÁ, M. *Kurz dobré nálady : lépe zvládejte emoční propady a výkyvy*. Illustrated by Libor Drobný. Vydání první. Praha: Portál, 2016. 115 stran. ISBN 9788026210146.

PACNEROVÁ, H. *Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče*. Vydání první. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2015. 57 stran. ISBN 9788074811388.

ČERVENKA, K. a V. VOJTOVÁ. *Východiska pro speciálněpedagogické intervence v etopedii*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 109 s. ISBN 978-80-210-6617-5.

VOJTOVÁ, V. a K. ČERVENKA. *Intervence pro inkluzi*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 256 s. ISBN 978-80-210-6645-8.

VOJTOVÁ, V. a K. ČERVENKA. *Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Educational needs of children at risk and with behavioural disorders*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 193 s. ISBN 978-80-210-6134-7.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti*. Brno: Press Muni, 2010. 330 s. pedagogická. ISBN 978-80-210-5159-1.

AYERS, H., D. CLARKE a A. MURRAY. *Perspectives on behaviour : a practical guide to effective interventions for teachers*. 2nd ed. London: David Fulton, 2000. xx, 108. ISBN 1853466727.

doporučená literatura

ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2014. 390 s. ISBN 9788026207726.

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. *Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

BĚHOUNKOVÁ, L. *Fenomén odchodu do samostatného života dítěte vyrůstajícího v náhradní výchovné péči*. Vyd. 1. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012. 208 s. ISBN 9788074760204.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti..* 1.vyd. Brno: Muni Press, 2010. 336 s. ped. ISBN 978-80-210-5159-1.

RIEGER, Z. *Návrat k rodině a domů*. Praha: Portál, 2009. 106 s. ISBN 9788073675448.

PdF:SPk544 **Diagnostické domény žáků s poruchami chování**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je posílit kompetence studentů v oblasti speciálněpedagogického poradenství v etopedii a diagnostiky.

Výukové metody

Semináře, diskuze, případová práce, nekontaktní výuka, samostudium.

Metody hodnocení

Případová práce - prezentace, seminární práce. 60:40

Výstupy z učení

Po úspěšném absolvování bude student umět aplikovat metody speciálněpedagogického hodnocení/diagnostiky poruch chování, vést diagnostické záznamy a diagnostický rozhovor.

Osnova

1. Speciálněpedagogické poradenství
2. Diagnostika pro intervenci
3. Diagnostické nástroje
4. Diagnostika funkčních/dysfunkčních oblastí a rizik na systémové úrovni.
5. Diagnostika funkčních/dysfunkčních dovedností a kompetencí a dispozičních rizik na individuální úrovni.

Literatura

povinná literatura

MIKOVÁ, Š. a J. STANG. *Typologie osobnosti u dětí : využití ve výchově a vzdělávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 220 s. ISBN 9788073675875.

doporučená literatura

MERTIN, V. a L. KREJČOVÁ. *Metody a postupy poznávání žáka : pedagogická diagnostika*. 2., doplněné a aktualizováno. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 398 stran. ISBN 9788075520142.

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. *Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

RECKNAGEL, M. a H. ROHMANN- VAN WÜLLEN. *Jak komunikovat chytře : tipy a triky pro zvládnutí obtížných rozhovorů*. Translated by Marie Voslářová. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 157 s. ISBN 9788024740225.

PdF:SPk546 **Poruchy autistického spektra**

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je vybavit studenty vědomostmi o poruchách autistického spektra - terminologii, charakteristice postižení, diagnostice, možnostech podpory osob s PAS i jejich rodin, možnostech edukace včetně aktuální situace v oblasti edukace v praxi, možnostech zaměstnání a bydlení, existující odborné literatuře a dokumentech, situaci v oblasti výzkumu PAS a celkové současné situaci osob s PAS v České republice i v zahraničí.

Výukové metody

Zpracování případové studie osoby s PAS se zřetelem na způsob vzdělávání a podporu, zpracování anotace vybraných odborných publikací, zpracování situace osob s PAS v regionu.

Metody hodnocení

Student zpracuje případovou studii osoby s PAS se zřetelem na způsob vzdělávání a podporu, anotaci vybraných odborných publikací a situaci osob s PAS ve svém regionu - vše bude prezentovat během konzultací a obdrží zpětnou vazbu od vyučujícího i studentů.

Výstupy z učení

- Student umí charakterizovat PAS
- Zná postupy při diagnostice PAS
- Orientuje se v možnostech edukace dětí s PAS a zná aktuální situaci v praxi
- Má přehled o dostupné odborné literatuře a zná její obsah
- Umí rodičům i učitelům doporučit adekvátní literární i filmové zdroje
- Umí popsat způsoby práce s dětmi s PAS
- Je schopen v konkrétních případech navrhnout postup intervence

Osnova

Hlavní témata (osnova):

- Terminologie PAS
- Současné poznatky
- Charakteristika PAS
- Diagnostika PAS
- Rodiny dětí s PAS
- Neziskové organizace zacílené na PAS
- Výzkum v oblasti PAS
- Podpora dítěte s PAS
- Způsoby práce s dětmi s PAS
- Možnosti edukace
- Stav inkluze žáků s PAS
- Případové studie z praxe
- Rešerše literatury, filmů, reportáží a přednášek

Literatura**povinná literatura**

BAZALOVÁ, B. *Autismus v edukační praxi*. Vydání první. Praha: Portál, s. r. o., 2017. 207 s. ISBN 978-80-262-1195-2.

Dětský autismus : přehled současných poznatků. Edited by Michal Hrdlička - Vladimír Komárek. 2., doplněné vydání. Praha: Portál, 2014. 211 stran. ISBN 9788026206866.

BAZALOVÁ, B. *Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 279 s. ISBN 978-80-210-5930-6.

THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra : dětský autismus, atypický autismus, Aspergerův syndrom, dezin-tegrační porucha*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 453 s. ISBN 8073670917.

doporučená literatura

BAZALOVÁ, B. *Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje*. Vydání první. Praha: Portál, 2014. 183 s. ISBN 978-80-262-0693-4. <http://obchod.portal.cz/dite-s-mentalnim-postizenim-a-podpora-jeho-vyvoje/>

BAZALOVÁ, B. *Poruchy autistického spektra. Teorie, výzkum, zahraniční zkušenosti..* 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 249 s. ISBN 978-80-210-5781-4.

Pdf:SPk547 Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Hlavní cíle kurzu jsou: vysvětlit a popsat stupně podpůrných opatření u žáků se zdravotním postižením, které se poskytují v běžných základních školách v rámci inkluzivního vzdělávání.

Výukové metody

Seminář, teoretické prezentace, diskuse

Metody hodnocení

Případová studie.

Výstupy z učení

- student je schopen vysvětlit a popsat stupně podpůrných opatření u žáků se SVP
- student je schopen sestavit případovou studii žáka s využitím podpůrných opatření na základní škole hlavního vzdělávacího proudu

Osnova

- legislativa
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu mentálního postižení nebo oslabení kognitivního výkonu
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu tělesného postižení a závažného onemocnění
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zrakového postižení nebo oslabení zrakového vnímání

Literatura

Katalogy podpůrných opatření www.upol.cz

PdF:SPk548 Mentální postižení a PAS 1 - lehké a středně těžké postižení

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je, aby studenti porozuměli a vysvětlili termín mentální postižení v kontextu současného pojetí terminologie v pedagogice osob s mentálním postižením. Součástí předmětu je osvojení aktuálních poznatků ohledně možností edukace žáků s lehkým mentálním postižením, včetně společného vzdělávání s intaktními žáky.

Výukové metody

Konzultace, diskuze.

Metody hodnocení

Docházka povinná, písemný test.

Výstupy z učení

Studenti by měli být schopni předkládat odůvodněná rozhodnutí k zařazení žáka s lehkým mentálním postižením do edukačního systému a interpretovat své znalosti z oblasti edukace žáků s lehkým mentálním postižením, poradenství a legislativy.

Osnova

1. Terminologická východiska se zaměřením na žáky s lehkým mentálním postižením.
2. Charakteristika lehkého mentálního postižení. Žák s lehkým mentálním postižením.
3. Poradenský služby pro žáky s lehkým mentálním postižením.
4. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, přípravné třídy a dítě s lehkým mentálním postižením.
5. Základní vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.
6. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.
7. Speciálněpedagogická diagnostika se zaměřením na žáka s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského pracovníka.
8. Didaktické zásady uplatňované v rámci edukace u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
9. Didaktické metody používané v rámci edukace u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
10. Vyučovací formy používané v rámci edukace u žáků s lehkým mentálním postižením, typy vyučovacích hodin, struktura přípravy poradenského pracovníka na intervenci.
11. Metodika výuky českého jazyka a literatury u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
12. Metodika výuky matematiky a její aplikace u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
13. Specifika výuky vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
14. Specifika výuky vzdělávací oblasti Umění a kultura, vzdělávací obory Hudební a Výtvarná výchova u žáků s lehkým mentálním postižením.
15. Specifika výuky vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávací obor Tělesná výchova, Zdravotní tělesná výchova u žáků s lehkým mentálním postižením.
16. Specifika výuky vzdělávací oblasti Člověk a svět práce u žáků s lehkým mentálním postižením.
17. Terapie používané v rámci poradenských služeb u dětí a žáků s mentálním postižením.
18. Středoškolské a celoživotní vzdělávání osob s lehkým mentálním postižením.
19. Legislativa týkající se školské problematiky vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.
20. Kariérní poradenství žáků s lehkým mentálním postižením. Možnosti pracovního uplatnění. Formy bydlení.

Literatura**povinná literatura**

VALENTA, M., O. MÜLLER, M. VÍTKOVÁ, J. MICHALÍK, Z. KOZÁKOVÁ, P. JURKOVIČOVÁ, J. DOSEDLOVÁ, I. STRNADOVÁ a M. MUŽÁKOVÁ. *Psychopedie : teoretické základy a metodika*. 5. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Parta, 2013. 495 s. ISBN 978-80-7320-187-6.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Portál, 2011. 221 s. ISBN 9788073678890.

BARTOŇOVÁ, M., B. BAZALOVÁ a J. PIPEKOVÁ. *Psychopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 150 stran. ISBN 9788073151447.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno:

Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

HANÁK, P. *Zkušenosti z aplikace nových metod práce při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Vyd. 1. [Brno]: [s.n.], 2011. 131 s. ISBN 9788025400228.

CASTILLO-MORALES, R. *Orofaciální regulační terapie : metoda reflexní terapie pro oblast úst a obličeje*. Translated by Eva Matějčková. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 183 s. ISBN 8073671050.

SMOLÍKOVÁ, K. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2004. 48 s. ISBN 8087000005.

PdF:SPk549 **Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D. (přednášející)

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je vybavit studenty těmito znalostmi: Výchova a vzdělávání jedinců s mentálním postižením se zaměřením na jednotlivá období. Raná péče, mateřská škola dle §16 odst. 9, základní škola speciální, praktická škola. Speciálně pedagogické centrum, školský zákon č. 561/2004 Sb., vyhláška č. 72/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 27/2016 Sb., RVP ZŠS. Speciálně pedagogická diagnostika psychopedická, obsahová stránka diagnostiky, metodologická stránka diagnostiky, diagnostické situace, školní zralost dítěte s mentálním postižením, socializace osob se středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením. Poznávací procesy a zvláštnosti utváření osobnosti osoby s mentální retardací. Psychický vývoj MP, poruchy řeči v oblasti obsahové i formální, specifické poruchy řeči v závislosti na míře postižení a etiologii. Komunikace jedinců se středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením, alternativní formy komunikace, poradenství a práce s rodinou dítěte/žáka s postižením. Činitelé vyučovacího procesu na základní škole speciální, didaktické zásady, didaktické metody, vyučovací formy, modernizace vyučovacího procesu, specifika osvojování si čtení a psaní na základní škole speciální.

Výukové metody

Konzultace, diskuze.

Metody hodnocení

Docházka doporučená, písemný test.

Výstupy z učení

Studenti umí definovat středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardaci; orientují se v edukačním systému; umí charakterizovat základní školu speciální; ovládají metodiku a didaktiku jednotlivých předmětů; orientují se ve vzdělávacích programech pro žáky se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a s poruchami autistického spektra.

Osnova

Charakteristika středně těžké mentální retardace. Myšlení, řeč, psychický a somatický vývoj, emoce, chování atd. Charakteristika těžké a hluboké mentální retardace. Myšlení, řeč, psychický a somatický vývoj, emoce, chování atd. Alternativní a augmentativní formy komunikace u jedinců se středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardací. Bazální stimulace. Kombinované postižení. SPC poskytující služby žákům s mentálním postižením. Činnost, legislativa. Základní škola speciální. Vymezení žáků, dělení, trvání, cíle. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální. Přípravný stupeň. Vzdělávací program. Didaktické zásady používané na základní škole speciální. Didaktické metody používané na základní škole speciální. Vyučovací formy používané na základní škole speciální. Metodika výuky čtení a psaní na základní škole speciální. Speciálněpedagogická diagnostika se zaměřením na psychopedickou diagnostiku. Profesionální příprava jedinců se středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardací. Pracovní uplatnění a dospělost osob se střední, těžkou a hlubokou mentální retardací. Legislativa týkající se školské problematiky vzdělávání žáků s mentálním postižením. Problematika edukace žáků s PAS. Literatura z oblasti psychopedie.

Literatura

povinná literatura

VALENTA, M., O. MÜLLER, M. VÍTKOVÁ, J. MICHALÍK, Z. KOZÁKOVÁ, P. JURKOVIČOVÁ, J. DOSEDLOVÁ, I. STRNADOVÁ a M. MUŽÁKOVÁ. *Psychopedie : teoretické základy a metodika*. 5. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Parta, 2013. 495 s. ISBN 978-80-7320-187-6.

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Portál, 2011. 221 s. ISBN 9788073678890.

BARTOŇOVÁ, M., B. BAZALOVÁ a J. PIPEKOVÁ. *Psychopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. 2. vyd. Brno: Paido, 2007. 150 s. ISBN 9788073151614.

CASTILLO-MORALES, R. *Orofaciální regulační terapie : metoda reflexní terapie pro oblast úst a obličeje*. Translated by Eva Matějčková. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 183 s. ISBN 8073671050.

doporučená literatura

HANÁK, P. *Zkušenosti z aplikace nových metod práce při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Vyd. 1. [Brno]: [s.n.], 2011. 131 s. ISBN 9788025400228.

PdF:SPk550 Mozková obrna

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohloubit znalostí v oboru somatopedie, aplikace získaných poznatků, zaměření na specifika podpory žáků s mozkovou obrnou, simulace podpory, metod a prostředků edukace definované skupiny žáků.

Výukové metody

Prezentace, diskuse, samostudium pomocí tutoriálů a odborných materiálů (IS MUNI)

Metody hodnocení

Ústní zkouška, aktivní účast, vypracování seminární práce - výstup

Výstupy z učení

- student má prohloubené znalosti v oboru somatopedie
- umí aplikovat získané poznatky na specifika podpory žáka s mozkovou obrnou
- umí používat metody a prostředky edukace definované skupiny žáků

Osnova

- Vymezení základních pojmů.
- Klasifikace, etiologie a charakteristika MO.
- Psychomotorické zvláštnosti u MO.
- Diparetický vývoj.
- Hemiparetický vývoj.
- Rozvoj kvadraparézy.
- NKS u dětí s MO.
- Problémy s příjmem potravy.
- Speciálně pedagogická diagnostika.
- Specifika školní zralosti, odklad školní docházky.
- Specifika v procesu učení u dětí a žáků s MO.
- Senzomotorika
- Specifika podpory při edukaci žáků s MO.
- Kompenzační pomůcky.
- Metody léčebné rehabilitace (Vojtova metoda, Bobath koncept)
- Další podpůrné terapie (cvičení na míči, nácvik vertikalizace, lokomoce, plavání, hipoterapie, canisterapie ad.)
- MO jako kombinované postižení.
- Poradenské služby
- Mezioborová spolupráce

Literatura**povinná literatura**

OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogická intervence v raném a předškolním věku u jedinců s mozkovou obrnou*. 2.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5266-6.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

KRAUS, J. *Dětská mozková obrna*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 344 s. ISBN 8024710188.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Somatopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 123 stran. ISBN 9788073151379.

PdF:SPk551 Intervence jedinců s epilepsií

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získání dalších vědomostí o problematice rozvoje jedinců s epilepsií vzhledem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Student se dokáže orientovat v problematice výchovy a vzdělávání těchto žáků v současném vzdělávacím systému v České republice. Dále si osvojí teoretické znalosti a praktické dovednosti, nezbytné pro úspěšný rozvoj jedinců s epilepsií.

Výukové metody

Seminář, diskuse, prezentace studentských projektů a interaktivní diskuse nad nimi.

Metody hodnocení

Vypracování projektu a jeho prezentace. Projekt a jeho obsah:

1. Vytvořit modelový individuální vzdělávací plán žáka/studenta s epilepsií.
2. Vytvořit pomůcku jedinci s epilepsií (edukační, kompenzační, pracovní, relaxační aj.).
3. Připravit aktivitu v modelovém prostředí s využitím osvojených strategií.
4. Na modelovém případě promyslet důležitá materiálně-technická a organizační opatření nezbytná pro úspěšný rozvoj modelového jedince s epilepsií.
5. Připravit podklady pro interview s rodiči žáka s epilepsií.

Projekty studentů budou následně ve výuce prezentovány a diskutovány. Ohodnoceno bude celkové zpracování a prezentace projektu.

Písemný test bude obsahovat 15 otevřených otázek. Pro úspěšné absolvování kurzu je nutných 75 % správných odpovědí.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen:

- charakterizovat osobu s epilepsií a poskytnout jedinci první pomoc v případě zhoršení aktuálního zdravotního stavu
- orientovat se v legislativních oporách (vyhl. č. 197/2016 Sb.)
- připravit podklady pro tvorbu plánu pedagogické podpory
- vypracovat doporučení k sestavení individuálního vzdělávacího plánu - respektovat a naplňovat doporučená podpůrná opatření
- sestavit otázky pro interview s rodiči a realizovat pravidelnou komunikaci s rodiči
- navrhnout opatření, která by zajistila speciálně vzdělávací potřeby žáka v inkluzivní třídě.

Osnova

1. Historický vývoj přístupů k osobám se zdravotním postižením.
2. Definice vybraných pojmů v kontextu neurologického onemocnění (epilepsie).
3. Systém vzdělávání jedinců s epilepsií.
4. Legislativní podmínky pro vzdělávání dětí a žáků s epilepsií.
5. Poradenství a celkový rozvoj jedinců s epilepsií.
6. Vytvořit podklady pro tvorbu Plánu pedagogické podpory a Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka s epilepsií.
7. Specifika práce s osobami s epilepsií.
8. Somatické, psychické a sociální aspekty neurologického onemocnění.
9. Zásady první pomoci v případě komplikace akutního zdravotního stavu osoby s epilepsií.
9. Ucelená (koordinovaná) rehabilitace.
10. Prezentace vybraných výzkumných šetření, jejichž tématem byl rozvoj a kvalita života jedinců s epilepsií – příklady dobré praxe.

Literatura**povinná literatura**

FIALOVÁ, I., D. OPATŘILOVÁ a L. PROCHÁZKOVÁ. *Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání.* Brno: Paido, 2012. 222 s. Učební texty. ISBN 978-80-7315-233-8.

VÍTEK, J. a M. VÍTKOVÁ. *Teorie a praxe v edukaci, intervenci, terapii a psychooiciální podpoře jedinců se zdravotním postižením se zaměřením na neurologická onemocnění.* 1. vyd. Brno: Paido, 2010. 250 s. ISBN 978-80-7315-210-9.

OŠLEJŠKOVÁ, H. *Epileptické a neepileptické záchvaty v dětství a adolescenci.* 1. vyd. Plzeň: Adéla, 2009. 150 s. ISBN 978-80-87094-03-7.

doporučená literatura

DOLANSKÝ, J. *Současná epileptologie.* Vyd. 1. Praha: Triton, 2000. 164 s. ISBN 8072541013.

neurčeno

SOUČEK, M., J. ŠPINAR, J. VORLÍČEK, Z. ADAM, D. ADÁMKOVÁ KRÁKOROVÁ, L. BABIČKOVÁ, K. BALŠÍKOVÁ, D. BARTOŠOVÁ, O. BEDNAŘÍK, R. BERGER, Š. BOHATÁ, P. BRHEL, T. BRYCHTA, Y. BRYCHTOVÁ, A. BULIKOVÁ, P. BURKOŇ, I. ČAPOV, A. ČERMÁK, E. ČEŠKOVÁ, M. DASTYCH, R. DEMLOVÁ, P. DÍTĚ, J. DOLINA, M. DOUBEK, M. DOUBKOVÁ, L. DUBSKÁ, L. DUŠEK, P. FABIAN, V. FAIT, Z. FOJTÍK, L. FORETOVÁ, T. FREIBERGER, R. GAILLYOVÁ, R. GÁL, L. GROCH, M. HAKL, J. HALÁMKOVÁ, A. HEP, J. HILLOVÁ MANNOVÁ, O. HLINOMAZ, I. HOFÍREK, J. HOLČÍK, A. HOLČÍKOVÁ, A. HONDLOVÁ, A. HRAZDIROVÁ, J. HRUDA, P. HUSA, L. HUSOVÁ, R. CHALOUPKA, V. CHALOUPKA, J. CHOVANEC, S. JANOUŠEK, J. JURÁNKOVÁ, L. KABELKA, Z. KADAŇKA, B. KADLEC, Z. KALA, B. KIANIČKA, D. KINDLOVÁ, I. KISS, J. KISSOVÁ, M. KLABUSAY, I. KOCÁK, J. KÖNIG, J. KOPTÍKOVÁ, Z. KOŘÍSTEK, Z. KRÁL, M. KRATOCHVÍL, L. KRBKOVÁ, M. KREJČÍ, P. KRIFTA, P. KROUPA, D. KRUSOVÁ, L. KŘIKAVOVÁ, R. LÁBROVÁ, R. LAKOMÝ, J. LATA, J. LIPOLDOVÁ, J. LITZMAN, O. LUDKA, J. MALÁSKA, H. MATĚJOVSKÁ KUBEŠOVÁ, J. MATOUŠEK, P. MATUŠKA, M. MATÝŠKOVÁ, J. MELUZÍN, H. MELUZÍNOVÁ, Z. MERTA, B. MIČÁNKOVÁ ADAMOVÁ, M. MORÁŇ, V. MORNSTEIN, J. MUŽÍK, T. NEBESKÝ, A. NEČASOVÁ, M. NEDBÁLKOVÁ, M. NEKULOVÁ, P. NĚMEC, J. NEUBAUER, P. NOHEL, J. BĚLOBRÁDKOVÁ, M. NOVÁK, B. NOVOTNÁ, P. ŠTOURAC a V. THON. *Vnitřní lékařství.* 1.vyd. Praha, Brno: Grada,

2011. 1788 s. Vnitřní lékařství. ISBN 978-80-247-2110-1.

KLENER, P. *Vnitřní lékařství. 4.*, přeprac. a doplň. vyd. Praha: Galén, 2011. xlii, 1174. ISBN 9788072627059.

PdF:SPk552 **Intervenční postupy - simulace u jedinců s tělesným postižením**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získat poznatky z oblasti poradenství se zaměřením na jedince s tělesným postižením. Osvojit si speciálně pedagogické diagnostiky u cílové skupiny spolu s vědomím významu mezioborové spolupráce a spolupráce školských poradenských zařízení. Znalost intervenčních postupů u jedinců s tělesným postižením, podpůrných opatření.

Výukové metody

Aktivní účast

Přednášky a diskusní semináře. Anotace publikace na téma z daného oboru.

Metody hodnocení

Aktivní účast na přednáškách. Ústní zkouška. Vypracování kazuistické studie.

Výstupy z učení

Student má poznatky z oblasti poradenství se zaměřením na jedince s tělesným postižením; umí realizovat speciálně pedagogické diagnostiky u cílové skupiny; zná intervenční postupy u jedinců s tělesným postižením, podpůrná opatření.

Osnova

- Včasná intervence u dětí s centrálním postižením.
- Mozková obrna - charakteristika, klasifikace.
- Speciálněpedagogická diagnostika u dětí s hybným postižením v předškolním věku. Role mezioborové spolupráce.
- Vojtova metoda, Bobath koncept.
- Podpora psychomotorického vývoje u dítěte s těžkým tělesným postižením - polohování, pomůcky. Mezioborová spolupráce a spolupráce s rodiči.
- Speciálněpedagogická diagnostika jemné motoriky a grafomotoriky u dětí předškolního věku.
- Možnosti rozvoje jemné motoriky a grafomotoriky u dětí předškolního věku, propojení se vzdělávacím procesem.
- Diagnostika a intervence senzomotorických dovedností a u dětí s centrálním postižením.
- Specifika školní zralosti u dětí s tělesným postižením.
- Spolupráce školských poradenských zařízení se školou v rámci somatopedické intervence a podpory žáků s tělesným postižením.
- Specifika v procesu učení u žáků s centrálním postižením.
- Platná legislativa související s realizací podpůrných opatření u dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - u žáků s tělesným postižením.
- Specifika edukačního prostředí žáků s tělesným postižením.
- Psychologické zvláštnosti u žáků se závažným (progresivním) onemocněním.
- Specifika přístupů u žáků se zdravotním znevýhodněním - diabetes, astma, cystická fibróza, epilepsie, onkologická onemocnění.
- Podpůrná opatření a jejich stupně u cílové skupiny žáků s tělesným postižením.
- Personální podpůrná opatření poskytovaná dle platné legislativy (asistent pedagoga, další pedagog, speciální pedagog a jejich role ve vzdělávání žáků s tělesným postižením).
- Podpůrná opatření materiálního charakteru poskytovaná dle platné legislativy (rehabilitační pomůcky, didaktické pomůcky, kompenzační pomůcky).
- Individuální vzdělávací plán (IVP) pro žáka s tělesným postižením - charakteristika a skladba IVP, tvorba IVP, spolupráce se školou a školskými zařízeními při tvorbě IVP. • Předprofesní, profesní orientace a kariérní poradenství u žáků a studentů s tělesným postižením - speciálněpedagogická podpora, poradenství.

Literatura

povinná literatura

Bartoňová, M., Bytešníková, I., Vítková, M. (2012) Děti se speciálními vzdělávacími problémy v mateřské škole. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido

Čadová, E. a kol. (2015) Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu tělesného postižení ne závažného onemocnění. Dílčí část. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

MICHALÍK, J. a B. PAVLÍNA. *Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zdravotního nebo sociálního znevýhodnění: obecná část.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4654-7.

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Somatopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 123 stran. ISBN 9788073151379.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením*. 1. vyd. Brno, Elportál, 2014. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7611-2. <http://is.muni.cz/elportal/?id=1213559>

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

PdF:SPk553 **Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem semináře je prohloubit problematiku jedinců s tělesným postižením a kombinovanými vadami v oblasti vzdělávání a podpory.

Výukové metody

Seminář, exkurze, analýza případové studie.

Metody hodnocení

Seminární práce. Ústní zkouška.

Výstupy z učení

Student má poznatky z oblasti podpory žáků s tělesným postižením. Orientuje se v oblasti terminologie osob s kombinovaným postižením. Umí vymezit oblast kombinovaného postižení. Zná intervenční potupy uplatňované u žáků s tělesným postižením a souběžným postižením více vadami.

Osnova

Okruhy:

1. Poradenství a speciální pedagogika.
2. Kompetence, cíle a legislativa ke speciálně pedagogickému poradenství.
3. Síť poradenských zařízení.
4. Profil poradenského pracovníka.
5. Zásady poradenské intervence.
6. Metody a prostředky poradenské práce.
7. Speciálně pedagogická diagnostika v poradenství.
8. Kasuistika, analýza vybraných kasuistik.
9. Poradenství a raná péče.
10. Poradenství v oblasti předškolního a školního vzdělávání.
11. Kariérní poradenství.
12. Vývoj vztahu společnosti k jedincům se zdravotním postižením se zaměřením na tělesně postižené.
13. Pojetí oboru somatopedie, hlavní představitelé.
14. Hodnocení vývojových zvláštností do jednoho roku.
15. Diagnostika dítěte od tří do šesti let.
16. Školní zralost.
17. Vzdělávání jedinců se zdravotním postižením, možnosti integrace.
18. Specifika výuky na základní škole pro tělesně postižení.
19. Vývoj, diagnostika a rozvoj hrubé motoriky se zaměřením na tělesně postižené.
20. Vývoj, diagnostika a rozvoj jemné motoriky se zaměřením na tělesně postižené.
21. Vývoj, diagnostika a rozvoj grafomotoriky a psaní u tělesně postižených.
22. Využití počítačů u tělesně postižených.
23. Klasifikace pohybových vad.
24. Centrální a periferní obrny.
25. MO - etiologie, formy, charakteristika.
26. Psychologické zvláštnosti u dětí s MO
27. Symptomatické poruchy řeči u dětí s MO. Nápadné znaky orálního vývoje.
28. MO jako kombinované postižení, možnosti vzdělávání, specifika (speciální škola - alternativní programy).
29. Bazální stimulace.
30. Vliv zdravotního postižení na osobnost jedince.
31. ADD - etiologie, charakteristika, vliv na psychický vývoj.

32. Charakteristika jedinců se zdravotním znevýhodněním (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc), nejčastější výskyt.
33. Specifika vzdělávání ve školách při nemocnicích, ozdravovnách, léčebnách.
34. Herní terapie.
35. Hipoterapie, canisterapie.
36. Arteterapie, muzikoterapie.
37. Ergoterapie.
38. Vojtova metoda reflexní terapie.
39. Specifika rehabilitace u seniorů.
40. Alternativní a augmentativní komunikace.

Literatura

povinná literatura

FIALOVÁ, I., D. OPATŘILOVÁ a L. PROCHÁZKOVÁ. *Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 222 s. Učební texty. ISBN 978-80-7315-233-8.

VÍTKOVÁ, M. *Otázky speciálně pedagogického poradenství*. 2. vyd. Brno: MSD, spol. s.r.o., 2004. 261 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-86633-23-3.

OPATŘILOVÁ, D. a L. PROCHÁZKOVÁ. *Předprofesní a profesní příprava jedinců se zdravotním postižením*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 159 s. Odborná kniha. ISBN 978-80-210-5536-0.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. 1. vyd. Tišnov.: SURSUM, 2006. 300 s. 4313/Pd-9/06-17/99. ISBN 80-210-3977-9.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením*. 1. vyd. Brno, Elportál, 2014. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7611-2. <http://is.muni.cz/elportal/?id=1213559>

OPATŘILOVÁ, D. *Grafomotorika a psaní u žáků s tělesným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. Elportál. ISBN 978-80-210-6769-1. url <http://is.muni.cz/elportal/?id=1173211> html <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/grafomot/web/index.html> epub <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/grafomot/web/docs/Grafomotorika.epub>

PdF:SPk554 Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Porozumět a umět aplikovat poznatky z oboru pedagogika jedinců s více vadami v praxi. Prohloubit si znalosti z oborů oftalmopedie, psychopedie a somatopedie a spojit si je se znalostmi z psychologie, sociologie a medicínských oborů (neurologie, ortopedie, fyzioterapie, psychiatrie, oftalmologie, ORL foniatrie).

Výukové metody

Aktivní účast

Přednášky a diskusní semináře. Anotace publikace na téma z daného oboru.

Metody hodnocení

Písemný test, 30 otázek, 60 % úspěšnost

Výstupy z učení

Student bude schopen pracovat se speciálně pedagogickými metodami (diagnostickými a edukačními) a uplatňovat podpurná opatření při intervenci osob s těžkým a souběžným postižením více vadami.

Osnova

- Terapie a terapeutické přístupy (animoterrapie, koncept bazální stimulace, snoezelen).
- Komunikace osob s těžkým zdravotním postižením (obecná charakteristika, prostředky komunikace, podpora komunikace, alternativní a augmentativní komunikace).
- Komunikace osob s těžkým zrakovým postižením (Braillovo písmo - česká sada Braillova písma, Braillovský kód, pomůcky pro výuku a zápis Braillova písma, výuka Braillova písma u dětí a později osleplých, specifika výuky u osob s více vadami).
- Zrakové postižení jako součást komplexu více vad - vymezení a variabilita skupiny postižených, etiologie, syndromy, prevalence.
- Speciálně pedagogická diagnostika u žáků se zrakovým postižením a více vadami (funkční vyšetření zraku, diagnostika ostatních smyslů, diagnostika psychosociální)

- Poskytovaná podpora u dětí s těžkým zrakovým postižením - metodika aktivního učení Lilli Nielsenové ad.
- Rodina dítěte s postižením - reakce rodičů na postižení, sourozenci postiženého jedince, postižení jako náročná životní situace - techniky řešení.
- Problematika okruhu problému u osob s PAS - charakteristika, specifika v edukaci, institucionální vzdělávání, poradenství, komplexní speciálně pedagogická diagnostika, podpora.

Literatura

povinná literatura

OPATŘILOVÁ, D. *Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 186 s. ISBN 978-80-210-6221-4.

ČERNÁ, M. *Česká psychopedie : speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Vydání druhé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 222 stran. ISBN 9788024630717.

VALENTA, M., O. MÜLLER, M. VÍTKOVÁ, J. MICHALÍK, Z. KOZÁKOVÁ, P. JURKOVIČOVÁ, J. DOSEDLOVÁ, I. STRNADOVÁ a M. MUŽÁKOVÁ. *Psychopedie : teoretické základy a metodika*. 5. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Parta, 2013. 495 s. ISBN 978-80-7320-187-6.

BAZALOVÁ, B. *Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 279 s. ISBN 978-80-210-5930-6.

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

VALENTA, M., O. MÜLLER a M. VÍTKOVÁ. *Psychopedie*. 3 aktual. a rozšířené vyd. Praha: Parta Praha, 2007. 386 s. Pedagogická literatura. ISBN 978-80-7320-099-2.

BARTOŇOVÁ, M. a BAZALOVÁ, B. a PIPEKOVÁ, J. *Psychopedie*. 2. vyd. Brno : Paido, 2007. 150 s. ISBN 978-80-7315-161-4.. 2007.

OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogické poradenství a intervence*. In *Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. první. MU Brno: SURSUM Tišnov, 2006. s. 119-139, 21 s. 4313/Pd-9/06-17/99. ISBN 80-210-3977-9.

Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Edited by Dagmar Opatřilová. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 292 stran. ISBN 8021039779.

PdF:SPk555 Odborná praxe souvislá 1 - OF

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura

povinná literatura

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPk556 **Odborná praxe souvislá 2 - OF**

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura

povinná literatura

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s. r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPk561 **Odborná praxe souvislá 1 - PCH**

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s. r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTĚVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelství (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

Pdf:SPk562 Odborná praxe souvislá 2 - PCH

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s. r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPk567 **Odborná praxe souvislá 1 - MP-PAS**

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, sledovat metody práce učitele s žákem, připravit se na výstupy v oblasti jazyka českého, matematiky nebo prvouky hospitacemi, sledovat metody práce speciálního pedagoga v rámci školního poradenského pracoviště.

Výukové metody

Odborná praxe souvislá

Metody hodnocení

2 týdny odborná praxe souvislá, zápočet

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu je student schopen osvojit si základní dovednosti vztahující se ke složkám práce speciálního pedagoga, je schopen reflektovat klima konkrétní speciální školy a třídy.

Osnova

Odborná praxe souvislá je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, hospitace, výstupy a speciálně pedagogickou diagnostiku.

Literatura

doporučená literatura

MALEŇÁKOVÁ, Šárka a Vlasta VILÍMOVÁ. *Pedagogická praxe - cesta od teorie k realitě.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s.r.o., 2008. s. 262-265, 4 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

PdF:SPk568 **Odborná praxe souvislá 2 - MP-PAS**

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je rozvíjení a upevňování profesních kompetencí získaných během Odborné praxe souvislé 1 a postupné přebírání odpovědnosti za výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o souvislou odbornou praxi na školách pro žáky s mentálním postižením a PAS.

Výukové metody

Odborná praxe souvislá

Metody hodnocení

3 týdny odborná praxe souvislá, zápočet

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu je student schopen zhodnotit vlastní vývoj v roli učitele, zefektivnit proces plánování edukačního procesu v určené třídě speciální školy, na základě reflexe vlastní hodiny a pomocí speciálně pedagogické diagnostiky vytvářet individuální strategie vzdělávání pro jednotlivé žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Odborná praxe souvislá je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, hospitace, výstupy a speciálně pedagogickou diagnostiku.

Literatura

povinná literatura

MALEŇÁKOVÁ, Šárka a Vlasta VILÍMOVÁ. *Pedagogická praxe - cesta od teorie k realitě.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s.r.o., 2008. s. 262-265, 4 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s. r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

PdF:SPk573 **Odborná praxe souvislá 1 - VV**

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s. r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPk574 **Odborná praxe souvislá 2 - VV**

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s. r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelství (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPpK54 **Intervenční postupy - simulace u jedinců s narušenou komunikační schopností**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studentky a studenty s možnostmi a postupy podpory a rozvoje komunikační schopnosti u dětí a žáků s narušenou komunikační schopností v předškolním a školním věku a také v období adolescence. Studentky a studenti se seznámí se specifiky přístupu k těmto kategoriím a materiály a pomůckami, které lze v této oblasti logopedické intervence využít.

Výukové metody

diskuze, domácí příprava, studium odborné literatury, seminární práce/prezentace

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška, reflexe seminární práce.

Výstupy z učení

- student/ka se bude orientovat v intervenčních a terapeutických přístupech k dětem, žákům a adolescentům s narušenou komunikační schopností
- student/ka se bude orientovat v problematice kontaktu a spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci, pedagogy a dalšími odborníky v kontextu komplexní podpory dětí, žáků a adolescentů s narušenou komunikační schopností;
- student/ka bude schopna/schopný pracovat s pomůckami a materiály využívanými v rámci logopedické intervence.

Osnova

- Specifika komunikace a spolupráce s klientem - dítětem, žákem, dospívajícím a adolescentem v rámci logopedické intervence a podpory. Role mezioborové spolupráce.
- Komunikace a spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci dětí, žáků, dospívajících a adolescentů v rámci logopedické intervence a podpory. Možnosti mezioborové spolupráce
- Specifika spolupráce se školou a školským zařízením.
- Stimulace vývoje řeči a jazykových schopností u dětí rizikových - specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály.
- Stimulace vývoje řeči a jazykových schopností u dětí s opožděným a narušeným vývojem řeči - specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály.
- Intervenční přístupy k rozvoji komunikační kompetence u dětí předškolního věku, před zahájením povinné školní docházky - specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály.
- Intervenční přístupy, logopedická terapie a její specifika u žáků ve školním věku, možnosti jejího propojení se vzdělávacím procesem - specifika postupů logopedické intervence, terapeutické materiály.

- Spolupráce se školou v rámci logopedické intervence a podpory žáků s narušenou komunikační schopností, metodické vedení.
- Stimulace komunikační schopnosti a aktivizace dětí, žáků, dospívajících a adolescentů v kontextu sociální inkluze
- Logopedická terapie a její specifika u žáků v období dospívání a adolescence, možnosti jejího propojení se vzdělávacím procesem.
- Využití metod zprostředkovaného učení v rámci intervenčních přístupů u dětí předškolního věku, školního věku adolescentů.
- Využití simulačních pomůcek k rozvoji kompetencí studentů v oblasti logopedické intervence u dětí, žáků a adolescentů s narušenou komunikační schopností.

Literatura

povinná literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

KOPEČNÝ, P. *Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. ISBN 978-80-210-7339-5.

BOČKOVÁ, B. *Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 165 s. ISBN 978-80-210-5609-1.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. , Praha: Grada Publishing, a.s., 2006.

doporučená literatura

SMOLÍK, F. a G. MÁLKOVÁ. *Vývoj jazykových schopností v předškolním věku : osvojování slovní zásoby a gramatiky, rozvoj fonologických schopností a fonologického povědomí, poruchy jazykového vývoje, diagnostika jazykových schopností*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 248 s. ISBN 9788024742403.

NEUBAUER, K. *Artikulace a fonologické rozlišování hlásek : jak předcházet rozvoji odchylek výslovnosti u dětí*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2011. 63 s. ISBN 9788073111182.

LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Vyd. 3., dopl. a přeprac. Praha: Portál, 2011. 190 s. ISBN 9788073679774.

PdF:SPpK56 **Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je seznámit studenty s metodami vyšetření sluchu, osvojí si dovednosti potřebné k realizaci orientačního vyšetření sluchu pomocí přenosného audiometru. Při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Prostřednictvím pomůcek lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad a pomocí stetoclipu aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení, které studenti mohou různě simulovat.

Výukové metody

Teoretická příprava, aktivní účast ve výuce, práce ve skupinách, plnění průběžných úkolů, diskuse, samostudium.

Metody hodnocení

Písemná zkouška (70 % - úspěšnost) a ústní zkouška.

Výstupy z učení

Očekávané výstupy:

- student podrobně zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje hodnotící přínos kompenzačních pomůcek (sluchadel a kochleárních implantátů) u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu;
- zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje a postupy určující vhodnost využití bezdrátových doplňků u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu.

Osnova

Hlavní témata (osnova):

- Target (software na nastavování sluchadel) + HI PRO rozhraní + sluchadla zvukovodová a závěsná - při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Při práci se sluchadly a softwarem pro nastavování sluchadel Target lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení. Student si tak bude moct udělat konkrétní představu o stupni sluchového postižení.
- Stetoclip pro poslech funkčnosti sluchadel - prostřednictvím této pomůcky lze aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Student se tak naučí ověřovat funkčnost sluchadel.

- FM technologie SmartLink+, přijímač k FM technologii a iSense Micro - studenti se seznámí a sami si vyzkouší, že sluchadla zajišťují slyšitelnost všech významných zvuků a výstupní signál je udržován v zachovaném dynamickém rozsahu sluchu. Ovšem v akusticky náročných situacích je třeba kromě adekvátního frekvenčně-specifického zesílení sluchadel nutné zajistit co nejvyšší poměr signál-šum (SNR/signal-to-noise ratio). To bude umožněno při práci s bezdrátovými doplňky, kdy lze pro studijní účely simulovat zprostředkování zřetelného signálu řeči.

- Otoskop - jedná se o lékařský přístroj pro vyšetření bubínku a vnitřku vnějšího ucha. Při práci s otoskopem lze simulovat základní otoskopické vyšetření, studenti se vyzkouší manipulaci s přístrojem a před simulací audiometrického vyšetření či poslechu funkčnosti sluchadel pomocí stetoclipu mohou provést zběžnou kontrolu průchodnosti zvukovodu.

- Audiometr Amplivox 260 - při práci s přenosným audiometrem lze při výuce simulovat zkoušku sluchu pomocí tónové audiometrie do sluchátek i volného pole. Studenti se seznámí s funkcí tohoto přístroje, naučí se jej ovládat a provést orientační vyšetření sluchu. Zároveň lze simulovat vyšetření audiometrie hrou, což je běžná behaviorální metoda užívaná při hodnocení sluchového vnímání u dětí s postižením sluchu. Studenti si osvojí základní dovednosti potřebné při realizaci tohoto vyšetření.

- Hlukoměr - studenti budou moct měřit hladinu zvuku v různých akusticky náročných situacích.

- Easy Fit Set + čistící sada sluchadel a čistících ubrousků - na základě využití těchto pomůcek se studenti naučí zajistit základní údržbu kompenzačních pomůcek jedinců s postižením sluchu.

Literatura

povinná literatura

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatrie - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

PdF:SPp200 Strategie podpory matematické gramotnosti

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Lenka Pavlíčková, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Lenka Pavlíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Výukové metody

Přednáška, konzultace

Metody hodnocení

Typ výuky: cvičení, ukončení zkouškou.

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen ovládat specifické problémy výuky matematiky na 1. st. ZŠ a speciálních školách.

Osnova

Poruchy vyplývající z obsahu učiva matematiky, z chápání abstraktních matematických pojmů, z metod práce, z nerespektování individuálních zvláštností žáků, projevy dyskalkulie, Obsah učiva aritmetiky a geometrie na 1. st. ZŠ a speciálních škol, Propedeutika některých témat napomáhajících chápání matematických pojmů (rozvoj funkčního myšlení, kombinačního myšlení, Prvky statistiky, využití kalkulátorů) Specifické poruchy učení na jejich vliv na úspěšnost žáků při studiu matematiky. Klasifikace dyskalkulie. Analýza dalších příčin problémů žáků v matematice. Komunikace v matematice. Budování číselných oborů a problémy žáků při chápání pojmu číslo, jeho zápis, čtení, uspořádání množiny přirozených čísel. Vyvození jednotlivých operací s čísly přirozenými a některými čísly racionálními. Problémy v oblasti chápání jednotlivých operací, pamětných spojů, písemných algoritmů. Slovní a aplikační úlohy, metodické řady úloh ke specifickým možnostem žáků při jejich řešení. Jednotky měř, jejich převody, specifické pomůcky k pochopení učiva.

Literatura

BARTOŇOVÁ, M. Průvodce učebnicí v matematice 1. ročníku zvláštní školy, metodická příručka. Brno: Compacta, 1998

BARTOŇOVÁ, M. Matematika - učebnice pro 1. ročník zvláštní školy. Brno - Compacta. 1998

BARTOŇOVÁ, M. Pracovní sešity I., II. Brno: Compacta, 1998

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 110 s. spisy Pedagogické fakulty MÚ č. 132. ISBN 978-80-210-5047-1.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další poruchy učení u žáků 2. stupně ZŠ*. první. Praha: IPPP ČR, 2006. s. 127-133, 7 s. ISBN 80-8656-13-5.

SIMON, H. *Dyskalkulie : jak pomáhat dětem, které mají potíže s početními úlohami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 166 s. ISBN 8073671042.

NOVÁK, J. *Dyskalkulie : metodika rozvíjení základních početních dovedností*. Vyd. 3., zcela přeprac. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2004. 125 s. ISBN 8073110296.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení : dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, ADHD*. 10., zcela přeprac. a rozš. Praha: Portál, 2003. 263 s. ISBN 8071788007.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a některé další obtíže v matematice*. první. Praha: Portál, 2000. s. 27-38. ISBN 80-7178-389-7.

PdF:SPp210 **Patopsychologie 2**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět poskytuje základní orientaci v psychologické problematice nemocných a zdravotně postižených a v psychologii handicapu. Předmět je koncipován široce s využitím řady teoretických a praktických oborů zejména medicínských (psychiatrie, neurologie a další) a je zaměřen do speciální pedagogiky, psychologie, event. sociologie a ve svých cílech sleduje pomoc postiženým lidem a jejich uplatnění v životě. Navazuje na předmět Patopsychologie 1 a výrazně prohlubuje obsah tohoto předmětu.

Výukové metody

Teoretická příprava, samostudium.

Metody hodnocení

Písemný test.

Výstupy z učení

Student po absolvování předmětu zná patopsychologickou problematiku hlavních postižení a handicapů a je schopen odborné spolupráce s lékaři a dalšími odborníky.

Osnova

Psychologie postižených, psychické zvláštnosti osobnosti jedinců s různými druhy postižení tělesného a duševního. Problematika odlišného životního stylu a sociální patologie. Somatická nemoc jako psychologický problém. Prožívání nemoci. Psychosomatika. Poruchy a onemocnění nervového systému a jejich psychologické důsledky. Epilepsie. Dětská mozková obrna. Postižení zrakové, sluchové, pohybové, komunikační handicap. Demence a mentální retardace. Schizofrenie a pervazivní vývojové poruchy. Afektivní, a asociativní poruchy. Úzkostné a posttraumatické poruchy. Poruchy příjmu potravy. Poruchy v oblasti sexuality. Sebepoškozování a suicidium. Poruchy osobnosti. Základní problematika sociální patologie s psychologickými a patopsychologickými důsledky.

Literatura

povinná literatura

VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání první. 815 stran. ISBN 9788026206965.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 5., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2012. 870 s. ISBN 9788026202257.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese :variabilita a patologie lidské psychiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 444 s. ISBN 80-7178-214-9.

doporučená literatura

VÁGNEROVÁ, M., Z. HADJ-MOUSSOVÁ a S. ŠTECH. *Psychologie handicapu*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 230 s. ISBN 8071849294.

OREL, M. *Psychopatologie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 263 s. ISBN 9788024737379.

PdF:SPp229 **Obor: Specifické poruchy učení**

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět je zaměřen na vymezení vhodných přístupů vůči jedincům se specifickými poruchami učení (SPU). Definuje možnosti reedukace, edukace a metody práce s žáky se SPU. Absolvováním předmětu student získá základní povědomí a znalosti o edukaci, vhodných přístupech a metodách reedukace žáků se SPU.

Výukové metody

interaktivní seminář, diskuse, praktické ukázky

Metody hodnocení

K ukončení předmětu je potřeba splnit následující požadavky: Anotace odborné publikace zaměřené na některé z témat semináře. Aktivní účast na semináři a alespoň 80 % docházky. Ukončení: Zkouška = písemný test. K úspěšnému absolvování student musí dosáhnout alespoň 70 %.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen: definovat terminologii vztahující se ke specifickým poruchám učení; popsat projevy jednotlivých typů specifických poruch učení a jejich vliv na edukační proces žáka; popsat

vliv specifických poruch učení na vývoj osobnosti jedince; orientovat se v systému vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení; definovat služby pedagogicko-psychologické poradny určené žákům se specifickými poruchami učení; popsat služby poskytované žákům se specifickými poruchami učení školním poradenským pracovištěm a spolupráci v multidisciplinárním týmu ve škole; navrhnout vhodná opatření vztahující se k obecným podmínkám vzdělávání žáků/studentů se specifickými poruchami učení v běžných třídách; navrhnout vhodné postupy při reedukaci žáků se specifickými poruchami učení.

Osnova

Vymezení specifických poruch učení (SPU) a jejich příčin - základní pojmy SPU a etiologie. Vývoj legislativy v ČR. Lehká mozková dysfunkce, ADD, ADHD. Symptomatika poruch učení. Screening, depistáž a diagnostikování SPU. Formy vzdělávání žáků se SPU a možnosti reedukace v ČR i v zahraničí. Metody rozvíjení oslabených funkcí u dětí předškolního věku. Projevy oslabení v rozvoji funkcí centrální nervové soustavy významných v počátcích vzdělávání (čtení, psaní, počítání). Vývoj zrakového a sluchového vnímání, hrubé a jemné motoriky, pozornosti, volných vlastností, prostorové/pravolevé orientace a motivace a jejich význam ve vzdělávání žáků se SPU. Systémový přístup ke vzdělávání žáků se SPU: učitelé, rodina, terapeut, spolužáci, žák sám; škola, reedukační péče, zájmová činnost. Reedukační metody zaměřené na zrakové a sluchové vnímání, rozvoj motoriky, orientace v prostoru, rozvoj řeči. Speciální metody zaměřené na reedukaci dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie. Využití reedukačních metod v pedagogické praxi mateřských, základních, středních škol. Kompenzační a reedukační pomůcky. Problematika vzdělávání studentů na SŠ a dospělých jedinců.

Literatura

doporučená literatura

ZELINKOVÁ, O. Poruchy učení. Vyd. 11. Praha: Portál, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7367-514-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení : text k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 237 s. ISBN 9788073152321.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 175 s. ISBN 9788073674748.

neurčeno

POKORNÁ, V. Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování. Vyd. 4. Praha: Portál, 2010. 336 s. ISBN 978-80-7367-817-3.

POKORNÁ, Věra. Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 240 s. ISBN 978-80-7367-773-2.

ŽÁČKOVÁ, H. a D. JUCOVIČOVÁ. *Nepozornost, hyperaktivita a impulzivita : záporné klady ADHD v dospělosti*. Vydání 1. Praha: Grada, 2017. 164 stran. ISBN 9788027102044.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Jak se učit s dítětem se specifickou poruchou učení a s poruchou pozornosti? : určeno žákům a studentům se specifickými poruchami učení a s poruchou pozornosti a jejich rodičům a učitelům*. Vydání první. Praha: Jucovičová Drahomíra PaedDr. - nakladatelství D + H, 2015. 164 stran. ISBN 9788087295182.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Máme dítě s ADHD : rady pro rodiče*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2015. 262 stran. ISBN 9788024753478.

Specifické poruchy učení : dyslexie, dysgrafie, dysortografie. Edited by Lenka Krejčová, Illustrated by Alice Trojanová. 1. vyd. Brno: Edika, 2014. 248 s. ISBN 9788026606000.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie III. Vliv dyskalkulie na profesní zařazení jedinců v dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 116 s. Spisy Pedagogické fakulty, svazek č. 160. ISBN 978-80-210-6142-2.

BENÍČKOVÁ, M. *Muzikoterapie a specifické poruchy učení*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 155 s. ISBN 9788024735207.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie II. Poruchy učení v matematice na 2. stupni základní školy*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 110 s. Spisy MU svazek 149. ISBN 978-80-210-5395-3.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 110 s. spisy Pedagogické fakulty MU č. 132. ISBN 978-80-210-5047-1.

ŽÁČKOVÁ, H. *Dysgrafie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. rozš. vyd. Praha: D + H, 2009. 66 s. ISBN 9788090386990.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Dyslexie*. 2. upravené vydání. Praha: D + H, 2008. 64 stran. ISBN 9788090386976.

ŽÁČKOVÁ, H. *Dysortografie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 1. vyd. Praha: D + H, 2008. 68 s. ISBN 9788090386945.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.

LIPNICKÁ, M. *Rozvoj grafomotoriky a podpora psaní : preventivní program, který pomáhá předcházet vzniku dysgrafie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 62 s. ISBN 9788073672447.

ŽÁČKOVÁ, H. *Máte neklidné, nesoustředěné dítě? : metody práce s dětmi s LMD (ADHD, ADD) především pro učitele a vychovatele*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. vyd. Praha: D + H, 2007. 127 s. ISBN 9788090386914.

SIMON, H. *Dyskalkulie : jak pomáhat dětem, které mají potíže s početními úlohami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 166 s. ISBN 8073671042.

ZELINKOVÁ, O. *Cizí jazyky a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2006. 167 s. ISBN 8073110229.

ŽÁČKOVÁ, H. *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 4. vyd., (aktualiz.). Praha: D + H, 2005. 31 s. ISBN 8090357903.

NOVÁK, J. *Dyskalkulie : metodika rozvíjení základních početních dovedností*. Vyd. 3., zcela přeprac. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2004. 125 s. ISBN 8073110296.

MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení a chování*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2003. 46 s. ISBN 807290115X.

MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních : materiál určený učitelům a rodičům dětí s dyslexií, dysgrafií, dysortografií--*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2001. 102 s. ISBN 80-7311-000-8.

JUCOVIČOVÁ, D., H. ŽÁČKOVÁ a H. SOVOVÁ. *Specifické poruchy učení na 2. stupni základních škol : (použitelné i pro střední školství)*. 1. vyd. Praha: D + H, 2001. 83 s.

KIRBY, A. *Nešikovné dítě : dyspraxie a další poruchy motoriky : diagnostika, pomoc, podpora, cesta k nezávislosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 206 s. ISBN 8071784249.

SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení : co jsou specifické poruchy učení a jak se diagnostikují, o poruchách koordinace a o nemotornosti, sociální a emocionální vývoj dítěte, jak mohou svým dětem pomoci rodiče a jak to bývá v dospělosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2000. 136 s. ISBN 8071697737.

BLAŽKOVÁ, R., K. MATOUŠKOVÁ, M. VAŇUROVÁ a M. BLAŽEK. *Poruchy učení v matematice a možnosti jejich nápravy*. 2000. 93 s. ISBN 80-85931-89-3.

TYMICHOVÁ, H. *Nauč mě správně psát : zábavná cvičení pro nápravu dysgrafie u dětí se specifickými poruchami učení*. 2. vyd. Praha: Práce, 1996. 61 s. ISBN 80-208-0330-0.

Předcházíme poruchám učení : soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě. Edited by Brigitte Sindelarová, Translated by Věra Pokorná. 1. vyd. Praha: Portál, 1996. 63 s. +. ISBN 80-85282-70-4.

KREJBICHOVÁ, D. *Náprava dyslexie, dysgrafie a dysortografie ve vyučovacím procesu na nižším stupni : pomocný materiál pro učitele českého jazyka na ZŠ*. 1. vyd. Plzeň: CDVP, 1994. 48 s.

KUBICKÁ, E. *Metody práce při úpravě poruch učení u dětí druhého ročníku základní školy : metodický návod pro učitele při úpravě specifických poruch učení - dyslexie a dysortografie u dětí ve specializovaných třídách a při individuální nápravě uvedených poruch*. 1. vyd. Ostrava: Grafie, 1994. 61 s. : il.

MATĚJČEK, Z. *Dyslexie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 236 s.

PdF:SPp233 **Získané neurogenní poruchy komunikace**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou získaných neurogenních poruch komunikace s ohledem na jednotlivé báze dominantní příčiny. Na konci předmětu bude student znát etiologické faktory, klasifikaci získaných neurogenních poruch komunikace, bude podrobně seznamován s projevy jednotlivých forem ZNPK, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku i zdravotního postižení.

Výukové metody

Seminář, diskuze, praktické ukázky, zpracování seminární práce (případové studie)

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); reflexe případové studie

Výstupy z učení

student se orientuje v jednotlivých formách získaných neurogenních poruch komunikace; orientuje se ve specifických logopedické intervence; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s ZNPk.

Osnova

Hlavní nervy inervující orofaciální oblast. Svalstvo orofaciálního komplexu.

Pojetí získaných neurogenních poruch komunikace.

Etiologie získaných neurogenních poruch komunikace.

Cévní mozková příhoda.

Apraxie (řeči, orální, konstrukční) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Získaná dysartrie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Afázie, alexie, agrafie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Kognitivně komunikační poruchy (demence, KCT, TU) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Dysfagie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Narušená komunikační schopnost u osob s kombinovaným postižením. Specifika péče o dospělé osoby s kombinovaným postižením a NKS.

Diagnostické materiály a postupy u poruch řeči a jazyka v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k osobám se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Specifika logopedické intervence u osob se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Literatura**povinná literatura**

NEUBAUER, K. *Neurogenní poruchy komunikace u dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 227 s. ISBN 9788073671594.

doporučená literatura

CSÉFALVAY, Z., KOŠŤÁLOVÁ, M., KLIMEŠOVÁ, M. (2002). Diagnostika a terapie afázie, alexie a agrafie - manuál. Asociace klinických logopedů ČR.

KOŠŤÁLOVÁ, M., BEDNAŘÍK, J. a spol. (2006). Multimediální výukový atlas poruch řeči a příbuzných kognitivních funkcí. Brno, Masarykova univerzita.

CARTER, R. (2014). *The Human Brain Book*. London: Dorling Kindersley.

NEUBAUER, K. a S. DOBIAS. *Neurogenně podmíněné poruchy řečové komunikace a dysfagie*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 348 s. ISBN 9788074355189.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowyczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

AMBLER, Z. *Základy neurologie*. 7. vyd. Praha: Galén, 2011. 351 s. ISBN 9788072627073.

LOVE, R.J. a W.G. WEBB. *Mozek a řeč : neurologie nejen pro logopedy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 372 s. ISBN 9788073674649.

PIDRMAN, V. *Demence*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 183 s. ISBN 9788024714905.

CSÉFALVAY, Z. *Terapie afázie : teorie a případové studie*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 175 s. ISBN 9788073673161.

PdF:SPp234 Balbutologie

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Jan Dezort (přednášející)

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou balbutologie s ohledem na dopady této formy narušené komunikační schopnosti na životní dráhu člověka. Na konci předmětu bude student znát etiopatogenetický

model vzniku koktavosti, její klasifikaci, bude podrobně seznamován s jednotlivými projevy balbuties, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

Student se orientuje v jednotlivých projevech balbuties; orientuje se ve specifických logopedické intervence u dětí, žáků, dospělých osob s koktavostí; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s koktavostí.

Osnova

Teoretická východiska řečového projevu.

Symbolické a nesymbolické procesy.

Kategorie narušení plynulosti řeči.

Současné pojetí balbutologie.

Fyziologická dysfluence.

Etiopatogeneze koktavosti.

Syndromologie koktavosti.

Incipientní koktavost.

Fixovaná koktavost.

Chronická koktavost.

Diagnostické materiály v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k dětem/žákům/dospělým osobám s koktavostí.

Specifika logopedické intervence u osob s koktavostí.

Literatura**povinná literatura**

LECHTA, V. *Koktavost : integrativní přístup*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2010. 333 s. ISBN 9788073676438.

doporučená literatura

MLCÁKOVÁ, R., VITÁSKOVÁ, K. (2013). *Narušení plynulosti řeči – vstup do problematiky*. Olomouc: Univerzita Palackého.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

FRASER, M. *Svépomocný program při koktavosti : informace, zásady, postupy*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 3. Praha: Portál, 2011. 159 s. ISBN 9788073678999.

Účinné poradenství při terapii koktavosti. Edited by Jane H. Fraser, Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 111 s. ISBN 9788073676896.

Koktáš? Nezoufejl!. Edited by Jane H. Fraser - William H. Perkins, Translated by Alžběta Peutelsch. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 84 s. ISBN 9788024723303.

MURRAY, F.P. a S.G. EDWARDS. *Příběh jednoho koktavého*. Brno: Paido, 2006. 126 s. ISBN 8073151162.

PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Techniky práce s balbutiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 111 s. ISBN 8024412349.

DELL, C.W. *Koktavost u dětí školního věku : manuál pro logopedickou intervenci*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Brno: Paido, 2004. 79 s. ISBN 8073150751.

BUBENÍČKOVÁ, M. a D. KUTÁLKOVÁ. *Koktavost : metodika reedukace*. 1. vyd. Praha: Septima, 2001. 63 s. ISBN 8072161458.

PdF:SPp500 **Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Diagnostické domény žáků s NKS: Cílem předmětu je seznámit studenty se specifiky diagnostiky narušené komunikační schopnosti u dětí a žáků s narušenou komunikační schopností, s organizací činnosti poradenských

zařízení, s možnostmi mezioborové spolupráce v rámci komplexního diagnostického procesu a také se souvisejícími legislativními opatřeními. Diagnostické domény žáků se SP: Cíl předmětu je prohloubit znalosti studentů o diagnostice sluchových vad a metodách surdopedické diagnostiky, osvojit si podrobné informace o objektivních a subjektivních zkouškách sluchu, komplexním vyšetření, o možnostech spolupráce speciálního pedagoga s dalšími odborníky – foniatrem, lékařem ORL, psychologem a neurologem. Součástí předmětu jsou také informace reflektující aktuální legislativní podmínky pro poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, příp. v dalších zařízeních, která provádí speciálně pedagogickou diagnostiku surdopedickou. Diskutovány budou možnosti korekce sluchových vad a užití sluchové protetiky a nástroje užívané pro hodnocení přínosu těchto kompenzačních pomůcek.

Výukové metody

konzultace, diskuse ve třídě, domácí příprava

Metody hodnocení

vyžadována 70% účast; kolokvium, písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je 75 % správných odpovědí), ústní část

Výstupy z učení

Diagnostické domény žáků s NKS Orientace v legislativních opatřeních souvisejících s poskytováním poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních; orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci diagnostického procesu; orientace v personálním obsazení, činnostech a službách realizovaných v těchto zařízeních; orientace v klíčových oblastech diagnostiky komunikační schopnosti u žáků s narušenou komunikační schopností Diagnostické domény žáků se SP: Orientace v možnostech diagnostiky sluchových vad v raném věku, v období přípravy na povinnou školní docházku a přípravy na povolání u dětí a žáků se sluchovým postižením; schopnost diskutovat nad vhodností zařazení jedince se sluchovým postižením do odpovídajícího zařízení dle dostupných informací; orientace v možnostech sluchové protetiky a v postupech při rehabilitaci u jedinců se sluchovým postižením.

Osnova

Diagnostické domény žáků s NKS: Komunikace, narušená komunikační schopnost a její role ve vzdělávání; charakteristika forem narušené komunikační schopnosti – speciálních vzdělávacích potřeb, model logopedického vyšetření. Včasná diagnostika vývoje řeči a jazykových schopností z pohledu logopeda, interdisciplinární spolupráce; Diagnostické postupy užívané u rizikových dětí v období nezáměrné a záměrné komunikace; Diagnostická doména – rovina foneticko-fonologická (specifika, diagnostické nástroje); Diagnostická doména – rovina morfológico-syntaktická (specifika, diagnostické nástroje); Diagnostická doména – rovina lexikálně-sémantická; porozumění (specifika, diagnostické nástroje); Diagnostická doména – rovina pragmatická (specifika, diagnostické nástroje); • Diagnostická doména – čtení, psaní, motorika, grafomotorika (specifika, diagnostické nástroje); Diagnostická doména – sluchové a zrakové vnímání, paměť a pozornost (specifika, diagnostické nástroje).

Literatura

doporučená literatura

VÍTKOVÁ, M. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální*. 2. vyd. Brno: Paido Brno, 2004. 463 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-071-9.

Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2006. vyd. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0.

Raná péče : analýza situace v Evropě : klíčové aspekty a doporučení : souhrnná zpráva. Edited by Victoria Soriano. [Brusel]: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání, 2005. 53 s. ISBN 8791500583.

KLENKOVÁ, J. *Raná intervence z logopedického hlediska. Speciální pedagogika*, Praha: Univerzita Karlova v Praze - PdF, 2002, roč. 12, č. 2, s. 98-101. ISSN 1211-2720.

Raná péče u dětí se zdravotním postižením : kapitoly 9, 10, 11, 12, 13. Translated by Rudolf Volejník, Edited by Anna Berná. [Praha]: Středisko rané péče, 1997. 117 s.

VÍTKOVÁ, M. *Raná péče o děti s komunikačními poruchami*. In *Sborník ze 2. setkání*. Ivančice: Asociace pedagogů sluchově postižených, 1999. s. 6-14.

HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.

KUDELOVÁ, I. a L. KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ. *Malé dítě s těžkým poškozením zraku : raná péče o dítě se zrakovým a kombinovaným postižením*. Brno: Paido, 1996. 41 s. ISBN 8085931249.

HRICOVÁ, L. *Dětské audiologické poradenství a raná intervence u sluchově postižených dětí v Německu, Heidelberg, Badensko-Württembersko. Speciální pedagogika*, Praha, 2009, roč. 19, č. 4, s. 291-304. ISSN 1211-2720.

HRICOVÁ, L. *Dětské audiologické poradenství a raná intervence u sluchově postižených dětí v Německu (Heidelberg, Baden-Württemberg) a v České republice. Komenský*, Brno: PdF MU, 2009, roč. 133, č. 3, s. 2-9. ISSN 0323-0449.

PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Logopedické poradenství : příklady a analýzy*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 124 s. ISBN 9788024726663.

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Integrace/inkluzie integrovaného poradenství do služeb v ČR - projekt EQUAL*. In VÍTKOVÁ, M. *Integrace/inkluzie integrovaného poradenství do systému služeb v České republice*. Brno. Brno: MSD, 2005. s. 56-60, 4 s. MSD. ISBN 80-86633-31-4.

HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.

VÍTKOVÁ, M. *Evropské trendy v edukaci žáků se speciálními potřebami v poradenství*. In *Kariérové poradenství pro žáky se zdravotním postižením*. 1. vyd. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství, 2004. s. 9-17, 9 s. Pedagogická literatura. ISBN 80-86856-01-1.

PdF:SPp502 **Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit s katalogem posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb a s jednotlivými diagnostickými doménami: pro žáky s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním, se zrakovým postižením, s mentálním postižením, vysvětlit jednotlivé diagnostické postupy u příslušného druhu postižení.

Výukové metody

Seminář, výukové prezentace, video ukázky, příklady dobré praxe.

Metody hodnocení

Kolokvium - student vypracuje případovou studii žáka s tělesným, nebo zrakovým, nebo mentálním nebo kombinovaným postižením se zaměřením na funkční dopad postižení ve výuce (dle diagnostických domén).

Výstupy z učení

Očekávané výstupy: □ - student zná speciálněpedagogickou diagnostiku po teoretické i praktické stránce; □ - je seznámen s požadavky na posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb; □ - je schopen prezentovat a vysvětlit diagnostické postupy u vybraného druhu postižení.

Osnova

Osnova: - Diagnostické domény u žáků s tělesným postižením (hrubá motorika, jemná motorika, úchop, grafomotorika, lateralita, komunikace, intelektuální funkce, kognitivní funkce, smyslové vnímání, pozornost, paměť, emocionalita, adaptabilita a sociabilita, pracovní dovednosti, sebeobsluha). □ - Diagnostické domény u žáka se zrakovým postižením (zraková analýza a syntéza, zrakové funkce, kompenzační smysly, jemná a hrubá motorika, vizuomotorická koordinace, kognitivní funkce, sociabilita a adaptabilita, orientace v prostoru, sebeobsluha, edukační prostředí, rehabilitační a kompenzační pomůcky). □ □ - Diagnostické domény u žáka s mentálním postižením (vizuální percepce, sluchová percepce, hrubá motorika, jemná motorika, grafomotorika, psychomotorika, lateralita, kognitivní funkce, fatické funkce, emoce, adaptabilita a sociabilita, konance a aspirace, sebeobsluha). - Diagnostické domény u žáka s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami (hrubá motorika, jemná motorika, sebeobsluha, orientace v prostředí, autoregulace učení, komunikace, kognitivní procesy, emocionalita, chování a způsobilost pro sociální interakci) □

Literatura

povinná literatura

Čadová, E. a kol. (2012) Katalog posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb, Část II. Diagnostické domény pro žáky s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním. Olomouc: PdF UP.

Baslerová, P. a kol. (2012) Katalog posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb, Část II. Diagnostické domény pro žáky se zrakovým postižením. Olomouc: PdF UP.

Valenta, M. a kol. (2012) Katalog posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb, Část II. Diagnostické domény pro žáky s mentálním postižením. Olomouc: PdF UP.

doporučená literatura

Kucharská, A. a kol. (2007) Obligatorní diagnózy a obligatorní diagnostika ve speciálně pedagogických centrech. Praha: IPPP.

PdF:SPp514 **Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 1**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se systémem poradenství: školní poradenská pracoviště a školní poradenská zařízení: speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče. Personální obsazení, standardy činnosti. Poradenství pro rodiče a děti s postižením v raném věku, raná intervence, střediska rané péče; včasná intervence. Poradenství ve zdravotnictví, logopedické ambulance. Legislativní opatření zabývající se poradenstvím.

Výukové metody

seminář, diskuze ve skupině, samostatná práce, seminární práce/reflexe

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

- Studenti budou mít podrobné znalosti z oblasti diagnostiky sluchového postižení a poradenského systému jedincům s postižením sluchu. - Studenti budou znát specifika vzdělávání dětí a žáků ve speciálním školství i školách hlavního vzdělávacího proudu. - Studenti budou mít povědomí o problematice komunity Neslyšících a využití vizuálně motorických komunikačních forem v praxi. - Studenti se budou rovněž orientovat v oblasti péče o dospělé jedince a seniory s postižením sluchu, stejně tak v oblasti pracovního uplatnění osob s postižením sluchu na volném trhu práce.

Osnova

Týmová spolupráce při komplexním diagnostickém vyšetření sluchových vad a mezioborové vztahy. Klasifikace vad a poruch sluchu. Vymezení systému poradenství pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR. Legislativní podmínky poskytování poradenských služeb. Střediska rané péče pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení. Speciálně pedagogická centra pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení. Předprofesní a profesní příprava žáků se sluchovým postižením. Podpora zaměstnávání osob se sluchovým postižením. Profesní poradenství. Sluchové postižení v dospělosti a ve stáří. Tinnitus. Sluchová vada a další přidružené postižení.

Literatura

DOLEŽALOVÁ, L. *Sluchové postižení v období dospělosti a stáří*. In PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ et al. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 187-198, 12 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

DOLEŽALOVÁ, L. a L. HRICOVÁ. *Sluchové postižení*. In Bartoňová, M., Bytešníková, I., Vítková, M. et al. *Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. s. 135-155, 21 s. ISBN 978-80-7315-237-6.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení : úvod do surdopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 159 s. ISBN 9788026200840.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPp515 **Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 2**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je osvojit si znalosti z oblasti výchovy a vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením, příp. dalším přidruženým postižením, zejm. s hluchoslepotou. Konkrétně budou vymezena specifika vzdělávání dětí a žáků ve speciálním školství i školách hlavního vzdělávacího proudu (organizace vyučování, komunikační přístupy, postavení slyšícího a neslyšícího pedagoga, tlumočnicka, asistenta pedagoga apod.). Studenti budou velmi podrobně seznámeni s podmínkami pro inkluzivní vzdělávání, systémem poradenství v této oblasti a se strukturou a obsahem individuálního vzdělávacího plánu. Prezentovány budou také aktuální legislativní předpisy klíčové pro vzdělávání, poskytování poradenských služeb a podpory dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením. Prostor bude rovněž věnován problematice komunity Neslyšících a využití vizuálně motorických komunikačních forem v praxi. Po absolvování předmětu se studenti budou rovněž orientovat v oblasti péče o dospělé jedince a seniory s postižením sluchu, stejně tak v oblasti pracovního uplatnění osob s postižením sluchu na volném trhu práce.

Výukové metody

seminář, diskuze ve studijní skupině

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

Studenti budou mít podrobné znalosti z oblasti výchovy a vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením, příp. dalším přidruženým postižením, zejm. s hluchoslepotou. Studenti budou znát specifika vzdělávání dětí a žáků ve speciálním školství i školách hlavního vzdělávacího proudu (organizace vyučování, komunikační přístupy, postavení slyšícího a neslyšícího pedagoga, tlumočnicka, asistenta pedagoga apod.). Studenti budou velmi podrobně seznámeni s podmínkami pro inkluzivní vzdělávání, systémem poradenství v této oblasti a se

strukturou a obsahem individuálního vzdělávacího plánu. Studenti budou mít povědomí o problematice komunity Neslyšících a využití vizuálně motorických komunikačních forem v praxi. Studenti se budou rovněž orientovat v oblasti péče o dospělé jedince a seniory s postižením sluchu, stejně tak v oblasti pracovního uplatnění osob s postižením sluchu na volném trhu práce.

Osnova

Systém vzdělávání u jedinců se sluchovým postižením - předškolní zařízení, základní školy pro sluchově postižené, OU, SOU, SOŠ, SŠ pro sluchově postižené, možnost studia studentů se sluchovým postižením na VŠ. Profesionální příprava a pracovní uplatnění osob s postižením sluchu. Inkluzivní vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením - podmínky, spolupráce s SPC, služby poskytované SPC pro sluchově postižené žákům, učitelům běžných škol a rodičům, legislativa. Podpůrná opatření žáky pro žáky s potřebou opory z důvodu sluchového postižení nebo oslabení sluchového vnímání. Komunita Neslyšících - kultura Neslyšících, organizace osob se sluchovým postižením, kluby neslyšících, volnočasové aktivity, časopisy zaměřené na problematiku sluchového postižení. Proces tlumočení znakových jazyků, etický kodex tlumočnicka, specifika tlumočení s ohledem na výběr komunikačních systémů. Sluchová vada a další kombinovaná postižení - péče o jedince se sluchovou a další přidruženou vadou, současné pojetí vícenásobného postižení, možnosti augmentativní a alternativní komunikace.

Literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení : úvod do surdopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 159 s. ISBN 9788026200840.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPp519 Odborná praxe souvislá 1 - LS

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura

povinná literatura

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTĚPÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp520 **Odborná praxe souvislá 2 - LS**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura

povinná literatura

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakulního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp521 **Odborná praxe souvislá 3 - LS**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování znalostí intervenčních přístupů ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání zprávy z odborné praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 3 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů.* 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelství (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Surdopedie:

Cílem předmětu je seznámit studenty s koncepcí podpůrných opatření, vysvětlit a popsat stupně podpůrných opatření u žáků se sluchovým postižením, které se poskytují v běžných základních školách v rámci inkluzivního vzdělávání.

Logopedie:

Cílem předmětu je studenty seznámit s problematikou poskytování podpůrných opatření žákům s narušenou komunikační schopností – se souvisejícími legislativními předpisy, s činností poradenských zařízení, skladbou a charakteristikou stupňů podpůrných opatření, specifiky jejich výběru a skladby, možnostmi mezioborové spolupráce v rámci komplexní podpory žáka s narušenou komunikační schopností.

Výukové metody

Surdopedie:

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Logopedie:

Seminář, diskuse, domácí příprava

Metody hodnocení

Surdopedie:

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška. Student vypracuje případovou studii žáka se sluchovým postižením se zaměřením na aplikaci podpůrných opatření v rozsahu min. 2-3 strany A4.

Logopedie:

Zpracování případové studie dítěte/žáka s PO a její prezentace; písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí testu je 75% správných odpovědí), ústní zkouška.

Výstupy z učení

Surdopedie:

- Student se orientuje se v nové školské legislativě;

- dokáže charakterizovat podpůrná opatření u žáků se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí školy;
- je schopen vytvořit plán pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plán;
- se orientuje v nabídce pomůcek usnadňujících poslech mluvené řeči, ovládá bezdrátové doplňky a je schopen správně vyhodnotit potřebnost jejich využití.

Logopedie:

Student se orientuje v terminologii a legislativě související s podpůrnými opatřeními; zná vymezení činnosti poradenských zařízení v kontextu poskytování podpůrných opatření; orientuje se ve skladbě podpůrných opatření 1.-5. stupně.

Osnova

Surdopedie:

Činnost školského poradenského zařízení a školského poradenského pracoviště v kontextu poskytování podpůrných opatření. Mezioborová spolupráce.

- 1. stupeň podpůrných opatření – Plán pedagogické podpory (PLPP), tvorba plánu a jeho role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytování vyšších stupňů podpůrných opatření.
- Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve 2.-5. stupni podpůrných opatření (postup zpracování dokumentace, spolupráce s rodiči, školou a školskými zařízeními při realizaci podpůrných opatření).
- Individuální vzdělávací plán (IVP) – charakteristika a skladba IVP, tvorba IVP, spolupráce se školou a školskými zařízeními při tvorbě IVP.
- Personální podpůrná opatření poskytovaná dle platné legislativy (asistent pedagoga, tlumočnický znakového jazyka, další pedagog, speciální pedagog a jejich role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se zřetelem na žáka s postižením sluchu).
- Obecná charakteristika podpůrných opatření.
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sluchového postižení:

Oblast podpory: Organizace výuky;

Oblast podpory: Modifikace vyučovacích metod a forem;

Oblast podpory: Intervence;

Oblast podpory: Pomůcky;

Oblast podpory: Úpravy obsahu vzdělávání;

Oblast podpory: Hodnocení;

Oblast podpory: Příprava na vyučování;

Oblast podpory: Podpora sociální a zdravotní;

Oblast podpory: Práce s třídním kolektivem;

Oblast podpory: Úprava prostředí.

Logopedie:

- Platná legislativa související s realizací podpůrných opatření u dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – s narušenou komunikační schopností.
- Žák s narušenou komunikační schopností – specifika obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb.
- Vymezení obsahu podpůrných opatření a jejich stupňů.
- Činnost školského poradenského zařízení v kontextu poskytování podpůrných opatření. Mezioborová spolupráce.
- Činnost školského poradenského pracoviště v kontextu poskytování podpůrných opatření, spolupráce s pedagogy, metodické vedení.
- 1. stupeň podpůrných opatření – Plán pedagogické podpory (PLPP), tvorba plánu a jeho role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytování vyšších stupňů podpůrných opatření. Analýza a diskuse – případové studie.
- Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve 2.-5. stupni podpůrných opatření (postup zpracování dokumentace, spolupráce s rodiči, školou a školskými zařízeními při realizaci podpůrných opatření). Případové studie – analýza a diskuse.
- Individuální vzdělávací plán (IVP) – charakteristika a skladba IVP, tvorba IVP, spolupráce se školou a školskými zařízeními při tvorbě IVP. Adaptace metod a forem výuky u žáků s narušenou komunikační schopností – případové studie – analýza a diskuse.
- Personální podpůrná opatření poskytovaná dle platné legislativy (asistent pedagoga, další pedagog, speciální pedagog a jejich role ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami).
- Podpůrná opatření materiálního charakteru poskytovaná dle platné legislativy (speciální učebnice, pomůcky a kompenzační pomůcky). Využití systémů AAK ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- RVP ZV – specifika úprav v rámci vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Literatura

povinná literatura

Potměšil, M. a kolektiv (2012) Metodika práce se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: UP.

Vrbová, R. a kol. (2015) Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou opory z důvodu narušené komunikační schopnosti. Olomouc: UPOL

Potměšil, M. a kolektiv (2012) Metodika práce asistenta pedagoga se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: UP.

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. , Praha: Grada Publishing, a.s., 2006.

doporučená literatura

Legislativní předpisy vztahující se k problematice vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – s narušenou komunikační schopností – a poskytování poradenských služeb a implementaci podpůrných opatření.

ALLEN, S.G. *Auditory perception test for the hearing impaired*. Third edition. San Diego, CA: Plural Publishing, 2015. 87 stran. ISBN 9781597565905.

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. 386 s. ISBN 9788073679019.

KLENKOVÁ, J. a M. VÍTKOVÁ. *Vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností*. Brno: Paido, 2008. ISBN 978-80-7315-167-6. <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:leab9150-a8ee-11e3-9d7d-005056827e51>

EASTERBROOKS, S.R. a E.L. ESTES. *Helping deaf and hard of hearing students to use spoken language : a guide for educators and families*. Edited by Mary Ellen Nevins. Thousand Oaks: Corwin Press, 2007. xvii, 205. ISBN 9781412927338.

BARTOŇOVÁ, M. *Edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Brno. Brno: Paido, 2005. 267 s. Paido. ISBN 80-86633-38-1.

PdF:SPp526 Komunikace osob se sluchovým postižením 1

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Po absolvování tohoto předmětu bude mít student přehled o komunikačních systémech užívaných u osob s postižením sluchu, především o vizuálně-motorických formách komunikace. Studenti získají teoretické znalosti z oblasti budování funkční komunikace u dětí s postižením sluchu v raném, předškolním i školním věku. Budou se orientovat ve výběru vhodných komunikačních forem osob se sluchovým postižením s důrazem na vizuálně-motorické komunikační systémy – tedy využití českého znakového jazyka, znakované češtiny a prstové abecedy.

Výukové metody

prezentace, ukázky vybraných komunikačních forem a jejich praktický nácvik, domácí příprava, diskuze

Metody hodnocení

seminární práce (reflexe na zvolené téma), písemný test, ústní zkouška, praktická ukázka vybraných komunikačních forem

Výstupy z učení

- student se orientuje v oblasti budování funkční komunikace a volby adekvátního komunikačního systému s ohledem na všechny věkové kategorie a typy sluchových vad
- orientuje se v oblasti vizuálně-motorických komunikačních systémů neslyšících
- orientuje se v základech lingvistiky českého znakového jazyka
- osvojí si vybrané vizuálně-motorické komunikační systémy osob s postižením sluchu

Osnova

- Komunikační systémy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, legislativní opatření, komunikační přístupy užívané ve vzdělávání
- Prstové abecedy
- Vizuálně-motorické komunikační systémy neslyšících - český znakový jazyk, znakovaná čeština
- Možnosti zápisu znakových jazyků
- Lingvistické a sociolingvistické výzkumy znakových jazyků

Literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPp527 Komunikace osob se sluchovým postižením 2

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem tohoto předmětu je rozšířit si informace a znalosti získané z předmětu Komunikace osob se sluchovým postižením 1. Student bude mít přehled o komunikačních systémech užívaných u osob s postižením sluchu, především o vizuálně-motorických formách komunikace. Studenti získají teoretické znalosti z oblasti budování funkční komunikace u dětí s postižením sluchu v raném, předškolním i školním věku. Budou se orientovat ve výběru vhodných komunikačních forem osob se sluchovým postižením s důrazem na vizuálně-motorické komunikační systémy – tedy využití českého znakového jazyka, znakované češtiny a prstové abecedy.

Výukové metody

prezentace, ukázky vybraných komunikačních forem a jejich praktický nácvik, domácí příprava, diskuze

Metody hodnocení

seminární práce (reflexe na zvolené téma), písemný test, ústní zkouška, praktická ukázka vybraných komunikačních forem

Výstupy z učení

- student se orientuje v oblasti budování funkční komunikace a volby adekvátního komunikačního systému s ohledem na všechny věkové kategorie a typy sluchových vad
- orientuje se v oblasti vizuálně-motorických komunikačních systémů neslyšících
- orientuje se v základech lingvistiky českého znakového jazyka
- osvojí si vybrané vizuálně-motorické komunikační systémy osob s postižením sluchu

Osnova

- Komunikační systémy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, legislativní opatření, komunikační přístupy užívané ve vzdělávání
- Prstové abecedy
- Vizually-motorické komunikační systémy neslyšících - český znakový jazyk, znakovaná čeština
- Možnosti zápisu znakových jazyků
- Lingvistické a sociolingvistické výzkumy znakových jazyků

Literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

POTMĚŠIL, M. *Sluchové postižení a sebereflexe*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 197 s. ISBN 9788024613000.

HOUDKOVÁ, Z. *Sluchové postižení u dětí - komplexní péče*. Vydání 1. V Praze: Triton, 2005. 117 stran. ISBN 8072546236.

PdF:SPp528 Logopedie a surdopedie 1 - NKS

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je porozumět a umět vysvětlit proces logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku. Student získá teoretické znalosti o problematice vývoje řeči a jazykových schopností. Osvojí si postupy při stimulaci vývoje řeči a specifika při intervenci u jednotlivých druhů narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku (narušeného vývoje řeči, poruch artikulace, poruch fluence řeči, poruch zvuku řeči a dalších). Získá základní kompetence v oblasti komunikace s klienty a mezioborové spolupráce.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje případovou studii dítěte s narušenou komunikační schopností v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4.

Výstupy z učení

Orientace v problematice vývoje řeči a jazykových schopností;
orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku;
schopnost diskutovat problematiku dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči;
přehled o jednotlivých druzích narušené komunikační schopnosti v předškolním věku;
aplikace získaných poznatků na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Osnova

Základní atributy jazyka a řeči.

Verbální komunikace, nonverbální komunikace, současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností.

Charakteristika jazykových rovin (lexikálně-sémantická, morfológicko-syntaktická, foneticko-fonologická, pragmatická).

Raná logopedická intervence – vymezení, současný stav poskytování rané logopedické intervence v ČR a zahraničí.

Kategorie dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči a jazykových schopností.

Narušený vývoj řeči – vymezení, klasifikace, dítě se specificky narušeným vývojem řeči.

Dítě s opožděním ve vývoji řeči a jazykových schopností – charakteristika, možnosti intervence.

Dítě s dyslalií – současné pohledy na problematiku dyslalie, klasifikace dyslalie z fonetického a fonologického hlediska, logopedická intervence.

Dítě s narušením fluence řeči – logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku.

Dítě s narušením fluence řeči – logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku.

Dítě s poruchou zvuku řeči – huhňavostí, palatolálií. Orofaciální rozštěpy – etiologie, klasifikace. Interdisciplinární péče u dětí s orofaciálními rozštěpy.

Dítě s mutismem.

(S)elektivní mutismus – vymezení, charakteristika, logopedická intervence.

Literatura

povinná literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

SMOLÍK, F. a G. MÁLKOVÁ. *Vývoj jazykových schopností v předškolním věku : osvojování slovní zásoby a gramatiky, rozvoj fonologických schopností a fonologického povědomí, poruchy jazykového vývoje, diagnostika jazykových schopností*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 248 s. ISBN 9788024742403.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Dialogická komunikace dětí předškolního věku v rámci rozvoje komunikační kompetence*. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami VII. Education of Pupils with Special Educational Needs VII*. 1. vyd. Brno: Paido, 2013. s. 141-152, 12 s. ISBN 978-80-7315-246-8.

HORŇÁKOVÁ, K., S. KAPALCOVÁ a M. MIKULAJOVÁ. *Jak mluvit s dětmi : od narození do tří let*. Translated by Kateřina Slavíková. Vydání první. Praha: Portál, 2009. 167 stran. ISBN 9788073676124.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. , Praha: Grada Publishing, a.s., 2006.

PdF:SPp529 Logopedie a surdopedie 1 - sluchové postižení

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se systémem poradenství: školní poradenská pracoviště a školní poradenská zařízení: speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče. Personální obsazení, standardy činnosti. Poradenství pro rodiče a děti s postižením v raném věku, raná intervence, střediska rané péče; včasná intervence. Poradenství ve zdravotnictví, logopedické ambulance. Legislativní opatření zabývající se poradenstvím.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška. Zpracování případové studie jedince se sluchovým postižením v předškolním či školním věku reflektující úroveň dosažených komunikačních dovedností jedince.

Výstupy z učení

- Student zná podmínky poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních;
- zná legislativní opatření související s poskytováním poradenských služeb;
- orientuje se v personálním obsazení, činnostech a službách realizovaných v poradenských zařízeních;
- orientuje se v časových oblastech diagnostiky sluchového postižení;
- má znalosti mezioborové spolupráce.

Osnova

- Týmová spolupráce při komplexním diagnostickém vyšetření sluchových vad a mezioborové vztahy.
- Klasifikace vad a poruch sluchu.
- Vymezení systému poradenství pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR.
- Legislativní podmínky poskytování poradenských služeb.
- Střediska rané péče pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení.
- Speciálně pedagogická centra pro sluchově postižené - náplň činností a personální obsazení.
- Předprofesní a profesní příprava žáků se sluchovým postižením.
- Podpora zaměstnávání osob se sluchovým postižením. Profesionální poradenství.
- Sluchové postižení v dospělosti a ve stáří.
- Tinnitus.
- Sluchová vada a další přidružené postižení

Literatura**povinná literatura**

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

KRAHULCOVÁ, B. *Komunikační systémy sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Beakra, 2014. 375 s. ISBN 9788090386327.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

PdF:SPp530 **Logopedie a surdopedie 2 - NKS**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem je studenty seznámit s poznatky z oblasti diagnostiky a realizace terapeutických postupů u vybraných forem narušené komunikační schopnosti, studenti se dále seznámí s možnostmi spolupráce s rodinou, školou a dalšími odborníky v rámci komplexního přístupu.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení.

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška; zpracování případové studie klienta s narušenou komunikační schopností - návrh postupu rozvoje komunikační schopnosti

Výstupy z učení

- Student zná klasifikaci, etiologii a symptomatologii vybraných forem narušené komunikační schopnosti;
- orientuje se v diagnostických přístupech a metodách u vybraných forem narušené komunikační schopnosti;
- ovládá terapeutické přístupy;
- zná možnost mezioborové spolupráce.

Osnova

- Poruchy fluence řeči - koktavost a breptavost - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy, podpora osob s obtížemi v plynulosti řeči.
- Poruchy zvuku řeči - rhinolalie a palatolalie - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy, organizace mezioborové spolupráce.
- Specifika logopedické intervence u dětí s orofaciálním rozštěpem, spolupráce s rodiči.
- Neurogenní poruchy - afázie - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy.
- Specifika individuální a skupinové terapie, spolupráce s rodinnými příslušníky.
- Poruchy článkování řeči - dyslalie a dysartrie - etiologie, symptomatologie, klasifikace; diagnostické a terapeutické přístupy.
- Mezioborová spolupráce, rehabilitační a další terapeutické přístupy.
- Symptomatické poruchy řeči - specifika diagnostiky a terapie narušené komunikační schopnosti u osob se smyslovým, mentálním, tělesným postižením.
- Alternativní a augmentativní komunikace - charakteristika systémů, specifika výběru vhodného komunikačního systému

Literatura**povinná literatura**

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. 386 s. ISBN 9788073679019.

LECHTA, V. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 359 s. ISBN 8071788015.

doporučená literatura

ŠAROUNOVÁ, J. *Metody alternativní a augmentativní komunikace*. Vydání první. Praha: Portál, 2014. 150 stran. ISBN 9788026207160.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

MICHALÍK, J. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 511 s. ISBN 9788073678593.

LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Vyd. 3., dopl. a přeprac. Praha: Portál, 2011. 190 s. ISBN 9788073679774.

LECHTA, V. *Koktavost : integrativní přístup*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2010. 333 s. ISBN 9788073676438.

KEREKRÉTIŮVÁ, A. *Velofaryngální dysfunkce a palatolalie : [klinicko-logopedický aspekt]*. Edited by Anna Fejglová. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 203 s. ISBN 9788024722641.

NEUBAUER, K. *Neurogení poruchy komunikace u dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 227 s. ISBN 9788073671594.

PdF:SPp531 **Logopedie a surdopedie 2 - sluchové postižení**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student si osvojí schopnosti a praktické dovednosti v oblasti rozvoje komunikačních dovedností jedinců se sluchovým postižením; bude se orientovat v kompenzačních pomůckách používané v rehabilitaci jedinců s vadami sluchu; v možnostech reedukace sluchu a řeči u dětí a dospělých se sluchovými vadami; seznámí se s možnostmi úprav textů pro čtenáře se sluchovým postižením a jejich využitím v praxi.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Výroba pomůcky pro rozvoj komunikačních dovedností u dětí a žáků se sluchovým postižením, úprava textu pro čtenáře se sluchovým postižením. Zpracování případové studie reflektující dosaženou úroveň komunikačních dovedností a jazykových kompetencí jedince se sluchovým postižením. Písemný test a ústní zkouška.

Výstupy z učení

- Student zná klasifikaci, etiologii a symptomatologii sluchového postižení;
- orientace v diagnostických přístupech a metodách při práci s dětmi se sluchovým postižením;
- ovládá terapeutické přístupy;
- zná možnosti mezioborové spolupráce.

Osnova

- Klasifikace sluchových vad podle různých kritérií.
- Diagnostika sluchových vad - metody vyšetření sluchu.
- Včasná intervence jedinců se sluchovým postižením - systém péče.
- Ontogenetický vývoj řeči u dítěte s postižením sluchu.
- Individuální logopedická péče v poradenských a školských zařízeních pro sluchově postižené.
- Kompenzační a logopedické pomůcky užívané při rehabilitaci jedinců s postižením sluchu.
- Sluchová výchova - reakce na zvuk, identifikace a diferenciací zvuků, fonematický sluch, diskriminace vět.
- Dechová cvičení a vyvození hlasu - vědomé používání hlasu, hlasová hygiena.
- Rozvoj zrakového vnímání a nácvik odezírání.
- Globální čtení, rozhovor, práce s deníkem, čtení s porozuměním a úprava textů pro SP.
- Vyvozování hlásek, fixace a automatizace jednotlivých hlásek.
- Sluchová analýza a syntéza slov, rozvoj slovní zásoby.
- Vizualně-motorické komunikační systémy a jejich využití v praxi.

Literatura

povinná literatura

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. *Specifika přístupu k dětem se sluchovým postižením a dětem s hluchoslepotou*. In Bartoňová, M., Bytešníková, I. et al. *Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Preschool Education of Children with Special Educational Needs*. 1. vyd. Brno: MU, 2012. s. 131-158, 28 s. ISBN 978-80-210-6044-9.

DOLEŽALOVÁ, L. a L. HRICOVÁ. *Raná intervence u dětí se sluchovým postižením a u dětí s hluchoslepotou*. In OPATRÍLOVÁ, D., NOVÁKOVÁ, Z. et al. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vydání. Brno: MU, 2012. s. 115-137, 23 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.

doporučená literatura

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

DAŇOVÁ, M. *Metodika úpravy textů : pro znevýhodněné čtenáře*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 189 s. ISBN 9788024723891.

HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.

PdF:SPp532 Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervenčními postupy, které je vhodné volit při práci s osobami se zrakovým postižením. Dále je cílem pomocí simulací představit potřeby žáků a studentů se zrakovým postižením ve vzdělávacím procesu a vytvořit předpoklad pro vhodnou volbu intervenčních postupů budoucími učiteli. Dalším cílem je naučit studenty pracovat s žáky se zrakovým postižením v jejich přirozeném prostředí, simulovat situace, v rámci kterých se žáci srůzným typem snížených zrakových funkcí a zrakovým postižením učí znalostem a speciálním dovednostem jako sebeobsluze, prostorové orientaci a samostatnému pohybu. Simulace budou provedeny v interiérovém a exteriérovém simulátoru - SIMU. Základem tohoto kurzu je zážitkové učení studentů.

Výukové metody

projektová výuka, diskuse, simulace

Metody hodnocení

vypracování a prezentace projektu, závěrečné zkoušení Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- rozumět různým typům a stupňům postižení zraku a jejich vlivu na běžný život člověka
- vyvodit na základě diagnózy a omezení zraku základní doporučení pro oblast sebeobsluhy a samostatného pohybu
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období vzdělávání žáka s postižením zraku
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období adolescence a dospělosti

Osnova

- Historie školní a sociální intervence při práci s osobami se zrakovým postižením.
- Školská poradenská zařízení.
- Sociální rehabilitace osob se zrakovým postižením. Vliv zrakového postižení na každodenní život.
- Komunikace s osobami se zrakovým postižením a jejich rodinou.
- Simulace poruch binokulárního vidění a následný nácvik práce s žákem s narušeným binokulárním viděním, speciálněpedagogická rehabilitace, volba kompenzačních mechanismů při práci ve škole (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace zhoršené kvality barvocitu a následný nácvik práce s žákem se sníženou schopností barevného vidění, využití hranových filtrů a chromatogeních čoček, volba kompenzačních mechanismů při práci ve škole (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace zmenšeného zorného pole a následný nácvik práce s žákem s výpadky v zorném poli, speciálněpedagogická rehabilitace, volba kompenzačních mechanismů při práci ve škole (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace různých stupňů slabozrakosti, praktický nácvik práce slabozrakého žáka, volba kompenzačních mechanismů při práci ve školní třídě (simulace postižení a následný trénink).
- Simulace praktické a absolutní nevidomosti, praktický nácvik práce nevidomého žáka, volba kompenzačních mechanismů při práci ve školní třídě (simulace postižení a následný trénink).
- Nácvik výuky sebeobsluhy žáka se zrakovým postižením (nácvik v interiérovém simulátoru).
- Nácvik prostorové orientace a samostatného pohybu žáka v mikroprostoru a makroprostoru (nácvik na speciální simulační dráze).

Literatura**povinná literatura**

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

JESENSKÝ, J. *Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyflopédického spektra*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007. 659 s. ISBN 9788086723495.

doporučená literatura

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

neurčeno

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

RÖDEROVÁ, P., L. KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ a Z. NOVÁKOVÁ. *Oftalmopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. 2. vyd. Brno: Paido, 2007. 125 s. ISBN 9788073151591.

PdF:SPp533 Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními diagnostickými metodami vyšetření funkčního vidění u dětí se zrakovým postižením, dospělých a seniorů se zrakovým postižením a osob s kombinovaným postižením. Studenti se seznámí s medicínskými i speciálně pedagogickými testy na vyšetření zrakové ostrosti, zorného pole, kontrastní citlivosti, barvocitu a dalších zrakových funkcí. Studenti se naučí tyto testy využívat. Studenti se seznámí s činnostmi zrakových terapeutů.

Výukové metody

přednáška, video, diskuse, simulace

Metody hodnocení

Průběžné zkoušení, závěrečné zkoušení Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- definovat působnost a rozsah práce zrakového terapeuta včetně legislativního ukotvení
- orientovat se v diagnostických metodách vyšetření zrakových funkcí u dětí a dospělých se zrakovým postižením a osob s kombinovaným postižením
- základním způsobem vyšetřit zrakovou ostrost, zorné pole, kontrastní citlivost, barvocitu a další zrakové funkce
- využívat speciálně pedagogické diagnostické testy zrakových funkcí

Osnova

- Zraková terapie - definice a legislativa
- Definice zrakového postižení
- Vývoj zrakových funkcí
- Zraková ostrost - definice a diagnostika
- Zorné pole - definice a diagnostika
- Kontrastní vidění - definice a diagnostika
- Barevné vidění - definice a diagnostika
- Poruchy binokulárního vidění - definice a diagnostika
- Správná funkce zrakových center - definice a diagnostika
- Diagnostika zrakových funkcí - konzervativní postupy, metodika Lea Hyvarinen, alternativní způsoby vyšetřování
- Speciálně pedagogické diagnostické testy

Literatura**povinná literatura**

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

doporučená literatura

Functional vision : a practitioner's guide to evaluation and intervention. Edited by Amanda Hall Lueck. New York, NY: American Foundation for the Blind, 2004. xx, 521. ISBN 9780891288718.

neurčeno

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

PdF:SPp534 Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s metodami stimulace zrakových funkcí a s jejich využitím v praxi. Dále se studenti seznámí se speciálními optickými pomůckami a jejich využitím (hranové filtry, prizmatické čočky, lupy, dalekohledy) a s využitím speciálních neoptických pomůcek (digitální zvětšovací zařízení, speciální software, pomůcky pro sebeobsledku, pomůcky pro prostorovou orientaci). Studenti se seznámí s metodami školského poradenství.

Výukové metody

přednáška, video, diskuse, simulace

Metody hodnocení

Průběžné zkoušení, závěrečné zkoušení Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- popsat metody zrakové stimulace a využít je
- doporučit vhodnou speciální optickou pomůcku a zaučit klienta
- doporučit vhodnou speciální neoptickou pomůcku
- provázet osoby s těžkým zrakovým postižením
- poskytnout kvalifikovanou radu z oblasti rehabilitace osob se zrakovým postižením

Osnova

- Zraková stimulace aktivní a pasivní
- Zraková hygiena
- Běžné optické pomůcky ke korekci refrakčních vad (sférické, tórické čočky, bifokální čočky, multifokální čočky)
- Speciální optické pomůcky (hranové filtry, prizmatické čočky, čočky Franklinova typu, lupy, dalekohledy)
- Speciální neoptické pomůcky (pomůcky pro odstraňování informačních bariér, pomůcky pro sebeobsahu, pomůcky pro orientaci)
- Metodika výuky prostorové orientace a samostatného pohybu
- Provázení osob s těžkým zrakovým postižením
- Poradenství v oblasti rehabilitace osob se zrakovým postižením
- Psychohygiena

Literatura**povinná literatura**

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

MORAVCOVÁ, D. a E. MATOUŠKOVÁ. *Rozvoj dovedností zrakového vnímání se speciálními optickými pomůckami a kamerovou televizní lupou : metodická příručka s náměty pro rozvoj dovedností : (pro učitele, vychovatele, žáky se zrakovým postižením a jejich rodiče)*. V Praze: [s.n.], 2011. 48 s. ISBN 9788025498774.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

doporučená literatura

Functional vision : a practitioner's guide to evaluation and intervention. Edited by Amanda Hall Lueck. New York, NY: American Foundation for the Blind, 2004. xx, 521. ISBN 9780891288718.

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

neurčeno

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1857-5.

RÖDEROVÁ, P., L. KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ a Z. NOVÁKOVÁ. *Oftalmopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 125 s. ISBN 9788073151454.

PdF:SPp535 Oftalmopedie - tyflorehabilitace

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student získá teoretické znalosti z oblasti specifik osobnosti, tyflorehabilitace a edukace osob se zrakovým postižením. Dále budou posluchači seznámeni s poradenskými zařízeními pro žáky a studenty s postižením zraku v České republice.

Výukové metody

teoretická příprava, praktické ukázky, video, diskuse

Metody hodnocení

Požadavky k ukončení - úspěšné složení závěrečné zkoušky, seminární práce. Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- uvést klasifikaci zrakového postižení z různých hledisek a rozumět vlivu postižení zraku na běžný život a na vzdělávání
- analyzovat vhodná opatření, postupy a doporučení pro edukaci žáka/ studenta s postižením zraku
- vyhodnotit postupy v poradenství a tyflorehabilitaci člověka s postižením zraku různého stupně a typu
- doporučit speciální pomůcky pro osobu s postižením zraku různého stupně a typu

Osnova

- Edukace osob s těžkým zrakovým postižením, terminologická východiska. Zrakové postižení jako součást kombinovaného postižení.
- Psychomotorický vývoj osob s těžkým zrakovým postižením. Práce se školní skupinou, jejíž součástí je osoba s těžkým zrakovým postižením.
- Rodina dítěte/adolescenta/ dospělého člověka s postižením zraku. Specifika, možnosti podpory a intervence.
- Žáci a studenti se zrakovým postižením (vývojová specifika, diagnostika potřeb dle druhu zrakového postižení a míry funkčního vidění, komunikace s osobami se zrakovým postižením, speciální pomůcky).
- Předškolní a školní vzdělávání. Rámcové vzdělávací programy, podpůrná opatření.
- Systém tyflorehabilitace v ČR. Poradenská zařízení a poskytovatelé sociálních služeb pro osoby s postižením zraku.
- Didaktické zásady, metody, formy a prostředky v edukaci žáků se zrakovým postižením. Středoškolské a celoživotní vzdělávání osob se zrakovým postižením. Pracovní uplatnění osob s těžkým zrakovým postižením.
- Speciální pomůcky a pomůcky pro výuku žáků a studentů s těžkým zrakovým postižením.
- Komunikace s osobami s těžkým zrakovým postižením, prostorová orientace a samostatný pohyb.
- Provázení osob s těžkým zrakovým postižením. Speciálněpedagogické poradenství a intervence u dětí a žáků s těžkým postižením zraku.
- Význam sociální a pracovní rehabilitace v edukaci žáků a studentů se zrakovým postižením. Identifikace a odstraňování bariér vzdělávacího procesu.

Literatura**povinná literatura**

RÖDEROVÁ, P. *Specifika ve vzdělávání žáků se zrakovým postižením*. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al. *Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Specific Features in Teaching Pupils with Special Educational Needs in an Inclusive Learning Environment in Primary Schools*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 155-171, 17 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

doporučená literatura

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

BARTOŇOVÁ, M., P. PITNEROVÁ, M. VÍTKOVÁ, L. PROCHÁZKOVÁ, D. PŘINOSILOVÁ, P. RÖDEROVÁ, B. BOČKOVÁ, J. KLENKOVÁ a L. DOLEŽALOVÁ. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve středním školství. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2013. 259 s. ISBN 978-80-7315-243-7.

JESENSKÝ, J. *Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyflopédického spektra*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007. 659 s. ISBN 9788086723495.

neurčeno

SMÝKAL, J. *Tyflopédický lexikon jmenný*. 2. vyd. Brno: Technické muzeum v Brně, 2006. 454 s. ISBN 8086413306.

PdF:SPp536 Funkční vidění

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je stav, kdy student dokáže zvolit správný přístup k osobě s konkrétním druhem zrakového postižení. Má zvládnuté základní dovednosti, bezpečnostní pravidla, volnočasové aktivity a pravidla základní her vhodných pro osoby se zrakovým postižením.

Výukové metody

Seminář, Praktická výuka, Aktivita

Metody hodnocení

Aktivní účast (50%), Projekt (25%), Diskuse (25%)

Výstupy z učení

Student se stane vhodným průvodcem osob se zrakovým postižením a dokáže vhodným způsobem plánovat jejich volný čas.

Osnova

Osnova předmětu je rozdělena do čtyř bloků: Návčík správné prostorové orientace a samostatného pohybu osob se zrakovým postižením Návčík sebeobsluhy osob s různým druhem zrakového postižení Návčík vhodných volnočasových aktivit pro osoby se zrakovým postižením Návčík sportovních disciplín pro osoby se zrakovým postižením

Literatura**povinná literatura**

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

doporučená literatura

PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: muni press, 2013. ISBN 978-80-210-6306-8.

neurčeno

KVĚTOŇOVÁ, L. *Učme se dívat na zrakově postižené dítě. Předškolní výchova.*, 1994, roč. 1993/94, 7/8, s. 10. ISSN 4947-3.

KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. a P. ŠUMNÍKOVÁ. *Speciálněpedagogická podpora osob se zrakovým postižením se zvláštním zřetelem na rozvoj čichového vnímání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. 133 s. ISBN 9788072904846.

PdF:SPp537 Podpora a rozvoj zrakových funkcí a smyslového vnímání v raném a předškolním věku

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervenčními postupy, které je vhodné volit při práci s dětmi se zrakovým postižením raného a předškolního věku. Studentům budou prezentovány postupy užívané v diagnostice funkčního vidění a zejména postupy užívané k rozvoji zrakových funkcí, v reedukaci zraku, v reedukaci poruch binokulárního vidění. Dále budou představena doporučení pro možnosti rozvoje smyslového vnímání u dětí předškolního věku.

Výukové metody

Prezentace, video, diskuse.

Metody hodnocení

Požadavky k ukončení - úspěšné složení závěrečné zkoušky, seminární práce. Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- rozumět různým typům a stupňům postižení zraku a jejich vlivu na psychomotorický vývoj a na psychické procesy
- vyvodit postupy pro rozvoj zrakových funkcí u dítěte raného/předškolního věku v závislosti na stupni a typu postižení
- doporučit postupy užívané při reedukaci poruch binokulárního vidění
- doporučit postupy pro rozvoj smyslového vnímání a sebeobslužných činností

Osnova

- Vliv těžkého postižení zraku na psychomotorický vývoj a na psychické procesy.
- Zraková terapie. Funkční vyšetření zraku.
- Vývoj zraku a zrakových funkcí. Možnosti komunikace dítěte s postižením zraku.
- Možnosti podpory zrakových funkcí u dítěte raného věku s těžkým postižením zraku.
- Možnosti podpory zrakových funkcí u dítěte předškolního věku s těžkým postižením zraku.
- Možnosti reedukace zraku u dětí s kombinovaným postižením.
- Možnosti reedukace poruch binokulárního vidění. Ortopticko-pleoptická cvičení.
- Rozvoj smyslového vnímání u dítěte předškolního věku, podpora rozvoje kompenzačních smyslů. Podpora sebeobslužných činností a autonomie dítěte.

Literatura**povinná literatura**

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

doporučená literatura

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2004. 203 s. ISBN 8072544764.

The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.. Edited by Barbara Silverstone. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 671-137. ISBN 9780195094893.

neurčeno

KOCHOVÁ, K. a M. SCHAEFFEROVÁ. *Dítě s postižením zraku : rozvíjení základních dovedností od raného po školní věk.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2015. 174 s. ISBN 9788026207825.

PdF:SPp538 Poradenská podpora a podpůrná opatření u jedinců se zrakovým postižením

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervenčními postupy, které je vhodné volit při práci s osobami se zrakovým postižením. Studenti se seznámí s poradenským systémem v celoživotním pojetí, se základy intervence pro jednotlivce s postižením zraku a pro jeho rodinu. Dalším cílem bude zprostředkovat opatření a možnosti podpory klientů v oblasti zrakové terapie a sociální rehabilitace.

Výukové metody

Prezentace, video, diskuse.

Metody hodnocení

Požadavky k ukončení - úspěšné složení závěrečné zkoušky, seminární práce. Účast min. 70%.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen:

- rozumět různým typům a stupňům postižení zraku a jejich vlivu na běžný život člověka
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období vzdělávání žáka s postižením zraku
- znát poradenské služby a jejich bližší specifikaci pro období adolescence a dospělosti
- rozumět systému tyflorehabilitace v ČR a postupům v rámci zrakové terapie u dětí, mládeže a dospělých

Osnova

Historie školní a sociální intervence při práci s osobami se zrakovým postižením.

Nabídka poradenství a intervence pro dítě raného věku a jeho rodinu. Specifické metody a formy služeb.

Nabídka poradenství a intervence pro dítě předškolního věku a jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (školní zralost, diagnostika smyslového vnímání).

Nabídka poradenství a intervence pro dítě školního věku a jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (podpora v oblasti vzdělávání a volného času).

Nabídka poradenství a intervence pro dítě adolescenta a jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (podpora v oblasti vzdělávání, přípravy na povolání a na jeho volbu, volný čas).

Nabídka poradenství a intervence pro dospělé osobu s postižením zraku a pro jeho rodinu. Specifické metody a podpůrná opatření vzhledem k věku, ke stupni a k typu postižení zraku (tyflorehabilitace).

Zraková terapie. Úloha zrakového terapeuta, jeho kompetence.

Sociální rehabilitace osob se zrakovým postižením. Vliv zrakového postižení na každodenní život. Identita a autonomie člověka s postižením zraku.

Komunikace s osobami se zrakovým postižením a jejich rodinou.

Literatura**povinná literatura**

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání.* Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

JESENSKÝ, J. *Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyfopedického spektra.* Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007. 659 s. ISBN 9788086723495.

FINKOVÁ, D., L. LUDÍKOVÁ a V. RŮŽIČKOVÁ. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením.* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575.

doporučená literatura

Baslerová, P. a kol. (2012) Diagnostické domény pro žáky se zrakovým postižením. Olomouc: UP.

VRUBEL, M. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením.* Brno: Masarykova univerzita, 2015. 186 s. ISBN 978-80-210-8022-5.

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých : jak efektivně využít slabý zrak.* Vyd. 1. V Praze: Triton, 2007. 39 s. ISBN 9788072549498.

neurčeno

KOCHOVÁ, K. a M. SCHAEFEROVÁ. *Dítě s postižením zraku : rozvíjení základních dovedností od raného po školní věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2015. 174 s. ISBN 9788026207825.

ČÁLEK, O., J. CERHA a Z. HOLUBÁŘ. *Vývoj osobnosti zrakově těžce postižených*. Praha: Achát, 1992. 244 s.

PdF:SPp539 **Inkluzivní vzdělávání jedinců s poruchami chování**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámení s historicko/teoretickými koncepty v přístupech ke vzdělávání a intervenci dětí s poruchami/problémy emocí nebo chování. Studenti budou podporováni v orientaci na současné pojetí v mezinárodním a mezioborovém kontextu. Zvláštní pozornost bude věnována inkluzivním konotacím obsahů. Součástí předmětu je v kontextu inkluzivních přístupů vytvořit v týmech projekt pro cílenou intervenci.

Výukové metody

Seminář, seminární práce a zpracování projektu pro aktivitu a) vyrovnávací příležitost, b) podporující příležitost pro cílovou skupinu žáků. Práce ve studentských týmech. Prezentace projektů - zpětná vazba k projektům ostatních skupin.

Metody hodnocení

Prezentace projektu - zpětná vazba k projektu jiné skupiny - písemná forma. Seminární práce dle zadání ve výuce. 60:40

Výstupy z učení

Prezentace projektu - zpětná vazba k projektu jiné skupiny - písemná forma. Seminární práce dle zadání ve výuce.

Osnova

- Historické přístupy k problematice poruch emocí a chování
- Speciálně pedagogický přístup, integrativní přístup, inkluzivní přístup
- Inkluzivní přístupy k pojetí dítěte s poruchou chování
- Resilience, sociokulturní teorie Vygotski jako zdroj informované intervence
- Zdroje informované intervence na systémové úrovni
- Zdroje informované intervence na individuální úrovni
- Podmínky pro vytváření projektu, vytváření týmu projektu, téma, struktura, prezentace rámce projektu - struktura viz studijní materiály

Literatura**povinná literatura**

International classification of functioning, disability and health: children and youth version : ICF-CY. (2007). International classification of functioning, disability and health: children and youth version : ICF-CY. Geneva: World Health Organization.

Kyriazopoulou, M., Bartolo, P., Bjorck-Akesson, E., & Gine, C. (2017). Inclusive

Booth, T. and Mel Ainscow, & editing and production for CSIE Mark Vaughan. (2002). Index for inclusion: developing learning and participation in schools (Rev ed.). Bristol: CSIE.

Education today: the OECD perspective. (c2009). Education today: the OECD perspective (1.st ed.). Paris: OECD.

Jenson, J., & Fraser, M. (2011). Social policy for children and families: a risk and resilience perspective (2nd ed.). SAGE.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti*. Brno: Press Muni, 2010. 330 s. pedagogická. ISBN 978-80-210-5159-1.

International classification of functioning, disability and health children and youth version : ICF-CY. Geneva: World Health Organization, 2007. xxvii, 322. ISBN 9789241547321.

doporučená literatura

Early Childhood Education.: New Insights and Tools - Contribution from a European Study (1st ed.). Odense: European Agency for Special Needs and Inclusive Education.

Education at a Glance 2017. Education at a Glance 2017

BALHAROVÁ, K., V. VOJTOVÁ a J. PRESOVÁ. *Zvládání každodenního života dospělých lidí s dyslexií - internet jako cesta k inkluzi*. 1. vyd. Ivančice/Brno: COPRINT s.r.o., PPP Brno, s.r.o., 2015. 120 s. ISBN 978-80-87192-23-8.

REITMAYEROVÁ, E. a V. BROUMOVÁ. *Cílená zpětná vazba : metody pro vedoucí skupin a učitele*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2015. 173 stran. ISBN 9788026209881.

PdF:SPp540 **Podpůrná opatření u jedinců s poruchami chování**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Uvedení do problematiky podpůrných opatření u žáků se sociálními znevýhodněním.

Výukové metody

Seminář, skupinový projekt, diskuse.

Metody hodnocení

Případová studie.

Výstupy z učení

Studenti budou seznámeni s problematikou podpůrných opatření, budou umět popsat stupně podpůrných opatření u žáků se sociálním znevýhodněním (poruchami chování) a budou znát aplikační možnosti v rámci prostředí hlavního vzdělávacího proudu.

Osnova

Relevantní legislativa (školský zákon). Podpůrná opatření pro žáky se sociálním znevýhodněním, stupně, podmínky, náležitosti. Možnosti aplikace podpůrných opatření v rámci praxe.

Literatura

povinná literatura

FELCMANOVÁ, Lenka a Martina HABROVÁ. Katalog podpůrných opatření: dílčí část : pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sociálního znevýhodnění. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. Ostatní odborné publikace. ISBN 978-80-244-4655-4.

PdF:SPp542 **Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je posílit kompetence studentů v oblasti speciálněpedagogického poradenství v etopedii a uvést je do problematiky intervenční práce.

Výukové metody

Diskuse v hodině, skupinové projekty, prezentace, seminární práce. Samostudium.

Metody hodnocení

Zkouška, seminární práce, projekt a jeho prezentace. Závěrečné hodnocení:40:20:40

Výstupy z učení

Po úspěšném absolvování bude student umět vést diagnostický rozhovor, aplikovat metody speciálněpedagogické diagnostiky poruch chování, vést poradenský rozhovor, diagnostické záznamy a případovou konferenci, evidovat případovou práci. Student bude umět uzavírat poradenskou smlouvu, vymezit cíle intervence a otevřít prostor pro intervenci.

Osnova

- Specifické edukační potřeby dětí s PCH/Typologie osobnosti/Vývojová specifika jako základ diagnostiky
- Pedagogické poradenství a intervence ve výchovně vzdělávacím procesu etopedie, vymezení spec. ped. Poradenství/intervence ve vztahu k psychologickému poradenství/ k sociální práci
- Model informované intervence - podpora, posilování, provázení 3P intervence
- Komunikace jako specifický nástroj poradenství, mezioborová komunikace
- Nástroje pro diagnostiku chování - standardizované/specifické
- Poradenský rozhovor; záznam poradenského rozhovoru, Motivační rozhovory, Poradenská témata
- Diagnostika speciálního pedagoga se zaměřením na poruchy chování, identifikace cílů intervence, dlouhodobé cíle intervence, škálování
- Vedení případu, Holistický přístup k případové práci, Případová konference
- Teoretické rámce intervence v etopedie
- Specifika intervence a poradenství ve školských zařízení pro žáky s problémy, s poruchami chování srovnání se zahraničím

Literatura

povinná literatura

Kauffman, J. M., & Brigham, F., J. (2009). Working with troubled children. Verona, Wis: Full Court Press.

MIKOVÁ, Š. a J. STANG. *Typologie osobnosti u dětí : využití ve výchově a vzdělávání*. Vydání druhé. Praha: Portál, 2015. 220 stran. ISBN 9788026208747.

FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi : příručka pro učitele*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2014. 383 s. ISBN 9788026207412.

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. *Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie pocitů štěstí : současný stav poznání*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 131 s. ISBN 9788024744360.

BECHYŇOVÁ, V. *Případové konference : praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 158 s. ISBN 9788026201816.

JŮN, H. *Moc, pomoc a bezmoc v sociálních službách a ve zdravotnictví*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 144 s. ISBN 9788073675905.

AYERS, H., D. CLARKE a A. MURRAY. *Perspectives on behaviour : a practical guide to effective interventions for teachers*. 2nd ed. London: David Fulton, 2000. xx, 108. ISBN 1853466727.

neurčeno

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Edited by Jiřina Šiklová. Vydání osmé, v Portále s. Praha: Portál, 2016. 147 stran. ISBN 9788026211471.

PdF:SPp543 **Poruchy chování 2 - poradenství, diagnostika a intervence**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je posílit kompetence studentů v oblasti speciálněpedagogické intervence. Naučit je pracovat se základními intervenčními technikami v individuální/skupinové práci s dítětem s problémy/s poruchami chování v podmínkách rodiny, školy, institucionální výchovy.

Výukové metody

Diskuse v hodině, skupinové projekty, prezentace, seminární práce. Blokovaná výuka expresivních terapií. Případová práce. Samostudium.

Metody hodnocení

Zkouška, metodologie projektu/manuál pro práci se třídou - předcházení stigmatizace a vylučování žáka v riziku/s problémy/poruchami chování. Hodnocení 50:50

Výstupy z učení

Po úspěšném absolvování předmětu bude student uplatňovat strategie intervence v případové práci na systémové/skupinové/individuální úrovni.

Osnova

- Pedagogické poradenství a intervence ve výchovně vzdělávacím procesu etopedie, vymezení poradenství ve vztahu k sociální práci
- Inkluzivní trendy v institucionální výchově/Standardy ústavní výchovy/Kontext individuální intervence
- Koncept resilience a inkluze ve speciálněpedagogické intervenci
- Specifika intervence v kontextu odlišných potřeb cílové skupiny: Internalizované poruchy chování/Extrenalizované poruchy chování
- Metody intervence - formy, témata
- Intervence 3P

Literatura

povinná literatura

Rieger, Z. (2011) *Návrat k rodině a domů – příprava na odchod z ústavní péče*. (1. vyd.) Praha: Portál.

PETERKOVÁ, M. *Kurz dobré nálady : lépe zvládejte emoční propady a výkyvy*. Illustrated by Libor Drobný. Vydání první. Praha: Portál, 2016. 115 stran. ISBN 9788026210146.

PACNEROVÁ, H. *Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče*. Vydání první. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2015. 57 stran. ISBN 9788074811388.

ČERVENKA, K. a V. VOJTOVÁ. *Východiska pro speciálněpedagogické intervence v etopedii*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 109 s. ISBN 978-80-210-6617-5.

VOJTOVÁ, V. a K. ČERVENKA. *Intervence pro inkluzi*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 256 s. ISBN 978-80-210-6645-8.

VOJTOVÁ, V. a K. ČERVENKA. *Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Educational needs of children at risk and with behavioural disorders*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 193 s. ISBN 978-80-210-6134-7.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti*. Brno: Press Muni, 2010. 330 s. pedagogická. ISBN 978-80-210-5159-1.

AYERS, H., D. CLARKE a A. MURRAY. *Perspectives on behaviour : a practical guide to effective interventions for teachers*. 2nd ed. London: David Fulton, 2000. xx, 108. ISBN 1853466727.

doporučená literatura

ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2014. 390 s. ISBN 9788026207726.

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. *Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

BĚHOUNKOVÁ, L. *Fenomén odchodu do samostatného života dítěte vyrůstajícího v náhradní výchovné péči*. Vyd. 1. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012. 208 s. ISBN 9788074760204.

VOJTOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti..* 1.vyd. Brno: Muni Press, 2010. 336 s. ped. ISBN 978-80-210-5159-1.

RIEGER, Z. *Návrat k rodině a domů*. Praha: Portál, 2009. 106 s. ISBN 9788073675448.

PdF:SPp544 Diagnostické domény žáků s poruchami chování

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je posílit kompetence studentů v oblasti speciálněpedagogického poradenství v etopedii a diagnostiky.

Výukové metody

Semináře, diskuze, případová práce, nekontaktní výuka, samostudium.

Metody hodnocení

Případová práce - prezentace, seminární práce. 60:40

Výstupy z učení

Po úspěšném absolvování bude student umět aplikovat metody speciálněpedagogického hodnocení/diagnostiky poruch chování, vést diagnostické záznamy a diagnostický rozhovor.

Osnova

1. Speciálněpedagogické poradenství
2. Diagnostika pro intervenci
3. Diagnostické nástroje
4. Diagnostika funkčních/dysfunkčních oblastí a rizik na systémové úrovni.
5. Diagnostika funkčních/dysfunkčních dovedností a kompetencí a dispozičních rizik na individuální úrovni.

Literatura

povinná literatura

MIKOVÁ, Š. a J. STANG. *Typologie osobnosti u dětí : využití ve výchově a vzdělávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 220 s. ISBN 9788073675875.

doporučená literatura

MERTIN, V. a L. KREJČOVÁ. *Metody a postupy poznávání žáka : pedagogická diagnostika*. 2., doplněná a aktualizovaná. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 398 stran. ISBN 9788075520142.

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. *Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

RECKNAGEL, M. a H. ROHMANN- VAN WÜLLEN. *Jak komunikovat chytře : tipy a triky pro zvládnání obtížných rozhovorů*. Translated by Marie Voslářová. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 157 s. ISBN 9788024740225.

PdF:SPp546 Poruchy autistického spektra

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je vybavit studenty vědomostmi o poruchách autistického spektra – terminologii, charakteristice postižení, diagnostice, možnostech podpory osob s PAS i jejich rodin, možnostech edukace včetně aktuální situace v oblasti edukace v praxi, možnostech zaměstnání a bydlení, existující odborné literatury a dokumentech, situaci v oblasti výzkumu PAS a celkové současné situaci osob s PAS v České republice i v zahraničí.

Výukové metody

Zpracování případové studie osoby s PAS se zřetelem na způsob vzdělávání a podporu, zpracování anotace vybraných odborných publikací, zpracování situace osob s PAS v regionu.

Metody hodnocení

Student zpracuje případovou studii osoby s PAS se zřetelem na způsob vzdělávání a podporu, anotaci vybraných odborných publikací a situaci osob s PAS ve svém regionu – vše bude prezentovat během konzultací a obdrží zpětnou vazbu od vyučujícího i studentů.

Výstupy z učení

- Student umí charakterizovat PAS
- Zná postupy při diagnostice PAS
- Orientuje se v možnostech edukace dětí s PAS a zná aktuální situaci v praxi
- Má přehled o dostupné odborné literatuře a zná její obsah
- Umí rodičům i učitelům doporučit adekvátní literární i filmové zdroje
- Umí popsat způsoby práce s dětmi s PAS
- Je schopen v konkrétních případech navrhnout postup intervence

Osnova

Hlavní témata (osnova):

- Terminologie PAS
- Současné poznatky
- Charakteristika PAS
- Diagnostika PAS
- Rodiny dětí s PAS
- Neziskové organizace zacílené na PAS
- Výzkum v oblasti PAS
- Podpora dítěte s PAS
- Způsoby práce s dětmi s PAS
- Možnosti edukace
- Stav inkluze žáků s PAS
- Případové studie z praxe
- Rešerše literatury, filmů, reportáží a přednášek

Literatura**povinná literatura**

BAZALOVÁ, B. *Autismus v edukační praxi*. Vydání první. Praha: Portál, s. r. o., 2017. 207 s. ISBN 978-80-262-1195-2.

Dětský autismus : přehled současných poznatků. Edited by Michal Hrdlička - Vladimír Komárek. 2., doplněné vydání. Praha: Portál, 2014. 211 stran. ISBN 9788026206866.

BAZALOVÁ, B. *Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 279 s. ISBN 978-80-210-5930-6.

THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra : dětský autismus, atypický autismus, Aspergerův syndrom, dezin-tegrační porucha*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 453 s. ISBN 8073670917.

doporučená literatura

BAZALOVÁ, B. *Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje*. Vydání první. Praha: Portál, 2014. 183 s. ISBN 978-80-262-0693-4. <http://obchod.portal.cz/dite-s-mentalnim-postizenim-a-podpora-jeho-vyvoje/>

BAZALOVÁ, B. *Poruchy autistického spektra. Teorie, výzkum, zahraniční zkušenosti*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 249 s. ISBN 978-80-210-5781-4.

PdF:SPp547 **Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Hlavní cíle kurzu jsou: vysvětlit a popsat stupně podpůrných opatření u žáků se zdravotním postižením, které se poskytují v běžných základních školách v rámci inkluzivního vzdělávání.

Výukové metody

Seminář, teoretické prezentace, diskuse

Metody hodnocení

Případová studie.

Výstupy z učení

- student je schopen vysvětlit a popsat stupně podpůrných opatření u žáků se SVP
- student je schopen sestavit případovou studii žáka s využitím podpůrných opatření na základní škole hlavního vzdělávacího proudu

Osnova

- legislativa
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu mentálního postižení nebo oslabení kognitivního výkonu
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu tělesného postižení a závažného onemocnění
- Podpůrná opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zrakového postižení nebo oslabení zrakového vnímání

Literatura

Katalogy podpůrných opatření www.upol.cz

PdF:SPp548 Mentální postižení a PAS 1 - lehké a středně těžké postižení

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je, aby studenti porozuměli a vysvětlili termín mentální postižení v kontextu současného pojetí terminologie v pedagogice osob s mentálním postižením. Součástí předmětu je osvojení aktuálních poznatků ohledně možností edukace žáků s lehkým mentálním postižením, včetně společného vzdělávání s intaktními žáky.

Výukové metody

Konzultace, diskuze.

Metody hodnocení

Docházka povinná, písemný test.

Výstupy z učení

Studenti by měli být schopni předkládat odůvodněná rozhodnutí k zařazení žáka s lehkým mentálním postižením do edukačního systému a interpretovat své znalosti z oblasti edukace žáků s lehkým mentálním postižením, poradenství a legislativy.

Osnova

1. Terminologická východiska se zaměřením na žáky s lehkým mentálním postižením.
2. Charakteristika lehkého mentálního postižení. Žák s lehkým mentálním postižením.
3. Poradenský služby pro žáky s lehkým mentálním postižením.
4. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, přípravné třídy a dítě s lehkým mentálním postižením.
5. Základní vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.
6. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.
7. Speciálněpedagogická diagnostika se zaměřením na žáka s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského pracovníka.
8. Didaktické zásady uplatňované v rámci edukace u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
9. Didaktické metody používané v rámci edukace u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
10. Vyučovací formy používané v rámci edukace u žáků s lehkým mentálním postižením, typy vyučovacích hodin, struktura přípravy poradenského pracovníka na intervenci.
11. Metodika výuky českého jazyka a literatury u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
12. Metodika výuky matematiky a její aplikace u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
13. Specifika výuky vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět u žáků s lehkým mentálním postižením z pohledu poradenského speciálního pedagoga.
14. Specifika výuky vzdělávací oblasti Umění a kultura, vzdělávací obory Hudební a Výtvarná výchova u žáků s lehkým mentálním postižením.
15. Specifika výuky vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávací obor Tělesná výchova, Zdravotní tělesná výchova u žáků s lehkým mentálním postižením.
16. Specifika výuky vzdělávací oblasti Člověk a svět práce u žáků s lehkým mentálním postižením.
17. Terapie používané v rámci poradenských služeb u dětí a žáků s mentálním postižením.
18. Středoškolské a celoživotní vzdělávání osob s lehkým mentálním postižením.
19. Legislativa týkající se školské problematiky vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.
20. Kariérní poradenství žáků s lehkým mentálním postižením. Možnosti pracovního uplatnění. Formy bydlení.

Literatura**povinná literatura**

VALENTA, M., O. MÜLLER, M. VÍTKOVÁ, J. MICHALÍK, Z. KOZÁKOVÁ, P. JURKOVIČOVÁ, J. DOSEDLOVÁ, I. STRNADOVÁ a M. MUŽÁKOVÁ. *Psychopedie : teoretické základy a metodika*. 5. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Parta, 2013. 495 s. ISBN 978-80-7320-187-6.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Portál, 2011. 221 s. ISBN 9788073678890.

BARTOŇOVÁ, M., B. BAZALOVÁ a J. PIPEKOVÁ. *Psychopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 150 stran. ISBN 9788073151447.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

HANÁK, P. *Zkušenosti z aplikace nových metod práce při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Vyd. 1. [Brno]: [s.n.], 2011. 131 s. ISBN 9788025400228.

CASTILLO-MORALES, R. *Orofaciální regulační terapie : metoda reflexní terapie pro oblast úst a obličeje*. Translated by Eva Matějčková. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 183 s. ISBN 8073671050.

SMOLÍKOVÁ, K. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2004. 48 s. ISBN 8087000005.

PdF:SPp549 Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D. (přednášející)

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je vybavit studenty těmito znalostmi: Výchova a vzdělávání jedinců s mentálním postižením se zaměřením na jednotlivá období. Raná péče, mateřská škola dle §16 odst. 9, základní škola speciální, praktická škola. Speciálně pedagogické centrum, školský zákon č. 561/2004 Sb., vyhláška č. 72/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 27/2016 Sb., RVP ZŠS. Speciálně pedagogická diagnostika psychopedická, obsahová stránka diagnostiky, metodologická stránka diagnostiky, diagnostické situace, školní zralost dítěte s mentálním postižením, socializace osob se středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením. Poznávací procesy a zvláštnosti utváření osobnosti osoby s mentální retardací. Psychický vývoj MP, poruchy řeči v oblasti obsahové i formální, specifické poruchy řeči v závislosti na míře postižení a etiologii. Komunikace jedinců se středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením, alternativní formy komunikace, poradenství a práce s rodinou dítěte/žáka s postižením. Činitele vyučovacího procesu na základní škole speciální, didaktické zásady, didaktické metody, vyučovací formy, modernizace vyučovacího procesu, specifika osvojování si čtení a psaní na základní škole speciální.

Výukové metody

Konzultace, diskuze.

Metody hodnocení

Docházka doporučená, písemný test.

Výstupy z učení

Studenti umí definovat středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardaci; orientují se v edukačním systému; umí charakterizovat základní školu speciální; ovládají metodiku a didaktiku jednotlivých předmětů; orientují se ve vzdělávacích programech pro žáky se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a s poruchami autistického spektra.

Osnova

Charakteristika středně těžké mentální retardace. Myšlení, řeč, psychický a somatický vývoj, emoce, chování atd. Charakteristika těžké a hluboké mentální retardace. Myšlení, řeč, psychický a somatický vývoj, emoce, chování atd. Alternativní a augmentativní formy komunikace u jedinců se středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardací. Bazální stimulace. Kombinované postižení. SPC poskytující služby žákům s mentálním postižením. Činnost, legislativa. Základní škola speciální. Vymezení žáků, dělení, trvání, cíle. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální. Přípravný stupeň. Vzdělávací program. Didaktické zásady používané na základní škole speciální. Didaktické metody používané na základní škole speciální. Vyučovací formy používané na základní škole speciální. Metodika výuky čtení a psaní na základní škole speciální. Speciálněpedagogická diagnostika se zaměřením na psychopedickou diagnostiku. Profesionální příprava jedinců se středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardací. Pracovní uplatnění a dospělost osob se střední, těžkou a hlubokou mentální retardací. Legislativa týkající se školské problematiky vzdělávání žáků s mentálním postižením. Problematika edukace žáků s PAS. Literatura z oblasti psychopedie.

Literatura**povinná literatura**

VALENTA, M., O. MÜLLER, M. VÍTKOVÁ, J. MICHALÍK, Z. KOZÁKOVÁ, P. JURKOVIČOVÁ, J. DOSEDLOVÁ, I. STRNADOVÁ a M. MUŽÁKOVÁ. *Psychopedie : teoretické základy a metodika*. 5. aktualiz. a rozš. vyd. Praha:

Parta, 2013. 495 s. ISBN 978-80-7320-187-6.

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Portál, 2011. 221 s. ISBN 9788073678890.

BARTOŇOVÁ, M., B. BAZALOVÁ a J. PIPEKOVÁ. *Psychopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. 2. vyd. Brno: Paido, 2007. 150 s. ISBN 9788073151614.

CASTILLO-MORALES, R. *Orofaciální regulační terapie : metoda reflexní terapie pro oblast úst a obličeje*. Translated by Eva Matějčková. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 183 s. ISBN 8073671050.

doporučená literatura

HANÁK, P. *Zkušenosti z aplikace nových metod práce při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Vyd. 1. [Brno]: [s.n.], 2011. 131 s. ISBN 9788025400228.

PdF:SPp550 Mozková obrna

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohloubit znalostí v oboru somatopedie, aplikace získaných poznatků, zaměření na specifika podpory žáků s mozkovou obrnou, simulace podpory, metod a prostředků edukace definované skupiny žáků.

Výukové metody

Prezentace, diskuse, samostudium pomocí tutoriálů a odborných materiálů (IS MUNI)

Metody hodnocení

Ústní zkouška, aktivní účast, vypracování seminární práce - výstup

Výstupy z učení

- student má prohloubené znalosti v oboru somatopedie
- umí aplikovat získané poznatky na specifika podpory žáka s mozkovou obrnou
- umí používat metody a prostředky edukace definované skupiny žáků

Osnova

- Vymezení základních pojmů.
- Klasifikace, etiologie a charakteristika MO.
- Psychomotorické zvláštnosti u MO.
- Diparetický vývoj.
- Hemiparetický vývoj.
- Rozvoj kvadruparézy.
- NKS u dětí s MO.
- Problémy s příjmem potravy.
- Speciálně pedagogická diagnostika.
- Specifika školní zralosti, odklad školní docházky.
- Specifika v procesu učení u dětí a žáků s MO.
- Senzomotorika
- Specifika podpory při edukaci žáků s MO.
- Kompenzační pomůcky.
- Metody léčebné rehabilitace (Vojtova metoda, Bobath koncept)
- Další podpůrné terapie (cvičení na míči, nácvik vertikalizace, lokomoce, plavání, hipoterapie, canisterapie ad.)
- MO jako kombinované postižení.
- Poradenské služby
- Mezioborová spolupráce

Literatura

povinná literatura

OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogická intervence v raném a předškolním věku u jedinců s mozkovou obrnou*. 2.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5266-6.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

KRAUS, J. *Dětská mozková obrna*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 344 s. ISBN 8024710188.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Somatopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 123 stran. ISBN 9788073151379.

PdF:SPp551 **Intervence jedinců s epilepsií**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získání dalších vědomostí o problematice rozvoje jedinců s epilepsií vzhledem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Student se dokáže orientovat v problematice výchovy a vzdělávání těchto žáků v současném vzdělávacím systému v České republice. Dále si osvojí teoretické znalosti a praktické dovednosti, nezbytné pro úspěšný rozvoj jedinců s epilepsií.

Výukové metody

Seminář, diskuse, prezentace studentských projektů a interaktivní diskuse nad nimi.

Metody hodnocení

Vypracování projektu a jeho prezentace. Projekt a jeho obsah:

1. Vytvořit modelový individuální vzdělávací plán žáka/studenta s epilepsií.
2. Vytvořit pomůcku jedinci s epilepsií (edukační, kompenzační, pracovní, relaxační aj.).
3. Připravit aktivitu v modelovém prostředí s využitím osvojených strategií.
4. Na modelovém případě promyslet důležitá materiálně-technická a organizační opatření nezbytná pro úspěšný rozvoj modelového jedince s epilepsií.
5. Připravit podklady pro interview s rodiči žáka s epilepsií.

Projekty studentů budou následně ve výuce prezentovány a diskutovány. Ohodnoceno bude celkové zpracování a prezentace projektu.

Písemný test bude obsahovat 15 otevřených otázek. Pro úspěšné absolvování kurzu je nutných 75 % správných odpovědí.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen:

- charakterizovat osobu s epilepsií a poskytnout jedinci první pomoc v případě zhoršení aktuálního zdravotního stavu
- orientovat se v legislativních oporách (vyhl. č. 197/2016 Sb.)
- připravit podklady pro tvorbu plánu pedagogické podpory
- vypracovat doporučení k sestavení individuálního vzdělávacího plánu - respektovat a naplňovat doporučená podpůrná opatření
- sestavit otázky pro interview s rodiči a realizovat pravidelnou komunikaci s rodiči
- navrhnout opatření, která by zajistila speciálně vzdělávací potřeby žáka v inkluzivní třídě.

Osnova

1. Historický vývoj přístupů k osobám se zdravotním postižením.
2. Definice vybraných pojmů v kontextu neurologického onemocnění (epilepsie).
3. Systém vzdělávání jedinců s epilepsií.
4. Legislativní podmínky pro vzdělávání dětí a žáků s epilepsií.
5. Poradenství a celkový rozvoj jedinců s epilepsií.
6. Vytvořit podklady pro tvorbu Plánu pedagogické podpory a Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka s epilepsií.
7. Specifika práce s osobami s epilepsií.
8. Somatické, psychické a sociální aspekty neurologického onemocnění.
9. Zásady první pomoci v případě komplikace akutního zdravotního stavu osoby s epilepsií.
9. Ucelená (koordinovaná) rehabilitace.
10. Prezentace vybraných výzkumných šetření, jejichž tématem byl rozvoj a kvalita života jedinců s epilepsií - příklady dobré praxe.

Literatura**povinná literatura**

FIALOVÁ, I., D. OPATŘILOVÁ a L. PROCHÁZKOVÁ. *Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 222 s. Učební texty. ISBN 978-80-7315-233-8.

VÍTEK, J. a M. VÍTKOVÁ. *Teorie a praxe v edukaci, intervenci, terapii a psychooociální podpoře jedinců se zdravotním postižením se zaměřením na neurologická onemocnění*. 1. vyd. Brno: Paido, 2010. 250 s. ISBN 978-80-7315-210-9.

OSLEJŠKOVÁ, H. *Epileptické a neepileptické záchvaty v dětství a adolescenci*. 1. vyd. Plzeň: Adéla, 2009. 150 s. ISBN 978-80-87094-03-7.

doporučená literatura

DOLANSKÝ, J. *Současná epileptologie*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2000. 164 s. ISBN 8072541013.

neurčeno

SOUČEK, M., J. ŠPINAR, J. VORLÍČEK, Z. ADAM, D. ADÁMKOVÁ KRÁKOROVÁ, L. BABIČKOVÁ, K. BALŠÍKOVÁ, D. BARTOŠOVÁ, O. BEDNAŘÍK, R. BERGER, Š. BOHATÁ, P. BRHEL, T. BRYCHTA, Y. BRYCHTOVÁ, A. BULIKOVÁ, P. BURKON, I. ČAPOV, A. ČERMÁK, E. ČEŠKOVÁ, M. DASTYCH, R. DEMLOVÁ, P. DÍTĚ, J. DOLINA, M. DOUBEK, M. DOUBKOVÁ, L. DUBSKÁ, L. DUŠEK, P. FABIAN, V. FAIT, Z. FOJTÍK, L. FORETOVÁ, T. FREIBERGER, R. GAILLYOVÁ, R. GÁL, L. GROCH, M. HAKL, J. HALÁMKOVÁ, A. HEP, J. HILLOVÁ MANNOVÁ, O. HLINOMAZ, I. HOFÍREK, J. HOLČÍK, A. HOLČÍKOVÁ, A. HONDLOVÁ, A. HRAZDIROVÁ, J. HRUDA, P. HUSA, L. HUSOVÁ, R. CHALOUPKA, V. CHALOUPKA, J. CHOVANEC, S. JANOUŠEK, J. JURÁNKOVÁ, L. KABELKA, Z. KADAŇKA, B. KADLEC, Z. KALA, B. KIANIČKA, D. KINDLOVÁ, I. KISS, J. KISSOVÁ, M. KLABUSAY, I. KOCÁK, J. KÖNIG, J. KOPTÍKOVÁ, Z. KOŘÍSTEK, Z. KRÁL, M. KRATOCHVÍL, L. KRBKOVÁ, M. KREJČÍ, P. KRIFTA, P. KROUPA, D. KRUSOVÁ, L. KŘIKAVOVÁ, R. LÁBROVÁ, R. LAKOMÝ, J. LATA, J. LIPOLDOVÁ, J. LITZMAN, O. LUDKA, J. MALÁSKA, H. MATĚJOVSKÁ KUBEŠOVÁ, J. MATOUŠEK, P. MATUŠKA, M. MATÝŠKOVÁ, J. MELUZÍN, H. MELUZÍNOVÁ, Z. MERTA, B. MIČÁNKOVÁ ADAMOVÁ, M. MORÁŇ, V. MORNSTEIN, J. MUŽÍK, T. NEBESKÝ, A. NEČASOVÁ, M. NEDBÁLKOVÁ, M. NEKULOVÁ, P. NĚMEC, J. NEUBAUER, P. NOHEL, J. BĚLOBRÁDKOVÁ, M. NOVÁK, B. NOVOTNÁ, P. ŠTOURAC a V. THON. *Vnitřní lékařství*. 1.vyd. Praha, Brno: Grada, 2011. 1788 s. Vnitřní lékařství. ISBN 978-80-247-2110-1.

KLENER, P. *Vnitřní lékařství*. 4., přeprac. a doplň. vyd. Praha: Galén, 2011. xlii, 1174. ISBN 9788072627059.

PdF:SPp552 **Intervenční postupy - simulace u jedinců s tělesným postižením**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získat poznatky z oblasti poradenství se zaměřením na jedince s tělesným postižením. Osvojit si speciálně pedagogické diagnostiky u cílové skupiny spolu s vědomím významu mezioborové spolupráce a spolupráce školských poradenských zařízení. Znalost intervenčních postupů u jedinců s tělesným postižením, podpůrných opatření.

Výukové metody

Aktivní účast

Přednášky a diskusní semináře. Anotace publikace na téma z daného oboru.

Metody hodnocení

Aktivní účast na přednáškách. Ústní zkouška. Vypracování kazuistické studie.

Výstupy z učení

Student má poznatky z oblasti poradenství se zaměřením na jedince s tělesným postižením; umí realizovat speciálně pedagogické diagnostiky u cílové skupiny; zná intervenční postupy u jedinců s tělesným postižením, podpůrná opatření.

Osnova

- Včasná intervence u dětí s centrálním postižením.
- Mozková obrna – charakteristika, klasifikace.
- Speciálněpedagogická diagnostika u dětí s hybným postižením v předškolním věku. Role mezioborové spolupráce.
- Vojtova metoda, Bobath koncept.
- Podpora psychomotorického vývoje u dítěte s těžkým tělesným postižením – polohování, pomůcky. Mezioborová spolupráce a spolupráce s rodiči.
- Speciálněpedagogická diagnostika jemné motoriky a grafomotoriky u dětí předškolního věku.
- Možnosti rozvoje jemné motoriky a grafomotoriky u dětí předškolního věku, propojení se vzdělávacím procesem.
- Diagnostika a intervence senzomotorických dovedností a u dětí s centrálním postižením.
- Specifika školní zralosti u dětí s tělesným postižením.
- Spolupráce školských poradenských zařízení se školou v rámci somatopedické intervence a podpory žáků s tělesným postižením.
- Specifika v procesu učení u žáků s centrálním postižením.
- Platná legislativa související s realizací podpůrných opatření u dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – u žáků s tělesným postižením.
- Specifika edukačního prostředí žáků s tělesným postižením.
- Psychologické zvláštnosti u žáků se závažným (progresivním) onemocněním.
- Specifika přístupů u žáků se zdravotním znevýhodněním – diabetes, astma, cystická fibróza, epilepsie, onkologická onemocnění.
- Podpůrná opatření a jejich stupně u cílové skupiny žáků s tělesným postižením.
- Personální podpůrná opatření poskytovaná dle platné legislativy (asistent pedagoga, další pedagog, speciální pedagog a jejich role ve vzdělávání žáků s tělesným postižením).
- Podpůrná opatření materiálního charakteru poskytovaná dle platné legislativy (rehabilitační pomůcky, didaktické pomůcky, kompenzační pomůcky).
- Individuální vzdělávací plán (IVP) pro žáka s tělesným postižením – charakteristika a skladba IVP, tvorba IVP, spolupráce se školou a školskými zařízeními při tvorbě IVP. • Předprofesní, profesní orientace a kariérní poradenství u žáků a studentů s tělesným postižením – speciálněpedagogická podpora, poradenství.

Literatura**povinná literatura**

Bartoňová, M., Bytešníková, I., Vítková, M. (2012) Děti se speciálními vzdělávacími problémy v mateřské škole. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido

Čadová, E. a kol. (2015) Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu tělesného postižení ne závažného onemocnění. Dílčí část. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

MICHALÍK, J. a B. PAVLÍNA. *Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zdravotního nebo sociálního znevýhodnění: obecná část.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4654-7.

OPATŘILOVÁ, D. a Z. NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Somatopedie : texty k distančnímu vzdělávání.* Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 123 stran. ISBN 9788073151379.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením.* 1. vyd. Brno, Elportál, 2014. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7611-2. <http://is.muni.cz/elportal/?id=1213559>

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

PdF:SPp553 Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem semináře je prohloubit problematiku jedinců s tělesným postižením a kombinovanými vadami v oblasti vzdělávání a podpory.

Výukové metody

Seminář, exkurze, analýza případové studie.

Metody hodnocení

Seminární práce. Ústní zkouška.

Výstupy z učení

Student má poznatky z oblasti podpory žáků s tělesným postižením. Orientuje se v oblasti terminologie osob s kombinovaným postižením. Umí vymezit oblast kombinovaného postižení. Zná intervenční potupy uplatňované u žáků s tělesným postižením a souběžným postižením více vadami.

Osnova

Okruhy: 1. Poradenství a speciální pedagogika. 2. Kompetence, cíle a legislativa ke speciálně pedagogickému poradenství. 3. Síť poradenských zařízení. 4. Profil poradenského pracovníka. 5. Zásady poradenské intervence. 6. Metody a prostředky poradenské práce. 7. Speciálně pedagogická diagnostika v poradenství. 8. Kasuistika, analýza vybraných kasuistik. 9. Poradenství a raná péče. 10. Poradenství v oblasti předškolního a školního vzdělávání. 11. Kariérní poradenství. 12. Vývoj vztahu společnosti k jedincům se zdravotním postižením se zaměřením na tělesně postižené. 13. Pojetí oboru somatopedie, hlavní představitelé. 14. Hodnocení vývojových zvláštností do jednoho roku. 15. Diagnostika dítěte od tří do šesti let. 16. Školní zralost. 17. Vzdělávání jedinců se zdravotním postižením, možnosti integrace. 18. Specifika výuky na základní škole pro tělesně postižené. 19. Vývoj, diagnostika a rozvoj hrubé motoriky se zaměřením na tělesně postižené. 20. Vývoj, diagnostika a rozvoj jemné motoriky se zaměřením na tělesně postižené. 21. Vývoj, diagnostika a rozvoj grafomotoriky a psaní u tělesně postižených. 22. Využití počítačů u tělesně postižených. 23. Klasifikace pohybových vad. 24. Centrální a periferní obrny. 25. MO - etiologie, formy, charakteristika. 26. Psychologické zvláštnosti u dětí s MO. 27. Symptomatické poruchy řeči u dětí s MO. Nápadné znaky orálního vývoje. 28. MO jako kombinované postižení, možnosti vzdělávání, specifika (speciální škola - alternativní programy). 29. Bazální stimulace. 30. Vliv zdravotního postižení na osobnost jedince. 31. ADD - etiologie, charakteristika, vliv na psychický vývoj. 32. Charakteristika jedinců se zdravotním znevýhodněním (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc), nejčastější výskyt. 33. Specifika vzdělávání ve školách při nemocnicích, ozdravovnách, léčebnách. 34. Herní terapie. 35. Hipoterapie, canisterapie. 36. Arteterapie, muzikoterapie. 37. Ergoterapie. 38. Vojtova metoda reflexní terapie. 39. Specifika rehabilitace u seniorů. 40. Alternativní a augmentativní komunikace.

Literatura**povinná literatura**

FIALOVÁ, I., D. OPATŘILOVÁ a L. PROCHÁZKOVÁ. *Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání.* Brno: Paido, 2012. 222 s. Učební texty. ISBN 978-80-7315-233-8.

VÍTKOVÁ, M. *Otázky speciálně pedagogického poradenství.* 2. vyd. Brno: MSD, spol. s.r.o., 2004. 261 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-86633-23-3.

OPATŘILOVÁ, D. a L. PROCHÁZKOVÁ. *Předprofesní a profesní příprava jedinců se zdravotním postižením*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 159 s. Odborná kniha. ISBN 978-80-210-5536-0.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

doporučená literatura

OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogicko- psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. 1. vyd. Tišnov.: SURSUM, 2006. 300 s. 4313/Pd-9/06-17/99. ISBN 80-210-3977-9.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením*. 1. vyd. Brno, Elportál, 2014. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7611-2. <http://is.muni.cz/elportal/?id=1213559>

OPATŘILOVÁ, D. *Grafomotorika a psaní u žáků s tělesným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. Elportál. ISBN 978-80-210-6769-1. url <http://is.muni.cz/elportal/?id=1173211> html <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/grafomot/web/index.html> epub <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/grafomot/web/docs/Grafomotorika.epub>

PdF:SPp554 **Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení**

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Porozumět a umět aplikovat poznatky z oboru pedagogika jedinců s více vadami v praxi. Prohloubit si znalosti z oborů oftalmopedie, psychopedie a somatopedie a spojit si je se znalostmi z psychologie, sociologie a medicínských oborů (neurologie, ortopedie, fyzioterapie, psychiatrie, oftalmologie, ORL foniatrie).

Výukové metody

Aktivní účast

Přednášky a diskusní semináře. Anotace publikace na téma z daného oboru.

Metody hodnocení

Písemný test, 30 otázek, 60 % úspěšnost

Výstupy z učení

Student bude schopen pracovat se speciálně pedagogickými metodami (diagnostickými a edukačními) a uplatňovat podpurná opatření při intervenci osob s těžkým a souběžným postižením více vadami.

Osnova

- Terapie a terapeutické přístupy (animoterrapie, koncept bazální stimulace, snoezelen).
- Komunikace osob s těžkým zdravotním postižením (obecná charakteristika, prostředky komunikace, podpora komunikace, alternativní a augmentativní komunikace).
- Komunikace osob s těžkým zrakovým postižením (Braillovo písmo - česká sada Braillova písma, Braillovský kód, pomůcky pro výuku a zápis Braillova písma, výuka Braillova písma u dětí a později osleplých, specifika výuky u osob s více vadami).
- Zrakové postižení jako součást komplexu více vad - vymezení a variabilita skupiny postižených, etiologie, syndromy, prevalence.
- Speciálně pedagogická diagnostika u žáků se zrakovým postižením a více vadami (funkční vyšetření zraku, diagnostika ostatních smyslů, diagnostika psychosociální)
- Poskytovaná podpora u dětí s těžkým zrakovým postižením - metodika aktivního učení Lilli Nielsenové ad.
- Rodina dítěte s postižením - reakce rodičů na postižení, sourozenci postiženého jedince, postižení jako náročná životní situace - techniky řešení.
- Problematika okruhu problému u osob s PAS - charakteristika, specifika v edukaci, institucionální vzdělávání, poradenství, komplexní speciálně pedagogická diagnostika, podpora.

Literatura

povinná literatura

OPATŘILOVÁ, D. *Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 186 s. ISBN 978-80-210-6221-4.

ČERNÁ, M. *Česká psychopedie : speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Vydání druhé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 222 stran. ISBN 9788024630717.

VALENTA, M., O. MÜLLER, M. VÍTKOVÁ, J. MICHALÍK, Z. KOZÁKOVÁ, P. JURKOVIČOVÁ, J. DOSEDLOVÁ, I. STRNADOVÁ a M. MUŽÁKOVÁ. *Psychopedie : teoretické základy a metodika*. 5. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Parta, 2013. 495 s. ISBN 978-80-7320-187-6.

BAZALOVÁ, B. *Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 279 s. ISBN 978-80-210-5930-6.

RÖDEROVÁ, P., Z. NOVÁKOVÁ a L. KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

VALENTA, M., O. MÜLLER a M. VÍTKOVÁ. *Psychopedie*. 3 aktual. a rozšířené vyd. Praha: Parta Praha, 2007. 386 s. Pedagogická literatura. ISBN 978-80-7320-099-2.

BARTOŇOVÁ, M. a BAZALOVÁ, B. a PIPEKOVÁ, J. *Psychopedie*. 2. vyd. Brno : Paido, 2007. 150 s. ISBN 978-80-7315-161-4.. 2007.

OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogické poradenství a intervence*. In *Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. první. MU Brno: SURSUM Tišnov, 2006. s. 119-139, 21 s. 4313/Pd-9/06-17/99. ISBN 80-210-3977-9.

Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Edited by Dagmar Opatřilová. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 292 stran. ISBN 8021039779.

PdF:SPp555 **Odborná praxe souvislá 1 - OF**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura

povinná literatura

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČ, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp556 **Odborná praxe souvislá 2 - OF**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp557 Odborná praxe souvislá 3 - OF

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování znalostí intervenčních přístupů ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání zprávy z odborné praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 3 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČ, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) *Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů*. 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp561 **Odborná praxe souvislá 1 - PCH**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura

povinná literatura

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČ, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) *Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp562 **Odborná praxe souvislá 2 - PCH**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe.* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp563 Odborná praxe souvislá 3 - PCH

4 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování znalostí intervenčních přístupů ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání zprávy z odborné praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 3 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) *Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů*. 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp567 Odborná praxe souvislá 1 - MP-PAS

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, sledovat metody práce učitele s žákem, připravit se na výstupy v oblasti jazyka českého, matematiky nebo prvouky hospitacemi, sledovat metody práce speciálního pedagoga v rámci školního poradenského pracoviště.

Výukové metody

Odborná praxe souvislá

Metody hodnocení

2 týdny odborná praxe souvislá, zápočet

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu je student schopen osvojit si základní dovednosti vztahující se ke složkám práce speciálního pedagoga, je schopen reflektovat klima konkrétní speciální školy a třídy.

Osnova

Odborná praxe souvislá je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, hospitace, výstupy a speciálně pedagogickou diagnostiku.

Literatura**doporučená literatura**

MALEŇÁKOVÁ, Šárka a Vlasta VILÍMOVÁ. *Pedagogická praxe - cesta od teorie k realitě*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s.r.o., 2008. s. 262-265, 4 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

PdF:SPp568 Odborná praxe souvislá 2 - MP-PAS

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je rozvíjení a upevňování profesních kompetencí získaných během Odborné praxe souvislé 1 a postupné přebírání odpovědnosti za výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o souvislou odbornou praxi na školách pro žáky s mentálním postižením a PAS.

Výukové metody

Odborná praxe souvislá

Metody hodnocení

3 týdny odborná praxe souvislá, zápočet

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu je student schopen zhodnotit vlastní vývoj v roli učitele, zefektivnit proces plánování edukačního procesu v určené třídě speciální školy, na základě reflexe vlastní hodiny a pomocí speciálně pedagogické diagnostiky vytvářet individuální strategie vzdělávání pro jednotlivé žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Odborná praxe souvislá je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, hospitace, výstupy a speciálně pedagogickou diagnostiku.

Literatura**povinná literatura**

MALEŇÁKOVÁ, Šárka a Vlasta VILÍMOVÁ. *Pedagogická praxe - cesta od teorie k realitě*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s.r.o., 2008. s. 262-265, 4 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s. r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

PdF:SPp569 **Odborná praxe souvislá 3 - MP-PAS**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je rozvíjení a upevňování profesních kompetencí získaných během Odborné praxe souvislé 2 a postupné přebírání odpovědnosti za výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o souvislou odbornou praxi na školách pro žáky s mentálním postižením a PAS.

Výukové metody

Odborná praxe souvislá

Metody hodnocení

4 týdny odborná praxe souvislá, zápočet

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu je student schopen identifikovat své silné a slabé stránky v roli učitele, plánovat, realizovat vlastní výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v součinnosti s dalšími povinnostmi speciálního pedagoga, plánuje individuální přístup v rámci edukačního procesu k žákům své třídy, je schopen spolupracovat s asistentem pedagoga ve své třídě.

Osnova

Odborná praxe souvislá je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, hospitace, výstupy a speciálně pedagogickou diagnostiku.

Literatura**doporučená literatura**

MALEŇÁKOVÁ, Šárka a Vlasta VILÍMOVÁ. *Pedagogická praxe - cesta od teorie k realitě*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s.r.o., 2008. s. 262-265, 4 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

PdF:SPp573 **Odborná praxe souvislá 1 - VV**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je absolvování pedagogické praxe. Studentky a studenti se seznámí s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů, budou provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 1 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido,

1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠTRÉLEC, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp574 Odborná praxe souvislá 2 - VV

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je se seznámení se strukturou žáků, klientů. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 2 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura

povinná literatura

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu*. In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky*. Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠTRÉLEC, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele*. In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích*. Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů : sborník z mezinárodního pracovního semináře konaného dne 9. prosince 2005 na Pedagogické fakultě MU v Brně. Edited by Tomáš Janík - Jiří Havel. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 239 s. ISBN 8021038845.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum*, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPp575 Odborná praxe souvislá 3 - VV

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování znalostí intervenčních přístupů ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Studentky a studenti budou provádět asistentské práce na pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu dle zvolené specializace.

Metody hodnocení

Odevzdání zprávy z odborné praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Prohloubení znalostí o metodách práce s žáky/klienty a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Odborná praxe souvislá 3 je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

neurčeno

ŠMAHELOVÁ, B. *Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu.* In *Pedagogická praxe a oborové didaktiky.* Brno: MSD spol. s r. o., 2008. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

STŘELEČEK, S. *Souvislá pedagogická praxe jako příležitost pro přípravu studentů na výchovné činnosti třídního učitele.* In *FILOVÁ, H.; HAVEL, J. (eds.) Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích.* Brno: MSD a KpD PdF MU, 2006. s. 143-145, 3 s. ISBN 80-86633-67-5.

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů.* 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠTÁVA, J. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně. Pedagogické spektrum,* Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelství (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

2.3 Ostatní povinné a povinně-volitelné předměty

PdF:IVk118 Internacionalizace oboru Speciální andragogika

0 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je podpora studentů speciální andragogiky v rozvoji a prohlubování oborových znalostí a dovedností v mezinárodním kontextu a jazykových kompetencí se zaměřením na světové jazyky. Jeho cílem je rozvoj schopností a motivace ke studiu s využitím cizojazyčných zdrojů a aktivní odborné komunikaci v cizím jazyce. Důraz je kladen na aktivní zapojení studentů a zodpovědnost za rozvoj zvolených kompetencí.

Výukové metody

podle zvolené aktivity (studijní pobyt, pracovní stáž, výuka atp.)

Metody hodnocení

podle zvolené aktivity (potvrzení o studijním pobytu, pracovní stáži, zpráva atp.)

Výstupy z učení

- student získá odborné znalosti o situaci studovaného oboru v zahraničí;
- prohloubí si a rozšíří svou schopnost odborné komunikace v cizím jazyce;
- je schopen lépe rozumět vývoji a aktuálnímu stavu oboru v mezinárodním kontextu;
- umí studovat odborné texty v cizím jazyce a reagovat na odbornou komunikaci v mezinárodním prostředí.

Osnova

Student si ke splnění předmětu může vybrat z následujících aktivit:

absolvování odborného studijní předmětu (nikoli jazykového kurzu), který je na PdF MU nebo na jiných fakultách MU vyučován v cizím (světovém) jazyce. Předmět musí být tematicky zaměřen na speciální pedagogiku/andragogiku, pedagogiku, psychologii, sociologii nebo příbuznou disciplínu;

účast na zahraničním studijním pobytu (např. v rámci programu Erasmus+) v rozsahu nejméně 2 měsíce;

odborná speciálně pedagogická/andragogická praxe v zahraničí (např. v rámci pracovní stáže v programu Erasmus+) s min. dobou pobytu 1 měsíc;

účast na mezinárodní letní škole v zahraničí se zaměřením na disciplíny vztahující se ke studovanému oboru v rozsahu nejméně 2 týdnů;

za napsání diplomové práce v anglickém nebo německém jazyce;

účast na nejméně osmi přednáškách nebo seminářích tematicky zaměřených na studovaný obor vedených v cizím jazyce hostujícími profesory na PdF MU, jiných fakultách MU či jiných vysokých školách;

aktivní vystoupení v cizím jazyce na vědecké konferenci či odborném semináři (např. studentská vědecká konference).

Literatura

International classification of functioning, disability and health children and youth version : ICF-CY. Geneva: World Health Organization, 2007. xxvii, 322. ISBN 9789241547321.

International classification of functioning, disability and health. Geneva: World Health Organization, 2001. iii, 299. ISBN 9241545429.

PdF:IVp119 Internacionalizace oboru Speciální andragogika

0 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je podpora studentů speciální andragogiky v rozvoji a prohlubování oborových znalostí a dovedností v mezinárodním kontextu a jazykových kompetencí se zaměřením na světové jazyky. Jeho cílem je rozvoj schopností a motivace ke studiu s využitím cizojazyčných zdrojů a aktivní odborné komunikaci v cizím jazyce. Důraz je kladen na aktivní zapojení studentů a zodpovědnost za rozvoj zvolených kompetencí.

Výukové metody

podle zvolené aktivity (studijní pobyt, pracovní stáž, výuka atp.)

Metody hodnocení

podle zvolené aktivity (potvrzení o studijním pobytu, pracovní stáži, zpráva atp.)

Výstupy z učení

Na konci kurzu student:

- student získá odborné znalosti o situaci studovaného oboru v zahraničí;
- prohloubí si a rozšíří svou schopnost odborné komunikace v cizím jazyce;
- je schopen lépe rozumět vývoji a aktuálnímu stavu oboru v mezinárodním kontextu;
- umí studovat odborné texty v cizím jazyce a reagovat na odbornou komunikaci v mezinárodním prostředí.

Osnova

Student si ke splnění předmětu může vybrat z následujících aktivit:

absolvování odborného studijní předmětu (nikoli jazykového kurzu), který je na PdF MU nebo na jiných fakultách MU vyučován v cizím (světovém) jazyce. Předmět musí být tematicky zaměřen na speciální pedagogiku/andragogiku, pedagogiku, psychologii, sociologii nebo příbuznou disciplínu;

účast na zahraničním studijním pobytu (např. v rámci programu Erasmus+) v rozsahu nejméně 2 měsíce;

odborná speciálně pedagogická/andragogická praxe v zahraničí (např. v rámci pracovní stáže v programu Erasmus+) s min. dobou pobytu 1 měsíc;

účast na mezinárodní letní škole v zahraničí se zaměřením na disciplíny vztahující se ke studovanému oboru v rozsahu nejméně 2 týdnů;

za napsání diplomové práce v anglickém nebo německém jazyce;

účast na nejméně osmi přednáškách nebo seminářích tematicky zaměřených na studovaný obor vedených v cizím jazyce hostujícími profesory na PdF MU, jiných fakultách MU či jiných vysokých školách;

aktivní vystoupení v cizím jazyce na vědecké konferenci či odborném semináři (např. studentská vědecká konference).

Literatura

International classification of functioning, disability and health children and youth version : ICF-CY. Geneva: World Health Organization, 2007. xxvii, 322. ISBN 9789241547321.

International classification of functioning, disability and health. Geneva: World Health Organization, 2001. iii, 299. ISBN 9241545429.

PdF:IVp120 Sociální politika a sociální práce

3 kredity, ukončení k, garant předmětu Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Dana Dlouhá (přednášející)
 Mgr. Lucie Jarkovská, Ph.D. (přednášející)
 Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je orientace v oboru sociální práce a sociální politiky. Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy, principy a nástroji sociální politiky a sociální práce a s vybranými typy sociálních služeb.

Výukové metody

Účast na přednáškách s odborníky. Četba a posouzení cizojazyčných článků zaměřených na sociální práci a sociální politiku. Seminární práce zaměřená na vybranou cílovou skupinu (popis cílové skupiny a návrh vhodné podpory v rámci sociální práce).

Metody hodnocení

Předmět je ukončen písemným testem. Podmínkou ukončení předmětu je zpracování seminární práce dle zadání.

Výstupy z učení

Studující budou po absolvování předmětu schopni: - se orientovat v systému sociálních služeb a sociálního zabezpečení - využít tyto poznatky při práci s klientem - popsat a využít metody v rámci poradenského procesu

Osnova

1. Sociální politika - charakteristika oboru, nástroje, funkce a principy sociální politiky. 2. Sociální stát - historický vývoj, typy sociálního státu a jejich komparace. 3. Systém sociálního zabezpečení - sociální pomoc, sociální pojištění a sociální podpora. 4. Sociální práce - charakteristika oboru, historický vývoj, cíle, metody a formy sociální práce. 5. Zákon o sociálních službách - definice jednotlivých služeb, standardy kvality sociálních služeb. 6. Transformace sociálních služeb. 7. Sociální pracovník. 8. Poradenství a poradenský proces (definice, fáze poradenského procesu, metody).

Literatura**povinná literatura**

KELLER, J. *Soumrak sociálního státu*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. ii, 158. ISBN 9788074190179.

doporučená literatura

SLEPIČKOVÁ, L. *Sociální exkluze, sociální inkluze a vzdělávání*. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al. *Inkluzivní vzdělávání v podmínkách současné české školy Inclusive Education in Current Czech School*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 33-42, 10 s. ISBN 978-80-210-5383-0.

HAŠKOVCOVÁ, H. *Fenomén stáří*. Vyd. 2., podstatně přeprac. Praha: Havlíček Brain Team, 2010. 365 s. ISBN 9788087109199.

TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 439 s. ISBN 9788073676803.

MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2008. 380 s. ISBN 9788073675028.

MATOUŠEK, O. *Sociální služby : legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Vyd 1. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 9788073673109.

VAĐUROVÁ, H. a P. MÜHLPACHR. *Kvalita života : teoretická a metodologická východiska*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 145 s. ISBN 80-210-3754-7.

SMUTEK, M. *Sociální stát : úvod do studia*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. 135 s. ISBN 8070416912.

MÜHLPACHR, P. *Sociální práce*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 100 s. ISBN 8021033231.

PdF:IVp129 Reflektivní seminář 1 - SA

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)
 doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout prostor pro přípravu na praxi. Studenti prezentují své plány, reflektují své schopnosti a dovednosti, které budou při praxi využívat, vyjadřují svá očekávání, diskutují a dostávají zpětnou vazbu (od vyučující a expertů z praxe).

Výukové metody

skupinová práce, projektová práce, prezentace, diskuse, příprava doma

Metody hodnocení

aktivní zapojení studentů na seminářích, prezentace plánu praxe

Výstupy z učení

Po ukončení kurzu student:

- je schopný využívat teoretické znalosti v praxi, reflektovat své schopnosti a dovednosti, analyzovat životní situace osob s postižením či znevýhodněním a pracovní náplň pracovníků pomáhajících profesí;
- umí vytvářet činnosti s ohledem na vybranou cílovou skupinu a situaci.

Osnova

příprava na praxi s ohledem na místo, službu a cílovou skupinu
vytváření plánů a činností pro praxi (práce ve dvojicích, ve skupině)
prezentace plánů, diskuse, vstupy odborníků z praxe
uvědomění vlastních schopností a dovedností využitelných v praxi

Literatura**doporučená literatura**

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 119 s. ISBN 8073671077.

PdF:IVp130 Reflektivní seminář 2 - SA

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout prostor pro přípravu na praxi. Studenti prezentují své plány, reflektují své schopnosti a dovednosti, které budou při praxi využívat, diskutují a dostávají zpětnou vazbu (od vyučující a expertů z praxe).

Výukové metody

skupinová práce, projektová práce, prezentace, diskuse, příprava doma

Metody hodnocení

aktivní zapojení studentů na seminářích, prezentace plánu praxe

Výstupy z učení

Po ukončení kurzu student:

- umí využívat teoretické znalosti v praxi, reflektovat své schopnosti a dovednosti, analyzovat životní situace osob s postižením či znevýhodněním a pracovní náplň pracovníků pomáhajících profesí;
- umí vytvářet činnosti s ohledem na vybranou cílovou skupinu a situaci.

Osnova

příprava na praxi s ohledem na místo, službu a cílovou skupinu
vytváření plánů a činností pro praxi (práce ve dvojicích, ve skupině)
prezentace plánů, diskuse, vstupy odborníků z praxe
uvědomění vlastních schopností a dovedností využitelných v praxi

Literatura**doporučená literatura**

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 119 s. ISBN 8073671077.

SUCHÁ, J. *Trénink paměti pro každý věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 202 s. ISBN 9788073674380.

PdF:IVp131 Reflektivní seminář 3 - SA

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je podrobná reflexe praxe. Studenti představí své praxe, reflektují své činnosti, schopnosti a dovednosti, diskutují o zažitých situacích, o metodách a přístupech u vybraných cílových skupin a plánování následného profesního uplatnění.

Výukové metody

skupinová práce, prezentace, diskuse, příprava doma

Metody hodnocení

aktivní zapojení studentů na seminářích, (sebe)reflexe praxe

Výstupy z učení

Po ukončení kurzu student:

- umí využívat teoretické znalosti v praxi, reflektovat své schopnosti a dovednosti, analyzovat životní situace osob s postižením či znevýhodněním a pracovní náplň pracovníků pomáhajících profesí;
- umí vytvářet činnosti s ohledem na vybranou cílovou skupinu a situaci.

Osnova

Reflexe vlastní činnosti na praxi (silné a slabé stránky, naplnění očekávání, výhled)

Uvědomění vlastních schopností a dovedností využitelných v praxi

Diskuse o možnostech pracovního uplatnění, výzvy, možnosti, rizika

Literatura**doporučená literatura**

PÖRTNER, M. *Na osobu zaměřený přístup v práci s lidmi s mentálním postižením a s klienty vyžadujícími trvalou péči*. Translated by Petr Babka. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 175 s. ISBN 9788073675820.

HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese : tělesně zakotvené prožívání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 119 s. ISBN 8073671077.

SUCHÁ, J. *Trénink paměti pro každý věk*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 202 s. ISBN 9788073674380.

PdF:JVk014 Angličtina pro speciální pedagogii II

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Radka Mlýnková (přednášející)

Mgr. Dita Trčková, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Daniela Dvořáková (přednášející)

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Jana Kollárová (přednášející)

Mgr. Markéta Oplatková Plocková (cvičící)

Mgr. Eva Tomašítková (cvičící)

Mgr. Marcela Sekanina Vavřinová (cvičící)

Cíle předmětu

The aim of this B2 level course is to consolidate language knowledge and skills acquired in the Bachelor's English language course (level B1), acquire additional key special needs education terminology and enhance academic skills within level B2 of the CEFR by means of up-to-date special needs education topics and issues (reading and listening comprehension; speaking; formal writing). In terms of academic skills, the focus is mainly on presentation skills and expressing specialist opinion in writing. Students will also be required to show their command of level B2 grammar.

Výukové metody

Seminars designed for teaching English for specific and academic purposes (activities developing students' language skills plus grammar and vocabulary knowledge at level B2: independent reading, listening and writing tasks; class discussions and presentations; grammar and vocabulary exercises; on-line quizzes for practising grammar and vocabulary, etc.).

Metody hodnocení

Level B2 language course. Credit requirements: 1) Attendance and active participation in the sessions (one absence due to serious reasons is acceptable). 2) Completed in-term tasks (assigned readings + submitted reading comprehension sheets, grammar exercises, mini-presentations, etc.) 3) Meeting deadlines. 4) Final exam: A) Written test + SNE terminology: listening (14 marks), reading (12 marks), use of English (20 marks), writing (14 marks), terminology (10 marks). Total: 70 marks. Pass mark: 65%. B) Oral part comprising 1) monologue (introducing student's specialisation/focus within SNE) - 1 minute + 2) spoken interaction between two students on a topic relating to SNE - 6 minutes. Total: 30 marks; PASS MARK = 65 %. Students who have not met requirements 1) - 3) are not allowed to sit the written part of the exam. Only those students who have passed the written part can take the oral part of the exam. Student, který nesplní požadavky 1) až 3) nemůže skládat zkoušku z tohoto předmětu, resp. její písemnou část. Ústní část zkoušky mohou absolvovat výhradně ti studenti, kteří úspěšně absolvují její písemnou část. For information on course recognition see <http://www.ped.muni.cz/katedry-a-instituty/cjv/uznavani-predmetu/>

Výstupy z učení

By the end of the course, the student will be able to: understand spoken LSP texts at B1+ to B2 level of the CEFR; understand written LSP texts at B1+ to B2 level of the CEFR; produce a short essay on a topic related to special needs education; successfully participate in a spoken interaction dealing with SN issues at B1+ to B2 level of the CEFR; give professional biographical information; use selected specialist terminology with natural and sophisticated control; show a good command of selected grammar structures at B1+ to B2 level of the CEFR.

Osnova

Session 1: Course introduction. UNIT 1: Revising and developing key SNE terminology. Test practice. Preparation for session 2: Texts 1, 2 + reading comprehension sheets 1 and 2. Session 2: UNIT 2: Sensory impairments: Visual impairment. Hearing impairment. Test practice. Preparation for session 3: Texts 3, 4 + RCS 3 and 4. Session 3: UNIT 3: Speech and language impairment. Speech and language therapy. Test practice. Preparation for session 4: Texts 5, 6 + RCS 5 and 6. Session 4: UNIT 4: Behavioural disorders. Specific Learning

Difficulties. Test practice. Preparation for session 5: Preparing a 5-minute presentation about students' academic interests and/or professional career (including future plans): training the oral part of the exam. Session 5: UNIT 5: Autism spectrum disorders. Intellectual impairment. Test practice. Oral exam practice.

Literatura

povinná literatura

In-class materials designed for teaching ESP.

doporučená literatura

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Academic vocabulary in use*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 stran. ISBN 9780521689397.

REDMAN, S. a R. GAIRNS. *Test your English vocabulary in use : pre-intermediate & intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000. 142 s. ISBN 0521779804.

SEAL, B. *Academic encounters : reading, study skills, and writing : content focus, human behavior*. 1st pub. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. xii, 88. ISBN 9780521476607.

PRODROMOU, L. *Grammar and vocabulary for first certificate : with key*. Essex: Longman, 1999. 319 s. ISBN 9780582400184.

HASHEMI, L. a B. THOMAS. *Cambridge grammar for first certificate : with answers*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. xii, 260. ISBN 0521533368.

PdF:JVp017 **Angličtina pro speciální pedagogy - C**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Jana Kollárová (cvičící)

Mgr. et Mgr. Hana Mihai (cvičící)

Mgr. Markéta Oplatková Pločková (cvičící)

Mgr. Eva Tomašítková (cvičící)

Cíle předmětu

The course mission is to develop students' receptive (reading, listening) and productive (speaking, writing) language skills and to enhance their grammar and vocabulary knowledge at level B2 by means of academic topics/issues related to the sphere of special needs education. After completing the course, students can use selected SNE terminology with natural and sophisticated control, show a good command of selected grammar structures, understand both written and spoken academic texts at level B1+/B2, can produce a formal written argument, and can give an oral presentation on a particular SNE issue.

Výukové metody

Weekly ninety-minute seminars designed for teaching English for specific and academic purposes (activities developing language skills and grammar/vocabulary knowledge at level B2: listening and reading tasks, grammar and vocabulary practice, pair/group/class discussions and other kinds of speaking activities, collaborative writing, preparing and giving presentations, providing peer-feedback, etc.).

Metody hodnocení

Course requirements and continuous assessment components' weights: 1) Attendance (only two classes can be missed); 2) Active participation in classes + completed assigned in-term tasks; 4) Completed in-term writing assignments (10 marks); 5) Oral presentation (10 marks); 6) Credit test (20 marks); Total: 40 marks; PASS MARK = 26 marks (65%). In order to be credited, students must respect and meet all course requirements. For information on course recognition see <http://www.ped.muni.cz/katedry-a-instituty/cjv/uznavani-predmetu/>

Výstupy z učení

By the end of the course, the student will be able to: understand spoken LSP texts at B1+ level of the CEFR; understand written LSP texts at B1+ level of the CEFR; produce a short argumentative essay on a topic related to SNE; successfully participate in a spoken interaction dealing with SNE issues at B1+ level of the CEFR; give an oral presentation on a SNE issue; use selected specialist terminology with natural and sophisticated control; show a good command of selected grammar structures at B1+ to B2 level of the CEFR.

Osnova

Course introduction. Subject-specific topics: Introduction to SNE terminology. Visual impairment. Hearing Impairment. Integration/Inclusion of students with sensory impairment in mainstream schools. Speech disorders and speech therapy. Physical impairment. Academic skills: Academic writing - argument essay. Academic speaking - oral presentation. Grammar and vocabulary: Present simple X continuous; past simple X continuous; future in English; introduction to word formation, abstract vocabulary; present perfect tenses; sentence transformations I; passive forms; sentence transformations II; modals.

Literatura

povinná literatura

In-class materials designed for teaching ESP.

doporučená literatura

REDMAN, S. a R. GAIRNS. *Test your English vocabulary in use : pre-intermediate & intermediate*. Cambridge:

Cambridge University Press, 2000. 142 s. ISBN 0521779804.

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Test your English vocabulary in use : upper-intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 150 s. ISBN 052166568X.

SEAL, B. *Academic encounters : reading, study skills, and writing : content focus, human behavior*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. xx, 220. ISBN 9780521476584.

PRODROMOU, L. *Grammar and vocabulary for first certificate : with key*. Essex: Longman, 1999. 319 s. ISBN 9780582400184.

HASHEMI, L. a B. THOMAS. *Cambridge grammar for first certificate : with answers*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. xii, 260. ISBN 0521533368.

neurčeno

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Academic vocabulary in use*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 stran. ISBN 9780521689397.

PdF:JVp018 **Angličtina pro speciální pedagogy - D**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

The course mission is to develop students' receptive (reading, listening) and productive (speaking, writing) language skills and to enhance their grammar and vocabulary knowledge at level B2 by means of academic topics relating to the sphere of special needs education. In terms of academic skills, special emphasis is put on producing a coherent Master's thesis abstract and understanding the process of composing a concise literature review.

Výukové metody

Weekly ninety-minute seminars designed for teaching English for specific and academic purposes (activities developing language skills and grammar/vocabulary knowledge at level B2: listening and reading tasks, grammar and vocabulary practice, pair/group/class discussions and other kinds of speaking activities, collaborative writing, providing peer-feedback, etc.).

Metody hodnocení

Credit requirements: 1) Attendance (only one absence is acceptable), completed in-term tasks/home preparation for classes, active participation in classes; 2) Submitted writing assignments: Master's thesis abstract + literature review (must be submitted prior to the oral part of the exam); 3) Exam: 2 parts: A) written (parts: listening, reading comprehension, use of English, writing, SNE terminology); level B2. Total: 70 marks; PASS MARK = 65 % B) Oral - A) monologue + B) spoken interaction between two students. Total: 30 marks; PASS MARK = 65 % In order to be allowed to sit the final exam, students must complete all in-term assignments and meet all deadlines. The oral part of the exam can be taken only by students who have passed the written part. Ústní část zkoušky mohou absolvovat výhradně ti studenti, kteří splní její písemnou část.

Výstupy z učení

By the end of the course, the student will be able to: understand spoken texts dealing with SNE issues at B2 level of the CEFR; understand written texts dealing with SNE issues at B2 level of the CEFR; produce a Master's thesis abstract; understand the principles of constructing an effective literature review; successfully participate in a spoken interaction dealing with SNE issues at B2 level of the CEFR; use selected specialist terminology with natural and sophisticated control; show a good command of selected grammar structures at B2 level of the CEFR.

Osnova

Subject-specific topics: 1) Intellectual disability. Teaching students general learning disability. 2) Specific learning difficulties. Teaching students with SLDs. 3) Autism spectrum disorders. 4) Behavioural disorders (ADD, ADHD, ODD and CD). 5) Psychic disorders in children and teenagers. 6) Current cure approaches and therapies in special needs education. Academic skills: Academic speaking - expressing professional opinion, agreement and disagreement; asking for clarification, more information, etc. Academic writing - writing a thesis abstract and a literature review. General vocabulary and grammar: conditionals; articles; countable and uncountable nouns; some, any, no...; reported speech; selected B2 structures; prepositional phrases; transitional expressions; phrasal verbs.

Literatura

povinná literatura

In-class materials designed for teaching ESP.

doporučená literatura

SEAL, B. *Academic encounters : reading, study skills, and writing : content focus, human behavior*. 1st pub. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. xii, 88. ISBN 9780521476607.

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Academic vocabulary in use*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 stran. ISBN 9780521689397.

CRAVEN, M. *Listening extra : a resource book of multi-level skills activities*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 136 s. ISBN 0521754623.

REDMAN, S. a R. GAIRNS. *Test your English vocabulary in use : pre-intermediate & intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000. 142 s. ISBN 0521779804.

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Test your English vocabulary in use : upper-intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 150 s. ISBN 052166568X.

PRODROMOU, L. *Grammar and vocabulary for first certificate : with key*. Essex: Longman, 1999. 319 s. ISBN 9780582400184.

HASHEMI, L. a B. THOMAS. *Cambridge grammar for first certificate : with answers*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. xii, 260. ISBN 0521533368.

PdF:SPk206 **Internacionalizace oboru Speciální pedagogika**

0 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Rozšíření studia o zahraniční zkušenosti.

Výukové metody

Teoretická příprava, praktická stáž.

Metody hodnocení

Podle podmínek hostující univerzity.

Výstupy z učení

- student si rozšíří odborné znalosti o situaci studovaného oboru v zahraničí;
- prohloubí si a rozšíří svou schopnost odborné komunikace v cizím jazyce;
- je schopen lépe rozumět vývoji a aktuálnímu stavu oboru v mezinárodním kontextu;
- umí studovat odborné texty v cizím jazyce a reagovat na odbornou komunikaci v mezinárodním prostředí;
- rozšíří si kompetence při aplikaci speciálněpedagogických strategií v mezinárodním kontextu.

Osnova

Podle nabídky hostující univerzity.

Literatura

doporučená literatura

www.european-agency.org

PdF:SPk541 **Krizová intervence**

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu Mgr. et Mgr. et Mgr. Věra Linhartová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. et Mgr. Věra Linhartová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout účastníkovi prostor pro zvládnutí základních strategií krizové intervence, umožnit mu získat znalosti a pomoci začít rozvíjet praktické dovednosti využitelné při přímé práci s klienty. Student by se po absolvování předmětu měl orientovat v problematice krizové intervence a telefonické krizové intervence. Měly by být schopny uchopit poradenský proces při práci s člověkem v krizi. Absolvování tohoto kurzu je vhodným doplňkem pro přípravu studentů do každodenní praxe v širokém spektru sociálních služeb.

Výukové metody

V kurzu jsou využívány kombinace teoretických a praktických bloků. Témata a jednotlivé techniky jsou přizpůsobeny aktuálním požadavkům studentů dle jejich zaměření. Během výuky jsou zohledněny zkušenosti studentů z praxe a jejich očekávání.

Metody hodnocení

Test, řešení modelové situace

Výstupy z učení

Student zvládne aplikovat metodu krizové intervence v základním okruhu odborných témat a získané dovednosti umí používat při práci s klientem v telefonické krizové intervenci (TKI) a krizové intervenci tváří v tvář (KI);

Uplatňuje dovednosti pro efektivní komunikaci s klienty, jejich rodinami a širší vztahovou sítí;

Získá základní kompetence pro provázení člověka jeho krizí.

Osnova

- Vymezení KI a TKI dle zákona o soc. službách.
- Definice krize, vznik a rozvoj krizových situací, fáze krize, symptomy krize, odhad závažnosti krize, typy krizí
- Druhy pomoci v krizových situacích, principy a fáze krizové intervence.
- Techniky vedení rozhovoru, navazování a ukončování kontaktu.

- Verbální a neverbální komunikace, rozdíly při vedení KI tváří v tvář a TKI.
- Práce s emocemi v KI, využití práce s tělem v KI.
- Jednání s úzkostným klientem, jednání s agresivním klientem – sebeobrana v KI.
- Práce s emocemi v telefonickém kontaktu – pláč, agrese, panika.
- Krizová intervence u dětí a dospívajících.
- Krizová intervence u seniorů.
- Rodinné a generační krize, krize partnerských vztahů - práce s rodinou v KI, vývojové krize.
- Sexuální problematika, psychopatologie, závislosti.
- KI u psychicky nemocných klientů.
- Sociálně právní otázky.
- Trauma, oběti trestných činů, domácí násilí, pronásledování, syndrom CAN.
- Práce se suicidálním klientem, problematika truchlení a umírání.
- Etické a teologické otázky v KI.
- Prevence vyhoření, psychohygienu, supervize, intervize.

Literatura

povinná literatura

VODÁČKOVÁ, D. *Krizová intervence*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 543 s. ISBN 9788026202127.

BROŽ, F. a D. VODÁČKOVÁ. *Krizová intervence v kazuistikách*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 166 stran. ISBN 9788026208112.

doporučená literatura

BAŠTECKÁ, B. *Psychosociální krizová spolupráce*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 317 s. ISBN 9788024741956.

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese :psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. 4. vyd. Praha: Portál, 2000. 147 s. ISBN 807178429X.

PdF:SPk545 **Narušená komunikační schopnost u dětí předškolního věku**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámení s problematikou vývoje řeči a jazykových schopností, logopedické intervence u dětí předškolního věku. Seznámení s jednotlivými druhy narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku, aplikace na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Výukové metody

konzultace, diskuse ve třídě, domácí příprava

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75% správných odpovědí)

Výstupy z učení

Student má teoretické znalosti z oblasti pojmů narušené komunikační schopnosti vztahující se k předškolnímu věku; má přehled o jednotlivých druzích narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku; umí aplikovat získané poznatky na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Osnova

Základní atributy jazyka a řeči. Verbální komunikace, nonverbální komunikace, současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností. Charakteristika jazykových rovin (lexikálně-sémantická, morfologicko-syntaktická, foneticko-fonologická, pragmatická). Narušený vývoj řeči – klasifikace, charakteristika, dítě se specificky narušeným vývojem řeči- charakteristika specificky narušeného vývoje řeči, logopedická intervence. Opožděný vývoj řeči – charakteristika OVŘ, diagnostické možnosti, logopedická intervence. Dyslalie - současné pohledy na problematiku dyslalie, klasifikace dyslalie z fonetického a fonologického hlediska, logopedická intervence u dětí předškolního věku. Narušení fluence řeči u dětí předškolního věku. Poruchy zvuku řeči u dětí předškolního věku - huhňavost, palatolalie. Orofaciální rozštěpy - etiologie, klasifikace. Interdisciplinární péče u dětí s orofaciálními rozštěpy. Mutismus u dětí předškolního věku. (S)elektivní mutismus - vymezení, charakteristika. Spolupráce logopeda a dalších odborníků při intervenci u dětí předškolního věku.

Literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Komunikace dětí předškolního věku*. první. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 236 s. ISBN 978-80-247-3008-0.

LECHTA, V. a B. KRÁLÍKOVÁ. *Když naše dítě nemluví plynule : koktavost a jiné neplynulosti řeči*. Translated by Magda Wdowczynová. Vydání první. Praha: Portál, 2011. 124 stran. ISBN 9788073678494.

HARTMANN, B. a M. LANGE. *Mutismus v dětství, mládí a dospělosti : rádce pro rodinné příslušníky, postižené, terapeutů a pedagogy*. Translated by Pravoslav Prokeš. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008. 82 s. ISBN 9788073870218.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 200 s. ISBN 9788021044548.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. 1. vyd. Praha: Grada publishing, 2006. 229 s. edice psychologické a pedagogické literatury. ISBN 80-247-1110-9.

VITÁSKOVÁ, K. a A. PEUTELSCHMIEDOVÁ. *Logopedie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 182 s. ISBN 8024410885.

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 386 s. ISBN 8071789615.

LECHTA, V. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 359 s. ISBN 8071788015.

PdF:SPp206 **Internacionalizace oboru Speciální pedagogika**

0 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je podpora studentů speciální pedagogiky v rozvoji a prohlubování oborových znalostí a dovedností v mezinárodním kontextu a jazykových kompetencí se zaměřením na světové jazyky. Jeho cílem je rozvoj schopností a motivace ke studiu s využitím cizojazyčných zdrojů a aktivní odborné komunikaci v cizím jazyce. Důraz je kladen na aktivní zapojení studentů a zodpovědnost za rozvoj zvolených kompetencí.

Výukové metody

Podle zvolené aktivity (studijní pobyt, pracovní stáž, výuka atp.)

Metody hodnocení

Podle zvolené aktivity (studijní pobyt, pracovní stáž, výuka atp.)

Výstupy z učení

Student získá odborné znalosti o situaci studovaného oboru v zahraničí; - prohloubí si a rozšíří svou schopnost odborné komunikace v cizím jazyce; - je schopen lépe rozumět vývoji a aktuálnímu stavu oboru v mezinárodním kontextu; - umí studovat odborné texty v cizím jazyce a reagovat na odbornou komunikaci v mezinárodním prostředí.

Osnova

Student si ke splnění předmětu může vybrat z následujících aktivit:

absolvování odborného studijní předmětu (nikoli jazykového kurzu), který je na PdF MU nebo na jiných fakultách MU vyučován v cizím (světovém) jazyce. Předmět musí být tematicky zaměřen na speciální pedagogiku/andragogiku, pedagogiku, psychologii, sociologii nebo příbuznou disciplínu;

účast na zahraničním studijním pobytu (např. v rámci programu Erasmus+) v rozsahu nejméně 2 měsíce;

odborná speciálně pedagogická praxe v zahraničí (např. v rámci pracovní stáže v programu Erasmus+) s min. dobou pobytu 1 měsíc;

účast na mezinárodní letní škole v zahraničí se zaměřením na disciplíny vztahující se ke studovanému oboru v rozsahu nejméně 2 týdnů;

za napsání diplomové práce v anglickém nebo německém jazyce;

účast na nejméně osmi přednáškách nebo seminářích tematicky zaměřených

na studovaný obor vedených v cizím jazyce hostujícími profesory na PdF MU, jiných fakultách MU či jiných vysokých školách;

aktivní vystoupení v cizím jazyce na vědecké konferenci či odborném semináři (např. studentská vědecká konference).

Literatura

doporučená literatura

www.european-agency.org

PdF:SPp523 **Reflektivní seminář 1 - LS**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna aplikovat teoretické poznatky do praxe; rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Diagnostické metody.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa asistentké praxe.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp524 **Reflektivní seminář 2 - LS**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení poznatků z praxe. Studentky a studenti reflektují aktuální zkušenosti ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je příprava na profesi, v předmětu bude diskutován vztah speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Legislativní opatření.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp525 **Reflektivní seminář 3 - LS**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení aktuálních zkušeností ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je prohlubování vztahu speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci speciálního pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna samostatně uplatňovat principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Podpora žáků se SVP.
- Speciálněpedagogický terén.
- Tvorba záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp541 **Krizová intervence**

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu Mgr. et Mgr. et Mgr. Věra Linhartová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. et Mgr. Věra Linhartová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je poskytnout účastníkovi prostor pro zvládnutí základních strategií krizové intervence, umožnit mu získat znalosti a pomoci začít rozvíjet praktické dovednosti využitelné při přímé práci s klienty. Student by se po absolvování předmětu měl orientovat v problematice krizové intervence a telefonické krizové intervence. Měly by být schopny uchopit poradenský proces při práci s člověkem v krizi. Absolvování tohoto kurzu je vhodným doplňkem pro přípravu studentů do každodenní praxe v širokém spektru sociálních služeb.

Výukové metody

V kurzu jsou využívány kombinace teoretických a praktických bloků. Témata a jednotlivé techniky jsou přizpůsobeny aktuálním požadavkům studentů dle jejich zaměření. Během výuky jsou zohledněny zkušenosti studentů z praxe a jejich očekávání.

Metody hodnocení

Test, řešení modelové situace

Výstupy z učení

Student zvládne aplikovat metodu krizové intervence v základním okruhu odborných témat a získané dovednosti umí používat při práci s klientem v telefonické krizové intervenci (TKI) a krizové intervenci tváří v tvář (KI);

Uplatňuje dovednosti pro efektivní komunikaci s klienty, jejich rodinami a širší vztahovou sítí;

Získá základní kompetence pro provázení člověka jeho krizí.

Osnova

- Vymezení KI a TKI dle zákona o soc. službách.
- Definice krize, vznik a rozvoj krizových situací, fáze krize, symptomy krize, odhad závažnosti krize, typy krizí
- Druhy pomoci v krizových situacích, principy a fáze krizové intervence.
- Techniky vedení rozhovoru, navazování a ukončování kontaktu.
- Verbální a neverbální komunikace, rozdíly při vedení KI tváří v tvář a TKI.
- Práce s emocemi v KI, využití práce s tělem v KI.
- Jednání s úzkostným klientem, jednání s agresivním klientem – sebeobrana v KI.
- Práce s emocemi v telefonickém kontaktu – pláč, agrese, panika.
- Krizová intervence u dětí a dospívajících.
- Krizová intervence u seniorů.
- Rodinné a generační krize, krize partnerských vztahů - práce s rodinou v KI, vývojové krize.
- Sexuální problematika, psychopatologie, závislosti.
- KI u psychicky nemocných klientů.
- Sociálně právní otázky.
- Trauma, oběti trestných činů, domácí násilí, pronásledování, syndrom CAN.
- Práce se suicidálním klientem, problematika truchlení a umírání.
- Etické a teologické otázky v KI.
- Prevence vyhoření, psychohygiena, supervize, intervize.

Literatura**povinná literatura**

VODÁČKOVÁ, D. *Krizová intervence*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 543 s. ISBN 9788026202127.

BROŽ, F. a D. VODÁČKOVÁ. *Krizová intervence v kazuistikách*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 166 stran. ISBN 9788026208112.

doporučená literatura

BAŠTECKÁ, B. *Psychosociální krizová spolupráce*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 317 s. ISBN 9788024741956.

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese :psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. 4. vyd. Praha: Portál, 2000. 147 s. ISBN 807178429X.

PdF:SPp545 Narušená komunikační schopnost u dětí předškolního věku

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámení s problematikou vývoje řeči a jazykových schopností, logopedické intervence u dětí předškolního věku. Seznámení s jednotlivými druhy narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku, aplikace na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Výukové metody

konzultace, diskuse ve třídě, domácí příprava

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75% správných odpovědí)

Výstupy z učení

Student má teoretické znalosti z oblasti pojmů narušené komunikační schopnosti vztahující se k předškolnímu věku; má přehled o jednotlivých druzích narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku; umí aplikovat získané poznatky na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Osnova

Základní atributy jazyka a řeči. Verbální komunikace, nonverbální komunikace, současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností. Charakteristika jazykových rovin (lexikálně-sémantická, morfologicko-syntaktická, foneticko-fonologická, pragmatická). Narušený vývoj řeči – klasifikace, charakteristika, dítě se specificky narušeným vývojem řeči- charakteristika specificky narušeného vývoje řeči, logopedická intervence. Opožděný vývoj řeči – charakteristika OVR, diagnostické možnosti, logopedická intervence. Dyslalie - současné pohledy na problematiku dyslalie, klasifikace dyslalie z fonetického a fonologického hlediska, logopedická intervence u dětí předškolního věku. Narušení fluence řeči u dětí předškolního věku. Poruchy zvuku řeči u dětí předškolního věku - huhňavost, palatolalie. Orofaciální rozštěpy - etiologie, klasifikace. Interdisciplinární péče u dětí s orofaciálními rozštěpy. Mutismus u dětí předškolního věku. (S)elektivní mutismus - vymezení, charakteristika. Spolupráce logopeda a dalších odborníků při intervenci u dětí předškolního věku.

Literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Komunikace dětí předškolního věku*. první. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 236 s. ISBN 978-80-247-3008-0.

LECHTA, V. a B. KRÁLIKOVÁ. *Když naše dítě nemluví plynule : koktavost a jiné neplynulosti řeči*. Translated by Magda Wdowczynová. Vydání první. Praha: Portál, 2011. 124 stran. ISBN 9788073678494.

HARTMANN, B. a M. LANGE. *Mutismus v dětství, mládí a dospělosti : rádce pro rodinné příslušníky, postižené, terapeuty a pedagogy*. Translated by Pravoslav Prokeš. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008. 82 s. ISBN 9788073870218.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 200 s. ISBN 9788021044548.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. 1. vyd. Praha: Grada publishing, 2006. 229 s. edice psychologické a pedagogické literatury. ISBN 80-247-1110-9.

VITÁSKOVÁ, K. a A. PEUTELSCHMIEDOVÁ. *Logopedie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 182 s. ISBN 8024410885.

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 386 s. ISBN 8071789615.

LECHTA, V. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 359 s. ISBN 8071788015.

PdF:SPp558 Reflektivní seminář 1 - OF

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlouboání teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna aplikovat teoretické poznatky do praxe; rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Diagnostické metody.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa asistentské praxe.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp559 Reflektivní seminář 2 - OF

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení poznatků z praxe. Studentky a studenti reflektují aktuální zkušenosti ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je příprava na profesi, v předmětu bude diskutován vztah speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Legislativní opatření.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp560 Reflektivní seminář 3 - OF

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Petra Röderová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení aktuálních zkušeností ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je prohlubování vztahu speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci speciálního pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna samostatně uplatňovat principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Podpora žáků se SVP.
- Speciálněpedagogický terén.
- Tvorba záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp564 Reflektivní seminář 1 - PCH

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna aplikovat teoretické poznatky do praxe; rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Diagnostické metody.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa asistentské praxe.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, Miroslava a Jarmila PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi : teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 9788021054974.

doporučená literatura

POKORNÝ, Jiří. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp565 Reflektivní seminář 2 - PCH

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna aplikovat teoretické poznatky do praxe; rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

• Přístupy a podpora žáků se SVP. • Pedagogická podpora. • Speciálněpedagogický terén. • Diagnostické metody. • Příprava záznamových archů. • Administrativa asistentské praxe. • Příprava na chronologické za-
znamování údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, Miroslava a Jarmila PIPEKOVÁ. Manuál pro pedagogickou praxi : teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 9788021054974.

doporučená literatura

POKORNÝ, Jiří. Manuál tvořivé komunikace. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp566 Reflektivní seminář 3 - PCH

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna aplikovat teoretické poznatky do praxe; rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

• Přístupy a podpora žáků se SVP. • Pedagogická podpora. • Speciálněpedagogický terén. • Diagnostické metody. • Příprava záznamových archů. • Administrativa asistentské praxe. • Příprava na chronologické za-
znamování údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, Miroslava a Jarmila PIPEKOVÁ. Manuál pro pedagogickou praxi : teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 9788021054974.

doporučená literatura

POKORNÝ, Jiří. Manuál tvořivé komunikace. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp570 Reflektivní seminář 1 - MP-PAS

3 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna aplikovat teoretické poznatky do praxe; rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

• Přístupy a podpora žáků se SVP.
• Pedagogická podpora.

- Speciálněpedagogický terén.
- Diagnostické metody.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa asistentské praxe.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp571 Reflektivní seminář 2 - MP-PAS

3 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení poznatků z praxe. Studentky a studenti reflektují aktuální zkušenosti ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je příprava na profesi, v předmětu bude diskutován vztah speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Legislativní opatření.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp572 Reflektivní seminář 3 - MP-PAS

3 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení aktuálních zkušeností ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je prohlubování vztahu speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci speciálního pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna samostatně uplatňovat principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Podpora žáků se SVP.
- Speciálněpedagogický terén.
- Tvorba záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp576 **Reflektivní seminář 1 - VV**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlouboání teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna aplikovat teoretické poznatky do praxe; rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Diagnostické metody.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa asistentské praxe.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp577 **Reflektivní seminář 2 - VV**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení poznatků z praxe. Studentky a studenti reflektují aktuální zkušenosti ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je příprava na profesi, v předmětu bude diskutován vztah speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovešedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Legislativní opatření.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

Pdf:SPp578 **Reflexivní seminář 3 - VV**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení aktuálních zkušeností ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je prohlubování vztahu speciálněpedagogické praxe k ostatním společenskovedním oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci speciálního pedagoga.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna samostatně uplatňovat principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Podpora žáků se SVP.
- Speciálněpedagogický terén.
- Tvorba záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

Pdf:SZ6039 **Pedagogická psychologie**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Josef Lukas, Ph.D. (přednášející)
prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)
Mgr. Veronika Tlapáková (cvičící)

Cíle předmětu

Předmět navazuje na kurzy v bakalářském studiu, s důrazem na rozvoj psychologické gramotnosti studujících (Úvod do pedagogiky a psychologie, Vývojová psychologie, Sociální psychologie a Pedagogicko-psychologická diagnostika I), prohlubuje a teoreticky ukotvuje poznatky a zkušenosti studujících osvojované v průběhu učitel-ské praxe a v oborových didaktikách. Předmět vychází z aktuálních poznatků psychologických a pedagogických výzkumů týkajících se formálních i informálních výukových situací a přispívá k reflektovanému profesnímu vývoji studentů učitelství. Struktura témat předmětu vychází z komparace české a zahraniční výukové tradice.

Výukové metody

Předpokládané výukové činnosti a výukové metody uplatňované na seminářích: skupinová diskuze, problémové učení, řešení kazuistik, samostatné studium odborné literatury, zpracování a prezentace tezí z četby odborné literatury, plnění průběžných úkolů, příprava posteru. Výstupní dovednosti studujícího: analyzuje a kriticky reflektuje a v práci využívá odborné texty jako oporu pro vlastní odbornou argumentaci, systematizuje a s porozuměním na modelových příkladech používá základní odbornou terminologii.

Metody hodnocení

předmět je zakončen písemnou zkouškou (50% hodnocení), do celkového hodnocení vstupují body za průběžnou přípravu a práci v seminářích. Bodovány jsou tyto činnosti studenta:

- dle zadání vyučujícího, studuje povinnou a doporučenou literaturu (odevzdání tezí do ISu);
- aktivně se zapojuje do výuky;
- příprava a prezentace posteru v semináři

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student umět:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii pedagogické a školní psychologie ;
- aplikovat základní odbornou terminologii a poznatky pedagogické a školní psychologie na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení vybraných výukových situací ;
- charakterizovat v psychologických pojmech edukační prostředí školy, na níž absolvoval učitelenskou praxi ;
- na příkladu popsat a vysvětlit individuálně specifické procesy učení ;
- vlastními slovy shrnout na základě psychologické zprávy výsledky psychologického vyšetření a zásady práce učitele s popisovaným žákem (vč. kontextu platné legislativy – metodické pokyny) ;
- reflektovat typické výukové situace z pohledu vybraných teorií pedagogické psychologie ;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovských pojetí učiva ;
- vyhledávat ke konkrétní kazuistice relevantní informace v odborné literatuře ;
- formulovat příklad zadání učební úlohy zohledňující různou míru kognitivní náročnosti a zohledňující individuální specifickou žáka

Osnova

1. Učitelská profese, její proměny a pregraduální studium učitelství. Radosti a strasti učitelství. Výzvy a změny v historické perspektivě. K čemu může být učitelství pedagogická psychologie užitečná.

Cílem přednášky a následného semináře je navázat na předchozí kurzy rozvíjející psychologickou gramotnost, postihnout rozdíl mezi osobní zkušeností žáka a studenta, mediálním obrazem edukace a vlastní vědní disciplínou a nabídnout individuálně specifickou perspektivu vnímání poznatků pedagogické psychologie s ohledem na profesní vývojové stádium.

2. Proces učení. Proces učení (se) a učitel. Vybrané teorie učení.

Cílem přednášky je propojit předchozí praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy k procesu učení a jejich aplikací ve vlastním učení (se) a výukovou praxí.

3. Vztah učení, vývoje a výchovy. Somatický, kognitivní, sociální a morální vývoj. Rozdíl mezi přístupem k „typickému žákovi“ a individuálním přístupem.

Cílem přednášky je propojit předchozí teoretickou přípravu i praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy zohledňujícími individuální vývojové zvláštnosti.

4. Osobnost a individuální specifika současných žáků. Styly myšlení a učení. Mnohočetná inteligence. Nadání a další individuální specifika z pohledu inkluzivní praxe. Talent. Genderové otázky ve výuce. Vrozené a naučené v současné perspektivě. Sociální reprodukce, kulturní stereotypy a očekávání. Práce s diversitou ve výuce.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je představit výběr z aktuálních témat postihujících rostoucí míru diverzity žákovské populace a příklady dobré výukové praxe.

5. Učitel ve výuce. Reflektivní praxe. Sebemonitorování. Vyučovací styly učitele. Psychohygienu učitele.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je ukotvit zkušenost studentů v roli reflektujícího učitele v psychologické teorii a prostřednictvím náviku konkrétních metod a technik ukázat výhody reflektivní praxe.

6. Motive žáků. Vztah mezi učitelem a žáky jako dynamický fenomén.

Cílem přednášky je představit současné přístupy k motivaci žáků a současné přístupy k práci s mocenskou pozicí učitele ve třídě.

7. Psychologie vyučování. Plánování výuky, výukové cíle a specifika studentů. Psychologické aspekty využití ICT ve výuce.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je prohloubit poznatky z předcházejících přednášek a na konkrétních příkladech převést evidence based přístupy dobré výukové praxe od jejího plánování po realizaci v konkrétních podmínkách.

8. Psychosociální klima školy, třídy a řízení třídy.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je představit frekventované a mezioborové téma v psychologických souvislostech a předvést a studenty zacvičit v používání konkrétního diagnostického nástroje.

9. Hodnocení. Školní úspěch a neúspěch.

Cílem přednášky je představit problematiku hodnocení (na různých úrovních) jako nedílnou součást výukového procesu i jako psychologický fenomén s důsledky pro sebepojetí žáků, jejich motivaci, akademické aspirace i vztah k učitelům či rodičům.

10. Psychologie výchovy. Rodina a škola. Komunikace s rodiči a její specifika. Komunikace s příslušníky pomáhajících profesí.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je představit problematiku rodičovských přístupů, očekávání a vztahů k žákovi a ke vzdělávací instituci nikoli jako problém, ale jako příležitost.

11. Plánování a hodnocení intervencí v pedagogicko-psychologické perspektivě.

Cílem předposlední přednášky a navazujícího semináře je na konkrétních příkladech demonstrovat výhody cíleného získávání informací (vč. diagnostiky), plánování intervence a evaluace jejich výsledků pro rozvoj žáka, učitele i školy.

12. Psychologický výzkum a výuková praxe učitele. Cílem přednášky je představit výhody učitele jako aktivního aktéra výzkumných aktivit i jako spokojeného zadavatele či uživatele výsledků pedagogicko-psychologického výzkumu.

Literatura**povinná literatura**

MAREŠ, J. *Pedagogická psychologie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 702 s. ISBN 9788026201748.

Seifert, K., & Sutton, R. (2011). Educational psychology. Athens: The Global Textbook Project.

FISHER, R. *Učíme děti myslet a učit se : praktický průvodce strategiemi vyučování*. Translated by Karel Balcar. Vydání třetí. Praha: Portál, 2011. 172 stran. ISBN 9788026200437.

doporučená literatura

STERNBERG, R.J. a W.M. WILLIAMS. *Educational psychology*. Second edition. xxiv, 615. ISBN 9780205626076.

SANTROCK, J.W. *Educational psychology*. Fifth edition. xxxviii, 6. ISBN 9780071314961.

PdF:SZ6042 **Školní pedagogika**

2 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

Vyučující

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc. (přednášející)
doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D. (přednášející)
doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D. (přednášející)
doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět navazuje, prohlubuje a zobecňuje poznatky a zkušenosti studujících osvojované v průběhu učitelské praxe a v oborových didaktikách. Předmět reaguje na nové poznatky pedagogických, psychologických a didaktických výzkumů o školním vyučování a učení a pokouší se je integrovat a zhodnotit pro školní praxi. Posláním předmětu je iniciovat, podporovat a rozvíjet profesní vidění, vědění a jednání budoucích učitelů. Předmět je vystavěn ze tří obsáhlejších bloků: (a) teorie a praxe školy jako instituce a organizace, (b) teorie a praxe tvorby, implementace a revize kurikula, (c) teorie a praxe školní výuky (vyučování a učení).

Výukové metody

Přednáška, doplněná aktivizujícími prvky a navazujícím samostatným studium odborné literatury.

Metody hodnocení

Podmínkou k účasti na zkoušce ze ŠP je splněný zápočet ze semináře. V den zkoušky student nejdříve absolvuje písemný test. Po jeho úspěšném vykonání ve stejný den student pokračuje ústní zkouškou. Je-li test hodnocen F, student je povinen se hlásit na opravný termín.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu student je schopen:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii školní pedagogiky;
- aplikovat základní odbornou terminologii školní pedagogiky na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení školy jako instituce a organizace, vybraných kurikulárních dokumentech a vybraných výukových situací;
- charakterizovat edukační prostředí školy, na níž absolvoval učitelskou praxi;
- na příkladu popsat a vysvětlit kurikulární procesy;
- popsat a kriticky analyzovat práci cvičného učitele s kurikulárními dokumenty;
- na příkladech z praxe charakterizovat vybraná kritéria kvality výuky a zdůvodnit jejich důležitost pro každodenní práci učitele;
- naplánovat a s využitím sebereflexe zhodnotit vyučovací hodinu (zdůvodnění, relevance učiva, cíle, obsahy, metody, hodnocení a alterace);
- s využitím portfolia uvést příklady správně a nesprávně formulovaných výukových cílů;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovy pojetí učiva;
- formulovat učební úlohy různé kognitivní náročnosti;
- s využitím teorie zdůvodnit v průběhu vlastní učitelské praxe uplatňované výukové metody, tyto metody zpětně kriticky posoudit a navrhnout další možné alternativy zprostředkování stejného (obdobného) učiva;
- na příkladech ukázat různé možnosti hodnocení žáků a posoudit jejich výhody a nevýhody.

Osnova

Hlavní témata (osnova):

1. Úvod do studia školní pedagogiky.
2. Vzdělávací a kurikulární politika, kurikulární dokumenty.
3. Vzdělávací a školský systém, škola jako instituce a organizace, škola a její funkce, škola jako učební prostředí.
4. Vzdělávání, vzdělání, vzdělanost: pojetí, teorie a obecné cíle vzdělávání.
5. Kurikulum: cíle a obsahy a obsahy školního vzdělávání a jejich transformace, kurikulární procesy.
6. Učebnice a další didaktická média.
7. Výuka: vyučování a učení, aktéři a procesy školní výuky.
8. Organizace a řízení třídy.
9. Učební úlohy: pohledy z mezinárodních srovnávacích výzkumů.
10. Hodnocení učebního procesu žáků a výsledků žáků - typy a funkce hodnocení.
11. Hodnocení výsledků žáků - formy hodnocení, základní požadavky na hodnocení.
12. Analýza a reflexe výuky a rozvíjení její kvality.

Literatura**povinná literatura**

JANÍK, T., J. SLAVÍK, V. MUŽÍK, J. TRNA, T. JANKO, V. LOKAJÍČKOVÁ, J. LUKAVSKÝ, E. MINAŘÍKOVÁ, J. SLI-
ACKÝ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, S. ŠEBESTOVÁ, N. VONDRŮVÁ a P. ZLATNÍČEK. *Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově
zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 434 s. Syntézy
výzkumu vzdělávání, sv. 1. ISBN 978-80-210-6349-5.

PÍŠOVÁ, M., P. NAJVAR, T. JANÍK, S. HANUŠOVÁ, K. KOSTKOVÁ, V. JANÍKOVÁ, F. TŮMA a J. ZERZOVÁ. *Teorie
a výzkum expertnosti v učitelské profesi*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 154 s. ISBN 978-80-210-
5744-9.

JANÍKOVÁ, M. *Základy školní pedagogiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 119 stran. ISBN 9788021048799.

POL, M. *Škola v proměnách*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 194 stran. ISBN 9788021044999.

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 9788024718217.

PASCH, M. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005. 416 s. ISBN 8073670542.

WALTEROVÁ, E. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. Brno: Paido, 2004. 295 stran. ISBN 8073150832.

SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole : východiska a nové metody pro praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 190
s. ISBN 8071782629.

doporučená literatura

The SAGE handbook of curriculum and instruction. Edited by F. Michael Connelly - Ming Fang He - JoAnn
Phillion. Los Angeles: Sage Publications, 2008. xv, 604. ISBN 9781412909907.

PdF:SZ6049 Pedagogická psychologie

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Josef Lukas, Ph.D. (náhr. zkoušející)
prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět navazuje na kurzy v bakalářském studiu, s důrazem na rozvoj psychologické gramotnosti studujících (Úvod do pedagogiky a psychologie, Vývojová psychologie, Sociální psychologie a Pedagogicko-psychologická diagnostika I), prohlubuje a teoreticky ukotvuje poznatky a zkušenosti studujících osvojované v průběhu učitel-
ské praxe a v oborových didaktikách. Předmět vychází z aktuálních poznatků psychologických a pedagogických
výzkumů týkajících se formálních i informálních výukových situací a přispívá k reflektovanému profesnímu vý-
voji studentů učitelství. Struktura témat předmětu vychází z komparace české a zahraniční výukové tradice.

Výukové metody

Předpokládané výukové činnosti a výukové metody uplatňované na seminářích: skupinová diskuse, problémové
učení, řešení kazuistik, samostatné studium odborné literatury, zpracování a prezentace tezí z četby odborné
literatury, plnění průběžných úkolů, příprava posteru. Výstupní dovednosti studujícího: analyzuje a kriticky
reflektuje a v práci využívá odborné texty jako oporu pro vlastní odbornou argumentaci, systematizuje a s po-
rozuměním na modelových příkladech používá základní odbornou terminologii.

Metody hodnocení

předmět je zakončen písemnou zkouškou (50% hodnocení), do celkového hodnocení vstupují body za průběžnou
přípravu. Bodovány jsou tyto činnosti studenta:

- dle zadání vyučujícího, studuje povinnou a doporučenou literaturu (odevzdání tezí do ISu);
- příprava a online prezentace posteru v ISu

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student umět:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii pedagogické a školní psychologie ;
- aplikovat základní odbornou terminologii a poznatky pedagogické a školní psychologie na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení vybraných výukových situací ;
- charakterizovat v psychologických pojmech edukační prostředí školy, na níž absolvoval učitelkou praxi ;
- na příkladu popsat a vysvětlit individuálně specifické procesy učení ;
- vlastními slovy shrnout na základě psychologické zprávy výsledky psychologického vyšetření a zásady práce učitele s popisovaným žákem (vč. kontextu platné legislativy – metodické pokyny) ;
- reflektovat typické výukové situace z pohledu vybraných teorií pedagogické psychologie ;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovských pojetí učiva ;
- vyhledávat ke konkrétní kazuistice relevantní informace v odborné literatuře ;
- formulovat příklad zadání učební úlohy zohledňující různou míru kognitivní náročnosti a zohledňující indivi-
duální specifčnost žáka

Osnova

1. Učitelská profese, její proměny a pregraduální studium učitelství. Radosti a strasti učitelství. Výzvy a změny v historické perspektivě. K čemu může být učitel pedagogická psychologie užitečná.

Cílem přednášky je navázat na předchozí kurzy rozvíjející psychologickou gramotnost, postihnout rozdíl mezi osobní zkušeností žáka a studenta, mediálním obrazem edukace a vlastní vědní disciplínou a nabídnout individuálně specifickou perspektivu vnímání poznatků pedagogické psychologie s ohledem na profesní vývojové stádium.

Proces učení. Proces učení (se) a učitel. Vybrané teorie učení. Cílem přednášky je propojit předchozí praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy k procesu učení a jejich aplikací ve vlastním učení (se) a výukovou praxí.

2. Vztah učení, vývoje a výchovy. Somatický, kognitivní, sociální a morální vývoj. Rozdíl mezi přístupem k „typickému žákovi“ a individuálním přístupem.

Cílem přednášky je propojit předchozí teoretickou přípravu i praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy zohledňujícími individuální vývojové zvláštnosti.

Osobnost a individuální specifika současných žáků. Styly myšlení a učení. Mnohočetná inteligence. Nadání a další individuální specifika z pohledu inkluzivní praxe. Talent. Genderové otázky ve výuce. Vrozené a naučené v současné perspektivě. Sociální reprodukce, kulturní stereotypy a očekávání. Práce s diversitou ve výuce.

Cílem přednášky je představit výběr z aktuálních témat postihujících rostoucí míru diversity žákovské populace a příklady dobré výukové praxe.

3. Učitel ve výuce. Reflektivní praxe. Sebemonitorování. Vyučovací styly učitele. Psychohygienu učitele.

Cílem přednášky je ukotvit zkušenost studentů v roli reflektujícího učitele v psychologické teorii a prostřednictvím samostatného nácviku konkrétních metod a technik ukázat výhody reflektivní praxe.

4. Motivace žáků. Vztah mezi učitelem a žáky jako dynamický fenomén.

Cílem přednášky je představit současné přístupy k motivaci žáků a současné přístupy k práci s mocenskou pozicí učitele ve třídě.

Psychologie vyučování. Plánování výuky, výukové cíle a specifika studentů. Psychologické aspekty využití ICT ve výuce.

Cílem přednášky je prohloubit poznatky z předcházejících přednášek a na konkrétních příkladech převést evidence based přístupy dobré výukové praxe od jejího plánování po realizaci v konkrétních podmínkách.

5. Psychosociální klima školy, třídy a řízení třídy.

Cílem přednášky je představit frekventované a mezioborové téma v psychologických souvislostech a předvést a studenty zacvičit v používání konkrétního diagnostického nástroje.

Hodnocení. Školní úspěch a neúspěch.

Cílem přednášky je představit problematiku hodnocení (na různých úrovních) jako nedílnou součást výukového procesu i jako psychologický fenomén s důsledky pro sebepojetí žáků, jejich motivaci, akademické aspirace i vztah k učitelům či rodičům.

Psychologie výchovy. Rodina a škola. Komunikace s rodiči a její specifika. Komunikace s příslušníky pomáhajících profesí.

Cílem přednášky je představit problematiku rodičovských přístupů, očekávání a vztahů k žákovi a ke vzdělávací instituci nikoli jako problém, ale jako příležitost.

6. Plánování a hodnocení intervencí v pedagogicko-psychologické perspektivě.

Cílem předposlední přednášky je na konkrétních příkladech demonstrovat výhody cíleného získávání informací (vč. diagnostiky), plánování intervence a evaluace jejich výsledků pro rozvoj žáka, učitele i školy.

Psychologický výzkum a výuková praxe učitele.

Cílem přednášky je představit výhody učitele jako aktivního aktéra výzkumných aktivit i jako spokojeného zadavatele či uživatele výsledků pedagogicko-psychologického výzkumu.

Literatura**povinná literatura**

MAREŠ, J. *Pedagogická psychologie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 702 s. ISBN 9788026201748.

Seifert, K., & Sutton, R. (2011). *Educational psychology*. Athens: The Global Textbook Project.

FISHER, R. *Učíme děti myslet a učit se : praktický průvodce strategiemi vyučování*. Translated by Karel Balcar. Vydání třetí. Praha: Portál, 2011. 172 stran. ISBN 9788026200437.

doporučená literatura

STERNBERG, R.J. a W.M. WILLIAMS. *Educational psychology*. Second edition. xxiv, 615. ISBN 9780205626076.

SANTROCK, J.W. *Educational psychology*. Fifth edition. xxxviii, 6. ISBN 9780071314961.

PdF:SZ6051 Školní pedagogika

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

Vyučující

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc. (přednášející)

doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D. (přednášející)

doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D. (přednášející)

doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět navazuje, prohlubuje a zobecňuje poznatky a zkušenosti studujících osvojované v průběhu učitelské praxe a v oborových didaktikách. Předmět reaguje na nové poznatky pedagogických, psychologických a didaktických výzkumů o školním vyučování a učení a pokouší se je integrovat a zhodnotit pro školní praxi. Posláním předmětu je iniciovat, podporovat a rozvíjet profesní vidění, vědění a jednání budoucích učitelů. Předmět je vystavěn ze tří obsáhlejších bloků: (a) teorie a praxe školy jako instituce a organizace, (b) teorie a praxe tvorby, implementace a revize kurikula, (c) teorie a praxe školní výuky (vyučování a učení).

Výukové metody

Předpokládané výukové činnosti a výukové metody: přednáška, doplněná aktivizujícími prvky a navazujícím samostatným studium odborné literatury.

Metody hodnocení

Podmínkou k účasti na zkoušce ze ŠP je splněný zápočet ze semináře. V den zkoušky student nejdříve absolvuje písemný test. Po jeho úspěšném vykonání ve stejný den student pokračuje ústní zkouškou. Je-li test hodnocen F, student je povinen se hlásit na opravný termín.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student umět:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii školní pedagogiky;
- aplikovat základní odbornou terminologii školní pedagogiky na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení školy jako instituce a organizace, vybraných kurikulárních dokumentů a vybraných výukových situací;
- charakterizovat edukační prostředí školy, na niž absolvoval učitelskou praxi;
- na příkladu popsat a vysvětlit kurikulární procesy;
- popsat a kriticky analyzovat práci cvičného učitele s kurikulárními dokumenty;
- na příkladech z praxe charakterizovat vybraná kritéria kvality výuky a zdůvodnit jejich důležitost pro každodenní práci učitele;
- naplánovat a s využitím sebereflexe zhodnotit vyučovací hodinu (zdůvodnění, relevance učiva, cíle, obsahy, metody, hodnocení a alterace);
- s využitím portfolia uvést příklady správně a nesprávně formulovaných výukových cílů;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovy pojetí učiva;
- formulovat učební úlohy různé kognitivní náročnosti;
- s využitím teorie zdůvodnit v průběhu vlastní učitelské praxe uplatňované výukové metody, tyto metody zpětně kriticky posoudit i a navrhnout další možné alternativy zprostředkování stejného (obdobného) učiva;
- na příkladech ukázat různé možnosti hodnocení žáků a posoudit jejich výhody a nevýhody.

Osnova

Hlavní témata (osnova):

1. Úvod do studia školní pedagogiky.

Klíčové pojmy: školní pedagogika, pedagogika normativní, pedagogika popisná, živá didaktika, evidence-based education.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl věcné podstatě, cílům a přínosům školní pedagogiky jako vědní disciplíny. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) definovat školní pedagogiku jako vědní obor, (b) srovnat pedagogiku normativní a popisnou, (c) zdůvodnit přínosnost výzkumu vzdělávání v pedagogice, (d) zhodnotit klady a limity pedagogiky založené na důkazech.

2. Vzdělávací a kurikulární politika, kurikulární dokumenty.

Klíčové pojmy: vzdělávací politika, kurikulární politika, kurikulární dokumenty.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl věcné podstatě, cílům, přínosům a fungování vzdělávací politiky. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) srovnat vzdělávací politiku jako praktickou činnost a jako vědní obor, (b) vysvětlit základní principy fungování vzdělávací politiky na základě vymezení rolí jejich jednotlivých aktérů a souvisejících procesů, (c) zdůvodnit důležitost vzdělávací politiky, (d) definovat kurikulum a popsat, které kurikulární dokumenty jsou klíčové, (e) popsat cíle kurikulární politiky, (f) na konkrétních příkladech demonstrovat, jak funguje vzdělávací politika v reálné praxi a jak její (ne) funkčnost ovlivňuje výkon učitelské profese.

3. Vzdělávací a školský systém, škola jako instituce a organizace, škola a její funkce, škola jako učební prostředí.

Klíčové pojmy: vzdělávací systém, školský systém, škola, škola jako instituce, škola jako organizace, funkce školy, klasifikace ISCED, modely školního vzdělávání.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby se student dokázal orientovat ve školském systému a porozuměl důvodům vzniku a funkcím školy. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) klasifikovat typy a stupně škol dle normy ISCED, (b) vyjmenovat a objasnit funkce školy, (c) posoudit roli jednotlivých faktorů v modelu školního vzdělávání.

4. Vzdělávání, vzdělání, vzdělanost: pojetí, teorie a obecné cíle vzdělávání.

Klíčové pojmy: vzdělávání, vzdělání, vzdělanost, pojetí a teorie vzdělávání, obecné cíle vzdělávání.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student rozlišil pojmy vzdělání, vzdělávání a vzdělanost a s porozuměním zdůvodnil, jak se odlišná pojetí vzdělanosti promítají do cílů a obsahů školního vzdělávání. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) srovnat různá pojetí vzdělanosti, (b) vysvětlit rozdíl mezi různými pojetími vzdělávání, (c) popsat proces tvorby cílů a obsahů školního vzdělávání, (d) zhodnotit, jaké pojetí, cíle a obsahy vzdělávání jsou zárukou vzdělanosti.

5. Kurikulum: cíle a obsahy a obsahy školního vzdělávání a jejich transformace, kurikulární procesy.

Klíčové pojmy: cíle, obsahy, učivo, kurikulum, didaktika, ontodidaktická transformace, psychodidaktická transformace, kognitivní transformace.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl problematice stanovování cílů a transformace obsahů školního vzdělávání jako základním východiskům kurikulární teorie a didaktiky. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) vysvětlit, jakou roli sehrávají v kurikulu a ve výuce cíle a obsahy, (b) vysvětlit proces přeměny oborových obsahů do kurikulárních obsahů, (c) vysvětlit proces přeměny kurikulárních obsahů do žákovských znalostí, dovedností, kompetencí a jiných dispozic.

6. Učebnice a další didaktická média.

Klíčové pojmy: didaktická média, interaktivní tabule, školní učebnice, struktura učebnice, didaktické funkce učebnice, výzkum učebnic, používání učebnic.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl charakteristikám, které podmiňují fungování klasických i elektronických učebnic a dalších didaktických médií. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) zdůvodnit význam učebnice v systému didaktických médií, (b) chápat učebnici a další didaktická média jako provázaný celek a porozumět vztahu mezi jejich strukturálními komponentami a didaktickými funkcemi, (c) porozumět výzkumu učebnic a dalších didaktických médií a orientovat se v základních poznatcích, které tyto výzkumy přinášejí, (d) zodpovědně vybrat a používat kvalitní učebnici a další didaktická média.

7. Výuka: vyučování a učení, aktéři a procesy školní výuky.

Klíčové pojmy: žák a jeho učení, učitel a jeho vyučování, výuka, výukové metody, autoregulace učení, celoživotní učení.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl učení a vyučování jako vzájemně provázaným procesům. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) na příkladech objasnit různé druhy učení, (b) charakterizovat pojem styl učení a vysvětlit možnosti práce učitele se styly učení ve školním vyučování, (c) uvést příklady využití metakognitivních strategií při autoregulaci učení žáků (ve vybraném aprobačním předmětu), (d) objasnit pojem učitelovo pojetí výuky a charakterizovat vlastní pojetí výuky.

8. Organizace a řízení třídy.

Klíčové pojmy: organizace třídy, řízení třídy, uspořádání třídy, autorita, kázeň.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl faktorům ovlivňujícím organizaci a řízení třídy. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) zdůvodnit, jak organizace a řízení třídy souvisí s kvalitou výuky, (b) vymezit zásady správné interakce a komunikace ve třídě s různým prostorovým uspořádáním, (d) posoudit legitimitu požadavku autority ve výchově, (e) na příkladech ilustrovat možné příčiny nekázně.

9. Učební úlohy: pohledy z mezinárodních srovnávacích výzkumů.

Klíčové pojmy: učební úlohy, kompetence k učení, metakognice, reprezentace (mentální), mezinárodně srovnávací výzkumy.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl učebním úlohám jako jádru moderní didaktiky, která staví na hlubším vhledu do vztahů mezi procesy vyučování a učení. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) zdůvodnit význam učebních úloh ve výuce (v širším kontextu kultury vyučování a učení), (b) analyzovat učební úlohy (např. z hlediska kognitivní aktivizace), (c) formulovat učební úlohy vzhledem k různým učebním cílům, obsahům a možnostem žáků.

10. Hodnocení učebního procesu žáků a výsledků žáků – typy a funkce hodnocení.

Klíčové pojmy: diagnostika, hodnocení, formativní hodnocení, sumativní hodnocení, normativní a kritériální hodnocení, vstupní, průběžné a výstupní hodnocení, autonomní a heteronomní hodnocení, validita hodnocení, funkce hodnocení, role chyby v učebním procesu, diagnostické funkce učebních úloh.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl věcné podstatě hodnocení procesu učení žáků a jejich výsledkům, práci s chybou v procesu učení, funkcím hodnocení a u jednotlivých typů hodnocení zhodnotil z didaktického hlediska jejich silnější stránky i omezení. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) definovat, porovnat a vysvětlit nejdůležitější termíny související s pedagogickým hodnocením – procesy i výsledky (diagnostika, formativní a sumativní hodnocení, normativní a kritériální hodnocení, autonomní a heteronomní hodnocení, vstupní, průběžné, výstupní hodnocení), (b) na příkladech charakterizovat funkce školního hodnocení, (d) navrhnout možnosti řešení odcizenosti hodnocení, (e) vysvětlit význam zajištění validity hodnocení.

11. Hodnocení výsledků žáků – formy hodnocení, základní požadavky na hodnocení.

Klíčové pojmy: formy hodnocení (numerická, verbální, grafická, nonverbální), popisný jazyk, kritéria a indikátory hodnocení, závěrečná zpráva (možnosti); hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl formám průběžného i závěrečného sumativního hodnocení a z didaktického hlediska posoudil jejich silnější stránky i omezení a porozumět základním požadavkům hodnocení: tvorbě kritérií a indikátorů hodnocení a užívání popisného jazyka při hodnocení. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) definovat, porovnat a vysvětlit různé formy hodnocení, (b) na příkladech uvést kritéria a indikátory hodnocení a užití popisného jazyka, (c) orientovat se v problematice hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

12. Analýza a reflexe výuky a rozvíjení její kvality.

Klíčové pojmy: analýza výuky, reflexe výuky, hospitace, videozáznam vyučovací hodiny, hodnocení výuky.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl významu analýzy výuky pro její další zlepšování. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) charakterizovat postupy získávání informací o své vlastní výuce, (b) charakterizovat jednotlivé fáze hospitace, (d) aplikovat hospitační metodiku AAA pro analýzu vybraných výukových situací, (e) navrhnout alterace vybraných výukových situací.

Literatura

povinná literatura

JANÍK, T., J. SLAVÍK, V. MUŽÍK, J. TRNA, T. JANKO, V. LOKAJÍČKOVÁ, J. LUKAVSKÝ, E. MINAŘÍKOVÁ, J. SLI-
ACKÝ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, S. ŠEBESTOVÁ, N. VONDROVÁ a P. ZLATNÍČEK. *Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově
zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 434 s. Syntézy
výzkumu vzdělávání, sv. 1. ISBN 978-80-210-6349-5.

PÍŠOVÁ, M., P. NAJVAR, T. JANÍK, S. HANUŠOVÁ, K. KOSTKOVÁ, V. JANÍKOVÁ, F. TŮMA a J. ZERZOVÁ. *Teorie a výzkum expertnosti v učitelství profesí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 154 s. ISBN 978-80-210-5744-9.

JANÍKOVÁ, M. *Základy školní pedagogiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 119 stran. ISBN 9788021048799.

POL, M. *Škola v proměnách*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 194 stran. ISBN 9788021044999.

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 9788024718217.

PASCH, M. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005. 416 s. ISBN 8073670542.

WALTEROVÁ, E. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. Brno: Paido, 2004. 295 stran. ISBN 8073150832.

SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole : východiska a nové metody pro praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 190 s. ISBN 8071782629.

doporučená literatura

The SAGE handbook of curriculum and instruction. Edited by F. Michael Connelly - Ming Fang He - JoAnn Phillion. Los Angeles: Sage Publications, 2008. xv, 604. ISBN 9781412909907.

3 Personální zabezpečení

Personální obsazení povinných a povinně-volitelných předmětů studijních plánů včetně vedení závěrečných prací. Údaje o vedení závěrečných prací jsou uvedeny ve tvaru počet aktuálně vedených prací / celkový počet i v minulosti vedených prací (jde o práce na MU od roku 2000). V kapitole je autorem vybráno jeho až pět nejvýznamnějších publikací za posledních pět let.

3.1 Garanti profilujících předmětů

doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK546 Poruchy autistického spektra (přednášející, garant)

PdF: SPK549 Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS (přednášející)

PdF: SPP546 Poruchy autistického spektra (přednášející, garant)

PdF: SPP549 Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 93

Diplomové práce: 2 / 86

Disertační práce: 0 / 1

doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P, Z

Habilitace: (2018) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).

PdF: SPK201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející, garant)

PdF: SPK528 Logopedie a surdopedie 1 - NKS (přednášející, garant)

PdF: SPK545 Narušená komunikační schopnost u dětí předškolního věku (přednášející, garant)

PdF: SPP201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející, garant)

PdF: SPP500 Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením (přednášející, garant)

PdF: SPP528 Logopedie a surdopedie 1 - NKS (přednášející, garant)

PdF: SPP545 Narušená komunikační schopnost u dětí předškolního věku (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 2 / 195

Diplomové práce: 8 / 143

Disertační práce: 1 / 0

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK540 Podpůrná opatření u jedinců s poruchami chování (přednášející, garant)

PdF: SPK542 Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence (přednášející)

PdF: SPK544 Diagnostické domény žáků s poruchami chování (přednášející)

PdF: SPK561 Odborná praxe souvislá 1 - PCH (přednášející, garant)

PdF: SPK562 Odborná praxe souvislá 2 - PCH (přednášející, garant)

PdF: SPP540 Podpůrná opatření u jedinců s poruchami chování (přednášející, garant)

PdF: SPP542 Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence (přednášející)
 PdF: SPP544 Diagnostické domény žáků s poruchami chování (přednášející)
 PdF: SPP561 Odborná praxe souvislá 1 - PCH (přednášející, garant)
 PdF: SPP562 Odborná praxe souvislá 2 - PCH (přednášející, garant)
 PdF: SPP563 Odborná praxe souvislá 3 - PCH (přednášející, garant)
 PdF: SPP564 Reflektivní seminář 1 - PCH (přednášející, garant)
 PdF: SPP565 Reflektivní seminář 2 - PCH (přednášející, garant)
 PdF: SPP566 Reflektivní seminář 3 - PCH (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 14 / 94
 Diplomové práce: 16 / 65

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P
 PdF: SPK562 Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením (přednášející, garant)
 PdF: SPK500 Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením (přednášející, garant)
 PdF: SPK519 Odborná praxe souvislá 1 - LS (přednášející)
 PdF: SPK520 Odborná praxe souvislá 2 - LS (přednášející)
 PdF: SPK522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející)
 PdF: SPK526 Komunikace osob se sluchovým postižením 1 (přednášející)
 PdF: SPK527 Komunikace osob se sluchovým postižením 2 (přednášející, garant)
 PdF: SPK529 Logopedie a surdopedie 1 - sluchové postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPK531 Logopedie a surdopedie 2 - sluchové postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPPK56 Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením (přednášející)
 PdF: SPP519 Odborná praxe souvislá 1 - LS (přednášející)
 PdF: SPP520 Odborná praxe souvislá 2 - LS (přednášející)
 PdF: SPP521 Odborná praxe souvislá 3 - LS (přednášející)
 PdF: SPP522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející)
 PdF: SPP523 Reflektivní seminář 1 - LS (přednášející)
 PdF: SPP526 Komunikace osob se sluchovým postižením 1 (přednášející)
 PdF: SPP529 Logopedie a surdopedie 1 - sluchové postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPP531 Logopedie a surdopedie 2 - sluchové postižení (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 16 / 88
 Diplomové práce: 7 / 47

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P
 PdF: SP_DP Diplomová práce (přednášející)
 PdF: SP_DPD Diplomová práce - Dokončení (přednášející)
 PdF: SP_DPP Diplomová práce - Projekt (přednášející)
 PdF: SPK204 Inkluzivní didaktika (přednášející)
 PdF: SPK551 Intervence jedinců s epilepsií (přednášející, garant)
 PdF: SPP204 Inkluzivní didaktika (přednášející)
 PdF: SPP551 Intervence jedinců s epilepsií (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 8 / 179
 Diplomové práce: 21 / 151
 Disertační práce: 1 / 0

PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P
 PdF: SPK514 Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 1 (přednášející, garant)
 PdF: SPK515 Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 2 (přednášející, garant)
 PdF: SPK522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející, garant)
 PdF: SPK526 Komunikace osob se sluchovým postižením 1 (přednášející, garant)
 PdF: SPPK56 Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením (přednášející, garant)
 PdF: SPP514 Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 1 (přednášející, garant)
 PdF: SPP515 Specializace: Poradenství, diagnostika a intervence jedinců se sluchovým postižením s podporou českého znakového jazyka 2 (přednášející, garant)
 PdF: SPP522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející, garant)
 PdF: SPP526 Komunikace osob se sluchovým postižením 1 (přednášející, garant)
 PdF: SPP527 Komunikace osob se sluchovým postižením 2 (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 3 / 88
Diplomové práce: 5 / 92

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK234 Balbutologie (přednášející, garant)

PdF: SPK500 Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením (přednášející)

PdF: SPK522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející)

PdF: SPK530 Logopedie a surdopedie 2 - NKS (přednášející, garant)

PdF: SPPK54 Intervenční postupy - simulace u jedinců s narušenou komunikační schopností (přednášející)

PdF: SPP234 Balbutologie (přednášející, garant)

PdF: SPP522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející)

PdF: SPP530 Logopedie a surdopedie 2 - NKS (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 31 / 261
Diplomové práce: 28 / 220

doc. MUDr. Petr Kachlík, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SP_DP Diplomová práce (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 7 / 126
Celoživotní vzdělávání: 1 / 0
Diplomové práce: 12 / 142
Disertační práce: 2 / 0

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPKK54 Intervenční postupy - simulace u jedinců s narušenou komunikační schopností (přednášející, garant)

PdF: SPK233 Získané neurogenní poruchy komunikace (přednášející, garant)

PdF: SPK519 Odborná praxe souvislá 1 - LS (přednášející, garant)

PdF: SPK520 Odborná praxe souvislá 2 - LS (přednášející, garant)

PdF: SPK522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející)

PdF: SPPK54 Intervenční postupy - simulace u jedinců s narušenou komunikační schopností (přednášející, garant)

PdF: SPP233 Získané neurogenní poruchy komunikace (přednášející, garant)

PdF: SPP519 Odborná praxe souvislá 1 - LS (přednášející, garant)

PdF: SPP520 Odborná praxe souvislá 2 - LS (přednášející, garant)

PdF: SPP521 Odborná praxe souvislá 3 - LS (přednášející, garant)

PdF: SPP522 Podpůrná opatření u žáků s narušenou komunikační schopností a sluchovým postižením (přednášející)

PdF: SPP523 Reflektivní seminář 1 - LS (přednášející, garant)

PdF: SPP524 Reflektivní seminář 2 - LS (přednášející, garant)

PdF: SPP525 Reflektivní seminář 3 - LS (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 7 / 85
Diplomové práce: 10 / 78

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)

PdF: SPK231 Obor: Specifické poruchy učení (přednášející, garant)

PdF: SPP201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)

PdF: SPP229 Obor: Specifické poruchy učení (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 8 / 4
Celoživotní vzdělávání: 1 / 0
Diplomové práce: 19 / 6

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P, Z

Habilitace: (2010) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).

PdF: SP_DP Diplomová práce (přednášející, garant)

PdF: SP_DPP Diplomová práce - Projekt (přednášející, garant)

PdF: SPK202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející, garant)

PdF: SPK502 Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením (přednášející, garant)

PdF: SPK547 Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS (přednášející, garant)

PdF: SPK550 Mozková obrna (přednášející, garant)
 PdF: SPK553 Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPK554 Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPP202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející, garant)
 PdF: SPP502 Diagnostické domény žáků s tělesným, zrakovým a mentálním postižením (přednášející, garant)
 PdF: SPP547 Podpůrná opatření u jedinců se zrakovým, tělesným a mentálním postižením a PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP550 Mozková obrna (přednášející, garant)
 PdF: SPP553 Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPP554 Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 5 / 104
 Diplomové práce: 11 / 157
 Disertační práce: 1 / 2

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P, Z
 Habilitace: (2013) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).
 PdF: IV_DP Diplomová práce (přednášející, garant)
 PdF: IV_DPD Diplomová práce - Dokončení (přednášející, garant)
 PdF: IV_DPP Diplomová práce - Projekt (přednášející, garant)
 PdF: IVK100 Andragogika a geragogika (přednášející, garant)
 PdF: IVK101 Behaviorální přístupy v učení (přednášející, garant)
 PdF: IVK118 Internacionalizace oboru Speciální andragogika (garant)
 PdF: IVK122 Speciální andragogika osob se sociálně patologickými projevy chování (přednášející, garant)
 PdF: IVP100 Andragogika a geragogika (přednášející, garant)
 PdF: IVP101 Behaviorální přístupy v učení (přednášející, garant)
 PdF: IVP119 Internacionalizace oboru Speciální andragogika (garant)
 PdF: IVP122 Speciální andragogika osob se sociálně patologickými projevy chování (přednášející, garant)
 PdF: IVP124 Penitenciariстика a penologie (přednášející, garant)
 PdF: SP_DP Diplomová práce - Dokončení (přednášející, garant)
 PdF: SPK230 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející, garant)
 PdF: SPK232 Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi (přednášející, garant)
 PdF: SPP228 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející, garant)
 PdF: SPP232 Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 0 / 11
 Diplomové práce: 4 / 48
 Disertační práce: 5 / 1

Mgr. Lenka Pavlíčková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P
 PdF: SPK200 Strategie podpory matematické gramotnosti (přednášející, garant)
 PdF: SPP200 Strategie podpory matematické gramotnosti (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 0 / 1
 Diplomové práce: 0 / 2

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P
 PdF: SPK548 Mentální postižení a PAS 1 - lehké a středně těžké postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPK549 Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPK567 Odborná praxe souvislá 1 - MP-PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPK568 Odborná praxe souvislá 2 - MP-PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP548 Mentální postižení a PAS 1 - lehké a středně těžké postižení (přednášející, garant)
 PdF: SPP549 Mentální postižení a PAS 2 - těžké mentální postižení a PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP567 Odborná praxe souvislá 1 - MP-PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP568 Odborná praxe souvislá 2 - MP-PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP569 Odborná praxe souvislá 3 - MP-PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP570 Reflektivní seminář 1 - MP-PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP571 Reflektivní seminář 2 - MP-PAS (přednášející, garant)
 PdF: SPP572 Reflektivní seminář 3 - MP-PAS (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 5 / 166
 Celoživotní vzdělávání: 2 / 0
 Diplomové práce: 16 / 202
 Disertační práce: 1 / 3

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: IVK118 Internacionalizace oboru Speciální andragogika (přednášející)

PdF: IVK121 Speciální andragogika osob se zdravotním postižením (přednášející, garant)

PdF: IVK123 Poradenství a intervence u dospělých osob (přednášející, garant)

PdF: IVK124 Poradenství a intervence u dospělých osob (přednášející, garant)

PdF: IVK126 Odborná praxe souvislá 1 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVK127 Odborná praxe souvislá 2 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVP119 Internacionalizace oboru Speciální andragogika (přednášející)

PdF: IVP121 Speciální andragogika osob se zdravotním postižením (přednášející, garant)

PdF: IVP123 Poradenství a intervence u dospělých osob (přednášející, garant)

PdF: IVP126 Odborná praxe souvislá 1 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVP127 Odborná praxe souvislá 2 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVP128 Odborná praxe souvislá 3 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVP129 Reflektivní seminář 1 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVP130 Reflektivní seminář 2 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVP131 Reflektivní seminář 3 - SA (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 3 / 124

Diplomové práce: 17 / 174

PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK532 Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením (přednášející)

PdF: SPK533 Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie (přednášející)

PdF: SPK534 Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik (přednášející, garant)

PdF: SPK535 Oftalmopedie - tyflorehabilitace (přednášející, garant)

PdF: SPK537 Podpora a rozvoj zrakových funkcí a smyslového vnímání v raném a předškolním věku (přednášející, garant)

PdF: SPK538 Poradenská podpora a podpůrná opatření u jedinců se zrakovým postižením (přednášející, garant)

PdF: SPK554 Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení (přednášející)

PdF: SPK555 Odborná praxe souvislá 1 - OF (přednášející, garant)

PdF: SPK556 Odborná praxe souvislá 2 - OF (přednášející, garant)

PdF: SPP532 Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením (přednášející)

PdF: SPP533 Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie (přednášející)

PdF: SPP534 Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik (přednášející, garant)

PdF: SPP535 Oftalmopedie - tyflorehabilitace (přednášející, garant)

PdF: SPP537 Podpora a rozvoj zrakových funkcí a smyslového vnímání v raném a předškolním věku (přednášející, garant)

PdF: SPP538 Poradenská podpora a podpůrná opatření u jedinců se zrakovým postižením (přednášející, garant)

PdF: SPP554 Souběžné postižení více vadami 2 - více vad, zrakové postižení (přednášející)

PdF: SPP555 Odborná praxe souvislá 1 - OF (přednášející, garant)

PdF: SPP556 Odborná praxe souvislá 2 - OF (přednášející, garant)

PdF: SPP557 Odborná praxe souvislá 3 - OF (přednášející, garant)

PdF: SPP558 Reflektivní seminář 1 - OF (přednášející, garant)

PdF: SPP559 Reflektivní seminář 2 - OF (přednášející, garant)

PdF: SPP560 Reflektivní seminář 3 - OF (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 4 / 52

Diplomové práce: 3 / 64

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK210 Patopsychologie 2 (přednášející, garant)

PdF: SPP210 Patopsychologie 2 (přednášející, garant)

PdF: SZ6039 Pedagogická psychologie (přednášející, garant)

PdF: SZ6049 Pedagogická psychologie (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 0 / 32

Diplomové práce: 2 / 57

Disertační práce: 4 / 6

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: IVK120 Sociální politika a sociální práce (přednášející, garant)

PdF: IVP120 Sociální politika a sociální práce (přednášející, garant)

PdF: SPK230 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející)

PdF: SPP228 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 21
Diplomové práce: 1 / 21

PhDr. Mgr. Helena Vaďurová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: IV_DPD Diplomová práce - Dokončení (přednášející, garant)

PdF: IVP129 Reflektivní seminář 1 - SA (přednášející, garant)

PdF: IVK123 Poradenství a intervence u dospělých osob (přednášející)

PdF: IVK124 Poradenství a intervence u dospělých osob (přednášející)

PdF: IVP123 Poradenství a intervence u dospělých osob (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 10
Diplomové práce: 11 / 24

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P, Z

Habilitace: (2010) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).

PdF: IVP129 Reflektivní seminář 1 - SA (přednášející)

PdF: SP_DP Diplomová práce (přednášející)

PdF: SPK204 Inkluzivní didaktika (přednášející, garant)

PdF: SPK206 Internacionalizace oboru Speciální pedagogika (přednášející, garant)

PdF: SPK539 Inkluzivní vzdělávání jedinců s poruchami chování (přednášející, garant)

PdF: SPK542 Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence (přednášející, garant)

PdF: SPK543 Poruchy chování 2 - poradenství, diagnostika a intervence (přednášející, garant)

PdF: SPK544 Diagnostické domény žáků s poruchami chování (přednášející, garant)

PdF: SPP204 Inkluzivní didaktika (přednášející, garant)

PdF: SPP206 Internacionalizace oboru Speciální pedagogika (přednášející, garant)

PdF: SPP539 Inkluzivní vzdělávání jedinců s poruchami chování (přednášející, garant)

PdF: SPP542 Poruchy chování 1 - poradenství, diagnostika a intervence (přednášející, garant)

PdF: SPP543 Poruchy chování 2 - poradenství, diagnostika a intervence (přednášející, garant)

PdF: SPP544 Diagnostické domény žáků s poruchami chování (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 13 / 204
Diplomové práce: 16 / 246
Disertační práce: 8 / 6

Mgr. Martin Vrabel, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: IVK125 Podpora dospělých osob se smyslovým postižením (přednášející, garant)

PdF: IVP125 Podpora dospělých osob se smyslovým postižením (přednášející, garant)

PdF: SPK532 Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením (přednášející, garant)

PdF: SPK533 Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie (přednášející, garant)

PdF: SPK534 Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik (přednášející)

PdF: SPK536 Funkční vidění (přednášející, garant)

PdF: SPP532 Intervenční postupy - simulace u jedinců se zrakovým postižením (přednášející, garant)

PdF: SPP533 Oftalmopedie 1 - základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie (přednášející, garant)

PdF: SPP534 Oftalmopedie 2 - simulace zraku, cvičení zrakových dovedností, nácvik (přednášející)

PdF: SPP536 Funkční vidění (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 3 / 12
Diplomové práce: 4 / 9

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK552 Intervenční postupy - simulace u jedinců s tělesným postižením (přednášející, garant)

PdF: SPK553 Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení (přednášející)

PdF: SPK573 Odborná praxe souvislá 1 - VV (přednášející, garant)

PdF: SPK574 Odborná praxe souvislá 2 - VV (přednášející, garant)

PdF: SPP552 Intervenční postupy - simulace u jedinců s tělesným postižením (přednášející, garant)

PdF: SPP553 Souběžné postižení více vadami 1 - tělesné postižení (přednášející)

PdF: SPP573 Odborná praxe souvislá 1 - VV (přednášející, garant)

PdF: SPP574 Odborná praxe souvislá 2 - VV (přednášející, garant)

PdF: SPP575 Odborná praxe souvislá 3 - VV (přednášející, garant)

PdF: SPP576 Reflektivní seminář 1 - VV (přednášející, garant)

PdF: SPP577 Reflektivní seminář 2 - VV (přednášející, garant)

PdF: SPP578 Reflektivní seminář 3 - VV (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 12 / 100
Diplomové práce: 10 / 65

3.2 Vyučující a cvičící

Mgr. Daniela Dvořáková

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

PhDr. Lenka Gajzlerová, Ph.D.

PdF: IV_DP Diplomová práce (přednášející)

PdF: IV_DPD Diplomová práce - Dokončení (přednášející)

PdF: IV_DPP Diplomová práce - Projekt (přednášející)

Bakalářské práce: 1 / 7

Diplomové práce: 0 / 7

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející, garant)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 7 / 36

Diplomové práce: 3 / 81

Disertační práce: 6 / 6

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející, garant)

PdF: JVP017 Angličtina pro speciální pedagogy - C (přednášející, garant)

PdF: JVP018 Angličtina pro speciální pedagogy - D (přednášející, garant)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející)

Bakalářské práce: 1 / 4

Diplomové práce: 0 / 12

Disertační práce: 7 / 6

Mgr. Lucie Jarkovská, Ph.D.

PdF: IVK120 Sociální politika a sociální práce (přednášející)

PdF: IVP120 Sociální politika a sociální práce (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 37

Diplomové práce: 0 / 4

doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející)

Diplomové práce: 2 / 9

Disertační práce: 1 / 0

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D.

PdF: SPK233 Získané neurogení poruchy komunikace (přednášející)

PdF: SPP233 Získané neurogení poruchy komunikace (přednášející)

Diplomové práce: 1 / 0

doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející)

Bakalářské práce: 1 / 7

Celoživotní vzdělávání: 2 / 0

Diplomové práce: 7 / 50
Disertační práce: 7 / 0

PhDr. Josef Lukas, Ph.D.

PdF: SZ6039 Pedagogická psychologie (přednášející)
PdF: SZ6049 Pedagogická psychologie (náhr. zkoušející)

Bakalářské práce: 1 / 13
Diplomové práce: 0 / 4
Disertační práce: 1 / 0

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D.

PdF: SZ6039 Pedagogická psychologie (přednášející)
PdF: SZ6049 Pedagogická psychologie (přednášející)

Bakalářské práce: 4 / 52
Diplomové práce: 5 / 67

Mgr. Radka Mlýnková

V personálním listu nevyplněno: údaje o odborném působení od absolvování VŠ.
PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

Mgr. Markéta Olbertová

V personálním listu nevyplněno: nejvyšší dosažené vzdělání na VŠ, údaje o odborném působení od absolvování VŠ, nemá publikační činnost, seznam publikací.

PdF: SPK201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)
PdF: SPK202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející)
PdF: SPP201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)
PdF: SPP202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

Mgr. Markéta Oplatková Pločková

V personálním listu nevyplněno: nejvyšší dosažené vzdělání na VŠ, údaje o odborném působení od absolvování VŠ, nemá publikační činnost, seznam publikací.

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (cvičící)
PdF: JVP017 Angličtina pro speciální pedagogy - C (cvičící)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D.

PdF: SPKK56 Intervenční postupy - simulace u jedinců se sluchovým postižením (přednášející)
PdF: SPK519 Odborná praxe souvislá 1 - LS (přednášející)
PdF: SPK520 Odborná praxe souvislá 2 - LS (přednášející)
PdF: SPP500 Diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením (přednášející)
PdF: SPP519 Odborná praxe souvislá 1 - LS (přednášející)
PdF: SPP520 Odborná praxe souvislá 2 - LS (přednášející)
PdF: SPP521 Odborná praxe souvislá 3 - LS (přednášející)
PdF: SPP523 Reflektivní seminář 1 - LS (přednášející)
PdF: SPP524 Reflektivní seminář 2 - LS (přednášející)
PdF: SPP525 Reflektivní seminář 3 - LS (přednášející)

Bakalářské práce: 3 / 50
Diplomové práce: 2 / 29

Mgr. Marcela Sekanina Vavřinová

V personálním listu nevyplněno: nejvyšší dosažené vzdělání na VŠ, údaje o odborném působení od absolvování VŠ, nemá publikační činnost, seznam publikací.

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (cvičící)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

Mgr. Dita Trčková, Ph.D.

Pdf: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

3.3 Struktura pedagogických pracovníků dle věku

Pracovní pozice	Do 35 let	36-55 let	56-70 let	71 a více let
Profesor	0	0	0	1
Docent	0	7	4	0
Odborný asistent	6	15	1	0
Lektor	0	4	0	0
Jiná (není akademický pracovník)	1	0	0	0

3.4 Počet zahraničních pedagogických pracovníků

	Počet
Celkový počet pedagogických pracovníků	39
Z toho ze Slovenské republiky	0
Z toho z ostatních zemí	0
Celkový počet pracovníků ze zahraničí	0

3.5 Publikační činnost**doc. PhDr. Mgr. Barbora Bazalová, Ph.D.****Autismus v edukační praxi**BAZALOVÁ, B. *Autismus v edukační praxi*. Vydání první. Praha: Portál, s. r. o., 2017. 207 s. ISBN 978-80-262-1195-2.**Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje**BAZALOVÁ, B. *Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje*. Vydání první. Praha: Portál, 2014. 183 s. ISBN 978-80-262-0693-4.**Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení**PIPEKOVÁ, J., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, B. BAZALOVÁ, L. DŽAMBIKOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, L. SLEPIČKOVÁ, E. ŘEHULKA, I. ŠLAPÁK a H. VAĐUROVÁ. *Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 322 s. ISBN 978-80-210-7581-8.**Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání**VÍTKOVÁ, M., D. PŘINOSILOVÁ, L. GAJZLEROVÁ, J. KLENKOVÁ, P. KOPEČNÝ, L. DOLEŽALOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, P. RÖDEROVÁ, I. FIALOVÁ a B. BAZALOVÁ. *Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání*. první. Brno: Paido, 2014.**Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie**BAZALOVÁ, B. *Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 279 s. ISBN 978-80-210-5930-6.**doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.****Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci**BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 262 s. ISBN 978-80-210-8659-3.**Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood**BOČKOVÁ, B., I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ a P. KOPEČNÝ. *Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 187 s. ISBN 978-80-210-8411-7.**Koncepce rané logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, terapie**BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, terapie*. 1. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.**Komunikace dětí předškolního věku**BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Komunikace dětí předškolního věku*. první. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 236 s. ISBN 978-80-247-3008-0.**Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**BARTOŇOVÁ, M. a I. BYTEŠNÍKOVÁ. *Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6044-9.

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.

Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů

ČERVENKA, K. Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 139 s. ISBN 978-80-210-8138-3.

Zdroje a bariéry sociální inkluze dětí s poruchami chování z hlediska výchovných profesionálů

ČERVENKA, K. Zdroje a bariéry sociální inkluze dětí s poruchami chování z hlediska výchovných profesionálů. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 109 s. ISBN 978-80-210-7562-7.

Plánování etopedické intervence jako průsečík představ o minulosti, současnosti a budoucnosti

ČERVENKA, K. Plánování etopedické intervence jako průsečík představ o minulosti, současnosti a budoucnosti. In Červenka, Karel a Věra Vojtová et al. Východiska pro speciálněpedagogické intervence v etopedii. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 43-52, 10 s. ISBN 978-80-210-6617-5.

Intervence jako restrikce nebo jako posilování?

ČERVENKA, K. a V. VOJTOVÁ. Intervence jako restrikce nebo jako posilování? In Bartoňová, M., Vítková, M. et al.. Vzdělávání žáků se vzdělávacími potřebami VI. Education of Pupils with Special Educational Needs VI. Brno: Paido, 2012. s. 285-294, 10 s. ISBN 978-80-7315-235-2.

Potřeba jako zdroj edukačních strategií u dětí s problémy v chování nebo s poruchami chování

ČERVENKA, K. a V. VOJTOVÁ. Potřeba jako zdroj edukačních strategií u dětí s problémy v chování nebo s poruchami chování. In VOJTOVÁ, Věra a Karel ČERVENKA. Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. 1. vyd. Brno: MUNI PRESS, 2012. s. 27-34, 8 s. ISBN 978-80-210-6134-7.

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Sluchové postižení v období dospělosti a stáří

DOLEŽALOVÁ, L. Sluchové postižení v období dospělosti a stáří. In PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ et al. Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 187-198, 12 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

Specifika ve vzdělávání žáků se sluchovým postižením

DOLEŽALOVÁ, L. Specifika ve vzdělávání žáků se sluchovým postižením. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al.. Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 119-138, 19 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

Raná intervence u dětí se sluchovým postižením a u dětí s hluchoslepotou

DOLEŽALOVÁ, L. a L. HRICOVÁ. Raná intervence u dětí se sluchovým postižením a u dětí s hluchoslepotou. In OPATŘILOVÁ, D., NOVÁKOVÁ, Z. et al. Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením. 1. vydání. Brno: MU, 2012. s. 115-137, 23 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

Specifika přístupu k dětem se sluchovým postižením a dětem s hluchoslepotou

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. Specifika přístupu k dětem se sluchovým postižením a dětem s hluchoslepotou. In Bartoňová, M., Bytešnicková, I. et al. Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Preschool Education of Children with Special Educational Needs. 1. vyd. Brno: MU, 2012. s. 131-158, 28 s. ISBN 978-80-210-6044-9.

Terciární vzdělávání studentů se sluchovým postižením v České republice

DOLEŽALOVÁ, L. Terciární vzdělávání studentů se sluchovým postižením v České republice. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 199 s. ISBN 978-80-210-5993-1.

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D.

Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním na základních školách

FIALOVÁ, I. Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním na základních školách. In OPATŘILOVÁ, D. et al. Žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v základních školách Students with Disabilities and Health Disadvantages in Primary Schools. 1. vydání. Brno: MU, 2013. s. 53-78, 26 s. ISBN 978-80-210-6304-4.

Připravenost učitelů základních škol a jejich postoje k edukaci žáků s epilepsií v podmínkách inkluze

FIALOVÁ, I. Připravenost učitelů základních škol a jejich postoje k edukaci žáků s epilepsií v podmínkách inkluze. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami VII. Education of Pupils with Special Educational Needs VII. 1. vyd. Brno: Paido, 2013. s. 269-280, 12 s. ISBN 978-80-7315-246-8.

Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním v prostředí základní školy

FIALOVÁ, I. Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním v prostředí základní školy. In Potměšil Miloš. Sborník textů z XII. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami a VII. mezinárodní dramaterapeutické konference pořádané na téma: „TEORIE PRAXI - PRAXE TEORIE“. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. s. 373-390, 18 s. ISBN 978-80-244-2966-3.

Přístup k inkluzivnímu vzdělávání žáků s chronickým onemocněním ve školách hlavního vzdělávacího proudu v České republice

FIALOVÁ, I. Přístup k inkluzivnímu vzdělávání žáků s chronickým onemocněním ve školách hlavního vzdělávacího proudu v České republice. In Gabarík, M., Melikant, M., Slovák, T. Speciální pedagogika na Slovensku v kontexte roků 1967 - 2012. Zborník k medzinárodnej vedeckej konferencie. 1. vydání. Bratislava: Pedagogická fakulta UK Bratislava, 2012. s. 105-120, 15 s. ISBN 978-80-89256-94-5.

Specifika přístupu k dětem se zdravotním znevýhodněním

FIALOVÁ, I. Specifika přístupu k dětem se zdravotním znevýhodněním. In Bartoňová, M., Bytešnicková, I. et al.. Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Preschool Education of Children with Special Educational Needs. první. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 199-211, 13 s. ISBN 978-80-210-6044-9.

PhDr. Radka Horáková, Ph.D.**Sluchové vnímání dětí raného věku s postižením sluchu: funkční hodnocení**

HORÁKOVÁ, R. Sluchové vnímání dětí raného věku s postižením sluchu: funkční hodnocení. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 124 s. ISBN 978-80-210-8130-7.

Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood

BOČKOVÁ, B., I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ a P. KOPEČNÝ. Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 187 s. ISBN 978-80-210-8411-7.

Podpora dětí s těžkým sluchovým postižením v inkluzivním prostředí mateřské a základní školy

HORÁKOVÁ, R. Podpora dětí s těžkým sluchovým postižením v inkluzivním prostředí mateřské a základní školy. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. první. Brno: Masarykova univerzita, 2015. s. 247-260, 13 s. ISBN 978-80-210-8093-5.

Sociokulturní determinanty integrace žáků se sluchovým postižením

HORÁKOVÁ, R. a M. KOUTSKÁ. Sociokulturní determinanty integrace žáků se sluchovým postižením. In KLENKOVÁ, J. et al. Jedinci s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí škol, školských zařízení a v zařízeních sociálních služeb. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 127-160, 34 s. ISBN 978-80-210-6652-6.

Sluchové postižení - úvod do surdopedie

HORÁKOVÁ, R. Sluchové postižení - úvod do surdopedie. Praha. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.**Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma**

BARTOŇOVÁ, M., M. VÍTKOVÁ, B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, L. HLOUŠKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, I. JEDLIČKOVÁ, G. PALOVČÍKOVÁ, P. KOPEČNÝ, B. LAZAROVÁ, D. OPATŘILOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, J. PIPEKOVÁ, M. POL, L. PROCHÁZKOVÁ, E. ŘEHULKA, L. SLEPIČKOVÁ, I. ŠLAPÁK, K. TRNKOVÁ, M. VRUBEL a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. 1. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 363 s. ISBN 978-80-210-8093-5.

Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood

BOČKOVÁ, B., I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ a P. KOPEČNÝ. Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 187 s. ISBN 978-80-210-8411-7.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání

BOČKOVÁ, B., M. VÍTKOVÁ, M. AUGUSTINOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, D. BUČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, A. ĎÁSKOVÁ, L. DOLEŽALOVÁ, I. FIALOVÁ, H. GAJDOŠÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, M. HYNŠTOVÁ, S. CHALOUPKOVÁ, T. CHITORELIDZE, B. ILGNEROVÁ, G.J.U. IROKABA, P. KOPEČNÝ, E. MINÁŘOVÁ, D. NOVÁ, D. OPATŘILOVÁ, Z. PAŽITNÁ, J. PIPEKOVÁ, P. PITNEROVÁ, P. RÖDEROVÁ, K. ŠIMČÍKOVÁ, K. ŠIMEČKOVÁ, P. ŠEVČÍKOVÁ, V. UHROVÁ, J. VIKTORIN a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 338 s. ISBN 978-80-210-8508-4.

Vybrané kapitoly z alternativní a augmentativní komunikace : Učební text

BOČKOVÁ, B. Vybrané kapitoly z alternativní a augmentativní komunikace : Učební text. 1., elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-7896-3.

Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti.

KLENKOVÁ, J., B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, L. HRICOVÁ, P. KOPEČNÝ, H. OŠLEJŠKOVÁ, J. PAVELKOVÁ, E. ŘEHULKA a I. ŠLAPÁK. Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 156 s. ISBN 978-80-210-7487-3.

doc. MUDr. Petr Kachlík, Ph.D.**Addictive Behavior of Full-time Students at Masaryk University and Options in its Prevention**

KACHLÍK, P. Addictive Behavior of Full-time Students at Masaryk University and Options in its Prevention. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 186 s. ISBN 978-80-210-8514-5.

Možné ohrožení virtuálními drogami a jinými nelátkovými závislostmi ve vysokoškolském prostředí - ohlédnutí

KACHLÍK, P. Možné ohrožení virtuálními drogami a jinými nelátkovými závislostmi ve vysokoškolském prostředí - ohlédnutí. In ŘEHULKA, E., REISSMANNOVÁ, J., GAJZLEROVÁ, L. (eds.). ŠKOLA A ZDRAVÍ V 21. STOLETÍ: sborník za roky 2014 a 2015. první. Brno: MU, 2015. s. 166-213, 48 s. ISBN 978-80-210-8139-0.

Potenciálně rizikové chování studentů Masarykovy univerzity a jeho prevence

KACHLÍK, P. Potenciálně rizikové chování studentů Masarykovy univerzity a jeho prevence. In KOZON, A. et al. (eds.). Sociálne zdravie jedinca a spoločnosti. 1. vyd. Trenčín: Spoločnosť pre sociálnu integráciu v SR, 2014. s. 271-292, 22 s. ISBN 978-80-89533-12-1.

Problematika patologických závislostí a jejich primární prevence v univerzitním prostředí

KACHLÍK, P. Problematika patologických závislostí a jejich primární prevence v univerzitním prostředí. In ŘEHULKA, E., REISSMANNOVÁ, J.. Současné trendy výchovy ke zdraví. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 295-326, 32 s. ISBN 978-80-210-6316-7.

Možnosti prevence závislostního chování ve školním prostředí

KACHLÍK, P. Možnosti prevence závislostního chování ve školním prostředí. In VOJTOVÁ, V., ČERVENKA, K. et al. Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Educational Needs of Children at Risk for and with Behavioural Disorders. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 139-160, 22 s. ISBN 978-80-210-6134-7.

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.**Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti**

KOPEČNÝ, P. Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. ISBN 978-80-210-7339-5.

Pracovník v sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením v procesu rozvoje komunikačních schopností uživatelů z pohledu logopedů

KOPEČNÝ, P. a J. KLENKOVÁ. Pracovník v sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením v procesu rozvoje komunikačních schopností uživatelů z pohledu logopedů. Speciální pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2014, roč. 24, č. 3, s. 183-193. ISSN 1211-2720.

Socioprofesionální status logopeda působícího v rezortu práce a sociálních věcí v České republice

KOPEČNÝ, P. Socioprofesionální status logopeda působícího v rezortu práce a sociálních věcí v České republice. Speciální pedagog : časopis pre speciálnopedagogickú teóriu a prax, Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2014, roč. 3, č. 2, s. 17-29. ISSN 1338-6670.

Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities Extending Into Young Adulthood

VÍTKOVÁ, M. a P. KOPEČNÝ. Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities Extending Into Young Adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 192 s. ISBN 978-80-210-7194-0.

Podpora sociální inkluze jedinců se symptomatickou poruchou řeči ve věku mladší dospělosti

KOPEČNÝ, P. Podpora sociální inkluze jedinců se symptomatickou poruchou řeči ve věku mladší dospělosti. In HUTYROVÁ, M. a kol. Možnosti a limity výzkumu ve speciální pedagogice. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. s. 19-30, 12 s. ISBN 978-80-244-3930-3.

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.**„Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání**

MÁROVÁ, I. a L. SLEPIČKOVÁ. „Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání. LIFELONG LEARNING- CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, Mendelova univerzita v Brně, 2016, roč. 6, č. 1, s. 9-25. ISSN 1804-526X. doi:10.11118/lifele201606019.

Světlé a stinné stránky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve švédských školách.

MÁROVÁ, I. Světlé a stinné stránky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve švédských školách. Komenský, PdF Masarykova univerzita, 2016, roč. 140, č. 4, s. 49-53. ISSN 0323-0449.

Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních

MÁROVÁ, I., K. PANČOCHA a D. PŘINOSILOVÁ. Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních. Speciální pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2015, roč. 25, č. 2, s. 123-134. ISSN 1211-2720.

Inkluzivní vzdělávání v přehledových studiích

VRUBEL, M., K. PANČOCHA, R. GREJAROVÁ, R. HORÁK, N. JÁGEROVÁ, S. KLEMPPOVÁ, M. KOZDAS, P. GRÁC LIVŇANSKÁ, I. MÁROVÁ, J. MATOCHOVÁ, J. PAVELKOVÁ, P. SEGEŤOVÁ, Z. ŠIRMEROVÁ, M. VÍTKOVÁ a P. VYBÍRAL. Inkluzivní vzdělávání v přehledových studiích. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 167 s. ISBN 978-80-210-7541-2.

Analýza výskytu syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních v Jihomoravském kraji

PŘINOSILOVÁ, D. a I. MÁROVÁ. Analýza výskytu syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních v Jihomoravském kraji. In Vítková, M., Friedmann, Z. (eds.). Profesionální orientace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Professional Orientation of Students with Special Educational Needs. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Education of Students with Special Educational Needs. 2012. ISBN 978-80-7315-231-4.

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.**Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami**

OPATŘILOVÁ, D. Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 186 s. ISBN 978-80-210-6221-4.

Inkluzivní vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách.

OPATŘILOVÁ, D. Inkluzivní vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách. In Opatřilová Dagmar. Žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v základních školách. Pupils with Health Disabilities and Health Disadvantages in nprimary schools. první. Brno: MU, 2013. s. 31-52, 22 s. ISBN 978-80-210-6304-4.

Komparativní analýza inkluzivního vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách

OPATŘILOVÁ, D. Komparativní analýza inkluzivního vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami VII. Education of Pupils with Special Educational Needs VII. 1. vyd. Brno: Paido, 2013. s. 249-268, 20 s. ISBN 978-80-7315-246-8.

Integrative/ inclusive education of pupils with physical disabilities in primary school

OPATŘILOVÁ, D. Integrative/ inclusive education of pupils with physical disabilities in primary school. In Procházková, Lucie a Karel Pančocha et al. Towards Inclusive Society through Education and Support. Durch Bildung und

Förderung zu einer inklusiven Gesellschaft. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 117-125, 9 s. ISBN 978-80-210-6107-1.

Základní charakteristika podmínek inkluzivní školy

OPATŘILOVÁ, D. Základní charakteristika podmínek inkluzivní školy. In Opatřilová, D., Vítková, M. et al. Faktory úspěchu ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami I. Factors of success in context with inclusive education of pupils with special educational needs I. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 15-25, 11 s. ISBN 978-80-210-5995-5.

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Building the Czechoslovak nation and sacralizing peoples' health: the vicissitudes of disability discourse during the 1920s

SHMIDT, V. a K. PANČOCHA. Building the Czechoslovak nation and sacralizing peoples' health: the vicissitudes of disability discourse during the 1920s. Journal of Contemporary Central and Eastern Europe, Routledge, 2017, roč. 25, č. 3, s. 307-329. ISSN 0965-156X. doi:10.1080/25739638.2017.1400215.

Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních

MÁROVÁ, I., K. PANČOCHA a D. PŘINOSILOVÁ. Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních. Speciální pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2015, roč. 25, č. 2, s. 123-134. ISSN 1211-2720.

Akteři školní inkluze. Actors of School Inclusion.

PANČOCHA, K. a L. SLEPIČKOVÁ. Akteři školní inkluze. Actors of School Inclusion. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 156 s. ISBN 978-80-210-6688-5.

Postižení jako axiologická kategorie sociální participace

PANČOCHA, K. Postižení jako axiologická kategorie sociální participace. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 219 s. ISBN 978-80-210-6344-0.

Mgr. Lenka Pavlíčková, Ph.D.

Partial functions deficits with pupils with specific learning deficiencies in mathematics

PAVLÍČKOVÁ, L. Partial functions deficits with pupils with specific learning deficiencies in mathematics. první. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 14 s.

Hands-on Activities as a Support of Re-education of Students with Specific Learning Disabilities in Science and Mathematics Education

PAVLÍČKOVÁ, L. a J. TRNA. Hands-on Activities as a Support of Re-education of Students with Specific Learning Disabilities in Science and Mathematics Education. In M. Costa, P. Pombo, J. Dorrio. 11th International Conference on Hands-on Science. Science Communication with and for Society. Braga: The Hands-on Science Network, 2014. s. 103-108, 6 s. ISBN 978-989-98032-5-1.

Školní vzdělávání: učitel - vyučování, žák - učení

JANÍK, T., J. SLAVÍK, V. LOKAJÍČKOVÁ, A. BENDO VÁ, K. GAŽOVÁ, M. HORÁČKOVÁ, I. JANOUŠOVÁ, L. PAVLÍČKOVÁ, K. ŠEVČÍKOVÁ, J. VLČKOVÁ a L. ZIEMBOVÁ. Školní vzdělávání: učitel - vyučování, žák - učení. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 196 s. ISBN 978-80-210-7836-9. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-7836-2014.

Dovednosti v matematice u žáků s dyskalkulií: ověření výzkumného nástroje a výsledky výzkumu

PAVLÍČKOVÁ, L. Dovednosti v matematice u žáků s dyskalkulií: ověření výzkumného nástroje a výsledky výzkumu. In Janík, T., Pešková, K. et al. Školní vzdělávání: od podmínek k výsledkům. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 187-207, 21 s. Pedagogický výzkum v teorii a praxi, svazek 33. ISBN 978-80-210-6677-9.

Výzkum školního vzdělávání: poznatky a výzvy

JANÍK, T., P. NAJVAR, M. JIREČEK, A. BENDO VÁ, T. ČEŠKOVÁ, E. DUNOWSKI, H. FAJKUSOVÁ, M. HORÁČKOVÁ, I. HOVOŘÁKOVÁ, J. CHLÁPKOVÁ, J. JAKEŠOVÁ, M. JANÍK, T. JANKO, P. KNECHT, V. LOKAJÍČKOVÁ, J. MAŇÁK, E. MINAŘÍKOVÁ, L. PAVLÍČKOVÁ, M. PÍŠOVÁ, J. SEDLÁČKOVÁ, M. ŠAMALOVÁ, K. ŠEVČÍKOVÁ, K. ŠVANDOVÁ, M. ŠVRČKOVÁ NEDEVOVÁ a P. VYSTRČIL MARKOVÁ. Výzkum školního vzdělávání: poznatky a výzvy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 112 s. ISBN 978-80-210-6689-2.

doc. PhDr. Mgr. Jarmila Pipeková, Ph.D.

Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení

PIPEKOVÁ, J., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, B. BAZALOVÁ, L. DŽAMBIKOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, L. SLEPIČKOVÁ, E. ŘEHULKA, I. ŠLAPÁK a H. VAĐUROVÁ. Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 322 s. ISBN 978-80-210-7581-8.

Integrácia, inklúzia versus rezidenciálna starostlivosť

KLEMPOVÁ, S. a J. PIPEKOVÁ. Integrácia, inklúzia versus rezidenciálna starostlivosť. In Opatřilová, D., Vítková, M. et al. Faktory úspěchu ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami I. Factors of success in context with inclusive education of pupils with special educational needs I. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 55-63, 9 s. ISBN 978-80-210-5995-5.

Neue Trends in der beruflichen Vorbereitung von behinderten Menschen in Tschechien

BARTOŇOVÁ, M., J. PIPEKOVÁ a L. PROCHÁZKOVÁ. Neue Trends in der beruflichen Vorbereitung von behinderten Menschen in Tschechien. In Erdélyi, A., Schmidtke H.-P., Sehrbrock, P. (Hrsg.) International vergleichende Heil- und Sonderpädagogik weltweit. Grundlagen-Migration-"Dritte Welt"-Europa. Bad Heilbrunn: Verlag Julius Klinkhardt, 2012. s. 295-305, 11 s. ISBN 978-3-7815-1832-2.

Social rehabilitation as a possibility of employment preparation of people with intellectual disabilities

PIPEKOVÁ, J. Social rehabilitation as a possibility of employment preparation of people with intellectual disabilities. In Procházková, Lucie a Karel Pančocha et al.. Towards Inclusive Society through Education and Support. Durch Bildung und Förderung zu einer inklusiven Gesellschaft. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 137-142, 6 s. ISBN 978-80-210-6107-1.

Zaměstnávání osob s mentálním postižením

PIPEKOVÁ, J. Zaměstnávání osob s mentálním postižením. In Friedmann, Z. et al.. Specifika profesní orientace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich pracovní uplatnění. Brno: Paido, 2012. s. 95-104, 10 s. ISBN 978-80-7315-236-9.

PhDr. Mgr. Lucie Procházková, Ph.D.

Einfluss der Erfahrungen mit Menschen mit Behinderung auf die Einstellung zu ihrer beruflichen Eingliederung

PROCHÁZKOVÁ, L. Einfluss der Erfahrungen mit Menschen mit Behinderung auf die Einstellung zu ihrer beruflichen Eingliederung. In HEDDERICH, Ingeborg, ZAHND, Raphael. Teilhabe und Vielfalt: Herausforderungen einer Weltgesellschaft. Bad Heilbrunn: Verlag Julius Klinkhardt, 2016. s. 361-369, 9 s. ISBN 978-3-7815-2059-2.

Bedeutung von Kompetenzen für berufliche Eingliederung

PROCHÁZKOVÁ, L. Bedeutung von Kompetenzen für berufliche Eingliederung. In LEONHARDT, Annette, MÜLLER, Katharina, TRUCKENBRODT, Tilly. Die UN-Behindertenrechtskonvention und ihre Umsetzung. Bad Heilbrunn: Verlag Julius Klinkhardt, 2015. s. 545-553, 9 s. ISBN 978-3-7815-1943-5.

People with physical disabilities on the labour market - abilities required for work self-fulfilment

PROCHÁZKOVÁ, L. People with physical disabilities on the labour market - abilities required for work self-fulfilment. e-Pedagogium, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, Volume 201, issue II, s. 114-122. ISSN 1213-7499.

Podpora mladých lidí při volbě povolání se zaměřením na Jugendcoaching, formu podpory v Rakousku

PROCHÁZKOVÁ, L. Podpora mladých lidí při volbě povolání se zaměřením na Jugendcoaching, formu podpory v Rakousku. Speciální pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2015, roč. 25, číslo 1, s. 83-91. ISSN 1211-2720.

Možnosti pracovního uplatnění lidí s postižením - současné trendy v České republice a v zahraničí

PROCHÁZKOVÁ, L. Možnosti pracovního uplatnění lidí s postižením - současné trendy v České republice a v zahraničí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 200 s. ISBN 978-80-210-7607-5.

PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Education, Support and Rehabilitation for People with Visual Impairments

VRUBEL, M., P. RÖDEROVÁ a N. JÁGEROVÁ. Education, Support and Rehabilitation for People with Visual Impairments. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 140 s. ISBN 978-80-210-8456-8.

Edukace osob se zrakovým postižením v osobnostním pojetí

RÖDEROVÁ, P. Edukace osob se zrakovým postižením v osobnostním pojetí. 1. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 203 s. ISBN 978-80-210-8091-1.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání

BOČKOVÁ, B., M. VÍTKOVÁ, M. AUGUSTINOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, D. BUČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, A. ĎÁSKOVÁ, L. DOLEŽALOVÁ, I. FIALOVÁ, H. GAJDOŠÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, M. HYNŠTOVÁ, S. CHALOUPKOVÁ, T. CHITORELIDZE, B. ILGNEROVÁ, G.J.U. IROKABA, P. KOPEČNÝ, E. MINÁŘOVÁ, D. NOVÁ, D. OPATŘILOVÁ, Z. PAŽITNÁ, J. PIPEKOVÁ, P. PITNEROVÁ, P. RÖDEROVÁ, K. ŠIMČÍKOVÁ, K. ŠIMEČKOVÁ, P. ŠEVČÍKOVÁ, V. UHROVÁ, J. VIKTORIN a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 338 s. ISBN 978-80-210-8508-4.

Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání

VÍTKOVÁ, M., D. PŘINOSILOVÁ, L. GAJZLEROVÁ, J. KLENKOVÁ, P. KOPEČNÝ, L. DOLEŽALOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, P. RÖDEROVÁ, I. FIALOVÁ a B. BAZALOVÁ. Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání. první. Brno: Paido, 2014.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve středním školství. Texty k distančnímu vzdělávání.

BARTOŇOVÁ, M., P. PITNEROVÁ, M. VÍTKOVÁ, L. PROCHÁZKOVÁ, D. PŘINOSILOVÁ, P. RÖDEROVÁ, B. BOČKOVÁ, J. KLENKOVÁ a L. DOLEŽALOVÁ. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve středním školství. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2013. 259 s. ISBN 978-80-7315-243-7.

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Zdraví - učitelé - škola

ŘEHULKA, E. Zdraví - učitelé - škola. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 211 s. ISBN 978-80-210-8254-0.

Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma

BARTOŇOVÁ, M., M. VÍTKOVÁ, B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, L. HLOUŠKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, I. JEDLIČKOVÁ, G. PALOVČÍKOVÁ, P. KOPEČNÝ, B. LAZAROVÁ, D. OPATŘILOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, J. PIPEKOVÁ, M. POL, L. PROCHÁZKOVÁ, E. ŘEHULKA, L. SLEPIČKOVÁ, I. ŠLAPÁK, K. TRNKOVÁ, M. VRUBEL a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 363 s. ISBN 978-80-210-8093-5.

Koncepce a výsledky projektu ŠKOLA A ZDRAVÍ PRO 21. STOLETÍ

ŘEHULKA, E. Koncepce a výsledky projektu ŠKOLA A ZDRAVÍ PRO 21. STOLETÍ. In ŘEHULKA, E., REISSMANNOVÁ, J., GAJZLEROVÁ, L. (eds.). ŠKOLA A ZDRAVÍ V 21. STOLETÍ: sborník za roky 2014 a 2015. první. Brno: MU, 2015. s. 432-443, 12 s. ISBN 978-80-210-8139-0.

Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti.

KLENKOVÁ, J., B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, L. HRICOVÁ, P. KOPEČNÝ, H. OŠLEJŠKOVÁ, J. PAVELKOVÁ, E. ŘEHULKA a I. ŠLAPÁK. Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 156 s. ISBN 978-80-210-7487-3.

Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení

PIPEKOVÁ, J., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, B. BAZALOVÁ, L. DŽAMBIKOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, L. SLEPIČKOVÁ, E. ŘEHULKA, I. ŠLAPÁK a H. VAĐUROVÁ. Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 322 s. ISBN 978-80-210-7581-8.

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D.

Biomoc a reprodukční biomedicína: konceptuální inspirace pro český kontext

SLEPIČKOVÁ, L., E. ŠLESINGEROVÁ a I. ŠMÍDOVÁ. Biomoc a reprodukční biomedicína: konceptuální inspirace pro český kontext. Sociologický časopis/ Czech Sociological Review, Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2012, roč. 48, č. 1, s. 85-106. ISSN 0038-0288.

„Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání

MÁROVÁ, I. a L. SLEPIČKOVÁ. „Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání. LIFELONG LEARNING- CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, Mendelova univerzita v Brně, 2016, roč. 6, č. 1, s. 9-25. ISSN 1804-526X. doi:10.11118/lifele201606019.

Diagnóza neplodnost. Sociologický pohled na zkušenost nedobrovolné bezdětnosti

SLEPIČKOVÁ, L. Diagnóza neplodnost. Sociologický pohled na zkušenost nedobrovolné bezdětnosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2014. 166 s. Studie, 104. svazek. ISBN 978-80-7419-140-4.

Ethical and Methodological Associations in Doing Research on Children in a School Environment

KVAPILOVÁ BARTOŠOVÁ, M. a L. SLEPIČKOVÁ. Ethical and Methodological Associations in Doing Research on Children in a School Environment. The New Educational Review, Toruň: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014, roč. 38, č. 4, s. 84-93. ISSN 1732-6729.

Aktéři školní inkluze. Actors of School Inclusion.

PANČOCHA, K. a L. SLEPIČKOVÁ. Aktéři školní inkluze. Actors of School Inclusion. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 156 s. ISBN 978-80-210-6688-5.

PhDr. Mgr. Helena Vaďurová, Ph.D.

Social Inclusion of People with Intellectual Disabilities

PIPEKOVÁ, J., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, K. PANČOCHA, L. SLEPIČKOVÁ, E. ŘEHULKA a H. VAĐUROVÁ. Social Inclusion of People with Intellectual Disabilities. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 217 s. ISBN 978-80-210-7726-3.

Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení

PIPEKOVÁ, J., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, B. BAZALOVÁ, L. DŽAMBIKOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, L. SLEPIČKOVÁ, E. ŘEHULKA, I. ŠLAPÁK a H. VAĐUROVÁ. Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 322 s. ISBN 978-80-210-7581-8.

The inclusion of students with special educational needs in vocational education and training: a comparative study of the changing role of SEN teachers in the European context (Finland, England, The Czech Republic and Estonia)

BELL, S., M. HIRVONEN, H. KUKEMELK, K. PANČOCHA, H. VAĐUROVÁ a P. HION. The inclusion of students with special educational needs in vocational education and training: a comparative study of the changing role of SEN teachers in the European context (Finland, England, The Czech Republic and Estonia). Socialiniai Tyrimai/Social Research, Vilnius (Lithuania): Faculty of Social Sciences, Siauliai university, 2014, roč. 35, č. 2, s. 42-52. ISSN 1392-3110.

Inclusive Education - How to Understand it Today?

VAĐUROVÁ, H. Inclusive Education - How to Understand it Today? Eisenstadt: Weber verlag Eisenstadt in Verlagsgemeinschaft mit der Pädagogischen Hochschule Burgenland, 2013. s. 69-78, 10 s. ISBN 978-3-85253-456-5.

Průvodce inkluzivním vzděláváním pro střední odborné školy

VAĐUROVÁ, H., K. PANČOCHA a L. PROCHÁZKOVÁ. Průvodce inkluzivním vzděláváním pro střední odborné školy. In konference Speciální potřeby žáků v kontextu RVP pro ZV rok výzkumu 2012. 2012.

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Through Sri Lankan Primary School Teachers' Eyes

MENIKDIWELA, K.R. a V. VOJTOVÁ. Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Through Sri Lankan Primary School Teachers' Eyes. Journal of Education and Practice, USA: IISTE Journal Publishing, 2017, Vol 8/2017, č. 2, s. 4-10. ISSN 2222-1735.

Intervence pro inkluzi

VOJTOVÁ, V. a K. ČERVENKA. Intervence pro inkluzi. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 256 s. ISBN 978-80-210-6645-8.

Kapitoly z etopedie I. Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti.

VOJTOVÁ, V. Kapitoly z etopedie I. Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti. 3. vyd. Brno: MuniPress, 2013. 136 s. ISBN 978-80-210-6311-2.

Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

At-Risk Children's Attitudes Towards the Quality of School Life

VOJTOVÁ, V. a P. FUČÍK. At-Risk Children's Attitudes Towards the Quality of School Life. In Visser, J., Daniels, H., Cole, T.. Transforming Troubled Lives: Strategies and Interventions for Children with Social, Emotional and Behavioural Difficulties. International Perspectives on Inclusive Education. 1. vyd. Bingley: Emerald Group Publishing Limited, 2012. s. 19-37, 19 s. ISBN 978-1-78052-710-9. doi:10.1108/S1479-3636(2012)0000002005.

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Education, Support and Rehabilitation for People with Visual Impairments

VRUBEL, M., P. RÖDEROVÁ a N. JÁGEROVÁ. Education, Support and Rehabilitation for People with Visual Impairments. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 140 s. ISBN 978-80-210-8456-8.

Individuals with a high refractive error and the learning with an appropriate type of optical corrective aid

BENEŠ, P. a M. VRUBEL. Individuals with a high refractive error and the learning with an appropriate type of optical corrective aid. Journal of Exceptional People, Olomouc: Palacký University, 2017, roč. 10, č. 1, s. 7-14. ISSN 1805-4978.

Inkluzivní vzdělávání v přehledových studiích

VRUBEL, M., K. PANČOCHA, R. GREJAROVÁ, R. HORÁK, N. JÁGEROVÁ, S. KLEMPOVÁ, M. KOZDAS, P. GRÁC LIVŇANSKÁ, I. MÁROVÁ, J. MATOCHOVÁ, J. PAVELKOVÁ, P. SEGEŤOVÁ, Z. ŠIRMEROVÁ, M. VÍTKOVÁ a P. VYBÍRAL. Inkluzivní vzdělávání v přehledových studiích. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 167 s. ISBN 978-80-210-7541-2.

Bariéry školní inkluze osob se zrakovým postižením na středních školách

VRUBEL, M. a K. SAYOUD SOLÁROVÁ. Bariéry školní inkluze osob se zrakovým postižením na středních školách. In SAYOUD SOLÁROVÁ, Kateřina a Martin VRUBEL a kolektiv. Facilitátory a bariéry v inkluzivním vzdělávání. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 129-142, 14 s. ISBN 978-80-210-6674-8.

Odstraňování bariér veřejného prostoru jako předpoklad bezpečného pohybu osob se zrakovým postižením

VRUBEL, M., F. CHVÁTAL a K. PANČOCHA. Odstraňování bariér veřejného prostoru jako předpoklad bezpečného pohybu osob se zrakovým postižením. Speciální pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2013, roč. 23, č. 3, s. 229-242. ISSN 1211-2720.

PhDr. Mgr. Dana Zámečnicková, Ph.D.

Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma

BARTOŇOVÁ, M., M. VÍTKOVÁ, B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, L. HLOUŠKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, P. KOPEČNÝ, B. LAZAROVÁ, D. OPATŘILOVÁ, K. PANČOCHA, J. PIPEKOVÁ, M. POL, L. SLEPIČKOVÁ, K. TRNKOVÁ a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. 1. dotisk 2., uprav. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 270 s. ISBN 978-80-210-8140-6.

Inclusion as an interdisciplinary topic with a focus on supporting pupils with special educational needs at the secondary school in the Czech Republic

ZÁMEČNÍKOVÁ, D., M. VÍTKOVÁ a M. BARTOŇOVÁ. Inclusion as an interdisciplinary topic with a focus on supporting pupils with special educational needs at the secondary school in the Czech Republic. In EAPRIL 2016, conference. 2016.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání

BOČKOVÁ, B., M. VÍTKOVÁ, M. AUGUSTINOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, D. BUČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, A. ĎÁSKOVÁ, L. DOLEŽALOVÁ, I. FIALOVÁ, H. GAJDOŠÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, M. HYNŠTOVÁ, S. CHALOUPKOVÁ, T. CHITORELIDZE, B. ILGNEROVÁ, G.J.U. IROKABA, P. KOPEČNÝ, E. MINÁŘOVÁ, D. NOVÁ, D. OPATŘILOVÁ, Z. PAŽITNÁ, J. PIPEKOVÁ, P. PITNEROVÁ, P. RÖDEROVÁ, K. ŠIMČÍKOVÁ, K. ŠIMEČKOVÁ, P. ŠEVČÍKOVÁ, V. UHROVÁ, J. VIKTORIN a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 338 s. ISBN 978-80-210-8508-4.

Současné trendy v inkluzivním vzdělávání se zaměřením na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a v zahraničí - teorie, výzkum, praxe

ZÁMEČNÍKOVÁ, D., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, D. ĎÁSKOVÁ, I. FIALOVÁ, R. HORÁKOVÁ, T. CHITORELIDZE, L. GAJZLEROVÁ, K. GRUBEROVÁ, J. HRČOVÁ, S. CHALOUPKOVÁ, G.J.U. IROKABA, N. JÁGEROVÁ, K. KEHAROVÁ, P. KOPEČNÝ, I. MÁROVÁ, P. ODEHNALOVÁ, D. OPATŘILOVÁ, J. PIPEKOVÁ, P. PISKOVÁ, L. PLEVOVÁ, L. PROCHÁZKOVÁ, D. PŘINOSILOVÁ, A. FRANKOVÁ, L. SLEPIČKOVÁ, K. ŠIMČÍKOVÁ, H. VAĐUROVÁ a P. WINKLEROVÁ. Současné trendy v inkluzivním vzdělávání se zaměřením na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a v zahraničí - teorie, výzkum, praxe. první. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 367 s. ISBN 978-80-210-8098-0.

Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. Elportál. ISBN 978-80-210-7611-2.

Mgr. Daniela Dvořáková**Computer-Based Testing in A Course of English for Specific Purposes**

DVOŘÁKOVÁ, D. Computer-Based Testing in A Course of English for Specific Purposes. In the SIG meeting on Writing Assessment and Assessment for Academic Purposes, prior to the 11th annual EALTA conference. 2014.

ESAP and EGAP as a Part of Pre-Service Teacher Training

DVOŘÁKOVÁ, D. a R. MLÝNKOVÁ. ESAP and EGAP as a Part of Pre-Service Teacher Training. Banská Bystrica, Slovensko: Depart. of Language Communication in Business, Fac. of Economics, Matej Bel University, Banská Bystrica, 2012. ISBN 978-80-557-0411-1.

PhDr. Lenka Gajzlerová, Ph.D.**Support Measures for Students with Special Education Needs in Mainstream Schools in the Czech Republic and Abroad**

BARTOŇOVÁ, M., M. VÍTKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, L. GAJZLEROVÁ, D. OPATŘILOVÁ a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Support Measures for Students with Special Education Needs in Mainstream Schools in the Czech Republic and Abroad. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 198 s. ISBN 978-80-210-8504-6.

Současné trendy v inkluzivním vzdělávání se zaměřením na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a v zahraničí - teorie, výzkum, praxe

ZÁMEČNÍKOVÁ, D., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, D. ĎÁSKOVÁ, I. FIALOVÁ, R. HORÁKOVÁ, T. CHITORELIDZE, L. GAJZLEROVÁ, K. GRUBEROVÁ, J. HRČOVÁ, S. CHALOUPKOVÁ, G.J.U. IROKABA, N. JÁGEROVÁ, K. KEHAROVÁ, P. KOPEČNÝ, I. MÁROVÁ, P. ODEHNALOVÁ, D. OPATŘILOVÁ, J. PIPEKOVÁ, P. PISKOVÁ, L. PLEVOVÁ, L. PROCHÁZKOVÁ, D. PŘINOSILOVÁ, A. FRANKOVÁ, L. SLEPIČKOVÁ, K. ŠIMČÍKOVÁ, H. VAĐUROVÁ a P. WINKLEROVÁ. Současné trendy v inkluzivním vzdělávání se zaměřením na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a v zahraničí - teorie, výzkum, praxe. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 367 s. ISBN 978-80-210-8098-0.

Multimediální technologie a jejich využití u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí školy

GAJZLEROVÁ, L. Multimediální technologie a jejich využití u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí školy. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 283 s. ISBN 978-80-210-7608-2.

Inkluze a informační a komunikační technologie

GAJZLEROVÁ, L. Inkluze a informační a komunikační technologie. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. Intervence v inkluzivní edukaci dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a jejich pracovní uplatnění. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 304-311, 8 s. ISBN 978-80-210-6515-4.

Analýza pohledu učitelů na digitální technologie ve vzdělávání

GAJZLEROVÁ, L. Analýza pohledu učitelů na digitální technologie ve vzdělávání. In Opatřilová, D., Vítková, M. et al. Faktory úspěchu ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami II. Factors of success in context with inclusive education of pupils with special educational needs II. první. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 229-238, 10 s. ISBN 978-80-210-5996-2.

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.**Od teorie předškolního vzdělávání k praxi v mateřské škole**

SYSLOVÁ, Z., H. HORKÁ a B. LAZAROVÁ. Od teorie předškolního vzdělávání k praxi v mateřské škole. První. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 137 s. ISBN 978-80-210-7542-9.

Krajinou zkušenostně reflektivního učení

MOON, J.A., M. DIVIŠ, J. KOLÁŘ, V. DOČEKAL, J. VALENTA, H. KASÍKOVÁ, H. HORKÁ, V. RODRIGUEZOVÁ, K. BRŮCKNEROVÁ a M. DUBEC. Krajinou zkušenostně reflektivního učení. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 118 s. ISBN 978-80-210-6296-2.

Subjektivní teorie učitele o biofilní orientaci vzdělávání: ověřování výzkumného nástroje a ukázka z výzkumného šetření

VYSTRČIL MARKOVÁ, P. a H. HORKÁ. Subjektivní teorie učitele o biofilní orientaci vzdělávání: ověřování výzkumného nástroje a ukázka z výzkumného šetření. In Švec V., Bradová J. et al.. Učitel v teorii a praxi. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 36-59, 24 s. ISBN 978-80-210-6620-5.

Vzděláváním k překonávání narušené reciprocitě mezi člověkem a přírodou

HORKÁ, H. Vzděláváním k překonávání narušené reciprocitě mezi člověkem a přírodou. In Danielová, L.; Horáčková, M.; Skalická, I.; Vyletal, P. (eds.). Celoživotní učení v podmínkách středních a vysokých škol. první. Brno: Mendelova univerzita, 2013. s. 41-46, 6 s. ISBN 978-80-7375-918-6.

Edukačné rámce prírodovedného poznávania v kurikule školy

SZIMETHOVÁ, M., A. WIEGEROVÁ a H. HORKÁ. Edukačné rámce prírodovedného poznávania v kurikule školy. 1. vyd. Bratislava: OZ V4, 2012. 78 s. pedagogické monografie. ISBN 978-80-89443-12-3.

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.**Reiteration relations in EFL student academic writing and the effects of online learning**

HUBLOVÁ, G. Reiteration relations in EFL student academic writing and the effects of online learning. *Discourse and Interaction*, Masarykova univerzita, 2017, roč. 10, č. 1, s. 71-88. ISSN 1802-9930. doi:10.5817/DI2017-1-71.

Developing Discourse Competence in EFL Academic Writing through an Online Course

HUBLOVÁ, G. Developing Discourse Competence in EFL Academic Writing through an Online Course. In *Emerging Researchers' Conference: ECER 2015 Budapest - European Conference on Educational Research*. 2015.

Aktuální témata výzkumu učení a vyučování cizím jazykům III

JANÍKOVÁ, V., J. JAŠKOVÁ, J. CHOCHOLATÁ, M. STODOLOVÁ, P. ZLATNÍČEK, M. ČEŘOVSKÁ, M. JANÍK, E. DUNOWSKI, I. HOVOŘÁKOVÁ, J. SEDLÁČKOVÁ, G. HUBLOVÁ, P. JAHODOVÁ, A. STRAKOVÁ, V. TOMÁNKOVÁ, M. ŠAMALOVÁ a S. KLIMSZOVA. Aktuální témata výzkumu učení a vyučování cizím jazykům III. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 379 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity 171. ISBN 978-80-210-7568-9.

Profesní vidění u učitelů: pokus o zmapování výzkumného pole

JANÍK, T., E. MINAŘÍKOVÁ, M. PÍŠOVÁ, K. KOSTKOVÁ, M. JANÍK a G. HUBLOVÁ. Profesní vidění u učitelů: pokus o zmapování výzkumného pole. *Pedagogika*, 2014, roč. 64, č. 2, s. 151-176. ISSN 0031-3815.

Výzkum využívání e-learningu v oblasti rozvíjení řečové dovednosti psaní v anglickém jazyce v terciálním vzdělání

HUBLOVÁ, G. Výzkum využívání e-learningu v oblasti rozvíjení řečové dovednosti psaní v anglickém jazyce v terciálním vzdělání. In Janíková, V., Píšová, M., Hanušová, S. (Eds.). *Aktuální témata výzkumu učení a vyučování cizím jazykům II*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 173-188, 16 s. Spisy Pedagogické fakulty MU 165. ISBN 978-80-210-6682-3.

doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D.**Opportunities to Learn in Physics Instruction in the Czech Republic: Findings of the IRSE Video Study**

JANÍK, T., P. NAJVAR, V. NAJVAROVÁ, J. TRNA a P. NOVÁK. Opportunities to Learn in Physics Instruction in the Czech Republic: Findings of the IRSE Video Study. *New Educational Review*, Toruń: WYDAWNICTWO ADAM MARSZALEK, 2012, roč. 28, č. 2, s. 102-114. ISSN 1732-6729.

Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory

SLAVÍK, J., T. JANÍK, P. NAJVAR a P. KNECHT. Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 3. ISBN 978-80-210-8568-8.

Aktuelle Entwicklungen im Bildungsbereich in der Tschechischen Republik: Curriculum - Unterricht - Lehrerbildung

JANÍK, T. Aktuelle Entwicklungen im Bildungsbereich in der Tschechischen Republik: Curriculum - Unterricht - Lehrerbildung. 1. vyd. Münster: Waxmann, 2016. 152 s. Mimo ediční řady. ISBN 978-3-8309-3467-7.

Emotional Aspects of Learning and Teaching: Reviewing the Field - Discussing the Issues

GLÄSER-ZIKUDA, M., I. STUHLÍKOVÁ a T. JANÍK. Emotional Aspects of Learning and Teaching: Reviewing the Field - Discussing the Issues. *Orbis scholae*, Praha: Karolinum, 2013, roč. 7, č. 2, s. 7-22. ISSN 1802-4637.

Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky

JANÍK, T., J. SLAVÍK, V. MUŽÍK, J. TRNA, T. JANKO, V. LOKAJÍČKOVÁ, J. LUKAVSKÝ, E. MINAŘÍKOVÁ, J. SLIACKY, Z. ŠALAMOUNOVÁ, S. ŠEBESTOVÁ, N. VONDROVÁ a P. ZLATNÍČEK. Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 434 s. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 1. ISBN 978-80-210-6349-5.

Mgr. Lucie Jarkovská, Ph.D.**"We treat them all the same, but...". Disappearing ethnic homogeneity in Czech classrooms and teachers' responses**

JARKOVSKÁ, L., K. LIŠKOVÁ a J. OBROVSKÁ. "We treat them all the same, but...". Disappearing ethnic homogeneity in Czech classrooms and teachers' responses. *Race Ethnicity and Education*, 2015, roč. 18, č. 5, s. 632-654. ISSN 1361-3324. doi:10.1080/13613324.2015.1013457.

Tradice, její rozpad a záchrana skrze sex: Diskurzivní strategie odpůrců sexuální výchovy

JARKOVSKÁ, L. a K. LIŠKOVÁ. Tradice, její rozpad a záchrana skrze sex: Diskurzivní strategie odpůrců sexuální výchovy. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., 2013, roč. 49, č. 2, s. 269-290. ISSN 0038-0288.

Etnická rozmanitost ve škole. Stejnost v různosti

JARKOVSKÁ, L., K. LIŠKOVÁ, J. OBROVSKÁ a A. SOURALOVÁ. Etnická rozmanitost ve škole. Stejnost v různosti. 1. vyd. Praha: Portál, 2015. 256 s. ISBN 978-80-262-0792-4.

Gender před tabulí: Etnografický výzkum genderové reprodukce v každodennosti školní třídy

JARKOVSKÁ, L. Gender před tabulí: Etnografický výzkum genderové reprodukce v každodennosti školní třídy. Praha: Sociologické nakladatelství, 2013. 250 s. Edice Studie. ISBN 978-80-7419-119-0.

Nejdřív byli dinosauři a pak se narodila prababička aneb Chvála etnografie ve výzkumu dětí

JARKOVSKÁ, L. Nejdřív byli dinosauři a pak se narodila prababička aneb Chvála etnografie ve výzkumu dětí. *Sociální studia*, Katedra sociologie FSS MU, 2012, roč. 9, 2/2012, s. 31-42. ISSN 1214-813X.

doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D.**Czech teachers' attitudes towards curriculum reform implementation**

JANÍK, T., T. JANKO, K. PEŠKOVÁ, P. KNECHT a M. SPURNÁ. Czech teachers' attitudes towards curriculum reform implementation. *Human Affairs, Slovenská akadémia vied*, 2018, roč. 28, č. 1, s. 54-70. ISSN 1210-3055. doi:10.1515/humaff-2018-0006.

Využívání kurikulárních dokumentů učiteli ZŠ: aplikace Johnsonovy typologie

SPURNÁ, M. a P. KNECHT. Využívání kurikulárních dokumentů učiteli ZŠ: aplikace Johnsonovy typologie. *Studia paedagogica*, 2018, roč. 23, č. 1, s. 29-54. ISSN 1803-7437. doi:10.5817/SP2018-1-3.

Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory

SLAVÍK, J., T. JANÍK, P. NAJVAR a P. KNECHT. Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 3. ISBN 978-80-210-8568-8.

Příležitosti k rozvíjení kompetence k řešení problémů v učebnicích a ve výuce zeměpisu

KNECHT, P. Příležitosti k rozvíjení kompetence k řešení problémů v učebnicích a ve výuce zeměpisu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. Pedagogický výzkum v teorii a praxi 37. ISBN 978-80-210-7651-8. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-7652-2014.

Visuals in Geography Textbooks: Increasing the Reliability of a Research Instrument

JANKO, T. a P. KNECHT. Visuals in Geography Textbooks: Increasing the Reliability of a Research Instrument. In Knecht, P.; Matthes, E.; Schütze, S.; Aamotsbakken, B. *Methodologie und Methoden der Schulbuch- und Lehrmittelforschung*. 1. vyd. Bad Heilbrunn: Verlag Julius Klinkhardt, 2014. s. 227-240, 14 s. Beiträge zur historischen und systematischen Schulbuchforschung. ISBN 978-3-7815-1991-6.

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D.**Speech prosody impairment predicts cognitive decline in Parkinson's disease**

REKTOROVÁ, I., J. MEKYSKA, E. KORIŤÁKOVÁ, M. KOŠŤÁLOVÁ, I. ELIÁŠOVÁ, M. MRAČKOVÁ, D. BERÁNKOVÁ, T. NEČASOVÁ, Z. SMEKAL a R. MAREČEK. Speech prosody impairment predicts cognitive decline in Parkinson's disease. *PARKINSONISM & RELATED DISORDERS, OXFORD: ELSEVIER SCI LTD*, 2016, roč. 29, August, s. 90-95. ISSN 1353-8020. doi:10.1016/j.parkreldis.2016.05.018.

Acoustic evaluation of short-term effects of repetitive transcranial magnetic stimulation on motor aspects of speech in Parkinson's disease

ELIÁŠOVÁ, I., J. MEKYSKA, M. KOŠŤÁLOVÁ, R. MAREČEK, Z. SMEKAL a I. REKTOROVÁ. Acoustic evaluation of short-term effects of repetitive transcranial magnetic stimulation on motor aspects of speech in Parkinson's disease. *Journal of Neural Transmission, Vídeň: SPRINGER WIEN*, 2013, roč. 120, č. 4, s. 597-605. ISSN 0300-9564. doi:10.1007/s00702-012-0953-1.

Robust and complex approach of pathological speech signal analysis

MEKYSKA, J., E. JANOUŠOVÁ, P. GOMEZ-VILDA, Z. SMÉKAL, I. REKTOROVÁ, I. ELIÁŠOVÁ, M. KOŠŤÁLOVÁ, M. MRAČKOVÁ, J.B. ALONSO-HERNANDEZ, M. FAUNDEZ-ZANUY a K. LOPEZ-DE-IPINA. Robust and complex approach of pathological speech signal analysis. *Neurocomputing, AMSTERDAM: ELSEVIER SCIENCE BV*, 2015, roč. 167, November, s. 94-111. ISSN 0925-2312. doi:10.1016/j.neucom.2015.02.085.

Dotazník funkcionální komunikace (DFK) - validace originálního českého testu

KOŠŤÁLOVÁ, M., B. POLÁKOVÁ, M. ULREICHOVÁ, P. ŠMÍD, E. JANOUŠOVÁ, M. KUHN, J. KLENKOVÁ a J. BEDNAŘÍK. Dotazník funkcionální komunikace (DFK) - validace originálního českého testu. *Česká a Slovenská neurologie a neurochirurgie, Praha: Česká lékařská společnost J.E. Purkyně*, 2015, roč. 78, č. 2, s. 188-195. ISSN 1210-7859.

Test 3F Dysartrický profil - normativní hodnoty řeči v češtině

KOŠŤÁLOVÁ, M., M. MRAČKOVÁ, R. MAREČEK, D. BERÁNKOVÁ, I. ELIÁŠOVÁ, E. JANOUŠOVÁ, J. ROUBÍČKOVÁ, J. BEDNAŘÍK a I. REKTOROVÁ. Test 3F Dysartrický profil - normativní hodnoty řeči v češtině. *ČESKA A SLOVENSKA NEUROLOGIE A NEUROCHIRURGIE, Ambit Media a.s.*, 2013, roč. 76, č. 5, s. 614-618. ISSN 1210-7859.

doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D.**Terms of Inclusive Education in Primary Schools - National and School Curriculum**

KRATOCHVÍLOVÁ, J. a J. HAVEL. Terms of Inclusive Education in Primary Schools - National and School Curriculum. In Jesus Garcia Laborda. *Procedia Social and Behavioral Sciences, Volume 141. Amsterdam: Elsevier Ltd*, 2014. s. 337-341, 5 s. ISSN 1877-0428. doi:10.1016/j.sbspro.2014.05.058.

Application of Individualization and Differentiation in Czech primary Schools - one of the Characteristic Features of Inclusion

KRATOCHVÍLOVÁ, J. a J. HAVEL. Application of Individualization and Differentiation in Czech primary Schools - one of the Characteristic Features of Inclusion. In Hatice Ferhan Odabasi. *Procedia Social and Behavioral Sciences, Volume 93. Amsterdam: Elsevier Ltd*, 2013. s. 1521-1525, 5 s. ISSN 1877-0428. doi:10.1016/j.sbspro.2013.10.075.

Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum

KRATOCHVÍLOVÁ, J. Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum. první. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 207 s. ISBN 978-80-210-6527-7.

Respect between Pupils and School Staff - One of the Characteristic Features of Inclusion

KRATOCHVÍLOVÁ, J. a J. HAVEL. Respect between Pupils and School Staff - One of the Characteristic Features of Inclusion. *The New Educational Review, Toruň: Wydawnictwo Adam Marszałek*, 2013, roč. 32, č. 2, s. 131-140. ISSN 1732-6729.

Proměny pojetí vzdělávání a školního hodnocení: filozofická východiska a pedagogické souvislosti

HELUS, Z., H. LUKÁŠOVÁ, J. KRATOCHVÍLOVÁ, K. RÝDL, V. SPILKOVÁ a T. ZDRAŽIL. Proměny pojetí vzdělávání a školního hodnocení: filozofická východiska a pedagogické souvislosti. 1. vyd. Praha: Asociace waldorfských škol ČR, 2012. 230 s. ISBN 978-80-905222-0-6.

PhDr. Josef Lukas, Ph.D.**Inkluzivní vzdělávání v pregraduální přípravě učitelů**

HAVEL, J., J. KRATOCHVÍLOVÁ, O. KUSÁ, J. LUKAS a M. NAJMONOVÁ. Inkluzivní vzdělávání v pregraduální přípravě učitelů. Brno: Liga lidských práv, 2016. 61 s. ISBN 978-80-87414-30-9.

Řízení inkluze ve škole

LAZAROVÁ, B., L. HLOUŠKOVÁ, K. TRNKOVÁ, M. POL a J. LUKAS. Řízení inkluze ve škole. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 179 s. ISBN 978-80-210-8037-9.

Scénáře donucovací moci u studentů učitelství na praxi: Studentka Alice

LOJDOVÁ, K. a J. LUKAS. Scénáře donucovací moci u studentů učitelství na praxi: Studentka Alice. Studia paedagogica, Brno: Masarykova univerzita, 2015, roč. 20, č. 3, s. 113-130. ISSN 1803-7437.

Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství

VLČKOVÁ, K., K. LOJDOVÁ, J. LUKAS, J. MAREŠ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, T. KOHOUTEK, J. BRADOVÁ a S. JEŽEK. Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství. 1. vyd. Brno: MuniPress, 2015. 238 s. verze 1. ISBN 978-80-210-8096-6.

Přípravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání.

LUKAS, J. Přípravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání. Praha: NÚV, 2012. ISBN 978-80-87063-82-8.

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D.**Báze moci učitele: česká adaptace dotazníku Teacher Power Use Scale**

VLČKOVÁ, K., J. MAREŠ, S. JEŽEK a Z. ŠALAMOUNOVÁ. Báze moci učitele: česká adaptace dotazníku Teacher Power Use Scale. Studia Paedagogica, FF MU Brno: ÚVP FF MU, 2017, roč. 22, č. 1, s. 87-112. ISSN 1803-7437. doi:10.5817/SP2017-1-6.

Vynořující se dospělost v životní doméně studia a světa práce: Mezi vysokou školou a prací

KVITKOVIČOVÁ, L., J. MAREŠ, J. ŠIRŮČEK a L. LACINOVÁ. Vynořující se dospělost v životní doméně studia a světa práce: Mezi vysokou školou a prací. In Lenka Lacinová, Stanislav Ježek, Petr Macek. Cesty do dospělosti: Psychologické a sociální charakteristiky dnešních dvacátníků. 1. vyd. Brno: MUNI Press, 2016. s. 75-91, 17 s. Psychologie. ISBN 978-80-210-8400-1.

Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství

VLČKOVÁ, K., K. LOJDOVÁ, J. LUKAS, J. MAREŠ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, T. KOHOUTEK, J. BRADOVÁ a S. JEŽEK. Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství. 1., elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 237 s. ISBN 978-80-210-8097-3. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-8097-2015.

Autonomie dospívajícího jedince: složitý proces, nejistý výsledek

MAREŠ, J. a J. MAREŠ. Autonomie dospívajícího jedince: složitý proces, nejistý výsledek. Pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2014, roč. 64, č. 1, s. 81-98. ISSN 0031-3815.

K metodologickým standardům kvantitativních studií v pedagogice: Jak psát o výzkumných zjištěních?

MAREŠ, J. a K. VLČKOVÁ. K metodologickým standardům kvantitativních studií v pedagogice: Jak psát o výzkumných zjištěních? Pedagogická orientace, Brno: ČPdS, 2013, roč. 23, č. 4, s. 455-477. ISSN 1211-4669. doi:10.5817/PedOr2013-4-455.

Vlčková, K.,LojdoVá, K.,Lukas, J.,Mareš, J.,Šalamounová, Z.,Kohoutek, T.,Bradová, J.&Ježek, S. Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství. 1. vyd. Brno: MuniPress, 2015. 238 s. verze 1. ISBN 978-80-210-8096-6.

Vlčková, K.,Mareš, J.&Ježek, S. Adaptation of Teacher Power Use Scale to Lower Secondary Students and Student Teachers. Pedagogická orientace, Brno: Česká pedagogická společnost, 2015, roč. 25, č. 6, s. 798-821. ISSN 1211-4669. doi:10.5817/PedOr2015-6-798.

Mgr. Radka Mlýnková**Průzkum a zhodnocení postojů studentů učitelských oborů k romským studentům: první krok k zlepšení**

MLÝNKOVÁ, R. Průzkum a zhodnocení postojů studentů učitelských oborů k romským studentům: první krok k zlepšení. In Mezinárodní vědecká konference ICOLLE 2015. 2015.

Surveying and Assessing Pre-Service Teachers' Attitudes to Roma Students: The First Step in Improving

MLÝNKOVÁ, R. a M. BENEDETTI. Surveying and Assessing Pre-Service Teachers' Attitudes to Roma Students: The First Step in Improving. In Danielová, L., Schmied, J.. Sborník z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2015. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. s. 51-61, 11 s. ISBN 978-80-7509-287-8.

Mgr. Markéta Olbertová

Nemá publikační činnost v posledních 5 letech nebo publikace nevybrány v IS MU.

Mgr. Markéta Oplatková Pločková

Nemá publikační činnost v posledních 5 letech nebo publikace nevybrány v IS MU.

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D.**Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

PITNEROVÁ, P. Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Media4u Magazine, Jan Chromý, 2016, roč. 13., 3/2016, s. 1-5. ISSN 1214-9187.

Proces hledání zaměstnání osobami se sluchovým postižením

PITNEROVÁ, P. a M. SOLDÁNOVÁ. Proces hledání zaměstnání osobami se sluchovým postižením. Speciální pedagog : časopis pre speciálnopedagogickú teóriu a prax, Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2015, roč. 4, č. 2, s. 40-51. ISSN 1338-6670.

Možnosti podpory žáka se sluchovým postižením v podmínkách běžné základní školy

PITNEROVÁ, P. Možnosti podpory žáka se sluchovým postižením v podmínkách běžné základní školy. In HUTYROVÁ, M., SOURALOVÁ, E., CHRASTINA, J., MOUDRÁ, L. Interdisciplinární pohledy na jinakost. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. s. 247-253, 7 s. ISBN 978-80-244-4483-3.

Role komunikace v procesu integrace žáka se sluchovým postižením

PITNEROVÁ, P. Role komunikace v procesu integrace žáka se sluchovým postižením. 1. vydání. Brno: MSD s.r.o., 2014. 171 s. ISBN 978-80-210-7596-2.

Význam komunikace v rámci inkluze žáka se sluchovým postižením

PITNEROVÁ, P. Význam komunikace v rámci inkluze žáka se sluchovým postižením. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. Intervence v inkluzivní edukaci dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a jejich pracovní uplatnění. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 112-121, 10 s. ISBN 978-80-210-6515-4.

Mgr. Marcela Sekanina Vavřinová

Nemá publikační činnost v posledních 5 letech nebo publikace nevybrány v IS MU.

Mgr. Dita Trčková, Ph.D.**Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse**

TRČKOVÁ, D. Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 106 s. Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ; 426. ISBN 978-80-210-7414-9.

Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse

TRČKOVÁ, D. Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 106 s. ISBN 978-80-210-7414-9.

Metaphorical Representation of a Natural Phenomenon in Newspaper Discourse on Natural Catastrophes

TRČKOVÁ, D. Metaphorical Representation of a Natural Phenomenon in Newspaper Discourse on Natural Catastrophes. CADAAD Journal, 2012, roč. 5, č. 2, s. 137-151. ISSN 1752-3079.